bernardus ſermon

I

Iste liber est Monasterij Benedictenpewren;

Honorius sup Cantica. *
Sigillu sancte Marie virgis Eiusde honorij; **
Exameron de opa sex dieru.
De ntate dm Notabile, Eodem auctore. NB con-
stituit Caput ult. Hexaemeri, ut videre
est apud P. Bern. Pezium Tom. II. Anecd. P. I.
col. 67. ubi dictum Hexaem: editu exstat.

* In Biblioth. max. P.P. Lugd. T. XX. pag.
1217.
Honorii Epistolam Comentario in Cantica prae-
fixam primus ex Codice Signiacensi vulgavit
P. Martene T. I. Thes. novi Anecd. col. 363.
** ibidem pag. 1153.

probacio penne gallus inspit sum henne

probacio penne gallus inspit sum henne · Gaude virgo mater xpi que patrem

[G]aude virgo mater xpi que patrem concepisti probacio penne gallus inspit sum henne

[illegible]

[illegible] dona [illegible]

Gauge Gaude virgo mater xpi

que patrem [illegible]

pr

Sponsa.
Sponsus.
dextera illius amplexabitur me.
Osculetur me osculo oris sui.
Leva eius sub capite meo.

INCIPIT PROLOGUS HONORII
SUPER CANTICA CANTICORUM.

SYMONI DONUM SAPIEN
TIAE CUM SALOMONE POSCIN
ti. Honorius a vero pacifico postulata
consequi. Quia predecessori tuo beatae
memoriae venerando abbati Chononi
librum David utcumque explanavi.
poscis a me immo iubendo exigis succes
sor eius. librum Salomonis tibi explana
ri. iustum asserens ut qui patri patris opus
magno sudore elaboratum optuli. tibi quasi filio filii opus
stilo elucidatum debeam offerre. Feci itaque quod iussisti.
et librum Salomonis qui intitulatur Cantica canticorum.
multorum ore celebratum. paucorum intellectui reseratum pla
no stilo reseravi. ac opus desidiosis obscurum. omnibus studi
osis spiritu sancto illustrante elucidavi. nil michi preter so
lum laborem ascribens. sententias vero auctoritati sanctorum
relinquens. EXPLICIT PROLOGUS. INCIPIT PREFATIO EIUSDEM.

IN PRINCIPIIS LIBRORUM TRIA REQUI
RUNTUR. SCILICET AUCTOR. MATERIA. INTEN
TIO. auctor: ut noveris nomen scriptoris. utrum ethnicus
an fidelis. utrum katholicus an hereticus fuerit. materia.
ut scias utrum de bellis an de nuptiis vel de quibus rebus tra
ctet. intentio. ut cognoscas utrum rem de qua tractat
suadeat vel dissuadeat. vel liber legentibus quid utilitatis conferat.
Auctor est equivocum. Equivocum autem dicitur quod unum est in littera
tura. sed diversum in significatione ut leo. Est enim leo celestis
sydus in celo. est et terrestris leo bestia in silva. est enim leo aquatilis

pisces in aqua. e quoque leo nomen hominis a plici scil. uel im
patoris. est et pictura leo l sculptura. sic et auctor e equocu.
Est eni auctor ciuitatis id e fundator: ut romulus rome. est
et auctor sceleris id e pnceps uel signifer ut iudas xpi mor
tis. est quoque auctor libri id e copositor: ut dauid psalterii.
plato tymei. Est etia auctor comune ab augendo dictum.
Auctor hui libri e sps scs loquens p uas sapientie salomone hu
ius libri scriptore. q fuit rex sapientissim et ppha pcipuus.
Ideo n legit lectio libri salomonis. s; lectio libri sapientie.
Qui salomon tria uolumina heroico metro edidit. que et in tres partes phy
losophye scil. Ethica. Physica. logica distbuit. Parabolas naq;
ethice attbuit. in qbus bonos mores docuit ut ibi. audi fili
mi disciplina patris tui. et ne dimittas lege matris tue. Ecclesi
asten autem physice assignauit. in quo naturas reru disseru
it ut ibi. omnia flumina intrant in mare. ad locu unde
fluunt reuertunt aque ut iteru fluant. Cantica u canticor.
logice ctulit. in qb rationale anima p dilectione do con
iungi docuit ut ibi. fortis e ut mors dilectio. aque multe
non potuerunt extinguere caritate. Materia ei e spon
sus et sponsa. id e xpc et eccla. ut in euglio scbit. Qui habet
sponsa sponsus e. Et iteru. Dece ugines exiert obuia sponso
et sponse. Xpc naq; p simile dr sponsus. qa sic e sponsus spon
se carnaliter iungit. et unu cu ea efficit. ita xpc p assup
ta carne eccle associat. et ipsa p comestione corporis ei ei
incorporat. unde et corp ei scbit. cui caput ipse legit. me
braq; ei omis electi p fide et dilectione ei conexi.

Tres nuptie.

TRes nuptie legunt in euglio. pme simile e regnu
celor homini regi qui fecit nuptias filio suo. scde. uos si
miles hominib expectantib dnm suu. quando reuer

tatur a nuptiis. tercie que parate erant intrauerunt cum eo
ad nuptias. Prime nuptie erant quando rex celi filio suo christo
humanam naturam copulauit. ubi thalamus uterus uirginis fuit.
de quo ut sponsus de thalamo processit. Ad has nuptias omnes an
te legem per patriarchas. omnes sub lege per prophetas inuitauit. Secunde nup
tie fuerunt quando christus nouus homo ad celos ascendit. et multi
tudinem angelorum sibi coniunxit. Ad has nuptias omnes gentes per apostolos
conuocauit. Tercie nuptie post iudicium erunt. quando per angelos
ecclesiam in celestem ierusalem transferet. et in thalamo glorie ipsa dita
tis uisione sibi coniunget. Ad has nuptias per prelatos ecclesie mul
tos uolentes trahit. multos nolentes intrare compellit. De his
nuptiis materia huius libri exercetur. ideo et epythalamium id est nu
ptiale carmen dicitur. Intentio eius est ecclesiam uel qualibet ani
mam christi sponsam sponso christo per dilectionem coniungere. Que di
lectio in duo diuiditur. scilicet in dilectionem dei et proximi. Dilec
tio proximi est biformis. uidelicet quod tibi non uis alii ne fe
ceris. et quod uultis ut faciant uobis homines facite eis simili
ter. Dilectio dei uniformis est. scilicet ut precepta eius seruemus. ut scri
bitur: Si quis diligit me sermonem meum seruabit.

Titulus huius libri est cantica canticorum. id est laudes laudum. Sicut
enim in lege quedam dicuntur sancta quedam uero sancta sanctorum his sanctiora. ita
cantica canticorum dicuntur. quia omnibus canticis preferuntur. Quedam
namque cantica sunt uictorie ut cantemus domino. quedam gratiarum acti
ones ut exultauit caro mea in domino. sed ista cantica nuptias
christi et ecclesie canunt. ideo omnia cantica precellunt. Hoc autem
distat inter carmen et canticum quod carmen certa metri lege
scanditur. canticum uero modulando canitur. Est autem canticum
iocunditas mentis de eternis. et intelligitur bona uita per quam
acquiritur iocunditas eterne exultationis. Et sciendum quod hec uer

ba osculetur me ñ sunt canticũ. s; de cantico agunt. quia bonã
uitã iustoꝝ. que in dilectione constat canunt. Canticũ quippe
ē uita iustorũ. canticũ canticoꝝ ē uita pfectorum.

Liber ē equocũ. Est enĩ liber bach⁹ d̄s uini. ē & liber homo in
genuus. ē quoq; liber interior cortex q̄ de arbore trahit̃. in q̄
antiqui solebant scribere. unde & librabrii dicebant̃. Est etiã
liber in quo legit̃. Hic liber agit de nuptiis. que fiunt. iiii.
modis. scilicet hystorice. allegorice. tropoloyce. anagoyce.
iiii. modi nuptiar. Iuxta hystoriã fiunt nuptie duob⁹ modis. aut carnis cõmix
tione aut sola desponsione. Sola desponsione ut marie
& ioseph. carnis cõmixtione ut salomonis & filie pharaonis.
quã sibi iure matrimonii copulauit. & eui domũ auro gē
misq; decoratã edificauit. Iuxta allegoriã quoq; fiunt nu
ptie duob⁹ modis. uno quo uerbũ dĩ carnē s̄ ciunxit. idē q̄ d̄s
humanã natã sūpsit. q̃ i dextra pat̃s exaltatã in solio gl̃e collocau̅.
alio q̄ x̄ d̄s homo uniũsã ecclãm. idē totã fideliũ multitudinē p
cõmestionē corporis sui sibi sociauit. quã & sanguine suo
subarrauit. & lauacro baptismatis lauit. & uariis sp̄c sci
karismatib⁹ dotauit. Iuxta tropoloyã etiã fiunt nuptie
duob⁹ modis. uno q̄ anima xp̄o p dilectionē copulatur. alio
q̄ anima q̄ ē inferior uis interioris hominis. sp̄ui qd̄ ē supi
or uis ei⁹ p consensũ diuine legis coniungit̃. de quo cõiungio
sp̄ualis ples id ē op⁹ bonũ gignit̃. Iuxta anagogēn nichil
ominus fiunt nuptie duob⁹ modis. uno q̄ xp̄c a morte resur
gens nouus homo celos ascendit. & multitudinē angloꝝ sibi
sociauit. alio quo adhuc post resurrectionē totã ecclãm in
uisione d̄itatis sue gl̃e copulabit. Hic liber ē un⁹ de xii.
agiographye. Sacra quippe ē bipt̃ta. Diuidit̃ enĩ in nouũ
& uetus testamentũ. Veteris enĩ testamenti scriptores pphe

fuerunt. noui autem testamenti scriptores apostoli extiterunt. Vtri
usque uero auctor est spiritus sanctus. ueteris ut scribitur. audiam quid loquatur in
me dominus deus. noui ut legitur. non enim uos estis qui loquimini. sed spiritus
patris uestri qui loquitur in uobis. Vetus testamentum partitur in tria.
in hystoriam. in prophetiam. in agiographyam. Hystoria est que narrat
preterita ut genesis. prophetia que predicit futura ut esayas. agio
graphya que tractat eterna ut dauid. Sunt autem agiographie. vii.
libri qui coaptantur. vii. donis spiritus sancti. scilicet Iob. dauid. parabole. ec
clastes. cantica. liber sapientie. ecclesiasticus. Ex quibus iob assignatur
spiritui sapientie. dauid spiritui intellectus. parabole spiritui consilii.
ecclastes spiritui fortitudinis. cantica spiritui scientie. liber sapi
entie spiritui pietatis. ihesu filii syrach spiritui timoris. Hee sunt. vii. co
lumne. quibus suffulta est magna domus sapientie. Et notandum
quod cantica spiritui scientie assignantur. quia scientia totius scrip
ture canticis includitur. Preterea et hoc notandum quod cantica
in quinto loco agiographie calculo ponuntur. quia nimirum. v. — v. gradus amoris. N[ota]
gradus amoris sunt. uidelicet uisus. et alloquium. contactus. et oscula.
factum. In primis namque puella placita uisu eligitur. deinde
electam amans alloquitur. tertio blando contactu amplectitur.
quarto osculatur. quinto res facto peragitur. Sic deus primitiuam ecclesiam
in patriarchis uisu predestinationis elegit. dum abrahe dixit. In
semine tuo benedicentur omnes gentes. In moyse et prophetis hanc al
locutus est dicens. Si feceris que precipio tibi. dabo tibi terram fluentem lac
et mel. Hanc presentia assumpte carnis tetigit dicens. Venite ad
me omnes qui laboratis et onerati estis. et ego reficiam uos. Huic oscu
lum prebuit. dum uictor mortis resurgens. pacem amissam ei reddi
dit dicens. Pax uobis. Adhuc factum restat. quod tunc erit. quando
peracto iudicio in gaudium domini sui eam introducet dicens. Veni
te benedicti patris mei. percipite regnum. ab origine mundi

uobis partitū. Omnis liber sacre scripture habet ꝓprias diuisiones & ꝓprias numeri significationes. Verbi gr̄a. psalteriū diuidit̄ in tria & ꝓfert tria scl̄i t̄pora. id est ante legē. sub lege. sub gr̄a. quib; om̄s iusti contra uicia & peccata pugna uerunt. quoꝝ uictorias psalmi canunt. Qui psalmi in quindecī decadas distribuunt̄. que ueluti totidē gradus cuiusda scale ad celū erecte inseruiunt̄. ꝑ quā uictores de ualle lacrimarū scandant ad alta polorū. Hic autē liber in quattuor partis diuidit̄. quia eccl̄a sponsa xp̄i quā canit de. iiii. plagis mundi ꝑ. iiii. eu̅g̅l̅i̅a in thalamū sponsi colligit̄. ipso dicente. Venient ab oriente & occidente a meridie. & aquilone. & recumbent cum abraham & ysaac & iacob in regno celoꝝ. Ab oriente ē sponsa adducta. qn̄do multitudo electoꝝ ante legē in fide patriarcharū ē collecta. q credid erunt hoc ꝓmissum. in semine tuo benedicent̄ om̄s gentes. id ē in xp̄o. A meridie ē sponsa adducta. qn̄do turba ꝑploꝝ sub lege in fide ꝓpharū ē collecta. q crediderunt hoc futurū. Ecce uirgo concipiet & pariet filiū & uocabit̄ ei nom̄ emmanuel. id ē nobiscum d̄s. qd fuit homo xp̄e d̄s. Ab occidente sponsa ē adducta. qn̄do multitudo gentiū sub gr̄a ꝑ apl̄os ad fidē xp̄i ē tracta. Ab aquilone sponsa adducit̄. qn̄do sub antixp̄o turba infideliū ad fidē conuertit̄. Aliter: ꝑ orientē puerilis etas. ꝑ meridiē iuuenilis. ꝑ occidentē senilis. ꝑ aquilonē decrepita accipit̄. de quib; cotidie magna multitudo ꝑ fide & dilectionē in amplexū sponsi colligitur: Que diuisio in ipso libro ꝑ. iiii. ꝑsonas notat̄. quib; unaqueq; pars assignat̄. scil ꝑ filiā pharaonis. ꝑ filiā regis babilonis. ꝑ sunamitē. ꝑ mandragorā. Quarū due existunt in re. due in significatione. Nā filia pharaonis realit̄ ē salomoni in coniugio copulata. & regina austri que filia regis babilo

nis figuraliter dr: realiter in templu dni uenit. auro gemmisq;
adornata. Sunamitis autem & mandragora hoc e puella
sine capite. p sola significatione ponuntur.
Filia pharaonis in curru ab oriente e adducta. regina au
stri in camelis a meridie aducta. Sunamitis ab occidente
in quadriga amminadab e adducta. mandragora ab aqlo
ne de agris collecta & in manib; aducta. Filia pharaonis
gens hebraica fuit. que sub impio pharaonis nata erat.
Hanc salomon sibi sociauit. quando dns uinea de egypto
transtulit & in iudea plantauit. Hec in curru sponso adduci
tur: quia in lege ad cultu ueri di pducit. S; ipsa curru di de
seruit. & currus pharaonis ascendit. du plebs hebrea lege di
derelicta iussu pncipu suoru ydolatria arripuit. Reges nanq;
sacerdotes isrl currus pharaonis fuerunt. du egyptiaca ydolatriam
p aureos uitulos in bethel pplo di induxerunt. Siquide pharao
dr denudans uel dissipans. & e diabolus q eos diuino cultu de
nudauit & eos in uariis errorib; dissipauit. Porro hec sponsa
ab oriente uenit. quia pma in mundo cultu di suscepit. & qa
ipsa sole iusticie scdm carne ptulit. Filia regis babilonis
id e diaboli. e gentilitas. Babilon enim dr confusio & hic est
mundus. in quo multis peccatis confusu e humanu genus. Hui
rex e diabolus. qui omib; impat in peccatis confusis. Cui filia
e gentilitas. in confusione ydolatrie nata. S; hec facta regina
austri uenit ad salomone. qa spu sco que auster significat
illustrata uenit in celis regnatura ad ueru pacificum xpm.
Qui ea in templu dni introduxit. quia xpc ea templu dei
uiui fecit. Hec auru & gemmas in ornatu templi attulit. quia
sapientia & ornamento uirtutu. domu di id e seipsa ornauit.
Venit autem uecta in camelis. quia docta a phylosophis. Qui

De filia pharaonis.

De filia babilonis.

De sunamite.

ad utiles artes docendas sut cameli ad onera portanda habiles. sed peccatis distorti erant et deformes. Hec quasi de meridie ad sponsu uenit. qa destruore mundane glie ad cultu xpi se contulit. Sunamitis aute de occidente uenit in quadriga amminadab. Sunam e ciuitas de qua illa sunamitis fuit. cui filiu helyseus a morte resuscitauit. Qui prius seruum cu baculo misit. s; mortuu suscitare n potuit. Venit helyseus. et assimilatus e mortuo. et surrexit e tuuo. Hic mortuus significat humanum gen. Seruus q baculu sup mortuu posuit moyses fuit. qui legis baculu sup mortuos in peccatis posuit. que eos magis oppssit. n resuscitauit. Helyseus qd dr dei mei salus. e xpc nob a do datus salus. Hic in similitudine hominu mortalis factus. mortuu suscitauit humanum genus. Porro sunamitis dr captiua. et e synagoga adhuc in pfidia a diabolo captiuata. Hec ab occidente sponso adducet. quia in fine mundi ad fide xi reuertetur. Et hoc in quadriga amminadab. Amminadab erat sacerdos. in cui quadriga archa in ierlm e reducta. olim ab allophilis capta. Archa de iudea ad gentes uenit. quando xpc de synagoga ad eccl'am se contulit. Archa ad ierlm reducet. qndo sub helia et Enoch xpc ad iudea ia cuersa reuertet. Amminadab dr spontaneus ppli mei. et e xpc. qui spontanea morte p pplo e oblat. Hui quadriga e eugl'm. in qua uectus e p mundu. Rote hui qdrige s .iiii. euglistę. Equi aute apli s q hanc qdriga traxerunt. du euglm xi p totu mundu pdicauerunt. Vnde scribit. Ascendes sup equos tuos. et quadrige tue saluatio. Sup hanc quadriga sunamitis sponso adducet. qndo synagoga p euglm in consortiu xpi recipitur. Mandragora u hoc e puella sine capite uenit ab aquilone. Mandragora e herba formā

De mandragora.

hoīs habens s; capite carens. & multitudo īfideliū ītelligit᷑ p̄ occisū antix̄ m. cui mandragore cap̄ ē āputatū dū antix̄ occidit᷑. qui caput omniū malorū scribitur: que tunc aduerū caput xp̄m recurrit de aq̄lone id ē de infidelitate & subdit᷑ ei inserat. Hec de agro colligit᷑. quia de toto mundo hec turba ad fidē congregat᷑. In manib; apportabit᷑. quia pulsa opa passionū eccl̄e associabit᷑. In his. iiii. speciēb; materia libri hui' uersatur: Series autē toti' ētractionis libri huiꝰ ē.

Imperator superne rei publice uolens heredē habere. genuit s; filiū coeq̄le. Hunc constituit heredē uniu'soꝝ p̄ quē fecit & scla. Qui ut filios posset habere regni coheredē. desponsauit ei pat᷑ reginā & ēcubinā. hoc ē angelicā & humanā naturā. Interea quidā p̄nceps tyrannidē arripuit. & similis altissimo ēē uoluit. Cui' tyrannidi regina ēsensit. impatorē deserens tyranno adhesit. A quo polluta adulterio. p̄uata ē regni solio. & cū eodē tyranno. ēno dampnata exilio. Cu mox ēcubina indignitate ē p̄lata. regniq; corone adtitulata. Que corona tunc ideo ē dilata. quia n̄ dueratꝑfecte ornata. Summ' autē ornat' humane nature ē obedientia diuini mandati. Regis ḡ fili' electā ad regni coronā in paradyso q̄si in cubiculo ornanda locauit. materiā ornatus p̄ceptū dedit. mandans ut se obedientia ornaret. spondens qd ornatā in aulā & consortiū regni perciperet. Hoc emula ei' uidens & inuidens. tacta dolore cordis intrinsecus inferiorē ē indignitate p̄ferri. se ḡlā & honore p̄uari in cautā callide decepit. ornatū obedientie n̄ sibi p̄desse. s; magis obēē retulit. ornatū heu decepta abstulit. dū eā sibi magis quā deo obedire p̄suasit. Vnde sponsus offensus. qd a se datū ornatū abiecisset. immo emule sue a se repudiate dedisset.

Series libri.

de cubiculo paradysi eã expulit· qãm sibi tãdiu interdixit·
donec amissum ornatũ ab emula reciperet· & sic qãm spon
si & coronã regni speraret· Hoc autẽ debuit fieri uiciis & con
cupiscentiis resistendo· & mandatis dĩ usq; ad mortẽ obedi
endo· Hunc obedientię ornatũ tunc humana natura rece
pit· quando xp̃c pãtri obediens usq; ad mortẽ fuit· hoc ẽ obe
dientiã dõ debitã tã fortiter homo factus tenuit· qđ nec mor
te supatus eam deseruit· Hunc ornatũ sic receptũ tã firmiter
sponsa póstea retinuit· qđ nec mille mortib; ab ea eripi potuit·
A paradyso ĝ expulsa, precipiendo ornatu in mundo errabat·
quia adhuc nec legẽ nec doctorẽ habebat· Hanc gygantes qua
si latrones ab emula ei inmissi magis in deuiũ duxerunt· & mul
tis uiciorũ sordib; polluerunt· Cui miserię sponsus condolens·
hostes ei diluuio deleuit· ipsã ũ noe quasi pedagogo custodien
dã tradidit· Qui noe archę quasi scolis erudiendã inclusit· in q̃
inter inmunda & munda animalia pauco numero delituit·
Ibi ẽ docta qđ noe figurã futuri xp̃i· archa ũ typũ future ęccl̃e pre
ferret· munda animalia eẽnt licite ẽiugio utentes· inmunda
illicite se polluentes· diluuiũ autẽ significaret baptismũ· q̃ eẽt
pditio peccatoꝝ· saluatio iustorũ· coruus de archa egressus & ñ
reuersus· eẽnt heretici futuri· de ęccl̃a exeuntes ampli' ñ redıtu
ri· columba cum oliua reuersa gr̃a sc̃i sp̃s ęccl̃e inmissa· uel sim
plices lapsi ad penitentiã conuersi· Deinde instinctu emu
lę ei hostes turrim ędificant· de qua eã publice inpugnant·
& ab amore sponsi ad amplexũ adulteri· scil' a cultura dĩ ad
cultũ ydoloꝝ inclinant· S; ei laboranti sponsus affuit· linguas
hostiũ diuidens confudit· eamq; sub custodia abrahę amici
sui in sara cõmisit· q̃ eã de mesopotamia educens in terrã repmi
ssionis introduxit· in qua audire meruit· in semine tuo bene

dicentur omnes gentes. & iterum. possidebit semen tuum por
tas inimicorum suorum. Ibique genuit ysaac herede mundi. Ibi
didicit quod abraham quod sonat pater multarum gentium xpm futu
rum patrem omnium gentium credentium prefiguraret. & sara quod dicitur
princeps. ecclesiam exprimeret. que principatum emule sue in celo op
tineret. & quod semen abrahe xpc suus sponsus foret in quo omnes
gentes benedicende essent. porte autem inimicorum erant loca lap
sorum angelorum in quibus ipsa locanda erat. & ysaac quod dicitur gaudium signi
ficaret eternum gaudium quod in hereditate peperit. mesopotamia vero
quod sonat inter flumina fluxe diuitie seculi. & labentes mundi ho
nores erant. de quibus xpc ecclesiam educet. & in terram promissionis
id est in paradysum introducet. Unde & procurator abrahe
eandem in rebecca de mesopotamia ysaac adduxit. qui eam
in coniugium sumpsit. & duos filios genuit. unum qui a patre be
nediceretur. alterum qui reprobatur. Cui rebecce etiam a domino dicitur. Due gen
tes in utero tuo sunt. & duo populi de utero tuo diuidentur. populus
populum superabit. & maior seruiet minori. Qui procurator fi
guram doctorum pretulit. qui rebeccam quod patientia sonat. id est ecclesiam
multa pro xpo passuram de mesopotamia hoc est de fluxis rebus seculi
eductam ad ysaac. quod gaudium dicitur. id est ad xpm uerum gaudium
perduxerunt. Duo filii. duo sunt ordines in ecclesia scilicet clericalis qui
ad diuina officia benedicitur. laicalis qui ab hoc officio arcetur.
Duo populi sunt spirituales & carnales in ecclesia. ex quibus carnalis maior
in numero seruit spirituali minori in numero. Deinde in
lia & Rachel iacob commendatur. quarum una fecunda. altera diu
sterilis fuit. demum illum genuit. qui egyptum a periculo famis salua
uit. unde & saluator mundi dictus est. Iacob quod dicitur luctator uel
uidens deum. est xpc. qui cum diabolo pro sponsa luctamen iniit & ui
cit. & semper deum patrem uidet. Due sorores sunt due uite in ecclesia. acti

ua uidel' & contemplatiua· actiua fecunda in carnalib' con
teplatiua sterilis in spalib'· cui tamen filius erit qui mundu a fa
me uerbi di saluauit· uerus saluator mundi· Post hec fa
mem passa egyptu ingredit· a pharaone seruituti subicitur·
cui clamanti moyses doctor ac ductor in auxiliu mittit· Qui
sanguine agni ea de egypto redimit· cu spoliis egypti p mare
rubru educit· hostes insequentes submergit· in deserto diui
na lege imbuit· tabernaculum de spoliis egypti facit· pane
celi & aqua de petra pducta reficit· Qua ihc naue suscipiens·
in terra repmissionis introduxit· deuictis hostib' tra eoy in
possessione ei distribuit· P hec e doctā quia famem uerbi di
patiens obscure phylosophoy doctine erat inuoluenda· & sic a
diabolo multis errorib' subigenda· donec uerus doctor xpc
adueniret· qui ea sanguine suo quasi agni immaculati de er
rore & potestate diaboli redimeret· Qui ueniens baptis
mate eam abluit· peccata quasi hostes in mari obruit·
eugflica doctina erudiuit· corpore & sanguine suo refecit·
scłarem sapientia quasi spolia egypti in arma iusticie con
uertit· du p hane contra hereses pugnare ea docuit· Qua
adhuc uerus ihc id e saluator in terra repmissionis id e in
paradysum introducet· & hostib' ei scił demonib' & psecuto
rib' dampnatis· mansiones regni celestis cuiq; p meritis dist
buet· Per hac quoq; sponsa sampson gaze includit· ab hosti
bus obsidet· s; fractis forib' & puertis hostib· uictor egredit·
& montis cacumine excipit· Sampson qd dr sol· e sol iusti
cie xpc· qui p sponsa eccla sepulchro t inferno includit· a custo
dibus obsidet· s; portas inferni efringens demones puertit· de
sepulchro surgens milites fugauit· celi cacumen uictor pene
trauit· Hanc nichilominus dauid in solario deambulans in-

dam uidit· urię condoluit cũ eã· quo occiso eã ẽ copula
uit· de qua uas sapientię genuit· Dauid ꝗ dr̃ desidabilis·
ẽ xp̃c tot desidabilis· q̃ in solario cęli in patris gĺa manens·
gentilitatẽ uirtutib ⁊ stola immortalitatis denudatam
uidit· diabolo sociatã doluit· urias enĩ dr̃ lux dei mei ⁊ si
gnificat diabolũ q se trãsfigurat in angłm lucis· hunc q: in
ydolatria ense p̃dicationis occidit· ecclam s sociãs filios ex ea
sapientię amatores genuit· Qui dauid omĩa mysteria sponsi ⁊ spon
sę scił xp̃i ⁊ ęcclę in psalterio decachordo pcinuit· ⁊ xp̃c sensũ
sui ęcclę apuit· ut intelligeret omĩa que in lege ⁊ pphetis ⁊
psalmis de eo scripta erant· Post dauid hanc salomon in
filia pharaonis s copulauit· hanc in regina austri in tẽplo
dñi suscipiens multis munerib donauit· q̃d templũ ipse
de trib maneriis· scił de sectis lapidib· de lignis cedrinis·
de puro auro ędificauit· hanc q: in parabolis ęthicã· in ec
clesiastẽ physicã· in canticis theologicã docuit· Salomon ꝗ
sonat pacificus· ẽ xp̃c pax uera omĩa in cęlis ⁊ in terris paci
ficans· qui p̃mitiuã ecclam de ęgypto uenientẽ· quasi filiã
pharaonis sibi in fide copulauit· ecclam de gentib uenien
tẽ quasi reginã austri suscipiens suę fidei associauit· quã
uariis carismatib donauit· hanc q: in templo cęli recipiet·
de trib maneriis· uidelł trib ordinib electorũ· id ẽ coniuga
tis· continentib· ũginib construet· Coniugati quippe in
eccla ẽ quasi lapides secti· qui s in· vi· opib mię pfecti· Continentes
ũs ut ligna ce[illegible]drina· quorũ opa s imputribilia· Virgines
autẽ ut aurũ purũ s· q̃ pura castitate ⁊ uera caritate ful
gescunt· Huic multa in parabolis locutus ẽ ut scbit· loq
bat ihc turbis in parabolis· multa ei de naturis disseruit·
theologyca p omnia ptulit· cũ cęlestia docuit· Deinde

sponsa in babylone captiuatur: s; a rege cyro cognomento
xpo a captiuitate laxatur: & ab ihu sacerdote ad ierlm
reuocatur: Per hoc docet qd ecclia in membris suis in multas
hereses & uaria uicia captiua ducetur. in quib' coram do & an
glis confunditur. s; penitens a xpo ihu uero rege & sacerdote
soluta ad ierlm id e ad ecclam uel ad celeste ierlm reuitur.
Per hac machabei usq; ad mortem certauerunt. & martyres p
ecclam sanguinem suum fuderunt. Post tot & tantos labores.
post tot & tantas miserias. ipse sponsus sponsam suam in pieu
lis constitutam uisitauit. amissum ornatum obedientia sua
receptum reddidit. baptismate a sordib' abluit. doctrinis
& signis & exemplis uestiuit. uitulum saginatum id e se ipsum
ad conuiuium ei occidi pmisit. sanguine suo eam ornauit.
signo crucis consignauit. paranimphis id e aplis eam com
mendauit. ipse parare nuptias in celum abiit. Porro para
nimphi susceptam signis & doctrinis usq; ad mortem ipsam decora
uerunt. martyres eorum successores sanguine suo eam illustraue
runt. doctores multis scripturis eam ornauerunt. Restat autem orna
tam frequentia anglorum hanc sponso in celestem aulam coronan
dam adducet. quam in solio glie collocatam coheredem regni faciet.
Et hoc magno ope notandum q multis malis eam tyranni & emu
li eius sepe temptauerunt. qt modis. qt dolis. quot insidiis. qt
artib' eam ab amore sponsi auertere conati s nec ualuerunt.
Et ut pauca de plurib' replicem. in pmis signiferum ei abel in
uidiose strauerunt. p gygantes multa nefaria ei intulerunt.
patriarchas uariis modis afflixerunt. ioseph alumnum ei pfres
uenditum carceri mendaciter incluserunt. ipsam in egyp
to pegrinantem uariis cruciatib' p pharaonem & pplm ei af
flixerunt. filios ei crudelit necauerunt. de egypto egre

dientem consiliis et armis impiorum impugnaverunt. In ter-
ra repromissionis posita sub iudicibus et regibus multis bellis
vexaverunt, per prophetas eius diversis penis occiderunt. Machabeos cru-
deliter laceraverunt. Sub apostolis et eorum successoribus omnia mem-
bra ecclesie exquisitis et inauditis penis per iudeos et per gentiles
discerpserunt, mille mortibus necaverunt. Demum per hereticos
falso dogmate, per falsos christianos simulatione ubique vexave-
runt. Et his omnibus eam non prevaluerunt. Adhuc sub antichristo eorum
duce omnibus modis temptationum instabunt ut eam ab amo-
re sponsi avertant, ut promissam coronam perdat; et minime pre-
valebunt, quia ipsa eternam gloriam per patientiam, ipsi vero eternum
supplicium per immunditia subibunt. Hanc adhuc parvulam
ante legem patriarche figuris de Christo erudierunt. Hanc adul-
tam sub lege prophete scripturis ad honestatem informaverunt.
Hanc nubilem sub gratia apostoli signis, doctrinis, exemplis or-
naverunt. Hanc adhuc chorus angelorum in letitia et exul-
tatione adducet in templum regis, quam rex glorie gloria et hono-
re coronabit, in thalamo gaudii sibi copulabit, quando ei
se ipsum ut est patri coequalis manifestabit. Huius sex eta- .vi. Eccle etates.
tum incrementum per diversa tempora seculi distinguitur. Nam infan-
tia eius fuit ab Adam usque ad Noe, pueritia eius a Noe usque ad Abra-
ham, adolescentia eius ab Abraham usque ad David, iuventus eius
a David usque ad captivitatem Babylonis, senectus eius a capti-
vitate Babylonis usque ad Christum, decrepita eius a Christo usque
ad finem seculi. De his actibus, de his etatibus, de his temporibus talis
sponse continetur liber huius scripture. Nec hoc pretereundum,
quod filia pharaonis habet in comitatu patriarchas et prophetas
et omnes iustos ab Abel usque ad latronem. Filia autem Babylo-
nis habet in comitatu apostolos, martyres, confessores, virgines.

& omnes electos a centurione qui dixit in euuangelio. uere
filius dei erat iste. usque ad helyam & enoch. Sinamitis vero habet in
comitatu omnes qui sub predicatione helye & sub persecutione an
tichristi pro christo sanguinem fuderint. vel in fide christi obierint. Man
dragora autem habet in comitatu omnes qui post mortem
antichristi per totum orbem ad penitentiam conuersi fuerint.
His utiliter praelibatis. ad ipsam litteram accedamus. cuius ac
cessus talis est. Filius regis ierusalem desponsauit sibi filiam
regis babylonis per internuntios. Quibus illa respondit. Quis
est dominus uester? At illi. Dominus noster est rex regum & dominus dominantium. rex glorie
& princeps pacis. Et illa. Est pulcher? At illi. Cuius pulchritu
dinem sol & luna mirantur. quia speciosus est forma prae filiis
hominum & totus desiderabilis. in quem angeli desiderant prospi
cere. Et illa. Est potens? At illi. Potestas eius a mari usque ad mare.
Et illa. Est diues? At illi. Gloria & diuitie in domo eius. & torren
tes uoluptatis. Et illa. Est sapiens? At illi. Sapientie eius non est
numerus. quia in ipso sunt omnes thesauri sapientie & scientie
absconditi. Et illa. Honoratur muneribus? At illi. Reges thar
sis & insule munera offerent. reges arabum & saba dona ad
ducent. Et illa. Que est seruitus eius? At illi. Omnes gentes seruient ei. Et
illa. Que est laus eius? Omnes gentes magnificabunt eum. His auditis respondit. Ipse
dominus uester ueniat & osculetur me osculo oris sui. & loquatur mihi que sibi pla
ceant. et faciam uoluntatem eius. Rex celestis ierusalem est deus. cuius filius est
christus. Rex babylonis huius mundi est diabolus ut scribitur. Prin
ceps huius mundi iudicatus est. Huius filia fuit humana natu
ra imitatione peccati facta. Quattuor quippe modis dicitur pa
ter in scripturis. duobus generatione. & duobus imitatione. Gene
ratione dicitur adam pater humani generis. & abraham pater ysaac. Imi
tatione dicitur deus pater iustorum ut ibi. Estote perfecti. ut sitis filii pa

N iiii patres

tris uri qui in celis ē. & iterū. unus ē pater uṙ. qui in ce
lis est. Itē imitatione dr̄ diabolus pater maloꝝ. ut ibi. uos
ex diabolo patre estis. Hunc imitando in malo humana
natura. facta ē eius filia. Hanc filius dei desponsauit. dū pa
triarchis innotuit. quia humanā naturā in se assumere dis
posuit. Internuntios misit. dum ꝑ ꝓphetas hoc humano
generi nuntiari uoluit. Qui quasi pei facti s̄. dū glām
regni ei & potentiā. & alia insignia in mundo p̄conati s̄.
S; duob' modis sponsa xp̄i accipit'. scilicet humana caro
quā accepit. & eccl̄a quā s' incorporauit. Humana quip
pe natura ei nupsit. dū carnē nrām in diuitatē assūpsit. Ec
cl̄a adhuc ei nubet. dū eā in societatē regni recipiet. Hec
in duo quasi in duas ꝑsonas diuidit'. scilicet in synagogā
& gentilitatē. Ad istā ꝓphe fuerunt internuntii. ad illa
u apl̄i s̄ missi. S; de his duab' ē una sponsa. uidelicet ka
tholica eccl̄a. xp̄o ꝑ internuntios adducta. quę ei ꝑ huma
nā naturā ē nupta. Hec ḡ sponsa aduentū sponsi desi
derans dicit. INCIPIT LIBER PRI
MUS DE FILIA PHARAONIS.

OSCULETUR ME OSCULO
ORIS SUI. AC SI DICAT INTER
nuntiis. Qui toties me ꝑ uos salutauit.
qui tot scripta ꝑ uos m̄ mandauit. ipse
ueniat & suo osculo me salutet. & ꝓprio
ore uoluntatē suā m̄ apiat. Sacra scriptura. iiii. modis in ·iiii· modi scripture
telligit'. scil' hystorice. allegorice. tropologice. anagogice.
Qđ ꝑ mensā ꝓpositionū panū in tabernaculo exprimi
tur. que. iiii. pedib' fulcit'. Tabernaculū ē eccl̄a in qua
xp̄o militat'. mensa ē sacra scriptura. in qua ē ꝓpositio

panu͞q .i. refectio animarū. Quatuor pedes s̄ .iiii. intellectus. scil̄ hystoria cū res sic̄ gesta ē narratur. allegoria cū de x͞p͞o & eccl͞a res exponitur. tropologia cū ad animā & sp̄m refertur. anagogy͡e cū desup̄na uita intelligitur. Et ezechiel in uisione di qua uniuersū eccl͞e statū futurū p̄uidit. in terrea rota rotā in rota uidit. que .iiii. facies habuit. & sp̄c uite erat in rotis. Hec rota ē sacra scriptura. Rota in rota ē noua lex latens in ueteri. Quatuor facies s̄ .iiii. intellectus. scilicet hystoric̄. allegoricus. tropology͡cus. anagogy͡cus. Sp̄c uite ē in rotis. quia doctrina eterne uite latet in scripturis. In hystoria sola res p̄ut ē gesta notatur. in allegoria uero interp̄tatio nominū consideratur. in tropologya autē cōparatio rerū gestarū inuestigatur. in anagoge uero similitudo rerū pensatur. Verbi gr͞a. Hystoria ē qd salomon fecit templū in ierl͞m .vii. annis. allegoria qd salomon dr̄ pacificus & ē x͞p͞c. ierl͞m uero uisio pacis & ē eccl͞a. quā x͞p͞c facit s̄ templū ex .vii. donis sp̄c sc̄i. Tropologya autē ē. qd sic̄ salomon ex lignis & lapidibus templū cōstruxit. ita quisq; fidelis templū in anima sua do ex bonis opib; & exemplis sc̄orum facit. Anagoge uero qd sicut salomon ex p̄ciosis lapidibus templū in ierl͞m fecit. ita x͞p͞c in celesti ierl͞m ex uiuis lapidib; .i. ex omib; electis templū constituit. Est g̃ hystoria hoc. Filia pharaonis salemoni coniungenda. respondit nuntiis eius amore deuicta. Nolo p uos nuntios ulteri salutari. ipse salemon osculetur me osculo oris sui. Allegoria uero sic. Salemon ē x͞p͞c. filia pharaonis eccl͞a. que inter nuntios .i. p p͞hetas respondit dicens. Quia iā diu p uirum os me osculatur ē consolando & pacē p̄mittendo. ipse tandē me osculetur osculo oris sui .i. totiens p̄missus p p͞phas. tandē aliquando incarnetur & p̄sentia sua me osculetur. & p p̄o ore pu

Historiā.

Allegoriā.

ce olim amissam m redditam loquat. Osculu dr quasi
oris poculu. P osculu quippe pax. p os uerbu patris
id e filius intelligit. Ds quasi alieno ore osculat e spon
sa. quando olim multifarie multisq: modis locutus e patrib9
in pphis. Quasi pprio ore osculat e ea. qndo nouissime dieb9
istis locut e ei in filio dicens. Pax uobis. Qd e dicere. Pace & gra
tia qua in paradyso p diabolu amisistis. p filiu meu uob iam
reddita noueritis. Prim9 eni homo ppter inobedientia de
paradyso expulsus. pdidit pace & gram di humano generi.
Primitiua q eccla. scil. abel & alii iusti usq: ad abraham. de
inde patriarche usq: ad moysen. ab hoc pphe usq: ad Iohem
baptista. puidentes in spu hanc pace p xpm reddi. optauit
eu eiei incarnari. Siquide mox eo nato angli nuntiauert
pace reddita dicentes. Pax hominib9 bone uoluntatis. Dicit
q sponsa. Osculet me osculo oris sui. ac si dicat. Sponsus m9s q me
de paradyso ppter amissu ornatu offensus expulit. & gram
sua m interdixit. ipse m nc passumpta carne iungit. & p
ipsu m ornatus & osculu pacis reddat. In osculo enim caro car
ni iungit. & spe spu sociat. Ita xpe p carne e eccle e iunct9.
& eccla ei diuinitati p spm sociata. Et tactu quoq: carnis amor
pximi. p tactu aute spe dilectio di exprimit. pque xpe ec
cle e iungit. Aliter. Humana natura sponsa designata p
anglica natura. desiderans dificari. dic. Osculet me oscu
lo oris sui. Quasi dicat. Di filius m sponsus pmissus ueniat.
& me humana natura osculando s e iungat. & uia salutis
pprio ore doceat. Pre nimio desidio ad absente loquit.
que psente & se osculante alloquit. Meliora s ubera tua
uino. hoc e documta tua que s ut lac nutrimenta pueror.
suauiora s aliis doctnis. que n fouent s; occidunt simpli

ces· sic unum enecat pue[...]ros· Tropologya autem hoc est·

Tropologia. Fidelis anima sponsa x[...] [...] cogitans ubi fuerit· ubi erit·
ubi sit· ubi non sit· scit quod in [...] originali et actuali peccato
fuerit· quod in tremendo iudicio dei erit· quod in uanitatibus seculi sit·
quod in eterna beatitudine adhuc non sit· gemens et tremens dicit·
Osculetur me osculo oris sui· Ac si dicat· Ille qui in mea carne in
dextera patris sedet· meus aduocatus iustus iudex· me de pecca
tis dolentem· de iudicio suo timentem· uisitando osculetur·
et pacis signo amicicie quam proprio ore penitentibus promisit· me
consoletur· Anagoge uero sic· Ecclesia hic peregrinantibus et ad illam
patriam suspirans dicit· Osculetur me osculo oris sui· Quasi di
cat· Ille quem cottidie in scripturis loquitur et gaudia eterna
repromittit· ipse aliquando presentialiter in iudicio appareat· et
pacis gaudia proprio ore tribuat dicendo· Venite benedicti
patris mei percipite regnum quod uobis paratum est ab origine mundi·
Ad absentem loquitur· ut maiorem affectum exprimat· Scriptura
huius libri dicitur drama· id est amatoria cantilena· que ab aman
tibus canitur absque personis· Unde et illud carmen dicitur dramaticon·
ubi diuerse persone introducuntur nec tamen nominantur· sic in hoc
libro a diuersis personis absque nomine laudes canuntur· Cantus
sponse precessit· sequitur cantus sponsi· Quia meliora sunt ubera
tua uino· fragrantia unguentis optimis· Hoc hystorice sic
intelligitur· Salemon filiam pharaonis ad se uenientem osculo su
scipiens dixit· Tu desiderasti osculum meum· et ego osculor te frui
ens uberibus tuis· quia meliora sunt ubera tua uino· fragrantia un
guentis optimis· Quod est dicere· Magis uolo uberibus tuis perfrui quam
uino inebriari· uel optimis unguentis delectari· Allegorice
autem sic exponitur· Xpistus in carne adueniens dicit sponse·
Tu petisti a me osculari· ego presentia mea osculor te· hoc est

(Margin notes: Nota Anagoge · Nota Drama · Nota Historia · Nota Allegoria)

dulcedine mea tangam te, et pacem amissam reddam tibi. fide et di
lectione iungar tibi, et paries mihi filios regni patris coheredes.
quos uberibus tuis lactabis, quia meliora sunt ubera tua uino.
fraglantia unguentis optimis. Hic liber spiritalis est, et spi
ritaliter spiritibus in corpore positis per similitudines corporeas
loquitur. Tota ecclesia est quasi unum corpus, cuius caput est Christus, caput
autem Christi deus. Membra huius corporis sunt diuisi in ecclesia ordines, Membra ecclesie. N
ut puta oculi sunt doctores ut apostoli, aures obedientes ut mona
chi, nares discreti ut magistri, os bona loquentes ut presbiteri, ma
nus alios defendentes ut milites, pedes alios pascendo portan
tes ut rustici, dicente apostolo: Ipse dedit quosdam apostolos, quosdam
prophetas, alios pastores, alios doctores in edificationem corporis
Christi, id est ecclesie. Huius ubera sunt duo testamenta, de quibus rudes anime Ubera .ii. testamenta. N
lac doctrine sumunt, sicut paruuli lac de uberibus matrum su
gunt. Uinum autem quod inflat bibentes et inebriat, est secularis
sapientia que se sugentes dementat et inflat ut dyalectica.
Scientia quippe secularis inflat, caritas uero, id est scientia spiritalis edi
ficat. Dicit ergo: Meliora sunt ubera tua uino, id est doctrina de duo
bus testamentis tuis, uidelicet uberibus prolata, qua filios tuos infi
de paruulos lactas et nutris, melior est. hoc est magis mihi hoc pla
cet quam doctrina phylosophorum, quia non unum deum docentium. Quod
dicit meliora, probat etiam illa esse bona, quia utilia. Liberales
quippe artes sunt utiles, quia sunt instrumenta sacre scripture, ut mal
leus fabro, et arma contra hereticos. Sed tamen meliora sunt sacre
scripture testimonia pro auctoritate prolata. Fraglantia ungen
tis optimis, id est redolentia sancti spiritus donis. Bonum unguentum .iiii. unguenta. N
ad litteram est quod de agrestibus herbis confectum exteriora uulne
ra sanat. melius unguentum quod de melioribus speciebus factum, inter
cutaneum morbum curat. optimum unguentum quod de preciosissimis spe

aceb⁹ ut de nardo cõpositũ internos dolores fugat· ⁊ corpus
a putredine seruat· ut illud MARIE in euangelio· qd̄ sup capͥ
xp̄i fudit· Ad sp̄itale aut̄ sensũ bonũ ungentũ ē oleũ infir
moꝝ. quo infirmi in eccl̄a unguntͬ· meli⁹ ungentũ oleũ sc̄m·
quo reges ⁊ sac̄dotes unguntͬ· optimũ ungentũ chrisma· q⁰
xp̄ani in regnũ ⁊ sac̄dotiũ unguntͬ· Tropologice u̇ bonũ ungen
tũ ē lex naturalis· q̄ tibi ñ uis alii ne feceris· p quã placuit abel ⁊
enoch ⁊ alii· meli⁹ ungentũ lex scripta ut ñ occides· ⁊ cet̄a· op
timũ ungentũ sub gr̄a· ut nolo mortē peccatoris· s; ut conuer
tatur ⁊ uiuat· Allegorice aut̄ bonũ ungentũ ē remissio pec
catoꝝ in baptismate p sp̄m sc̄m· meli⁹ ungentũ bona uita post
baptismũ p grãm sc̄i sp̄c· ut sobrie iuste ⁊ pie uiuam⁹· opti
mũ ungentũ ·vii· dona sp̄s sc̄i scił sp̄s sapientie ⁊ intellectus
⁊ cet̄a. Lacte talis doctrinę flagrant ubera matris ecclesię·

Tropologia.

Tropologice aut̄ sic de anima accipitͬ· Anime iudiciũ timen
ti ⁊ pacē a iudice petenti· dicit sponsus qui ⁊ iudex· Quia pe
nitendo osculũ pacis a me poscis· ego osculabor te peccata re
mittendo· ⁊ pacē beatę uitę tribuendo· quia meliora s̄ ubera
tua uino· flagrantia ungentis optimis.

Duos hoĩes.

Duo homines leguntͬ· exterior ⁊ interior· Exterior constat
in trib⁹· scił in corpore· in uita· in sensu exteriori· Interi
or quoq; ē stat in trib⁹· uidelicet in sensu interiori· in ratione
⁊ intellectu· Corpus ē stat ex iiii· elementis· i· ex terra·
ex aqua· ex aere· ex igne· ⁊ hoc habem⁹ commune cũ
lapidib;· Vita ē uis animę q̄ corp⁹ uiuificat· ⁊ hanc
habemus communē cũ herbis ⁊ arborib⁹· Sensus ē
uis aīe q̄ corp⁹ sensificat· ⁊ hunc habem⁹ cõmunē cum
bestiis ⁊ omib⁹ animantib⁹· qui sensus ē q̄nq; ptitus·
scił uisus· auditus· odoratus· gustus· ⁊ tactus· Visu q̄p

pe colores. auditu sonos. adoratu odores. gustu sapo
res. tactu dura & mollia discernimus.
Sensus interior ē uis aię. q° p̄terita. p̄sentia. futura imagi
namur. Ratio ē uis animę. qua imaginū genera &
species discernimus. Intellectus ē uis aię quo incor
porea ut ē dilectio & sapientia intelligimus. In his
tribus constat interior homo. in quo nichil cōmune
cum bestiis habemus. In hoc imago di exprimit. & — Imaginē & simil
huic sp̄e s̄cs in scripturis loquitur. Hoc aūt differt int
imaginē & similitudinē qđ imago ē in essentia natu
rę. similitudo u° in imitatione boni ul mali. Imaginē
di naturaliter habemus. similitudinē peccando pdi
dimus. Sicut eñ exterior homo habet sua membra sibi
congrua. ita interior homo habet sua membra sibi
conuenientia. Eius itaq; ubera s̄ sapientia & scientia. quib;
sic indoctos satiat. ut mater uberib; filios lactat. Uinū
aūt qđ menti subuenit. ē cura exterior qua fratribus
ministrare. & ęcclās di exornare sollicita sit. S; meliora
s̄ ubera eī uino. q̄a magis dō placet doctrina qua indoc
tos ad uirtutes informat. quā cura qua ęcclās casuras
exornat. Hęc ubera optimis unguentis fraglant. quia
sapientia & scientia quę indoctos lactant. donis sp̄c
s̄ci exuberant. Anagogyce aūt exponit sic. Ęcclę
ad supnā patriam suspiranti. dicit xp̄c pat futuri s̄cli.
Quia uultū p̄sentię meę tantope desideras. & osculū uę
re pacis a me intantū postulas. ego te osculabor. i. ęt nam
pacē tibi cum anglis dabo. & me ipsū tibi uerā pacē ma
nifestabo. quia meliora s̄ ubera tua uino. & cęta. Duo ęcclę
ubera s̄ duo caritatis p̄cepta quib; filios suos in actiua

Historia

Allegoria

& contemplatiua uita informat. ne malu̅ p malo alicui
s; bonu̅ reddant. Vinu̅ au̅t est legalis austeritas que p̄ce
pit oculu̅ p oculo. dente̅ p dente reddi. & qui occiderit.
occidi. S; ubera eccle̅ meliora s̄ uino. quia clementia carita
tis magis d̄o placet. qua̅ seueritas legalis. Hec ubera s̄
fraglantia ungentis optimis. quia p̄cepta caritatis redo
lent plena sc̄i sp̄c donis. Vox sponse. Oleu̅ effusum
nom̄ tuu̅. id̄o adolescentule dilexerunt te. Sponsus a pa
tre missus. ad sponsa̅ uenit unctus ut & sponsa̅ ungat.
Iuxta hystoria̅ intelligitur. q̄d filia pharaonis salemo
ne̅ osculans. senserit odore̅ olei ex unctione regali &
dixit. Oleum effusu̅ nomen tuu̅. hoc ē sicut caput tuu̅
ex oleo unctionis effuso redolet. ita fama regalis nomi
nis tui ul̄ pacis ubiq; refulget. id̄o iuuencule diligunt
te. Q̄d si intre ita n̄ fuit. q̄d tam̄ ita ēē potuit. utiq; in
significatione fuit. Iuxta allegoria̅ u̅o post qua̅
Sponsus p osculu̅ sua ubera sponse ad alendos filios
ungentis repleuit. hoc ē post q̄ x̄p̄c p incarnatione̅
sua̅ dona sp̄s sc̄i ad docendos pp̄los sup eccl̄am effu
dit. illa exultans dicit. Oleu̅ effusu̅ nom̄ tuu̅. Oleu̅
du̅ in uase latet n̄ redolet. effusu̅ uero bene olet. sic
x̄p̄c du̅ i sinu patris sui latuit. q̄si nullu̅ odore̅ dedit.
du̅ u̅o effusus incarnatus apparuit. nom̄ .i. cognitio ei9 toto mun
do innotuit. Nom̄ ei9 ē x̄p̄c q̄d ē unct9. q̄d olim i synа
goga latuit. ubi soli reges & sacerdotes oleo ungebant.
& tantu̅ i iudea not9 erat d̄s. hoc n̄c in eccl̄a ē effusu̅
sup om̄e genus hominu̅. q̄ oleo & chrismate in regnu̅
& sacerdotiu̅ x̄p̄i unguntur. unde & a x̄p̄o x̄p̄iani di
cunt. Et hoc nom̄ n̄c a solis ortu usq; ad occasu̅ ē lau

dabile. Nomē q̄q; eius ē ihc qd̄ ē saluator. Hoc nomē in
ioseph qui saluator mundi dictus ē latuit. q̄ egyptū
a fame saluauit. Hoc in ihu naue duce ppli dī latuit.
qui pplm̄ redeptū in terrā repmissionis introduxit.
Hoc etiā in ihu sacerdote latuit. qui pplm̄ a captiuita
te in ierlm̄ reduxit. Sʒ hoc nomē effusū ē dū omib; genti
bus patuit. qd̄ ipse uerus saluator fuit. q̄ mundū a pieu
lo famis uerbi dī saluauit. & qui redeptū pplm̄ in terrā
repmissionis. i. in paradysū introducet. & uerus rex &
sacerdos pplor a captiuitate diaboli ad celestē ierlm̄ re
ducet. Nomē ihu in uniuersa terra p̄dicat. quia p hoc
omīs fidelis oleo baptismatis signat. & nomē moysi oli
celebre. uix nunc ab aliquo auditur. quia lex occidens
iā abolitur. Dicit ē oleum effusū nomē tuū. quasi dicit.
Sic oleū effusū bene redolet. sic fama nominis xp̄i in
carnati ubiq; refulget. Oleū habet. vi. insignia. Oleū
enī dicit̄ media. & oleū ē signū pacis. & fouet infirmos.
& sanat uulnera. lumē lucernis ministrat. & omib; liq
rib; sup eminet. Hoc xp̄m designat. q̄ ē media nr̄a &
pax nr̄a. q̄ nos infirmos p̄dicando fouit. uulnera pec
cator psua uulnera curauit. signis & miraculis lumē
p̄buit. omib; scīs sup eminet. Dum sponsa sponsi oscu
lis fruitur: adolescentularū chorus ingredit̄ ubi
hymineus canit. q̄a dū ec[illegible] clā xp̄m suscepit. turba
fideliū ubiq; accurrit. que [illegible] laudes susceptori suo
canit. Unde subdit̄. Ideo adolescentule dilexert̄ te. i.
aīe fideliū fide & dilectione obsecunt̄ tibi.

Iuxta tropologiā aut̄ fidelis aiā nomē suū ut oleū
effundit. dū famā bone actionis q̄si bonū odore

R̄. vi. insignia in oleo.

ꝓximis ꝑ exemplũ diffundit. Hoc nom̃ quasi ĩ uase latet. dũ nullũ bonũ opus corã ꝓximis lucet. His ꝑcipitur: luceat lux ur̃a corã hominib; ut uideant opa ur̃a bona & glorificent patrẽ ur̃m qui ĩ celis est. Hanc animã adolescentulę diligunt. quia fideles animę eã in bono imitant̃. Iuxta anagogen ũ ęcclę ad celestia anhelantis. nom̃ ut oleũ effunditur: quando ꝑ odore & luce bonoꝝ operũ ĩ celũ sicut xp̃e recipitur: ubi eam sc̃i angli diligunt. quia ĩ et̃num cum ea de oleo exultationis. i. x̃ & sp̃u sc̃o exultabunt. Hoc nom̃ n̄e quasi oleũ ĩ uase latet. quã diu ipsa in hoc mundo ꝑegrina manet. Adhuc subiungit̃ uox sponsę.

Historia. Trahe me post te. Hystoria hic subintelligit̃ qđ salemon postquã filiã pharaonis osculo excepit in domũ quã sibi edificauerat ascenderit. ipsaq; cum comitari uoluerit nec ualuerit. & ita dixit. Trahe me post te. Subiciunt adolescentulę. scil' puellę eius. Curremus in odore ungentoꝝ tuoꝝ. hoc ẽ nos post te curremus. quo odorem ungentoꝝ tuoꝝ sensimus. More illi᷒ t̃rę loquitur: ubi nobiles feminę solent sibi ungenta adhibere. quoꝝ adoramine magis possint maritis placere. ut de hester & iudith legitur. Allegoria. Postquã xp̃e nomen xp̃ianitatis sup om̃e genus hominũ fudit. & odore olei sp̃s sc̃s adolescentulas. i. fideles animas ad amorẽ sui adtraxit. ꝑ durã uiã reuersus ẽ in celũ parare sponsę cenę dulcedinis conuiuiũ. Quem illa ꝑ eandẽ uiã sequi uolens nec ualens clamat. Trahe me p᷒ te. Qđ ẽ dicere. Da uires posse tua uestigia ꝑ hanc uiã sequi. ꝑ quã ad gl̃am ꝑ̃es

sisti. Via dn̄i ē p̄spera mundi n̄ appeti. & aspera pacient̄ — Q̄ sit uia dn̄i.
p̄ eo pati. P̄ hanc uiā ipse ingressus est ad glām. Cum eū
iudei uellent eum regē cōstituere fugit. cū uellent eum
crucifigere. ultro se obtulit. Hec uia licet sit dura carna
libus. tam̄ suauis ē sp̄alib;. P̄ hanc se sequentib; iter p̄ce
pit dicēs. Si quis uult uenire p̄ m. a. s. met ip. & t. c. s. & se
quat̄ me. i. imitet̄ me. P̄ hanc uiā nemo graditur: nisi
trahatur. ut scriptū ē. Nemo uenit ad me nisi pat̄ trax
erit eū. Ds̄ nos ad se duob; modis trahit. & duob; modis
impellit. Trahit nos p̄missiōib; dulcedinis sup̄ne patrię.
impellit nos minis ignis gehennę. Trahit nos quoq; di — Q̄ sit grā. donū.
uersis donis. impellit nos uariis flagellis. Sic moyses — & Arbitrium.
traxit pp̄lm p̄mittendo regū diuitias. pharao ipulit
uerberib;. Quosdā trahit ds̄ nolentes cū eos grā sua p̄ue
nit inspirando ut bonū uelint. uolentes subsequit̄ iu
uando ut bonū possint. Ergo grā ē cū p̄uenim̄ ut uelim̄.
donū ē cū iuuamur ut possimus. arbitriū utrū sequi
uelimus. libertas si sponte sequimur: captiuitas si sequi
abnuimus. fragilitas si sequentes labimur: meritū si se
quendo n̄ deficimus. & hoc nobis s; grę ascribimus.
p̄miū. ēnum gaudiū. Uniuerse eccl̄ę p̄ mundū unā
eccl̄am catholicā constituunt. adolescentule s̄ quasi no
uellę. quia p baptisma & grām sc̄i sp̄c renouate. Dicit ergo
eccl̄a xp̄e. trahe me p grām post te imitando. dicunt ado
lescentule. i. eccl̄ę ei filię curremus & nos fide & dilecti
one in odore unguentorum tuorum. i. in cōsideratione miracu
lorū tuorū ul' in fama opum tuorum. ul' in fide ēnorum bo
norū. Tropologia. fidelis anima bonū uolens & p se
non ualens. clamat xp̄o trahe me p' te. hoc ē. da p grām

ut p⁹ tua uestigia adte quies uia ueritas & uita ue-
niam. Nullus eni homo adpenitentiā conuertitur: nisi
p gratiam trahat. Anagoge. Eccl'a peregrinans superna
appetens. & p se assequi non ualens. clamat. Trahe me
post te de hoc mundo adcelestē gl'am. ut te illa facie
adfaciē uideā: quia nullus adillā p se uenire poterit
nisi grā & dextera di illū traxerit. Uox adolescen

Hystoria.

tularū. Curremus inodore ungentoꝝ tuoꝝ. Eccl'a in
fide & ope pfecta dicit sponsa: digna coronari & in
thalamo glę collocari. Inpfecti autē adhuc inctemplatiua
tiua uita dicunt amici. inpfecti inactiua uita amicę.
abhuc aut rudes infide dicunt adolescentulę. Hiomis
dicunt sponsę scil' pfectis inęccl'a. Curremus inodore un
gentoꝝ tuoꝝ. hoc ē pcede nos uiam dni faciendo & docen
do. & nos sequemur odorē ungentoꝝ tuoꝝ .i. imitemur
exempla opū tuoꝝ. Vngenta ęcclę ut supius dictū ē sunt
uaria sps sci carismata. odor ungentoꝝ fama bonorum
opum. P hoc qd' dicit curremus: innuit nob festinan
dum aduitā dū tempus habem⁹. ut scribitur: Currite dū
lucem habetis. ne tenebre uos comphendant. Nota spon
sa sponsi lateri iuncta ingredit. p ea famulę ingdiunt:
quia pfecti exemplis pcedunt. alii imitando secunt.
Qd' adtropologiā sic refertur: Cū uiderint lapsi aliquē
pfecte conuersū dicunt. Curremus inodore ungentoꝝ
tuoꝝ. hoc ē nos imitabim tuū exemplū. Anagogyce
aut sic. Quiq; feruentes amore celestis regni dicunt
ecclę ad superna festinanti. Nos curremus p te de uirtute
inuirtutē: inodore spiritalium gaudioꝝ. Uox sponsę.

Hystoria.

Introduxit me rex incellaria sua. Sponsa inpenetra

le sponsi ingressa reuertit' ad iuuenculas & nunciat eis ut
curtant. ut & ipse introducant. Tradunt hebrei qd salo
mon hunc librū in honore filie pharaonis fecerit. cui &
incōparabilē domū edificauit. In quā sedm hystoriā post
quā eam introduxit. thesaurū suū ei ostendit. & de cellariis
uaria pocula optulit. Cellarium ēnī dicitur quasi celans
uinū. Cui adolescentule cantant ab ea potate. Exultabim'
& letabimur in te. hoc ē congaudem' honori tuo. memores
uberū tuoꝝ sup uinum. id ē in memoria habentes regis dic
tū. meliora s̄ ubera tua uino. hoc ē michi magis placent quā
uinū. Et quia regi places recti diligunt te. i. om̄s boni tibi
ēgaudent. si mali inuident. Sedm allegoriam aut̄
eccl'a a xp̄o pg'ām in sacra scriptura tracta dicit. Introduxit
me rex in cellaria sua. Cellaria in quib; uarii potus seruan
tur: s̄ libri sacre scripture de q̄b; uarie sententie sicienti
bus iustitiā ppinantur. Cum ēnī lectio de ioseph legit'.
q̄si poculū ētra adulteriū porrigit'. Cū u° de iudith scriptura
recitat'. quasi poculū castitatis ppinatur. In hec cellaria
xp̄e sponsā introduxit. quando sensū apuit ut intelligerent
scripturas. Xp̄c aut̄ pprie sedm carnē rex dicit'. quia huma
no generi a patre p̄ficit'. ut scriptū ē. Ego aut̄ ēstitutus sū
rex ab eo. Et n̄ē adpilatū. Iudicis q'a rex sum ego. Itē. Data
ē michi om̄is potestas in celo & in t'ra. Et itē. Ipse ēstitutus
ē a deo iudex uiuoꝝ & mortuoꝝ. Hic solus potest in scripturā
introducere. qui solus potuit. vii. signacula libri soluere. N̄ vii signacula
que erant ei' incarnatio. natiuitas. passio. inferni spoliatio.
resurrectio. ascensio. futurum iudiciū. Adolescentule di
cunt sponse. Nos potando fecisti exultare & letari. i. ideo exul
tabimus & letabim' in te. Exultabimus in corpe. scil' opando

ea que p corp⁹ fiunt. uigiliis. ieiuniis. elemosinis. & leta
bimur in te. uidelicet ea opantes que spiritalia sunt legendo. oran
do. predicando. Et hoc in te. quia hec opa non ualent nisi in
catholica ecclesia. Memores uberum tuorum. hoc est in memoria
habentes doctrinam utriusque legis que sunt ubera tua que inde
suximus. ut dno in sc̃itate & iusticia seruiam⁹. & hoc sup
uinum. i. sup secularem sapientiam que docet nos laudem
hominum querere. & terrenas diuitias congregare. Ido recti
diligunt te. quia qui de xpo recta sapiunt doctrinam
tuam diligunt.

Tropologia.

Secundum moralitatem uero cum quis de secula
ri uita ad spiritale conuersationem uenerit exultans dicit. In
troduxit me rex in cellaria sua. Claustra quippe sunt quasi
quedam cellaria. in quibus sunt multimode consolationis pocula.
Diu enim conuersi iuniores sco͞r legunt. quasi quedam pocula iusticiam
sitientibus pferunt. Quibus claustrales dicunt. Exultabim⁹
& letabimur in te. hoc est corpe & anima congratulamur
de tua conuersatione. memores uberum tuorum. i. sapientie
& scientie studii. sup uinum. i. secularem curam. & ideo recti dili
gunt te. i. quique penitentes imitantur te.

Anagogen.

Secundum
altiorem autem sensum ecclesia iam in celo recepta gratulan
do dicit. Introduxit me rex in cellaria sua. hoc est in omni
mode glorie gaudia. ubi qui esuriunt & sitiunt iusticiam sa
tiabuntur & inebriabuntur ab ubertate domus dei & tor
rente uoluptatis sue potabit eos. Cui sci angli congaudentes
cantant. exultabimus & letabimur in te. hoc est pomnia congra
tulamur glorie tue. Memores uberum tuorum. geminę scilicet di
lectionis. qua filios tuos imbuisti sup uinum. hoc est sup
legalem obseruantiam. de qua eos phibuisti. Ideo recti. i.
sci angli diligunt te.

Historia.

Uox sponse. Nigra sum si

formosa filię ierlm. Hic ad litterā datur intelligi. qd no
biles feminę ierlm ad reginā cum muneribꝰ uenerint.
& ea fusca uisa illā despexerint. Quibꝰ ipsa dix. O filię
ierlm si ego sum nigra. tam sum formosa. nigra ut tab-
nacula cedar: formosa ut pellis salemonis. Nolite hoc ē-
siderare qd fusca sim. quia in itinere decolorauit. i. ob-
fuscauit me sol. etiā timor me denigrauit. quia filii ma
tris meę pugnauerunt contra me. hoc ē frs mei pugnauer
ante oculos meos ē tra hostes. & interī posuer me custodē
in uineis. ubi ā sole ... fuscata sum. Uineā meā p timore
n custodiui. hoc ē ā sole me n seruaui. Hoc utrum ita
fuerit n multū curatur: cū mysticae res hic intelligatur.
A d spiritalem q ppe intelligentiā. eccla in cellaria regis   Allegoria
scripturę p xp̄m introducta qd ibi bibit. hoc aliis p dican
do eructauit. unde mox p secutionē infidelium incurrit.
Quā uidentes in fide in p fecti bonis p se ibi exilari di
uersis penis cruciari. quasi a dō derelictā despexer. &
uitā eius insaniam. finē ꝰ sine honore estimauer. Hos ipsa
docet se talia p xp̄o sponte pati. & p hec se in interiori
homine ad glām ornari dicēs. Nigra sum s formosa filia
ierlm sicut tabnacula cedar: sicut pellis salemonis.
Ierlm qd sonat uisio pacis. supna patria intelligit. in q
ēna pax xp̄e uidebit. Huic filię sunt fideles animę. in ec
lesia ierlm regnaturę. formosa dicit quasi forma osa. i.
p p̄t formā odiosa. Formū q ppe ē ferrū in igne candens.
unde dicunt formosi. scil. rosę rubeo & lacteo lilii colore
splendidi. Idō dicit eccla formosa. quia in igne tribula
tionis excocta. mrib rubescit. uirginibꝰ albescit. Cedar fuit   Cedar.
filius ismahel filii abrahę. tanto odio accubius suis ha

bitus. ut nullo loco eet securus. s; semp tabnacula mu
taret. que sole & tēpestate nimis nigre eēnt; s; & ipsa
gens cedar usq; hodie dicit habere nigra tabnacula.
nigris uidel coriis exteri⁹ coopta. interi⁹ albis lineis exten
ta. Cedar qd dicitur tenebre ul nigredo significat pecca
tores. nigros inpeccatis. ad ēnas tenebras tendentes. Ho
rum nīḡ tabnacula malas actiones significant. in
quib⁹ quasi intabnaculis nūq̄ securi omīb⁹ odiosi ha
bitant. Salemon q̄diu tēplum fecit archa dni
pellib⁹ rubricatis exteri⁹ coopu.. it. sole & tēpestate
denigratis. s; auro & gemmis interi⁹ ornatis. Sale
mon qd dr pacificus ē xpc. cui⁹ pellis. i. caro erat
ppo sanguine rubricata. sputis. flagellis. cruce de
nigrata. interi⁹ auro & gemmis. i. sapientia & signis
ornata. Hac pelle archa tegebatur. quia carne x̄ diuas
uelabatur. Hec pellis significat eccla. que exteri⁹ ē passi
onis sanguine rubricata. aduersitatib⁹ mundi deni
grata. interi⁹ gemmis uirtutū ornata. Dic̄ ḡ pfecta
eccla adimpfectos. Ego sum q̄dē nigra. quia huic mun
do ppt̄ passiones quas sustineo despecta. sicut taber
nacula cedar. hoc ē q̄si sim defurib⁹ & latronib⁹ nigris
inpeccatis. s; tn̄ formosa sum sicut pellis salemonis. quia
exemplo x̄ ornata sum uirtutibus. Eccla siq̄dē olim
acontribulib⁹ suis tanto odio ē habita. ut nullus ei loc⁹
manendi tutus eēt. s; semp de ciuitate inciuitatē fugi
ens migraret. Unde multi scandalizati s̄. q̄ xpianos
miserabiliores omīb; hominib; reputauer̄. Quib⁹ dic̄.
Nolite considerare me qd fusca sim. q̄a decolorauī me
sol. Qd ē dicē. Nolite adtendē ppt̄ q̄ mundo despec

ta sum. sꝫ considerate causam ppt̃ quã sustineo penã.
quia n̄ furto nec p aliquo crimine. sed p xp̄o hanc paci
or. qui ē sol iusticię. qui sol decolorauit me. i. eius ardoris
amor me mundo obscurauit. P sole aliqñ xp̄s. aliqñ p secu   N Sol xp̄c.
tio accipit. xp̄c ppt̃ splendorē. p secutio ppt̃ feruorē.
Cum sol iusticię me illuminauit. tunc sol p secutionis me
obfuscauit. q̃a ipsi filii matris meę pugnauerũt contra me.
Nota qđ filia pharaonis hic loquit̃. scił eccła de egypto
educta. sub aplis ad xp̄m collecta. cuius mater erat syna
goga. eiq; filii iudei. q̄ ecclãm multis modis inpugna
uerunt. xp̄m occiderũt. Stephanũ lapidauerũt. utrũq;
iacobũ interfecerũt. alios flagellauerũt. alios p secuti s̄. Ipsi
me posuerũt custodē in uineis. quia eiectam de finib;
suis. p̄fecerũt me omnib; ecclesiis. p̄fecerũt dico. quia cau
sa p̄ficiendi exierũt. Uineã meã non custodiui. hoc
ē p̄mitiuã ecclãm in iudea n̄ licuit m̄ custodire. Eccła
p similę dr̄ uinea. quia sicut uinea foris ē arida. int̃
florida. sic eccła in exterioribus est arida. in interiorib; flo
rida. In qua xp̄c est uitis uera. apłi palmites. potũ uitę
ferentes. operarii omnes electi.   Ad moralē ũ sensum.   N Tropologia
cum fidelis anima in s̃cã cõũsatione despecto cultu &
humili habitu utit̃. a carnalibus amicis & cognatis
despicit̃. quibus dr̄. Vos amici q̄ uultis ēē filię hierlm.
i. eccłę uobis nigra. i. despecta p̄ contemptu mundi appa
reo. & reputatis me sicut tabnacula cedar. i. sicut ypochri
tas qui ueniunt in uestimentis ouiũ. intrinsecus aũt sunt
lupi rapaces. q̃s habitacula tenebrarũ. scił demoniũ.
sꝫ in oculis dn̄i sum formosa sicut pellis salemonis. ui
del instar carnis x̄ exterius ieiuniis & uigiliis mace

rata. interi⁹ uirtutib⁹ decorata. Sicut enī pellis ē mor
tui animalis. sic ego mortificata sum ... uiciis. & idō
sum habitaculū x̄ ueri pacifici. Icirco uos carnales
nolite me cōsidāre qd' fusca sum in uili habitu. s; ad
tendite qd' hec causa ueri solis x̄ subiui. q̄ cū diues
eēt, ppt̄ me paup fact⁹ ē ut me diuitē faceret. q̄ me
decolorauit. dū me de sclāris ornat⁹ colore. adhīc
habitū pmutauit. Nec mirū qd' uob' appareo nigra.
i. despecta. quia n̄ iudei n̄ pagani. s; ipsi xp̄iani filii
matis mee eccle pugnauerūt cont̄ me. in detrahendo.
q̄ete spītalis uite inuidendo. ad sclāria negocia
retrahendo. Et cū alit̄ n̄ possent. posuer̄ me custodē
in uineis. i. lucri grā p̄fecerūt me sclārib⁹. & sic uineam
meā n̄ custodiui. i. spītalē uitā obtentu dilectionis
pximi neglexi. Vite q̄ppe singlo𝔯 hominū uinee
asimili dn̄r. q̄a sicut uinea circūsepta ē maceria. sic
corpe circūdata ē anima. & sicut in uinea s̄ palmi
tes fructū ferentes. sic s̄ in anima cogitatiōes opa pfe
rentes. In his uineis sclāres spītalē uirū custodē po
nunt. dū eū lucri causa ad officiū p̄lature eligunt;
s; ipse uineā suā n̄ custodit. dū spītalē uitā negligit.
& curā sclāris negocii suscipit. Altior intellect⁹
talis ē. Eccla ad supnā patriā anhelans & alios secū
p̄dicando trahere festinans dicit. Uos amatores mun
di. filie hierlm noīe n̄re. ego nigra uob' uideor in ac
tiua uita scil' in sclārib⁹. ut tabnacula cedar. i. similis
peccatorib;. s; formosa sum in cōtemplatiua uita scil'
in spītalib;. ut pellis salomonis ornata uirtutib⁹. No
lite g° cōsidāre qd' fusca sim in sclārib⁹. quia int⁹ fulgeo

Ñ Anagogice.

illuminata ab et̃no sole insp̃italib᷒. Et merito fusca
sum. quia filii matris mee pugnauer̃ cont̃ me. scil̃
heretici. & falsi x̃ani. filii eccl̃e. fide ñ ope. inpugnauer̃
me. falsis dogmatib᷒ & p̃uis morib;. Ipsi me posuer̃ custo
de in uineis. hoc ẽ pp̃t illos suscepi curã insc̃larib᷒ &
uineã meã ñ custodiui. quia pp̃t eos c̃templationẽ
celestiũ intimisi. Uox sponse. Indica michi quẽ Historia
diligit anima mea. ubi pascas. ubi cubes in meridie. Qn
tum ad historiã more loquitur femine potentis. ui
rũ suũ in uenatione q̃rentis. & ne custodiã militum
incidat timet. s; cũ uerba ad pastorẽ dirigat. q̃d al
legorice intelligi uelit manifestat. Eccl̃a in p̃secu
tione nigra. i. despecta. uidens ácinos cũ iuuis in uineas
custos posita. i. malos cũ bonis. in uineas mixtos. nec ip
so p̃lo passio͂is posse eos discerni. poscit signũ discre
tionis ab ipso pastore qui segregat oues ab hedis dicens.
Indica m̃ quẽ diligit anima mea. ubi pascas. ubi cube᷒
in meridie. Xp̃c pastor dr̃ a simili. quia pascit gre
gem fideliũ in pascuis sacre scripture. & ouẽ p̃ditã redu
cit ad uirentia p̃ta paradysi. Fideles aũt ideo dñr oues.
quia sunt simplices & innocentes. Meridies. cũ ẽ feruor
solis. ẽ tẽpus p̃secutionis. Tunc xp̃c cubat in cordibus
credentiũ. fide & dilectionẽ usq; in finẽ tenentiũ. & pas
cit p̃ sapientiã ora se c̃fitentiũ. de clinans cetũ uicio͂
se negantiũ. Uagari aũt ẽ errare. Porro greges sodali
um. s̃ conuent᷒ hereticoꝝ. ex quib᷒ s̃ multi passi. s; m̃res
ẽẽ ñ potuer̃ quia caritatẽ ñ habuer̃. sine q̃ ñ p̃dẽ nec
ipsa passio. dicente ap̃lo. Si tradido corpus meũ ita ut
ardeã. caritatẽ aũt ñ habeã. michi m̃ p̃dẽ. Eccl̃a q̃ int̃

psecutores & hereticos. int͞ ueros & falsos m͞res posi
ta dic͞. Indica m͞i que͞ diligit anima mea. ubi pascas.
ubi cubes in meridie. q͞si dicat. O xp͞e que͞ p͞ anima .i.
p͞ uita diligo. p quo om͞s passiones sustineo. da signu͞
cognoscendi locu͞ tue mansionis. in te͞pore psecutio͞is.
ne du͞ quero te uenerari in choro m͞rm. inscia incetu
hereticor͞. p te adore͞ diabolu͞. Sic͞ eni͞ eccl͞a credentiu͞
e͞ templu͞ di͞ uiui. ita eccl͞a malignantiu͞ e͞ templu͞
diaboli. Et sicut xp͞c in te͞plo fideliu͞ adorat͞. ita dia
bolus in te͞plo errantiu͞ colit͞. Si q͞s sane hereticu͞ l͞ di
uite͞ adulteru͞ ul͞ raptore͞ lucri causa honorat. pla
ne diabolum in eo cui͞ templu͞ e͞ adorat. Sodales dn͞r
q͞si simul edales. q nobiscu͞ sacram͞ta x͞ edunt. scrip
turas legunt. nobcu͞ orant. xp͞m p͞dicant. & tn͞ de ou͞ib;
xp͞i non s͞. quia n͞ que ih͞u x͞ s; q͞ sua s͞ tantu͞ quer͞ .i. lucru͞
& laude͞ hominu͞. & sed͞m p͞ceptu͞ & exemplu͞ pastoris
fr͞s n͞ diligunt. Signu͞ q͞ dinoscendi tales e͞ hoc. In hoc
cognoscent om͞s quia mei discipli estis. si dilectione͞ ha
bueritis ad inuice͞. Igit͞ in hiis e͞ locus x͞ mansio͞is. in q͞b;
insigne dilectio͞is. Tropologice aut͞ fidelis anima
int͞ ueros & falsos fr͞s c͞stituta dic͞. Indica michi que͞
dilig͞ anima mea. ubi pascas. ubi cubes in meridie.
Meridies cu͞ sol feruet calore. e͞ te͞ptatio q͞ carne͞ libidi
nis l͞ animu͞ accendit ire ardore. Locus aut͞ umbro
sus. e͞ castus animus. Et sicut pastor estu͞ in meridie in
opacu͞ locu͞ declinat. sic xp͞c in estu te͞ptatio͞is meas
tis cubat. quos & sua theoria .i. diuina conte͞platione
pascit. S; s͞ pleriq; casti corpe n͞ mente. timore coacti
non amore x͞. Hi habent peccandi uoluntate͞. si pfici

¶ Signu͞ bonor͞.

endi n̄ habent facultatē. In talib⁹ xp̄c n̄ habet ma
nendi locū. quia sp̄c discipline fugiet fictū. Soda
les aūt sunt falsi frs. qui cū ueris x̄ sacramta sumunt.
sc̄itatē habitu p̄ferunt. s; in uestimtis ouiū lupi rapa
ces s̄. quia ueros frs n̄ diligunt. Horū signū ē hoc.
A fructib⁹ eorū cognoscetis eos. Sicut arbores cū flo
rent om̄s pares apparent. & sepe acerbe in fructu
pulchriores in florib; s̄. & ñ n̄ solo fructu discernunt̄.
ita falsi frs cū ueris di filiis ieiunant uigilant. cantant.
cōmunicant. s; solo frīno odio discernunt̄. p qd̄ tēplū
diaboli cognoscunt̄. De talib; anxia. dic̄ fidelis anima.
Indica m̄ quē diligit anima mea. Animā x̄ loqui.
ē totis uotis noticiam ueritatis querere. Xp̄m aūt aiē
loqui ē sc̄eta ueritatis ei apire. Qd̄ p̄ciā p̄sonā quē dilig̃ dic̄ magnū
desidiū absentis exp̄mit. aiā ponit̄ p uita. ut illud. q odit aiā suā. i.
uitā suā custodit eā. Dic̄ ḡ. Indica m̄ q̄ dilig̃ aia mea ubi pascas ubi
cubes in meridie, q̄si dicat O xp̄e uera uita quē diligo p̄aiā. i. p uita.
indica michi intīna īspiratiōe ī q̄b⁹ requiescas iesu tēptatiōis. & q̄s pascas pas
tu tue dilectionis. ne uagari incipiam p greges so
daliū tuoꝝ. hoc ē ne dū te quero in ueris frīb⁹ te hono
rare. uagari incipiam diabolū cūnctar⁹ in falsis frīb; adorare.
In quib; enī karitas q̄ ds ē n̄ habitat. in his falsitas q̄ ē
diabolus regnat. Anagogyce u° eccl'a p̄sentia
fastidiens & futa appetens dic̄. Indica m̄ quē diligit
anima mea. ubi pascas ubi cubes in meridie. Meridies
dr̄ quasi medidies. i. media dies. l' mera. i. pura dies.
quando sol in centro celi clari⁹ lucet. & significat
splendorē ęterne claritatis. in q sol iustitie xp̄c in pa
tre & spū sc̄o medius fulget. Greges aūt sodaliū sunt

ordines anglorum. quis sodales. quia cum conviui. simul edales. Dicit ergo ecclesia christo. indica mihi quem diligit anima mea. ubi pascas. ubi cubes in meridie. quasi dicat. O sol iusticie. qui me decolorasti. quando me de amore seculi ad amorem tuum permutasti. notifica mihi gloriam quam incarnate ditavit pater et spiritu sancto equalis fulges. et anglos tua visione pascis. ne vagari incipiam per greges sodalium tuorum. hoc est ne dubia mente imaginibus angelorum te similem nobis locatum cogitem. Vox sponsi. Si ignoras te o pulchra inter mulieres. Ad litteram videtur ostendere locum amice querenti se in meridie dicens. Si ignoras locum in quo habitem. sequere vestigia gregum. et invenies me in tabernaculis pastorum. Allegorice autem sponse interroganti de loco in quo sponsus maneat. ipsum locum habitationis sue demonstrat dicens. O pulchra subaudis in fide. inter mulieres. id est inter hereses tue locus meus. et inter est locus mee requies. et extra te nullus mihi locus est manendi. Quod si ignoras te esse locum mee mansionis. egredere de ignorantia hac et abi post vestigia gregum. hoc est imitare exempla iudeorum. qui unum tantum locum in ierusalem habuerunt. ubi deo sacrificaverunt. in quo tabernaculum vel templum fuit. qui locus arche domini fuit. et ibi pasce hedos tuos. id est doce carnaliter sapientes. iuxta tabernacula pastorum hoc est secundum inscripta prophetarum. Pulchra dicitur quasi carens pulvere. et intelligitur ecclesia perfectorum pulvere peccatorum carentium. Mulier dicitur quasi mollier. et intelligitur multitudo hereticorum vel imperfectorum. qui molles id est proni sunt ad peccandum. Greges dicuntur iudei. qui baculo legis egregantur ad cultum

di. Hedi s(unt) carnales petulantia lasciui. ad sinistrã iudi
cis cõstituendi. Pastores s(unt) pphe. quorum tabnacula s(unt) eorum scri
pta. Sic enĩ in tabnaculis habitant militantes. sic in
scriptis se exercent contra uicia pugnantes. Hoc et alio
m(od)o potẽ intelligi. Si in inpfectis ignoras dubitando te
ẽẽ meũ locũ. egredẽ de hac dubitatione. et abi in pas
sib; corpis. s; affectibus cordis p(er) uestigia gregũ. i. p(er) fi
dẽ pcedentiũ pplorum. et pasce hedos tuos. i. instrue car
nales iuxta tabnacula pastorum. hoc ẽ sedm doctinã aplorum.
Alit. Si ignoras te sanguine meo redẽptã. et inte michi
sedẽ positã. egredẽ de cõsortio meo. et abi p(er) uestigia gre
gũ. i. sequere exempla errantiũ. et pasce hedos tuos.
hoc ẽ doce carnales iuxta tabnacula pastorũ. i. sedm doc
trinã hereticorum. Tropologice u(er)o anime locũ x(risti) q(ue)rcenti
dic sponsus. O pulchra in cõuersatione int(er) mulieres. i.
falsos frs. in te ẽ locus mee mansionis. in q(u)a posita ẽ sedes
dilectionis ut scriptũ ẽ. Anima iusti ẽ sapientie sedes. Si t(ib)i in cõ
templatiua uita ignoras te ẽẽ meũ locũ. egredẽ ad actiuã.
et abi opando p(er) uestigia gregũ. i. p(er) facta in cõgregationib;
degentiũ. et pasce hedos iuxta tabnacula pastorum. hoc ẽ
doce carnales cogitat(us) tuos sedm uitã patrũ. in quorũ
fide et opatione et doctina posui m(ihi) locũ. Anagogy
ce aũt eccle desidanti celestia dic x(ristu)s. O pulchra in dilec
tione et in pulchritudinis int(er) mulieres. hoc ẽ int(er) eccl(esi)as
spitales filios m(ihi) parturientes. Si in hac uita ignoras te q(u)alis
futa sis in illa gl(ori)a. egredẽ de corpe. et abi p(er) uestigia gregũ.
i. imitare exempla mrm. et pasce hedos tuos. hoc ẽ refice
pplos sacramtis in festiuitatib;. iuxta tabnacula pastorum.
i. instar corporum aplorum. l. illorum successorũ qui erant pastores

Nota Historia.

pplo͞y. Quo͞y corpa dn̄r tabnacula dicen te petro aplō.
Velox ē depositio tabnaculi mei .i. solutio corpis mei. Si
corpe exuta cū corpib9 illo͞y req̄esas. spū etiā cū spiritib9
corū in celo regnabis. Uox sponsi. Equitatui meo in
curribꝰ pharaonis assimilaui te amica mea. Littera ui
detur sonare. q̄si salomon dixerit filię pharaonis. Non
es digna ut p9 greges eres. q̄e cū exercitu in regali curru.
scil in curru pharaonis adducta es. Porro hystoria
hic tangitur q̄ ppls̄ di in egypto afflictus p sanguinē
agni liberat̄. p mare rubrū educet̄. celesti pastu in t̄ram
repmissionis inducit̄. Quē pharao cū curribꝫ & equitibꝫ
insecut̄. fluctibꝫ maris ē obrut̄. Huiꝰ allegoria talis ē. Egypt̄
dr̄ tribulatio. q̄ ē hic mundꝰ tribulatioē plenus. Egypt̄ dr̄ etiā tenebrę.
& significat infernū tenebris horridū. Ppls̄ in egypto
afflict̄ ē xp̄ianꝰ ppls̄ in hoc mundo opp̄ssus. Moyses q̄
ppl̄m p sanguinē agni de egypto libauit. ē xp̄c uerus
agnꝰ qui pprio sanguine ppl̄m de tribulatione mun
di & de tenebris inferni redemit. Mare rubrū ē baptis
mus. martyrio q̄ rubricat̄. Terra repmissionis ē bea
titudo regni celestis. Pharao qd̄ sonat elidens. ē diabo
lus. q̄ elisit genꝰ humanū in peccatis. Hic fluctibꝰ maris
obruit̄ cū curribꝰ & eq̄tibꝰ. quando in stagnū ignis & sulphu
ris p̄cipitabit̄ cū hereticis & psecutoribꝰ. Dicē ḡ sponsus
ēsolans sponsā. O amica mea. id est secretalis mea cui
nota feci omīa q̄ audiui a pat̄ meo. q̄ a psecutoribꝫ & he
reticis talia passa es. q̄ia oli ppls̄ m̄s in egypto. & n̄ cessē
cuta greges hereticoy. fugisti in tabnacula pastoy. ido as
similaui te eq̄tatui meo in curribꝰ pharaonis. hoc ē simi
le te reputaui exercitui meo in egypto afflicto. existenti

in curribus pharaonis. id est quando pharao persequebatur eum in curribus. sicut eum te liberavi. ita te liberabo de gregibus hereticorum et persecutoribus qui sunt currus pharaonis. id est diaboli. et cum pastoribus qui sunt currus mei inducam te in terram viventium. Tropologice autem amica sponsi est in curribus pharaonis. quando fidelis anima constituta est in fratribus falsis qui sunt currus diaboli. Hanc equitatui suo assimilabit. quia eam predicatoribus evangelii associabit. Hii quippe sunt eius equites. quia eius malicia pugnant. ipsi etiam equi. quia currum evangelii per mundum trahunt. De his scribitur. Ascendes super equos tuos. et quadrige tue salvatur. Anagogice vero ecclesia de egypto huius mundi fugiens et ad veram patriam tendens. est in curribus pharaonis. quamdiu hic permixta est cum malis. Hec exercitui christi assimilabitur. quando angelicis agminibus associabitur.

Vox sponsi. Pulchre sunt gene tue sicut turturis. collum tuum sicut monilia. Murenulas aureas faciemus tibi vermiculatas argento. Quantum ad hystoriam more loquitur amantis amicam laudantis. et murenulas ei promittentis. Que eum in meridie quesiuit. in tabernaculis pastorum invenit. et hanc laudem et promissa ab eo audivit. Quantum vero ad allegoriam ecclesia in persecutione videns tam hereticos quam katholicos quasi pro christo pati. metuens dubio errore decipi. quesiuit sponsum in grege sodalium. id est hereticorum et non invenit. quesiuit eum in tabernaculis pastorum. id est katholicorum. et ibi invenit. qui eam laudibus excepit. et munera repromisit dicens. Pulchre sunt gene tue sicut turturis. et cetera. Cum membra corporis inscripta ponuntur. officia tantum eorum in significatione notantur. cum vero aves inducuntur. colores vel nature earum assignantur. Tota ecclesia est unum corpus. cuius caput est christus. membra eius or-

Historia. (right margin, beside "Vox sponsi")

Allegoria. (right margin, beside "et promissa ab eo audivit")

Bene ecclesie monachi.

dines electorum. Ingenuis notat uerecundia. Gene quoque ecclesie est ille ordo electorum qui uerecundantur eciam coram deo palam coram hominibus peccare. sicut monachi et heremite. Hee gene pulchre sunt. quia se peccasse uel peccare erubescunt. Turtur est aerei coloris. et pro cantu gemit. turtur felle caret. sic et uno compare gaudet. Hec auis gerit figuram christi. quia aereum colorem habuit dum celestem uitam docuit. pro cantu gemuit. quando suspiciens in celum ingemuit. quia humanum genus surdum repperit et mutum a laudibus dei. felle caruit. quia fraudem non habuit. Uno compare id est societate unius catholice ecclesie gaudet. Gene quoque sponse sunt sicut gene turturis. quia ille ordo in ecclesia peccare uerecundantium. est imitator christi imitator scilicet apostolorum. qui aereum habent colorem quia eorum conuersatio in celis est. pro gaudio mundi gemunt gemitibus inenarrabilibus. felle malicie carent. uno compare christo gaudent. Collum tuum sicut monilia. Collum iungit caput et corpus. et traicit escam a capite acceptam in corpus. Collum ecclesie est ordo prelatorum. qui uerbo et exemplo corpus ecclesie iungit capiti christo. atque escam sacre doctrine a capite christo acceptam traicit predicando in corpus ecclesie. Monile quod ornat et munit pectus. est signum uirginis desponsate. ne adulter manum inmittat in sinum aliene. Collum quoque ecclesie est sicut monile. quia ordo prelatorum bene uiuendo ornat et recte predicando munit pectus uirginis ecclesie christo desponsate. ne adulter hereticus manum praui dogmatis inmittat in sinum fidei catholice. Et notandum quod hi duo ordines pro ceteris ponuntur. quia hi duo magis necessarii in ecclesia noscuntur. alter in doctis predicando. alter peris orando. Dicit quoque sponsus. O amica in tabernaculis cedar nigra in tab

Historia. collum prelatorum.

Nota duos ordines.

naculis pastorum pulchra. pulchre sunt gene tue et collum tuum sicut monile. quod est equites mei pastores tui. qui sunt ut turtur uita simplices. ut monile scripturis te ornantes. quibus poteris a gregibus hereticorum muniri. a quibus timebas corrumpi. Et ut tali ornatu muniaris. ego et pater et spiritus sanctus. uel ego et opifices mei ornatores tui. murenulas aureas faciemus tibi. scilicet sacras scripturas sapientia splendidas. uermiculatas argento. hoc est uariatas eloquentia. Deus qui oli(m) dixit faciamus hominem. ipse nunc dicit hominibus faciemus murenulas. id est ad honorem tuum. Sacra quippe scriptura est a sancta trinitate facta. a sanctis uiris scripta. et hec est honor anime seruata. Murena est piscis in foramine suo existens. circulatus et eglobatus. non comedens sed sugendo humorem. et succum extrahens. ad eius similitudinem fiunt murenule. id est inaures que sunt ornatus mulierum. et intelliguntur sacre scripture que docent obedientiam. que est ornatus animarum. Hee scripture dulciter exhortando simplices et humiles ut murena sugunt. humorem peccati extrahunt. Aurum quod omnia metalla precellit. significat sapientiam que omnia transcendit. Murenule sunt auree. quia sacre scripture sapientia sunt splendide. in igne spiritus sancti ad aurum examinate. Argentum quod nitet et sonat exprimit eloquentiam que tropis et figuris nitet. et rethoricis coloribus dulciter sonat. Scripture sunt argento uermiculate id est eloquentia distincte. et sententiis uariate. Vermiculare enim est uariare. in modum uermis flexuosi contorquere. His monilibus est sponsa ornata a sponsi opificibus. Tropologia. Sicut exterior homo habet sua membra. ita interior habet sua. Gene igitur anime sunt uerecundia. qua uerecundatur se non facienda fecisse. uel facienda neglexisse. Hee sunt pulchre quia bone actioni intente. Hee

Murena

gene s turturis. qa fidelis anima gemit se in hoc corpe
pegrinari a dno. cui soli flagrat esortio. Anime collu
est intellectus. q animam & spm iungit. ut caput & corp.
Due quippe uires s animę. superior que uocat spc. q spi
talia tractam. inferior q nominat anima. q corpalia
disponim. Hec duo q si intellect collu corp & cap con
iungit. du spm & animam una substantia ee intelligit.
Et sca a capite accepta in corp traicit. du spitalia q intel
lxit inuenire memorię reddit. Hui monile e interior
sensus. uariis sententiis ut p'ciosis lapidib insignitus.
inauris ei e obedientia. auro sapientię & argento sci
entię decorata. Iuxta anagogen u eccla ad supna
patria suspirans. more turturis gerit. q se in hoc mun
do pegrinari gemit. una re a dno petit. ut inhabitet
in domo dni omib dieb uite suę. Ornat hui monilis
& inauris. e xpe splendens in gla patris. Alia translatio
sic habet. Similitudines auri fabri faciem t cu distinc
tionib argenti. q adusq; rex in recubitu suo e. Qd est
dicere. du ru. i. facie mea in psenti [illegible] uita non
poteris uidere. si similitudinę celestis [illegible] claritą
tis p illuminatione scripturaru uidebis [illegible] p speculu
in enigmate. donec omib q nc latet in ditate appa
reat. Vox sponsę. Cu eet rex in acc[illegible]ubitu suo. nar
dus mea dedit odore suu. Ad litera datur intel
ligi. qd amica dilectu q situ in tabnaculis pastoru
cubante inuenerit. q ipse ea monilib auro & gemis
factis ornauerit. ipsa u ei ungenta ex nardo. myrra &
botris efecta obtulerit. Allegoricę. aut primitiua
eccla ante x aduentu in multis filiis suis dm in libris

genitaliū q̄ fiunt. ⁊ sic in gregib⁹ sodaliū errauit, s;
hunc in tabnaculis pastor̄ cubantē. hoc ē in libris pphārū latentē inuenit. q̄ ei monilia auro ⁊ gēmis insignita dedit. q̄a ei legalia p̄cepta p̄ciosis pmissionib⁹ plena cōmisit. ipsaq; ei p̄ciosa ungenta obtulit. dū sc̄ saluandū per incarnationē. passionē ⁊ resurrectionē credidit.
Et hoc interī dū eēt rex in accubitu suo. hoc ē dū rex glę xp̄c latuit in sinu patr̄. Accubare q̄ppe ē inseerto residere. Per nardū ē incarnatio. p myrrā ei passio. p botrū ipsius resurrectio notatur. Siquidē species arbor̄ l herbarū p significatione in scripturis ponunt̄.
Nardus nāq; ē arbor aromatica parua. ⁊ spinosa ⁊ odorifera de q̄ fiunt optima ungenta. ut illud marię in euglio factū erat de nardo. Nardus ḡ ponit̄ p humilitate ⁊ unctione. q̄ sanarīt infirmi. Xp̄c fuit nardus arbor ungentaria. q̄n̄do factus ē humano generi medicina. paruus. i. humilis. q̄a cū eēt in forma dī humiliauit se ad formā serui. spinosus. q̄a de peccatorib⁹ nat⁹. odoriferus. q̄ uirtutib⁹ refert⁹. qui factus ē ungentū nr̄ę sanitatis. q̄n̄do uirtus ei⁹ diuinitatis sanauit omnē languorē ⁊ omnē infirmitatē. Dr̄ ḡ cū eēt rex in accubitu suo xp̄c scił rex glę cū eēt in humana carne. nardus mea. uidelł uirtus eius facta mea medicina.
dedit odorē suū. hoc ē noticiā suā p ppłos sparsit. q̄n̄do cęcos illuminauit mortuos suscitauit. ⁊ omīs egros curauit. Vł cū eēt rex in accubitu suo scił xp̄c p ascensionē in glā patr̄. nardus mea. i. opatio mea. dedit odorē suū. uidelł odoriferū obsequiū. Tunc dixit q̄si tū dilectū sponsa

P̄ de nardo.

inuenit intabernaculis pastorum .i. in doctrina aplorum qui dedit ei monilia. hoc est uaria spe sci karismata. et ipsa obtulit ungenta. scil fidei sue saluationis opa. Alit. Dum esset rex in accubitu suo. scil in sinu patris l in utero uirginis. nardus mea .i. humilitas mea dedit odorem bonorum opum. P nardum etiam humilitas eccle intelligit. pquam aliis sanitas boni exempli orit. Vl uox hic accipit eccle in inferno redeptionem pstolantis et dicentis. Dum esset rex in accubitu suo .i. spe in cruce. nardus mea dedit odorem suum. hoc est humilitas mea sensit ad salutem. qa fasciculus myrre dilectus mis mi. hoc est amaram mortem xps pme subiit. qui me de morte redemit. Mirra namq; est arbor arabie altitudinis cubitorum quinque. similis spine. que achantum dicit. cuius gutta uiridis et amara. unde et nom accep myrra. Gutta ei sponte manans est pciosior. corticis uulnere uilior. que medendis infirmitatibus salubris est. et est et mortuorum corporibus ne a uermibus et putredine consumantur. condendis utilis. Myrra significat amaram mortem xpi. que nris infirmitatibus medelam contulit. et putredinem peccatorum a nobis depulit. Vnde et in cruce myrratum uinum accepit. et ioseph corpus eius myrra condi... it. P fasciculum intelligit congeries passionum. Xps est factus myrre fasciculus quando de cruce ablatus myrra et aloe est plinitus. Dic q sponsa. fasciculus myrre dilectus mis mi. q si dicat. Dilectus mis quem ego diligo pomnibus. qui fuit mi nardus in incarnatione factus est mi myrra in passione. amaram mortem p me sustinens. amara mundi p se pati me edocens. et ideo inter ubera mea commorabitur. hoc est a patribus utriq;

Q d sit myrra.

testamti q s ubi mea pdicabit. l mors dilecti mei quā
pmea salute subiit. semp inmemoria mea erit. Et q m
fuit myrra inmorte. factus ē m botrus. i. leticia inresur
rectioē. Unde seqt. Botrus cyp dilect' mis m inuineis en
gaddi. Cyprus insula pomib' tris mire magnitudinis. bo — Nota quid sit Cyprus.
tros gignere fert. l cyprus ē arbor egyptia similis salici
habens flores miri odoris & botros. Botrus p leticia ponit.
Cyprus aut dr ēuersio l florituo & significat resurrecti
onē xp̄i. inq caro ei' mortua refloruit. q ēuersis eterna
leticiā attulit. Hui' Cypri botrus fuit xp̄c inplo pssus
crucis. de q fluxit illud uinū qd dat ēuersis. plenū
gaudiū. Hic ē botrus q duo iuuenes adfilios isrl porta
uer. scil' xp̄c incruce pendens quē pphetic' & aplic'
ordo pplis dm uisuris pdicauer. Qui g fuit fasciculus
myrre inamaritudine passionis. ipse extitit botrus
cipri indulcedine resurrectionis. Myrra enī tristificat.
uinū letificat. Dic g sponsa. Botrus cypri dilectus mis m.
quasi dicat. Ille q ut botru iuuenes pme pendebat cru
ce. factus ē m potius leticie. & ido ē mis dilect'. qa eum
diligo pomib'. & hoc inuineis engaddi. i. inomib' eccliis.
Engaddi qppe ē fons iuxta hierlm. inq sacerdotes — Nota quid engaddi.
lauabant hedos quos solebant immolare. & ido dr
fons hedi. P engaddi g qd dr fons hedi. designatur
fons baptismatis. inq hedi. i. peccatores lauant. uiuentis.
Uinee aut s eccle infonte baptismatis lote. alii pferen
tes uinū uite. Alit. Engaddi ē locus. inq arbores bal
sami crescunt. q inmodū uinearū excolunt. qs ido ui
neas appellat. De balsamo aut & oleo chrisma efficit. q
xp̄iani efficiant. Botrus g cypri ē inuineis engaddi.

quia xp̄c potius ē leniet in ecclīis unctis sacro chrisma
te. q̄ fuit nardus nascendo. myrra moriendo. botrus re
surgendo. Moralit̄ aut̄ rex in accubitu suo ē. dū xp̄c in

Tropologia.

anima iusti requiescit. Anima q̄ppe iusti ē sedes sapien
tie. Hui⁹ anime nardus dat odorē. dū humilitas ei⁹ spar
git odorē bonoꝝ opum opinionē. Huic fit dilect⁹ myr
re fasciculus. quando om̄ia amara passionis xp̄i in animo
colligit. & p eo amara p̄ximis pati disponit. Int̄ ubera
ei⁹ cōmorat̄. q̄a in corde ei⁹ q̄d ē int̄ ubera p dilectionē
uersat̄. Botrus cypri q̄d conūsio sonat. fit ei in uineis
engaddi. dū gaudet de cōūsis baptizatis & penitentiā
agentib⁹. Anagogyce aut̄ dū rex in accubitu
suo ē. nardus sponse odorē spargit. q̄a dū xp̄c in glā
patris latet. eccl̄a famā bone opationis ubiq; diffundit.
Dilectū ut fasciculū myrre int̄ ubera colligit. dū ei⁹
amore ei om̄ia amara uidentur. q̄ mundus diligit. Botrū
cypri in uineis engaddi q̄ ē locus balsami ēsiderat. dū
xp̄m potū uite ipsius chrismate unctis in celo uidē desidat.

Historia.

Vox sponsi. Ecce tu pulchra es amica mea. ecce tu pulchra
oculi tui columbarū. Quantū ad hystoriā. rex reginā
monilib⁹ ornatā collaudat. q̄ntū ū ad allegoriā xp̄c ecclām
sp̄c sc̄i donis decoratā laudib⁹ ēcelebrat. P hoc q̄d plura
lit̄ dic̄ columbarū. l̄ bis pulchra. due eccl̄e designant̄.
una ante xp̄i aduentū sub pphetis. altā p⁹ xp̄i aduentū
sub ap̄lis. Una tam̄ amica. q̄a utraq; in una fide xp̄i ēiuncta.
Q̄d enī ista credit iam factū. illa credidit futurū. Ne
minē moueat q̄d duas eccl̄as l̄ plures dicimus. cū una
catholica eccl̄a p̄dicetur. Si licet sit una. tam̄ p diūsis statib⁹.
p diūsis tēporib⁹. p diūsis locis. plures n̄ iniuste dr̄. Sic multe

tre cu sit una scribunt. Eccl'a aute ideo colube copa ratur: qa septe donis spc sci illustrat. sic coluba septe natis decorat. Coluba qppe in petra nidificat. alienos pullos nutrit. pura grana eligit. felle caret. rostro n ledit. iuxta fluenta habitat. gregatim uolat. Sic eccl'a in petra .i. in xo fide & ope edificat. alienos a regno di ubo & exemplo nutrit. puras sententias de libris gentiliu l hereticor eligit. malicia inuidie caret. nemine detrhendo ledit. iuxta fluenta scripturarum habitat. ut raptus accipitru .i. demonu euadat. multos secu trahere ad gaudia laborat. Unius colube hoc e eccle ante xi aduentu oculi pphe fuert. qi ei eternu lum xpm puidert. Unde & uidentes dicebant. Alterius colube scil' eccl'e post xi aduentu de eode pplo oculi apli exstitert. qi ea aduersu lum xpm pduxert. Dic g sponsus. O amica mea cui omia secreta patris mei nota feci. qa te nardo carnis mee sanaui. myrra mortis mee redemi. botro resurrectionis inebriaui. ecce in psentia mea tu es pulchra in fide. ecce cora hominib tu pulchra es in operatione. qa oculi tui .i. puisores tui s simplices. ut oculi colubaru. scil' ut pphe & apli doctores eccl'aru. Oculi eni ducut homine ne in lapide offendat. ita doctores ducut eccl'am ad uita. ne indi lege in lapide scripta offendat. Tropologice aute aia xi amica e pulchra. lota ab originali peccato. ipsa pulchra ab actuali emine. Cui oculi s ratio q uera a falsis discernit. & intentio q facienda puidet. Hi oculi s colubaru. si bona q eligit bona intentione facit. Oculi aute coruor si bona q facit mala intentione pagit. scil' si lucri ul

laudis gr͞a p̄dicat. l' elemosinas tribuit. Anagogyce u͠o eccl'a peregrinans. ē pulchra in dilectione di͞ in contemplatiua uita. ipsa pulchra in dilectione p̄ximi in actiua uita. & id͞o di͞ amica suspirans ad secreta celestia. Cui͛ oculi s͞ ep͞i & alii doctores ad uitā eā ducentes. q͞ s͞ oculi columbarū. scil' x͞ & sp͞c sc͞i. a b͞eis illuminati. Xp͞c q͞ppe columbe q͞ .vii. natas habet assimilat'. q͞ septiformi sp͞ū plenus p̄dicat'. Vnde & columba p͞eo ē in sacrificio oblata. Columba etiā figurā sp͞c sc͞i gerit. q͞ .vii. donis substantialiter subsistit. Vnde & in columba sup xp͞m apparuit. & columba ramū oliue in archa retulit. Ad hoȝ uisionē ducēt eā illi oculi. ut in lumine uideat lum͞. scil' in patre filiū.

N͞ Historia. in utroq; sp͞m sc͞m. Vox sponse. Ecce tu pulcher es dilecte mi & decorus. lectulus n͞r floridus. tigna domoȝ n͞rarū cedrina. laquearia n͞ra cypressina. Iuxta hystoriā amica dilectū inuenatu occupatū in meridie q͞siuit & inuenit. a q͞o monilib; ornata & laudata cū eo ad regalē aulā remeat. in lecto cū dilecto quiescens. sponsū & lectū & domū laudat.

N͞ Allegoria. Iuxta allegoriā u͠o eccl'a xp͞m in capiendis animab; occupatū in meridie p̄secutionis p diūsa tormta q͞siuit. p patientiā inuenit. a q͞o uirtutib' ornat'. p p̄seuerantia laudat'. Quē eā q͞si de agro in palatiū reuocat. dū eā de p̄secutione in pace reductā in lecto q͞etis & securitatis colocat. p q͞ pacis q͞ete laudes letabunda cantat dicens. O mi dilecte p̄ omib' ego q͞ fui p̄me deformis & feda. p̄ ornata facta sum pulchra. q͞ naturalit' es pulcher in uirtutib; diuinitatis. & decorus in scientia humanitatis. faciens pulchros. in fide & operatione decoros.

N͞ Pulchritudine xp͞i. xp͞c q͞ppe sc͞dm diuinitatē ē ipsa pulchritudo. a q͞o pul-

chra s omnia q pulchra s. cui pulchritudinem sol & luna
mirant. & in quem angli desiderant pspicere. Sedm humani
tatem u e ipse speciosus forma pre filiis hominu. q̄a natura
lit sic semp fuit ut in monte apparuit. qndo ut sol re
splenduit. Sz q̄a mortalis uisus claritatem uult9 ei uide
n potuit. sub larua latuit ut scriptu e. Ecce uidim9 eu n
habente speciem neq; decorem. Sic facies moysi ex colloqo
di ta pulchra fuit. qd ppls isrl intende in ea n potuit.
& ido uelam ante se habuit. Unde scribit qd facies
moysi ect cornuta. q̄a radios q̄si sol de se emittebat. Lectul9
nr floridus. Sedm diuersos eccle stat9 uariat de eo sermo diui
nus. Temp9 psecutionis uocauit meridie. in q solis ardor feruet.
tep9 u pacis nominat lectulu. in q e q es securitatis. Sic g
psecutio dicta e meridies. in q eccla estuabat. sic pax
eccle di lectulus. in q in cteplatione sponsi sui secura q eset.
P diminutiuu aut ido lectul9 dr. q̄a breuis e pax q eccla
hic fruit. Qui lectul9 e florid9. q̄a in pacis tepore ppls fideliu
e bonis actib9 iuent9. q in psecutione a bono studio fuit q̄si
aridus. Ul lectul9 e homo dnicus. in q ds sponsus cu sponsa
sua humana natura reqeuit. Ds qppe erat in xo mundu
reconcilians s. Ido aut nr lectul9 dic. q̄a eccla pcarne xe
do coiuncta. Qui lectul9 e florid9 q̄a eterna iuuentute inmor
talis q prius q̄si aridus mortalis fuerat. Et q̄a tu pulcher
es a pulchro patre nat9 & lectul9 nr pulcher a casta matre
pcreat9. iccirco & dom9 nre pulchre ab opificib9 nris de ce
dris & cypssis edificate. Nam tigna domoy nraru cedri
na. laqaria nra cypssina. Tigna s supiora tabulata dom9 — Q. Tigna & laqaria.
.i. tecta. laqaria u inferiora tabulata picture apta.
Cedrus e lignu inputribile bene redolens. cui resina

ē p̄stantior cęt̄s. qa languida m̄bra curat. uermes ulcerū necat. odore serpentes & muscas fugat. Cypressus ē lignū uirtute cedro p̄ximū. trabib; temploꝝ aptū. inpene trabili soliditate. nunq̄ oneri cedit. p̄essū nunq̄ reuirescit. Dom' di ē eccl'a. inq̄ xp̄c habitat ut pat̄ familias indomo. Multe domus s̄ multę ecclę p diuiso situ uariū. ut romana eccl'a. hierosolimitana. l' c̄stantino politana. l' cetē. Ligna domoꝝ harū q̄ ymbrē & tēpestates repellunt. s̄ ep̄i & alii p̄lati ecclarū. q̄ sep̄ius & doct̄is domū di. scil' ecclam abhereticis defendunt. Que tigna s̄ cedrina. qa coꝝ opa s̄ inputribilia. & p famā bene redolentia. doct̄na coꝝ ut resina peccata curat. uicia l' demones fugat. Laq̄aria ꝰ picture harū domoꝝ s̄ subditi inecclā. scil' c̄tinentes l' c̄iugati. elemosinis. & bonis opib; ornati. q̄ s̄ cypressini. tēplo di apti. n̄ redeuntes ut canes aduomitū peccati.
Tropolog̃ice fidelis ē aīa lectul'. inq̄ p dilectionē req̄escit xp̄c. Qui lectulus floret. dū anima se orando & legendo exercet. lectul' etiā anime ē bona c̄scientia. inq̄ utinlecto secura q̄escit aīa. qui lect' floret. dū alus bone uite exemplū p̄bet. Ipsa ē etiā dom' di. inq̄ xp̄c habitat ut sponsus inthalamo. Cui' tigna s̄ p̄ncipales uirtutes. prudentia. fortitudo. iusticia. tēp̄antia. Laq̄aria obedientie exempla. Que cedro l' cipsso c̄pant̄. qa sic he arbores inmarcescibiles. sic inbonis opib' multiplicant̄. Vl' dom' anime ē corp'. tigna ei' v. sensus. laq̄aria corp̄is m̄bra. q̄ s̄ cedrus & cypressus. dū militant adnutū sp̄c. Anagog̃ice aut̄ x̄ & ecclę lectul' ē c̄teplatiua uita. inq̄ req̄escit asc̄li in multib'. Qui lectulus floret. dū multitudo religiosoꝝ se in ymnis & inscripturis exercet. Dom' cedrinus & cypressinus

lignis ab opificib⁹ edificientes claustra. a scis patrib⁹ regulis
& honestis institutionib⁹ extructa. Tigna cedrina s̄ ppo
siti & abbates. scimonia redolentes. qui uerbo & exemplo
alios muniunt. & uermes criminū macerando se extin
guunt. Laquearia aūt cypssina s̄ monachi & om̄s religio
si. quorum scītatis exempla templū dī ornant. & aliorum onera
orando portant. Et sic cypssus pcisa n̄ reuiuescit. unde
& an̄ feretrū mortuorum solebat portari. ita ipsi nunq̄
sclaria repetunt. quib⁹ abrenunciauerunt. semp q̄si p̄sentē
mortuū aspiciunt. & in habitaculū dī coedificari uotis
& morib⁹ appetunt. Uox sponsi. Ego flos cāpi. & liliū Historia.
conuallium. Sic liliū int̄ spinas. sic amica mea int̄ filias.
Ad litteram dat intelligi. qd' lect⁹ dilecti florib⁹ sept⁹ fue
rit. quorum odore & pulchritudine ipsa delectata sit. qn
do dixit. lectul⁹ nr̄ floridus. & ipse blandiens ei ista dix.
Allegorice aūt eccla pfectorum q̄ ē lect⁹ x̄ florib⁹ cingit. dū
inpfectis in fide tantū floridis stipat. In flore nāq; n̄ ē
fruct⁹. s; spāt futurus. ita inpfecti fidē habent n̄ opa. quorum
flos ē xp̄c. scil' p fidē illorum ornat⁹ q̄ dix. Ego flos cāpi. Qd' ē
dicē. Qd' lectul⁹ ē nr̄ floridus in fidelib⁹ hoc ē ex me. q̄a
ego sū flos cāpi. i. ornat⁹ x̄ani ppli. Flos dr̄ a fluore q̄a cito Q. flos [illegible]
fluit. Campus ē t̄ra inarata & pascualis. sponte pferens
flores. Cāp⁹ ē tota eccla. in fide incorrupta. in q̄ s̄ pascua
uite. q̄ pfert uarios flores. i. diūsos ordines iustorum. scil' rosas
mr̄m. lilia uirginū. uiolas cfessorum. & alios flores cōtinen
tiū. & legitime cniugatorum. Hui⁹ flos cāpi. i. decor⁹ ē xp̄c.
ornat⁹ omniū fideliū. Flos cāpi ppe dr̄. flos paruu
lus nimis rubicundus. & ē xp̄c humilis fact⁹ ppo
sanguine rubricat⁹. Campus. i. t̄ra inarata ē uirgo

R̄. v. in lilio.

inuiolata. cuius flos ē xp̄c. q̄a de uirgine natus. Ipse etiā lilium cuallium. q̄a honor humilium parentum suorum. In lilio quinq; considerantur. q̄a ē candidum habens aureum colorē. p̄minentem se odoriferum. & pandulum. & semp incuruum. Sic xp̄c ē candidus in humanitate. aureus in diuinitate. odorifer in p̄dicatione. pandulus in suscipiendo penitentes. incuruus ī cōdescendendo peccatoribus. & subleuando eos. Ipse ē lilium cuallium. hoc ē ornamentum fidelium. Sic enim cualles int̄ duos s̄ montes. ita fideles s̄ īt̄ duas leges. l' int̄ duos pp̄los. scił iudǽos & gentiles. Sic lilium int̄ spinas. sic amica mea īt̄ filias. q̄si dicat. Sic ego sum lilium cuallium. scił ornatus humilium. sic eris tu amica mea lilium spinarum. i. decus gentium. Et sic ego lilium fui int̄ spinas. uideł int̄ iudǽos me pungentes & lacerantes. sic eris tu eccłá mea amica int̄ gentes filias babylonis. i. cōfusionis. q̄ te multis spinis cruciatuum pungent & multis penis lacerabunt. In spinis tria notant̄. cito floret. cito arescit. aculeis pungit. Ita mali cito diuiciis florent. in uirtutib; cito arescunt. & ido igni apti s̄. malis moribus bonos pungunt. Aliť. Sicut lilium ē ornatus spinarum. sic eris tu decus filiarum. quas in in florido lecto q̄ escens generabis. Vl' ornamentum eris fide & dogmate int̄ hereses. que uolunt ēē tue filie. cum sint spine & filie babylonis. scił cōfusionis. Moraliť aūt xp̄c ē flos cāpi. honor & odor lectuli sui. scił fidelis aīe insi de integre. q̄ fac̄ in scō studio florere. q̄ ē lilium cuallium. i. decor humilium animarum. Que s̄ cualles. q̄a īt̄ supbos & diuites s̄ paupie dep̄sse q̄si īt̄ montes site. Et sic x̄ lilium fuit īt̄ spinas scił int̄ phariseos ypochritas. ita fidelis aīa ē īt̄ filias babylonis. scił falsos fr̄s.

ẏpochritas. Iuxta anagogen̄ cāpus. scil' t̄ra in
arata ē ordo uirginū in eccl'a. cui flos ē xp̄c. q̄a ei' de
lectatio. corona. & p̄miū. Conuallis u° ē ordo cōiugatoꝝ
int̄ uirgines & cōtinentes. q̄si int̄ duos montes sitoꝝ. quoꝝ
x̄ ē liliū. scil' candor & gaudiū. Et sic liliū ē int̄ spinas.
decore & odore. sic eccl'a pfectoꝝ ē int̄ filias hierlin. i.
int̄ pfectos. decore uite & odore doctrine. Pfecti dr̄
q̄ om̄ia mundi reliq̄runt. dicente dn̄o. Si uis pfect' ēe
uende oīa q̄ habes & da paupib'. Inpfecti u° dr̄ q̄ adhuc
mundo uiuūt. de q̄b; scribit̄. Inpfectū m. uid' ocli tui.
& in libro t. oēs scribent̄. Notandū qd' liliū tactū amit
tit odore. sic & uirginitas tacta. amittit bonā opini
onē. Uox sponse. Sic malus int̄ ligna siluarū. sic N Historia.
dilect' m̄s int̄ filios. Sub ūbra illi' quā desiderabā sedi.
& fructus illi' dulcis gutturi meo. Ad littam regina delec
to surgens spaciatū cū rege sub umbrā arboris uenit. ac de
fructu illi' comedit. ibiq; hec locuta ē. Allegorice aūt eccl'a N Allegoria.
sole psecutionis fuscata. in meridie ardore temptationū
estuata. a carnificib; ut liliū a spinis lacerata. demū pon
dere p̄ssurarū fatigata. umbrā arboris uite q̄rebat. lectū
q̄etis desid'abat. In q̄ umbra req̄escens canit. Sic malus int̄
ligna siluarū. sic dilect' m̄s int̄ filios. Sub ūbra illi' quā
desiderabā sedi. Malus ē equiuocū. Est eñ malus .i. bonus. N Malus.
ē & malus arbor pomoꝝ. ē etiā malus nauis. scil' arboꝝ
meli. S; de hoīe dicim' hic malus. de arbore hec malus.
de pomo u° hoc malū. Malus habet tria in se. umbrā
refrigerantē. fructū reficientē. odorē delectantē. Hec
malus ē xp̄c. q̄ genus humanū obūbrauit. dū brachia
sua in ramis crucis expandit. & in se credentes corpe

suo refecit. suauitate dulcedinis sue repleuit. Silua u° ē synagoga. ligna silue iudei admich ñ ignib; aptu. Dilect° īt filios. subaudis diaboli. ē xp̄c int̄ gentiles & ydolatras. & peccatores. obūbrans eos & reficiens. Aliť. Malus ē xp̄c. ligna apli de q̄b; estructa ē domus scil̄ eccl̄a. silua eccl̄a ēstans de diuisis arborib;. i. electis & scīs. dilect° int̄ filios dī. xp̄c int̄ pphās & aplōs. & mr̄es. q̄s filii dī & coheredes x̄. Q̄t q̄t enī receperunt cū dedit eis potestatē filios di fieri. Sub ūbra illi° quā desid̄aba sedi. similitudo ē ab illo q̄ on° ī estu portat. & in umbrā arboris festinat. Genus huma nū qd̄ pesū ligni scientie boni & mali paradysum pdiderat. q̄ue onus portabat peccatoꝝ. in estū uicioꝝ. qd̄ se deorsum in p̄cipitiū torm̄toꝝ trahebat. & ido ad arborē uite festinabat. refrigeriū animarū q̄rebat. Vmbra enī ponit̄ p refrigerio. Fit aūt ūbra ex luce & corpe. & ē itinerantiū refrigeriū ab estu. & ptectio a tēpestate. Arbor uite ē scā crux. fruct° ei° x̄. umbra ptectio l̄ refrigeriū humani generis. ēstans ex luce diuinitatis. & corpe humanitatis. De q̄ umbra scribit̄. Virt° altissimi obūbrabit t̄. Sub hac ūbra q̄ diu desid̄abat sedit eccl̄a. dū in fide crucis x̄ q̄euit. Hanc umbrā p moysen desid̄abat dicēs. Obsecro dn̄e mitte q̄ missurus es. Et p dd̄. Dn̄e icl̄ eel̄. t. 7 descende. Et p ysayā. Vtinā dirūpes celos & descendes. Sic ḡ malus om̄a ligna siluarū umbra. fructu. odore p̄cellit. sic x̄ om̄s scōs ūbra ptectiōis. fructu doctrine. odore uite aī cellit. Et sic arbor hec itinerantes ī estu ūbra. fructu. & odore s; attrahit. sic x̄ suauitate sua. gen° humanū pestū tēp tationū iter agens s; attrahit. qd̄ suo corpe l̄ doctna

reficit dicēs. Venite ad me om̄s q̄ laboratis & onerati estis. & ego reficiā uos. De cui fructu eccl'a refecta iubilat dicēs. Fruct⁹ ei⁹ dulcis gutturi m. Fruct⁹ hui⁹ arboris ē euglica doctna. guttur uº eccle ē ordo magistroꝝ in eccl'a. Gutturis q̄ppe officiū ē cibos recipe. & uocē emittere. Ita magistri in eccl'a cibū spūalis doctne legendo recipiunt. & uocē alios docendo emittunt. Fruct⁹ gº arboris uite. ē dulcis eccle gutturi. dū magistri spītalē doctnā p̄scl'ari hauriunt. & eā suauit̄ aliis effundunt. dulcem T ropologice aūt dilect⁹ ē īt filios. sic̄ malus int̄ ligna siluarū. q̄ndo xp̄c ē p dilec tionē īt claustrales filios eccle. obūbrans eos auxiliis. & corpe suo ul' doctna eos reficiens. Sub ūbra illi⁹ fidelis aīa sedet. dū estū scl'aris uite declinans. in req̄e spītalis uite refrigerari desid'at. Cui fruct⁹ ē dulcis gutturi suo. dū l' claustra lis ei placet religio. l' corp⁹ dn̄i in palato cordis ei sapit. p qđ se saluatā intelligit. A nagoğice uº eccl'a ī celis regnans xp̄m angl'is imparitē ēsiderans. dic̄. Sic̄ mal⁹ īt ligna siluarū. sic dilect⁹ m̄s int̄ filios. Q̄si dicat. Sic̄ xp̄c patīs & m̄s dilect⁹ fuit in hoc mundo. suauis p̄ om̄ib⁹ scīs. sic ē in celis suauitas īt om̄s angl'os filios dī. Sub ūbra illi⁹ quā desiderabā sedi. hoc ē req̄ē animarū. quā desi d'abā semp. peū inueni. Et fruct⁹ ei⁹ dulcis gutturi meo. i. gaudiū peruc̄ē acq̄sitū. fert dulcedinē anime mee. De q̄ dulcedine iubilat dicēs. Introduxī me rex in cell'a ui nariā. ordinaūi in me caritatē. Adlitiam regina q̄ sub arbore comedit. in cellario bibit. & hoc foris puel lis exultans retulit dicēs. Introduxī me rex in cell'a ui nariā. Ubi de ebriata & amore regis accensa languorē incidit. & ido comitib⁹ dic̄. Fulcite me florib⁹. stipate N Historia.

me malis. q̄a amore langueo. Quib⁹ uerbis dat̄ intel
ligi. qd flores & uirgas de loco in q̊ ēsederant tulerint.
q̊b; se languentē ut baculis sustentari ne cadat petit.
Quā iam iāq; casurā rex amplectit̄. & ēsolat̄. unde leta
tur dicēs. Leua ei⁹ sub capite meo. & dextā illi⁹ amplex
abit̄ me. Rex ū in lectū eā reclinat. & comites adiurat
dicēs. Adiuro uos filię hierlm̄. ne suscitetis neq; euigilare
faciatis dilectā. q̊ usq; ipsa uelit. Allegorice aūt

Ŗ Allegoria.

eccl̄a q̄ de fructu ligni uitę hoc ē de cruce corpus x̄
comedit. in cella sacrę scripturę pocula sapientię bibit.
Unde leta canit. Intduxit me rex in cellā uinariā. Supius
dix̄. introduxit me rex in cellaria sua. hic aūt dic̄. intduxit
me rex in cellā uinariā. S; ibi locuta ē humana natūa. spon
sa uerbi. hic aūt loquit̄ eccl̄a de gentib⁹ sponsa x̄. Huma
nā q̄ppe naturā dī uerbū sibi ṗ osculū ēiunx̄. dū hu
manā carnē assūpsit. ut scribit̄. Verbū caro factū ē. Hanc
oleo nominis sui in reginā unx̄. dū assūptū hominē ēē
dm̄. & anglis impare uoluit. Hanc post se trax̄. dū uic
tor mortis celos ascendēs carnē nrām secū tulit. Unde
letabunda canit. Introduxit me rex in cellaria sua. scil'
rex glīe intduxit me humanā natam in celestia gaudia.
Hec aūt eccl̄a ṗ crucē redempta. & ṗ aplos insecreta diuin
troducta dic̄. Introduxit me rex in cellā uinariā. uidel'
x̄ rex regū quē oms reges adorant. introduxit me ṗ
fidē in ṗmitiuā eccl̄am. q̄ ē cella uinaria. q̄a in ea ē di

Ŗ Q̄ ṗmitiua eccl̄a.

uersa sapientię pocula. & uaria spē scī carismata. Est
aūt ṗmitiua eccl̄a. q̄ sub xp̄o & aplis de iudeis ē c̄ūsa.
q̄ndo multitudinis credentiū erat cor unū & anima
una. & om̄a habebant cōmunia. Ad quā intducta ē eccl̄a

de gentib; qndo cornelius & sui. & samaritani gentiles.
p baptismu & spc sci donu adiuncti s fidelib. In hac ordi
nauit caritate. qndo incarnitate unanimis indiuisos dis
tribuit ordines. qsda faciens aplos. qsda pphas. alios
euglistas. alios pastores. alios doctores. Aliter. Cella uinaria
e sacra scriptura. In hanc x ecclam introduxit. du ei spitale
intelligentia dedit. ut scribit. Apuit illis sensu. ut intel
legerent scripturas. Caritate in ea ordinauit. du p scripturas
tres grad caritatis docuit. ut in pmis dm pomnib. de inde
pximu ut se ipsu. ad ultimu etia inimicu ppt dm dili
gat. Ordines qq; incarnitate faciem. du p dm parentes
nros. deinde cuiuges & filios. deinde frs & cognatos. de
inde domesticos & ciues. ad extremu inimicos. scil
iudos & paganos diligim. Hec sponsa eqssa narrat iu
uenculis se psolantib;. scil ecca pfecta ecclesiis aliis
filiab suis quib & dic. Fulcite me florib. stipate me malis.
P flores accipiunt pueri & simplices in fide florentes. p
malos. i. arbores intelligunt iuuenes in opatione fruc
tificantes. Quasi pfecta eccla dicat inpfectis. Quando q de
ego uino scripture su inebriata & caritas p diuisos gradus
in me e ordinata. uos fulcite me florib. hoc e pdicatione
ura. sub ponite m pueros in fide floridos. & stipate me ma
lis. de exemplis uris multiplicate in me iuuenes in bonis
fructiferos. ut qd bibi eis ppine & ordine meas caritate.
Similitudo e a domo ia senio collapsa. q fulcbris sustentat.
ne cadat. & e eccla in senib honestis destituta. q pueris fi
de floridis quoda m fulcit ne corruat. Alia similitudo
e a stipitib; q noui pullulantes matre ul arbore cingunt.
Camilitib q dnm suu armis stipant. ne hostilis implet

N. gd caritatis

meū fiat. sic fideles matrē ecclām q̄si stantē in medio
bonis actib9 stipant. dū alii elemosinis. alii lectionib9. orati-
onib9 alii insudant. & armis scripturarū eā circūdant. ne
hostis diabolus ł hereticus imperiū in eā faciat. Vos ecclę
filię meę fulcite me & stipate bonis filiis ne deficiā sin
in uiris opib; interiī requiescā. quia amore langueo dilecti
mei quē adhuc uidē n̄ ualeo. & amore supnę patrię
quē adhuc n̄ habeo. Ppt hoc leua ei9 sub capite meo &
dextra ei9 amplexabit̄ me. P leuā p̄sentis uitę glā. p dex-
trā u9 pennis uitę beatitudo designat̄. ut scribit̄. Longi-
tudo dierū in dextra ei9. in sinistra ei9 diuitię & glā. Capi-
aūt ecclę ē xp̄s. Dic ḡ. Leua ei9 sub capite meo. hoc ē glām
p̄sentis uitę sub capite meo. scił sub amore xp̄i pono. quē
p omib9 diuitiis diligo. & dextra illi9 amplexabit̄ me. hoc
ē ęt̄na beatitudo recipiet me. ł ordo iustoꝝ q̄ a dextris
xp̄i erit. diligit me. Aliť. Leua ei9 scił uetus lex sub capite
meo. quia carnalia instituta despicio. & dextra illi9 .i. euglīm
amplexabit̄ me ad obediendū ē. Vł leua .i. actiua uita
ē sub capite meo xp̄o. in q̄ ei seruio. & dextra illi9 .i. conte-
platiua uita. amplexabit̄ me. in q̄ requiescens ei placeo.
Et ne me aliq̄s de hac quiete inquietet. indicit sponsū
dicēs. Adiuro uos filię hierłm p capreas ceruosq; cam-
porū. ne suscitetis neq; euigilare faciatis dilectā. quo adusq;
ipsa uelit. P capreas q̄ alta petunt & a longe uenatorē
p̄spiciunt pphę figurant̄. qui in altā cōtemplationem subleua-
ti xp̄m & ecclę mysteria a longe p̄spexerūt. P ceruos u9
qui spineta t̄nsiliunt & uenenū uincunt apli designan-
tur. qui spinas peccatoꝝ t̄nsilientes. spinas penarū passi.
maliciā mundi uicerūt. Capi s̄ duę ecclę. una ante xp̄m

aduentū sub pphetis. alia p^9 x̄ aduentū sub aplis. in q̄bus
cāpis uarii flores s̄ om̄s fideles. Vł campi s̄ duo testam̄ta.
in q̄b; s̄ flores pulchre sententie. In uno cāpo capree scił
pphe cucurrerūt. dū ueteri pplo xp̄m futurum p̄nuncia
uerūt. in alio cāpi ceruu. i. apli cucurrerūt. dū x̄ano pplo
xp̄m innotuerūt. Filie ierłm sunt om̄s eccle filie catho
lice eccle hierłm dicte eternā pacē in celis uisure. Hierłm
q̄ppe dr̄ uisio pacis. Quib9 a sponso dr̄. Uos eccle filie ce
lestis hierłm. ego ds̄ ur̄ adiuro uos hoc ē sacram̄to incar
nationis mee & ur̄i baptismatis ēstringo uos. p capreas (percipiens uos)
& ceruos cāpoȝ. i. pp pphas ȝ aplos doctores pploȝ. ne ui ul̄
p̄mio suscitetis dilectā. i. inq̄etetis eā dormientē a strepi
tu mundi amore mei. neq; uigilare faciatis eā a sono c̄
templationis. cogendo ad sclaria negotia. q̄adusq; ipsa
uelit. hoc ē donec ipsa sua sponte onus regiminis com
patiendo pximis subire uelit. Sunt pleriq; potentes
q̄ spitales uiros ad regim̄ lucri causa cog[...]unt. ut ni
mirū de eis beneficia habeant. hii utiq; [...] dilectam
a somno q̄etis excitant. & hoc xp̄c pphas & aplos int̄ dic̄
ne fiat. Cum aūt ipsi spitales uiderint expedire ut frib9 p
sint a q̄ete sua sponte surgunt. & pondus regiminis licet
inuiti suscipiunt. & pximis opp̄s[...]sis sub ueniunt.
Moraliť aūt sponsa a sponso in cella [...]uinariā int̄
ducit. dū q̄s x̄e trahente claustrū ingredit̄. in q̄ uinū qđ
letificat cor hominis bibet. cū de scriptis p̄missa letitie
hauriet. In hoc caritas ordinat̄. dū in p̄m[...]is ds̄. de inde
p̄latus. de inde p̄ores. de in alii frs̄ p meritis ab eo amant̄.
Hunc flores fulciunt & mali. i. arbores. ł mali. i. fruct9
utrūq; enī legi pot̄ stipant. cū eum pueri & iuuenes

inseis studiis circũdant. Hic amore languet. cũ n̄ omis frs xp̄m amare uidet. Leua hoc ē p̄sens uita ē sub capite. i. sub m̄te ei. & dext̃a. hoc ē ęt̃na uita eũ amplex̄it. q̄a eam solã sectãt. Caput q̄ppe anime ē mens. q̄a sicͭ cap̄ om̄ia m̄bra regit. ita mens cogitationes disponit. Alit̃. leua s̄ uirtutes in hac uita necessarię. dextra u̇ incorruptibilitas infinita danda. Leua ē sub capite dũ uirtutes s̄ sub m̄te. & dext̃a eũ amplexabit̃. dũ incorruptibilitas infinita ei dabit̃. Et q̄a hic talis capree ceruoq; cõparat̃. neq̄s eũ ab hac q̄ete inquietet ad̃ iuminat̃. Caprea habet. iiii. naturas. Alta petit. bonas herbas a malis eligit. ruminat. uulnera sua p dyptamnũ curat. Sic sp̄ualis h̄o ad alta uirtutũ ēscendit. bonas sententias secernit a malis. p̄dicando ruminat sp̄ualē cibũ q̄. legendo comedit. uulnera peccatoꝝ p medicam̄ penitentię curat. Ceruus q̄q; habet. iiii. or n̄atas. Cũ insulas longe positas petunt. gregatĩ ma[...]re transnatant. & unus q̄sq; cap̄ alteri sup clunes [...] portat. eũ canib; insecunt̃ spineta t̄nsiliunt. senescentes serpent̄ē de cauna narib' exthunt. ac comedunt. ad fontē potandũ currũt. cornua & pilos renouandi deponunt. Sic iusti eũ ad patriã paradisi p[...]mare seli[...] [...]ppant. un' q̄sq; onus alt̃ius portat. eũ eos mali [...] p̄secunt̃ temporalia bona q̄ ut spineta s̄ inpedim̄ta uitę eis relinquunt. Serpent̄ē de cau̇na narib; exthunt. q̄a diabolũ l' peccatũ de corde fr̄m af[...]flatu exhortationis auferũ. p' sũptũ uenenũ ad fontē currũ. q̄a cõmissa peccata fonte lacͤ marũ diluunt. Cornua & pilos deponunt. q̄a diuitias q̄ s̄ sup flua uitę reiciunt. in uirtutib; renouati iuue

N̄. iiii. or in Caprea.

N̄. iiii. or in Ceruo.

nesciunt. Iuxta anagogen v(er)o .i. altiore(m) sensu(m) eccl(esi)a in cae
lis iam recepta dic(it). Introduxit me rex in cellam vinaria(m).
scil(icet) xp(istu)s rex gl(ori)ae induxit me in sup(er)na(m) patria(m). ubi siti
entes iustitia(m) inebriabunt(ur) ab ubertate dom(us) d(omi)ni. et torr(ente)
uol(uptatis) su(ae) (potabuntur). E(st) (autem) notandu(m) q(uo)d ubi introductio ponit(ur). ibi x(ristus)
rex dic(itur). q(ui)a eccl(esi)a q(ua)n(do) introduc(itur) e(st) ei regnu(m). sup(er) q(uo)d ipse rex
regnabit. In hac caritate ordinabit. q(ui)a uirgines in cari
tate uiuentes in suas mansio(n)es. uiduas in suas. (et) coniugatos
in suas ordinabit. Hanc flores cingunt. mala stipant. d(icitu)r
electi in fide (et) opinione inuenta. in gl(ori)a eam circu(m)dant.
Languet amore. q(ui)a satiando n(on) satiat(ur) dilecti sui uisione.
Leua sponsi e(st) sub ei(us) capite .i. eccl(esi)a in hac uita relicta e(st) sub
x(risti) custodia. (et) dextera ei(us) ea(m) amplexat(ur). q(ui)a multitudo
angelo(rum) de ei(us) societate letat(ur). Ibi filie hierlm hoc e(st) om(ne)s
fideles animae (et) capreae scil(icet) (et) p(ro)ph(et)ae. l(icet) alii iusti q(ui) ad al
ta celo(rum) p(er) uirtutes (a)scendunt (et) cerui uidel(icet) ap(osto)li. l(icet) alii
electi q(ui) spineta .i. peccata (in)silier(un)t. ei(us) gl(ori)ae (con)gaudent.

Vox sponsae. Vox dilecti mei. Surge p(ro)p(er)a amica mea. H(istoria).
Hystoria. Sponsa dormiente (et) nemine hanc excitare p(rae)su
mente. ipse sponsus hanc excitat. (et) p(rae)cipit. ut surgens puel
las suas ad op(er)a dirigat. Quae ad uoce(m) sponsi surgit. (et) co
mites ad excolendas uineas (et) capiendas uulpeculas mit
tit. Allegoria. Quasi sponsa dormiuit. q(ua)n(do) eccl(esi)a p(ost) ascensi
one(m) d(omi)ni sub ap(osto)lis collecta duodeci(m) annis absq(ue) p(rae)dicatio
ne hierosolimis mansit. Hanc sponsus excitauit. puellas
in op(er)a mitte(re) monuit. q(ua)n(do) x(ristus) petro p(er) disc(u)m de celo missu(m)
in q(u)o om(n)ia animalia erant omnib(us) gentib(us) p(rae)dicandu(m) innotu
it. Sponsa u(ero) comites ad uineas excolendas (et) uulpes capi
endas misit. q(ua)n(do) eccl(esi)as. ap(osto)los (et) discip(u)los eo(rum) ad (con)uerten

das gentes & iudaicas l philosophicas hereses destruen
das misit. Et nota qd misit puellas sic alias scribit qd
sapientia misit ancillas inuitare pplos ad mensam. quia
nimirum xpc di sapientia misit rusticanos & despectos
hoies inuitare pplos ad eternu uite conuiuiu. Sponsa
a sponso excitata alloquitur adolescentulas. Hec uox
quam audiui surge ppa amica mea. e uox dilecti mei. Iquit e
surgendu & ei ad opus qd me uocat obediendu. Dix enim.
Ite docete omis gentes. Et alibi. Segregate mi paulu & bar
nabam in opus qd assupsi eos. Scil pdicare. Item uir macedo ap
paruit paulo dicens. Transiens in macedonia adiuua nos.
Quando enim pastoris amica dormiu. oues p deuia erra
bant. si bonus pastor dilecta fac euigilare. & dispsu gre
gem in unu iam pse collectu congregare. ut eet unus pastor &
unu ouile. Et nota qd supius adolescentulas adiura
bat ne sponsa excitarent. q ipse nc excitat. qa uidel omia
tepora tep habent. & oportet spitales tepore pacis in cote
platione quiescere. tepore u psecutionis l hereseos contra hostes
di pdicando dictando pugnare. Dicit adolescentule. Nu uidisti
eu cui uoce audisti. Et illa. Ecce in psentiaru uideo. qa iste o li pmissus.
uenit saliens in montib; transiliens colles. Similitudo e acer
uis. qui in montanis saliendo currit. Vnde sequitur. Simil e
dilectus mis capree hinnuloq; ceruoy. Montes qui sup pla
na tre ad alta consurgit. s pphe qui comune uita hominu
altitudine uirtutu transcendunt. Colles aut s pharisei.
qui scientia legis eminebant in pplo di. Sponsus quippe ueni
saliens in montib; qa xpc pquos da salt uenit in mundu ut
pdictu erat in pphetis. De celo quippe saltu dedit in uir
ginis uteru. de utero in psepiu. de psepio in crucem. de

cruce in sepulchrū. de sepulchro in celū. Colles transiliuit. dū sup
bos phariseos pteriit. humiles aplos elegit. Aliť. In montib; saliens
ueñ. q̃a salt' suos p montes .i. p uirtuosos montes p̃dicari uoluit.
Colles transiliuit. dū adhuc inpfectos a p̃dicatiōe cessare uoluit.
Oportet enī ut pⁱus discant & faciant. p'ea doceant. ut de dn̄o
scⁱptū ē. q̃ cep̄ ihc̄ facere & docere. Aliť. Qui salit nec sursū nec ē
deorsū. Ita x̄ in diuinitate sursū. in humanitate fuit deorsū.
Sol oriens in pⁱmis apparet in montib;. deinde in collib;. Montes
fuerē apli. in his saliebat x̄ apparens. cū p nom̄ ei' mortuos
suscitarent. & alia miracła facerent. Ꝑ colles transiliuit. cū seq̄n-
tes aplos etiā signa facerent. Hic similis ē capree. q̃a in simili
tudine carnis peccati apparuit. dū de peccatorib; nat' uenit.
Sicut enī poues iusti. ita pe capras peccatores designant. Vł ido
simił capree dr̄. q̃a sic̄ caprea uelocit' currit & bonas her-
bas a noxiis eligit. sic x̄ uelocit' obediētiā patr̄ explevit. bonos a ma-
lis in iudicio segregabit. Simił etiā hinnulo ceruoꝝ. in
uarietate uirtutū & miracłoꝝ. Hinnulus q̃ppe ē uarii
coloris. Hic feruente sole ūbrosū locū q̃rit. in q̃ ab estu
req̃escat. sic x̄ in castis mētib' ab estu uicioꝝ req̃escit. Ꝑ cerui
q̃ uelocit' currunt & saliunt. patarche & pphe figura
ti s̄. q̃ uelocit' in mandatis dn̄i sine q̃rela cucurrerē. &
de uirtute in uirtutē salierē. Hinnulus ceruoꝝ ē x̄pc̄
filius patarcharū & pphārū. Hinnul' dr̄ ab innuo. ab
scondit enī se a uenatorib' cū ei mat' innuit. Xp̄c ē simił
hinnulo ceruoꝝ. q̃a fili' ē patarcharū. ut ioseph ē uendi
tus. ut isaac a pat' immolat'. Et sic̄ hinnul' ueloci' ceruis
currit. sic x̄ q̃ peccatū n̄ fec̄. om̄s scōs scitatis agilitate p̄cu
currit. His g̃ animalib; q̃ saltib; gaudent x̄ cōparat'. q̃a p̄
dictis saltib; currens sup om̄s iustos exaltat'. Dicit' adoles

centule. Vbi nc̄ ē ille. Dic̄ sponsa. En ipse stat p̄ pariete nr̄m. respiciens p fenestras. pspiciens p cancellos. Similitudo ē ab illo q̄ cubiculū amicę intrare n̄ ualens. p fenestrā ei loq̄tur. Paries ē murus. q̄ domū a domo separat. & significat originale peccatū. l' mortalitatē q̄ de peccato uen̄. q̄d nos a dō separat. Quē murū cep̄ adā edificare. & om̄s posteritas ei laborat eū ēsūmare. Hunc iudi multis peccatis edificauer̄t. & ido xp̄m lapidē angularē p̄ciosū electū. q̄ eos a peccatis p̄hibuit rep̄bauer̄t. in q̄. n̄ credentes offender̄t. & corruer̄. Sꝫ hic lapis in montē magnū creu̇. sup q̄. syon ciuitas regis magni edificari cep̄. q̄ om̄s ī se credentes. in se ciues recep̄. Qui dic̄. In dō m. t̄nsg̃ murū. q̄a nullū fec̄ peccatū. Post hc̄ murū x̄ stetit ut eū impelleret. q̄a mortalis fact̄ ē ut originale peccatū destrueret. Qui stat laborat. & x̄ in destructione hui' muri intantū laborau̇. q̄d etiā sanguinē sudauit. Fenestrę q̄ lum̄ in domū mittunt s̄ ap̄li. q̄ lum̄ cognitionis di in ecclam domū di fuder̄t. Cancelli .i. parua foramina in pariete p q̄ sol radios suos uibrat. s̄ pphę. p q̄s iustitię sol radios suę noticię mundo inmittebat. Cancelli etiā s̄ art' in anteriori parte dom'. un̄ dn̄r cancellarii. uidel' p lo cutores regis. q̄ de cancellis edicta regis pplo dic̄t. Q̄d rūum pphę erant. q̄ in anteriori parte dom' scil' in synagoga quę erat ūbra dom' ecclę. mandata di pplo nunciabant. Cancelli q̄q; s̄ loca in choro in quib; psallentes s̄ ordinati & innuunt om̄s q̄ s̄ in diūsis gradib; ēstituti. Sponsus q̄ p fenestrā sponsā respexit. dū xp̄c p ap̄los lum̄ cognitionis suę ecclę infudit. P cancellos hanc respexit. dū p pp̄hasus reliquos doctores ei radios suę noticię inmisit. P fenestrā pspiciens partē uidet. partim n̄ uidet. sic xp̄c in carne manens

Cancellos.

partim uisus e ds in miraculis. partim n e uisus in infirmitate passionis. Et qa pt pariete stetit sponse cungi n potuit. & ido p fenestras oscula & uerba dedit. quia quadiu mortalitas inter posita fuit eccle cungi pfecte n potuit. tamen oscula doctrine p fenestras corpis pbuit. Destructo pariete sponse copulabitur. qa ablata mortalitate eccle ut e manifestabit. Que dic. Dilect ms que diligo pomib; q saliendo ad me uenit. & stans murum inpegit. ipse p fenestras & cancellos respiciens me excitat. & loquit m dics. Surge ppera amica mea. Hoc e. Quisedm scpturas in mundu uenit & morte nram destruxit. ipse m pphas & aplos pcepit. ut hoc aliis pdicer dics. O pmitiua eccla q diu cessasti a pdicatione. surge a qete tua .i. ppara te ad labore ad pdicatiorie gentib;. ppera. qa tep breue e. & hoc si feceris. eris amica mea facies michi amicos p fide q s inimici p infidelitate. & eris columba mea septiformi spu illus trata. ut columba. vii. naturis decorata. faciens simplices. & eris formosa mea. deformes in uiciis faciens formosos in uirtutib;. & cu illis comitata ueni ad me ad remunerandu te. Notan du qd hec uerba & sequentia s sponse. repsentantis uerba sponsi. Oportunu temp habes pdicandi. Iam enim hiemps .i. infidelitas transiit. ymber .i. psecutio abiit & recessit. Hiemps que gelu tram cstringit ne fructificet. e infidelitas que cor da hominu in bono frigida frigore malicie cstringit. ne fructu fidi afferant. hec hiemps usq; ad xpm durauit. s; ipso sole iusticie oriente hiemps transiit. & uer fidi calore sci spc terra soluit & flores uirtutu p duxit. Ymber e pluuia cu impetu ueniens & cito recedens. Sic psecutio cu impetu ueniens. s; xo in suis uincente cito abiit. Porro aplis pdicantib & eor successo-rib; n abiit. s; maxime psecutio creuit. S; ido

H Historia.

preu̅to modo dic̄ abiit. quia ut ymber ecto recessit. Ali
ud ē abire aliud recedere. Ille abiit. qui uult reu̅ti. Ille
recedit. q̄ n̄ uult reu̅ti. Sub regib' gentiū psecutio gentiū
aliq̄ndo abiit & iterū redit. tempe u° cōstantini n̄ reuer
sura recessit. Oportuit aūt psecutionē exercitari. ut pbati
possent coronari. Ymber q̄q; significat tēpestatē belloꝝ.
Ante x̄ aduentū maxima tēpestas belloꝝ intoto orbe de
seuit. ut nulli liceret de t̄ra sua in aliā migrare. q̄n ha
beret pexploratore. Sꝫ p' quā xp̄c uera pax aduenit.
ymber belloꝝ recessit. & t̄c flores apparuerūt int̄ra n̄ra.
scil' hoīes infide florentes apparuerūt iniudea. q̄ li aty
ranno diabolo possessa. sꝫ ame puictoriā crucis recepta. &
idō t̄c n̄ra. Tempus putationis aduenit. ut sterilia sarm̄ta
p̄cidant. quatin' flores uberi' erumpant. q̄ fructū ha
bundantē pferant. scil' ut uicia amputent & uirtutes
plantent. Uox quoq; turturis id ē p̄dicatio celestis x̄.
audita ē int̄ra n̄ra scil' iniudea. t̄c pfidē n̄rā. Uel uox p̄
dicatoꝝ q̄ suo cantu abcessū hiemis & ueris aduentū nun
tiant. q̄ peccatu humilē gemitū reddit. q̄ pudicicie ama
tores s̄. q̄ cūuersationē hominū fugiunt. & semp iniugis
montiū ul' inuerticib; ar boꝝ morabant. dū inmundo
solo corpe positi. cūuersationē habent incelis. incolatus
sui & patrie s̄ pmisse memores. ul' uox penitentiū pecca
ta sua gemitū audita ē. Ficus etiā ptulit grossos suos. Sin
del' sinagoga ut ficus folia id ē herba habens & n̄ opa. &
idō adn̄o maledicta. abiecit carnales sensus legis. Gros
si q̄ppe s̄ inmaturi fructus ficus. q̄ leui tactu cōcussi cadunt.
Vt enī uox turturis x̄ int̄ra sonuit. ficus sinagoga ē cōcussa
grossos id ē acerbos sensus legis abiecit. & dulces ficus

id ē aplōs ꝓtulit· q̄ dulcē cibū allegorię credentib; minis
trarent. Et q̄a sicuͭ sinagoga aplōs ꝓtulit· idō uineę florentes
odorē dederūt. scił ecclē de iudeis ēuersę infide florentes fa
mā bonę opinionis dederūt. Flos uitis ex ꝑ ssius ēficit genus po
culi· qđ salutis ⁊ uoluptatis ē adeō modū. Flos uitis ē fides xp̄· N̄ florē uinis
poculū inde ēfectū ē scīm euglīn qđ ēfert ętnā salutē ⁊ uitę
uoluptatē. Nota qđ sponsa que adexcolendā uineā mittit̄. N̄ Tria.
trib; nominib; appellāt̄. scił amica. colūba. formosa. q̄a in
mirū ē cultura uineę qđ ē ꝑdicatio· his solis cōmittit̄. inq̄b;
recta fides ⁊ simplex opatio ⁊ pura dilectio inuenitur.
quatin⁹ faciendo que docent· sint di amici. n̄ lucri causa
opantes sint colūbini. indilectione sint formosi. Hıs. vii. N̄ .vii.
asponso ꝓponunt̄. q̄a uinea xp̄ p. vii. dona scī spē. vii. modis
excolit̄. dū ꝑ pdicationē hiemps infidelitatis soluit̄. ymber
bellorū sedat̄. ⁊ flores .i. initia bonoꝝ pducunt̄. sarmta uitioꝝ
amputant̄. uox turturis .i. simplicis ꝑdicationis inculta tra.
scił incorde iam credulo libent̄ audit̄. sicuͭ pfert fructū.
idest q̄sq; fidelis bonū op⁹. ⁊ sic uineę exculte. scił ecclē in
fide floride dant odorē uirtutū. Iam mittitur filia N̄ Historia.
pharaonis ꝑ filia babylonis. ⁊ cū ea regis legati mittunt̄
ꝑ regina austri. Cui asponso dr̄. Surge amica mea. Supi⁹ dixit
surge. ⁊ iterū repetit. surge. quia duob; modis surgim⁹. cū
aut adopandū ul addocendū mentē erigim⁹. Dicit̄ ḡ surge.
id ē adbonū opandū ⁊ adexemplū ꝑbendū mentē erige.
Iterū dicit̄ surge. id ē addocendū alios mentē erige. Sur
gere enī ē sursū se erigere. Ille surgit q̄ facit ⁊ docet bonū
qđ didicit. O amica mea cui nota feci omīa patris secreta. surge
⁊ adduc m̄ filiā regis babylonis. ut ⁊ ipsa fiat mea amica.
tu oli habitans cū habitantib; cedār fusca. n̄c pinea dona

speciosa. doce eam ēē in uirtutib; speciosā. nunc inuicus
fedā. & cū illa caritate ornata. ueni ad nuptias. Tu columba
mea p me. vii. donis spēcī repleta. doce eam simplicitatē
ut septi formē spīm pepiat. ut nidificans in foraminib;
petre & in cauernis macerie. hoc ē spem salutis ponens
in uulnerib; xi & in pmissis sacre scipture. Petra quippe ē
xp̄c. supra q. petrā fundat̄ eccłā domus dī. De qua petra
fluxit aqua. q filios isrł saciauit. quia de xi latere sanguis
& aqua manauit. que hanc colūba redemit & lauit. Hui
petre foramina s̄ xi uulnera. q s̄ colūbe eccłe abaccipitrib
id ē ademonib; munimina. Maceria ē xi latus. cauerna
ē lateris uulnus. qd lancea militis fecit. in quo hec columba
nidū spei posuit. ul maceria ē murus circa uineas absq;
cemīto factus. & intelligit̄ sacra scipta. que cingit eccłas
absq; heresi cōpacta. Sic enī cemītū ligam̄ ē lapidū. ita
ē heresis ligam̄ animarū. Cauerne hui macerie s̄ pfun
de scipte sententie. in qb; se amicus abscondit hec colūbe.
Et notandū qd trib nominib; attollit. q. ad pdicationē
mittit. quia ordo doctor debet secreta dī ut amicus scire
que doceat. & mundicia speciosius. ut uita ei auditorib;
splendeat. & vii. predictis uirtutib ut columba. vii. naturis fulgeat.
Cui dicit̄. Ostende m̄ faciē tuā. P faciē homo cognoscit̄. Facies
g eccłe ē bona opatio. p q. cognoscit̄. Hanc faciē ostendit.
dū qd occulte opat̄. in publico alios opari docet. Dno
facies ostendit̄. dū causa dī opus bonū ad exemplū pxi
mis pfert̄. Sonet uox tua in aurib meis. scił qd in die
desponsationis tue in baptismate m̄ te seruare pmisisti
t hoc alios seruare doce. Uox enī tua dulcis subaudit̄
erit auditorib. si ita uiuis ut doces. & facies tua decora id ē opatio
tua. erit m̄ placita. Decor q di. quasi decor oris.

Decorũ q̇ppe ē dicere & facere unde delectatur d̄s. adhuc sponsa repsentat uerba dilecti. Supiora dix̄ ad sponsam. nc̄ conuertit se ad adolescentulas dicēs. Capite nobis uulpeculas paruulasque demoliunt̄ uineas. nam uinea nr̄a floruit. Quasi dicat. Vinea nr̄a floruit q̄ amica mea magno labore excoluit. sed ecce uulpes irrūpunt & fructū ei' carpunt. q̄s uos adolescentule capite & de uinea expellite. Vulpes ī foueis se abdunt. & nūq̄ rectis itinerib' incedunt. Vulpes etiā cū esurit apto ore mortuā se fingit. & ita aues decipit & deuorat. P has notant̄ heretici q̄ in occultis disputant. numquam rectum iter fidei seruant. catholicos & humiles se simulant. ut simplices decipiant. Hos pdicatores capiunt. cum eos ratione & auctoritate uincunt & redarguunt. Ideo hi paruuli dicuntur. quia humiles se fingunt. l' quia sensu paruuli sunt. ul' quia ut paruuli a magistra ipsi a catholicis supati deficiunt. Vineas autem demoliuntur id est suffodiunt. dum ecclās pherere se & scismata scindunt. Set una uinea scil' catholica ecclā in recta fide floret. fructum operationis ubiq; profert. Que letabunda dicit. Dilectus meus michi hec locutus est. & ego illi subaudis obediam. qui pascitur int' lilia. hoc est delectatur in operibus eorum qui sunt candidi in uirtutibus. & qui sunt decus aliorū. ut liliū spinarum. Et tamdiu in his pascet. & tādiu obediam illi. alios docendo. donec aspiret dies. i. donec scientia eterne claritatis aduenniat. ubi omnes uerū lumen uideant. & donec inclinentur umbre. i. donec ignorantia psentis uite pt̄ranseat. Dies est psentia solis. nox uero est umbra t̄re. Cum sol surgit. dies cum suaui spiramine uenit. tunc umbra t̄re qđ est nox sub t̄ram inclinata euanescit. Ita cum x̄p̄e sol iusticię

Wlpes.

Historia.

Q. d. dies. i. Non

illuxerit⁊ dies ęternitatis seu refrigerio iustorum aspirauerit. igno
rantia ⁊ psecutio obuiũt ut umbra euanescet. Similitudo ē
ab illo q̊ nimio estu fatigatus uento ⁊ dulci aura recreat̃. sic
eccl'a estu tribulationũ fatigata ꝯ aduenienté recreat̃. Filia
pharaonis p filia babylonis missa sponsũ orat. ut ei auxilio
illá adducat diẽs. Omi dilecte reuertere ad filiã babylonis
p grãm a q recessisti ppt ydolatriã. similis esto mea capree
q̊ alta petit ⁊ salubres hẽbas a noxiis eligit. ut saluandos
a massa pditionis secernas ⁊ eos alta celorum petere facias. aut si
milis esto mea hinnulo ceruorum qui uelocit̃ currit ⁊ umbrosũ
locum querit. ut facias eam uelocit̃ ad fide ⁊ ad baptisma
currere ⁊ de estu uiciorum opaca uirtutũ querere. Tu existens
sup p̃dicatores dando eis ũbum tuũ loqui cũ fiducia. q̊s
pẽtẽplatione montes in domo di qd' ē eccl'a. sic hec animalia
ppt pascua habitant sup montes bethel. Bethel dicit̃ dom'
ẽsurgens ul' domus uigiliarũ. ul' domus di. ⁊ est eccl'a q̊
ad celestia consurgit. ⁊ in qua sunt uigilie laudis dei.
contra demones ⁊ uicia in qua habitat deus per fidem.
Huius montes sunt doctores alti in uirtutib'. sup quos
est xp̃e caprea ⁊ hinnulus ceruorum. cum p eos bonos
a malis eligit. ⁊ eos p exempla scõrum currere facit. Capree
⁊ hinnuli in montibus bethel habitant. quando quiq; fide
les p doctrinam scõrum ad alta celorum festinant. Tropolo
gyce dilectus sponsam a somno excitat. cum xp̃e intĩa in
spiratione sp̃ritale uirum a claustrali quiete ad regimen eccl'e
uocat. Huic in montibus salit. cum eum de uirtute in uirtu
tem p exempla patrũ ducit. Ipse erit similis capree hinnu
loq; ceruorũ. cũ bonas sententias eligit. alta uirtutum pe
tit. ad brauiũ uite exemplo sanctorum currit. Stans pari

ctē impellit. cū ɔ̄silū malignantiū sapienter subuertit. Per fenestras & cancellos respicit. dum aplicas & pphicas scripturas diligent̄ intendit. Dilectus ei p fenestras & cancellos loquitur ut surgat. cū xp̄c pphas & aplos eū docet. ut pximos ad bene uiuendū moneat. Ipse v̄ surgit. dū ei ad om̄ia obedit. Properat cū oportune & inportune p̄di cat. & sic amicus dī fit. cū alios amicos dī facit. Coluba ē cū simplicit̄ uiuit. & formosus. cū alios ad bonū informat. Venit. cū iussa dī implet. Hiemps transit. cū asp̄a ɔuersatio cōmisse plebis in malicia durata. calore diuini amoris so luta. inuer sc̄e ɔuersationis transibit. Ymber recedit. cum t̄eptatio psequentiū se cessabit. Cū enī prauos a prauitate phibet. mox ab eis psecutionē sustinet. q̄a om̄s qui uolt pie uiuere in xp̄o ihu. psecutionē patiunt̄. Ymbre abeunte. flores apparebit. q̄a cessante psecutione maloꝝ. inicia bonoꝝ erūpunt. Ipse sarmta amputat. dū rebelles de ecclā segregat. Vox turturis intra audit̄. cū penitentes ad ecclām planita reuertunt̄. Ficus pfert grossos. dū bona arbor. scil' bonus homo pfert bonū opus. Vinee florentes dant odorē. q̄ndo eccle ul' claustra sub eo emittunt bonoꝝ operum opinionē. Ipse surgit. cū hereticis resistit. Amicus dī efficit̄. cū inimicos dī psequitur. Speciosus erit. dū errantes ad spe ciē dī reducit. Venit. cū negligentes ad nuptias agni uenire facit. Coluba ē que alienos pullos nutrit. cū filios pditionis filios gehenne. filios ire. facit filios dī regni & filios dī. In foraminib; petre nidificat. cū eos in uulnerib' xp̄ī ɔ̄fidere imp̄at. In cauerna macerie habitat. cū in doctrina sacre scripture eos spare clamitat. faciē suā dō ostendit. dū p bonū qd' agit. dī retributionē intendit. Quē conscientia accusat.

abscondit faciē. & loq̄ uerecundat. Ille faciē ostendit. q̄ ope complet qd̄ uerbo docet. Vox ei᷒ in aurib᷒ di sonat. q̄ndo uiuit ut p̄dicat. Vulpeculas capit. dū falsos frs̄ ad regulā iustic̄ corrigit. aut incorrigibiles de cetu frm̄ repellit. ne uineas suffodiant. id ē ne ēgregationes iustoꝝ simulatione sub uertant. Dilectus placet illi in p̄missis. & ille placet ei obediendo ei᷒ p̄ceptis. Pascit῀ iṫ lilia. q̄a reficit῀ scōꝝ uita in uirtutib; candida. donec aspiret dies. hoc ē donec lux ueritatis omīb; appareat. & umbra t̄n̄seat. Sicut enī synagoga fuit umbra ecclē. & q̄eq̄d ille ppl̄s fecit. umbra fuit illi᷒ rei q̄. nīc agimus. ita sacram̄ta ecclē & festiuitates s̄ umbra futur̨ gl̄e. Sic etiā omīa mala p̄sentis uit̨. s̄ umbr̨ maloꝝ futur̨ uit̨. Cū ḡ et̄n̨ gl̄e lux illuxerit. tc̄ umbra sacram̄toꝝ euanescit. & tribulatio p̄sens recedit. Dilectus adhuc reuertitur. cū expulsis ypocritis. numerus pfectoꝝ augetur. Hunc erit dilectus caprea. cū pcū bonos a malis secernit. hinnulus erit. cū quos libet ad conuersionē currere facit. Et hoc sup montes bethel. id ē hoc faē p p̄latos domus di. Anagogyce sponsā dilectus a somno excitat. cū xp̄c pegrinant̄e ecclām ad celestia uocat. Hunc uidet in montib᷒ & in collib; salient̄e. q̄ndo cernet eū sup ordines angl̄oꝝ & scōꝝ in dextera patris regnant̄e. Simile caprę uidet & hinnulo ceruoꝝ. q̄a de patarchis natū conspiciet iudicē uiuoꝝ & mortuoꝝ. Post pariet̄e nrm̄ stat respiciens p fenestras & cancellos. q̄a carnē ex nobis sūptā monstrabit in gl̄a patris inmortalē. ut pphās & aplōs pmiserat. Ipsa surgit. q̄a uocanti occurrit. ad gaudia pperat. ubi erit amica secreta celestia uideat. ubi erit colūba septiformi sp̄u plena formosa. q̄a sine macula. Ibi hiemps toti᷒ aduersitatis

t̃nsit. imber: i. torpor & scientia p̃sentis uite abscedunt. q̇a cũ de corpore corruptionis educitur: ad ẽt̃e plandiũ d̃m in substantia sua ducitur: n̄ iam uerboꝝ guttę s̄ necessaria ut pluuia p̃dicationis debeat infundi. q̇a qđ hic minus audire potuit amplius uidebit. nec t̃ptatio necessaria qua aliquis debeat pbari. tunc flores apparent in t̃ra. q̇a q̃n̄do de ẽt̃nę beatitudinis uitę quedã suauitatis p̃mordia p̃gustare anima cepit. quasi iam in floribꝫ odorat̃ exiens. qđ p̃tq̃ egressa fuerit in fructu uberi habebit. Tc̃. Tunc temp⁹ putationis adueñ. q̇a omĩ uicio amputato. morte & pena carebit. Vox ab ea uox turturis x̄p̄i in t̃ra uiuentiũ audiẽt. in gaudiũ d̃ni tui. & pfert ficus grossos. eũ laboris sui recipiet fructus ẽt̃nę uitę p̃miũ. Vineę florentes dant odorẽ. q̇a ecclę quę hic in uirtutib⁹ floruer̃t. ibi odorẽ suauitatis emittentes. ẽt̃nã p̃bent uoluptatẽ. His amicis associabit̃ amica in gl̃a speciosa. in ãplexu sp̃e sc̃i columba. in foraminib⁹ petrę id ẽ in secretis x̄ & in cauerna macerię. hoc ẽ in cubilibꝫ ciuitatis supnę. ibi ostendet ei x̄p̄c faciẽ suã. q̃n̄do in maiestate sua uidebit eũ facie ad faciẽ. Vox ei sonabit in auribꝫ ei⁹ q̃n̄do dicet. Venite benedicti p. m. p. c. r. te. Quę uox ẽ dulcis & facies decora. in quã angl̄i desiderant pspicere. Vulpeculę capiuntur quę uineas demoliunt̃. q̇a p angl̄os om̃ia scandala de regno ei⁹ colligunt̃. & in caminis ignis mittunt̃. Postea uinea semp florebit. q̇a ecclã cum x̄ in ẽt̃nũ gaudebit.

Dilectus illi ẽiungit̃ & ipsa illi q̇ pascit̃ int̃ lilia. q̇a regnat int̃ sc̄oꝝ agmina in uirtutibꝫ candida. Vel n̄c int̃ lilia pascitur: q̇a in pfectibꝫ sc̄oꝝ usq; in fine sc̄li reficit̃. donec aspiret dies & inclinent̃ umbrę. Siluestria animalia unde similitudo ẽ pascunt̃ p tot̃ã noctẽ sup ueniente aurora. quert̃ s̄ — N̄ Animalia.

uita loca. ita xpe du constat mundus. q e nox p illam noc
te pascet de uirtutib; scoy. cum aspirat dies eternitatis. & ort'
fuerit sol iustície. xpe. postea non laborabunt infidelib; s; ds
erit omia in omib. Tunc de iudicio reuersus similis erit
capree que bonas herbas eligit & alta petit. quia bonis ad se
electis in alta gla patris regnabit. & erit similis hinnulo
qui in umbroso loco requiescit. quia in refrigerio scoy ipse
refrigerium eoy requiescet. sup montes bethel. uidel sup
omis ordines angloy celestis ierlm que est domus DEI.

INCIP LIBER II. DE SPONSA AUST. SCIL DE FILIA BABILONIS.

RECEDENS TRACTATUS · ERAT
de filia pharaonis. sequens erit de filia babylo
nis. Iam legati regis p regina austri missi ueni
unt. sponsã in camelis cum magno comitatu
adducunt. quã filia pharaonis de uineis cũ suis
comitib egressa cũ magno tripudio excipit. cũ
magno comitatũ plausu in tẽplũ regis ducit. hanc q; rex regali
munificentia dotatã. ad p̃paratũ cũuiuiũ introducit. scil apli
p eccl̃a gentiũ missi. hanc signis & p̃dicationib ad xp̃i fide
cũuertunt. q̃ multitudo fideliũ de iudea grãs agendo sibi as
sociauit in tẽplũ dñi id ẽ in p̃mitiuã ecclãm uerbo & exemplo
deduxit. hanc q; rex glẽ xp̃e multis donis sapientie & scien
tie ditatã. ad cõuiuiũ corpis sui ul sacre scpture uocauit. Legit
nãq; qd paulus & barnabas & alii ad gentes p̃dicandas mis
si. ad ierlm reuersi frĩb retulert. quanta ds p eos in gentib;
fecerit. & q̃nta auiditate gentes fide receperint. & quom
eccl̃a in iudea cõstituta. de illoȝ cũuersione exultauerit. Hę
nuptię in chana qd possessio sonat id ẽ in toto mundo cele
brant. ubi aqua legis in uinũ eũglii ẽ uiuis cõmutat.
In q̃b; nuptiis inuitati diuersa munera offert. abel agnũ.
melchi sedech panẽ & uinũ. abrahã uitulũ ul arietẽ. ysaac
ligna. iacob hędos. ioseph frumtũ. moyses hostia dom sangui
ne agni signat. uaccã rufam mactat. iosue & caleph. botrũ
in uecte apportant. dauit chorum ducit. aquã de cysterna
bethlem p tuea fundit. cẽtem ppharũ hymneũ canit. maria
soror moysi cũ debora hester cũ iudith. timpanis applaudit.
iohs paranymphus epytalamiũ modulat. qui habet inqui
ens sponsam sponsus ẽ. amicus autẽ sponsi. gaudet ppt uocẽ

Maria in timp…

sponsi. esaias grande librū assumit. dotalia scribit. que oculus non uidit. nec auris audiuit. nec in cor hominis ascendit. dauid calamū scribe uelociť scribentis porrigit dicens. Astitit regina adextris tuis in uestitu deaurato. nati s̄ tibi filii. est. e. p. s. o. terrā. & ex parte sponsi paulus & silas & alii serui ihu xpi scribunt. ex parte autē sponse uirgines pt̄ eam inīte ptū regis adducent. filia q̄ babylonis olim in ydolatria misera. scił gentilitas filia esusionis n̄e austri regina. quia aduerū regē xp̄m cuersa loq̄tur. filie pharionis iudeł eccłe de iudeis narrans ei miserias quas passa ē in p̄ori uita dies.

Ꝟ Historia.

Ꝟ Allegoria.

In lectulo meo p noctē quesiui. quē dilig anima mea. Similitudo ē ab illa q̄ in nocte amicū anxia querit. dē inde inuento dolet. acta diu querens circuit donec inueniat. & leta ei adhereat. Lectulus ē infidelitas. in q̄ secura requieuit gentilitas. Nox ū intelligit scelaris phylosophia. p̄plexis sententiis obscura. Dic ḡ. In lectulo meo quesiui p noctē quē diligit aīa mea. quasi dicat. Ego plenitudo gentiū in infidelitate mea quasi in lecto egra posita. p noctē scił p obscuros libros phylosophorū. quesiui legendo & int̄rogando noticiā ei quē n̄e cognitū uere diligit anima mea. hoc ē puta mea diligo eū q̄ p̄or dilexit me. & n̄e p fidē assumpsit me. Quesiui illū multo ciēs in scripturis gentiliū. & non inueni equalē pat̄. natū de ūgine pro humano genere. Multi q̄ppe gentiliū multū inquisierunt uiā salutis. p quā peruenirent ad sūmū bonū. ubi eēt uera beatitudo & n̄ inuener. q̄a in xp̄m q̄ ē uia. ueritas & uita n̄ credider. Et eū apud illos ueritatē non inuenerē. dixi. Surgam de lecto infidelitatis & circuibo id ē p̄scrutabor ecclām ciuitatē di. & ciues illi int̄rogabo & p uicos id ē p exempla mīrm. & p plateas id ē p doctrinas cfessoꝝ. querā quē diligit aīa mea.

id ē natalis ratio. Ciuitas dr̄ q̄si ciuiū unitas. & intel
ligit̄ eccl̄a. inq̄ habitantes debent habē indilectione cor
unū & animā unā. Vicus ē stricta uia. & designant̄ hi q̄
partā uiā p̄gt̄ adgaudia. Arta uia ē ieiunare. uigilare.
corp⁹ castigare. amulierib; abstinere. inimicos diligere. Platea
ē lata uia. & notant̄ hiq̄ plată & spaciosă uiă tendt̄ ad celestia.
ut licite ēiugati & secl̄arib; negotiis pnecessitate occupati. &
tam̄ elemosinas intenti. Dubiū dogma phylosophoꝝ deserā.
adcertā doctrinā xp̄ianā me conuertā. & abhis q̄s inc̄tēpla
tiua uita & abhis q̄s inactiua uita discā. q̄d potissimū ei
placeat. q̄ p̄omib⁹ diligit aīa mea. Nā diu q̄siui illū. p̄ uos in seco
lis secl̄ariū. & n̄ inueni apud illos certā uiā ueritatis. Tandē
me ita diligent̄ uerū inuestigantē. & beatā uitā desideran
tē. inuener̄ uigiles. scil̄ p̄dicatores apli addocendū parati.
sic corneliū petrus. eunuchū philippus. dionisiū paulus. q̄ ubo
& exēplo sollicite custodiunt ciuitatē uidel̄ eccl̄am. ne hostes
demones. l̄ heretici clanculo irrūpant. & aliq̄ de ciuib; in
cautū inaīā p̄imant. Quos introgaui. Num q. diligit aīa mea
uidistis. Quasi dicat legatis regis p̄se missis. apud phylo so
phos ciues meos saluatorē aīe semp q̄siui & n̄ inueni. uos aūt
saluatorē mundi m̄ annuntiatis. q̄ cū hōib; cūsatū uidistis. e
num etiā oculis cordis glām maiestatis ei⁹ uidistis. Dicunt ipsi.
Paululū. Nā uidim⁹ eū cecos illuminantē. mortuos suscitantē.
& inmonte ingl̄a diuitatis ut sol radiantē. Ego aū dū p̄trāsissē
eos. hoc ē cū peoꝝ doctrīā de t̄renis m̄te t̄nsissē adcelestia. inueni
inequalitate patris sponsū meū uerbū. pq̄d facta s̄ om̄ia. q̄ diligit
aīā mea. q̄a ipse ē dilectio & uita. Tenui eū inuentū fide. nec
dimittā eū opatione. paliqua t̄bulatione. donec introducā
illū mea p̄dicatiōe indomū matris mee id ē innationē gentiū.

& in cubiculu genitricis meę. hoc ē in patria gentiliū ut oms
credant in illū. Uel mat̃ ē synagoga q̃ ecclām gentiū p fidē
genuit. cui dom̃ ē iudea. in q̃ in fine mundi sub anticx̃ col
ligit̃ synagoga. In huius mat̃ domū introducet eccła p fidē
dilectū. ut oīs isrł saluus fiat. Conuertent̃ enī ad uespā. hoc ē
in fine mundi. & famē ħbi di pacient̃ ut canes. & circuibt̃ ciui
tatē id ē ecclām. ut audiant a xp̃ianis uerbū salutis.

R̃ Q̃ mat̃ ⁊ q̃d genitrix. Genitrix ē nutrix & intelligit̃ lex. q̃ suo lacte nutrit filios
ecclę. cui cubiculū ē ierłm ł cor fideliū. In cubiculū geni
tricis dilect⁹ duciẗ. q̃ndo x̃ p legē in ierłm p̃dicabit̃. & in cor
de d̃s uerus credit̃.

R̃ Historia. Post q̃ rex reginā austri in domū
filię pharaonis ad cuuiuiū induxit. eā etiā in cubiculo ei⁹ in
pucta de itinere lassā requiescere fecit. & ne q̃s hanc inq̃etet
int̃ diē dies. Adiuro uos filię ierłm p capreas ceruosq;
campoꝝ. ne suscitetis neq; euigilare faciatis dilectā donec
ipsa uelit. Hoc ita intelligit̃ de eccła gentiū. ut p⁹ de
eccła iudeoꝝ. Ecclām q̃ppe de gentib; p ap̃łos adductā. x̃
rex glę in domū filię pharaonis id ē in fide p̃mitiuę
ecclę induxẗ. & in cubiculo ei⁹ scił in cōteplatiua uita a tu
multu sc̃li requiescere docuit. & ne q̃s hanc lucri causa ad
sc̃łare negotiū ab hac q̃ete inq̃etet. p p̃hica & ap̃lica scṗta
phibet. Ecce bon⁹ pastor erroneū gregē ad ouile suū adduẍ
& sub uno pastore unū ouile fecit. Idō aut̃ uersiculus ad
iuro uos filię ierłm. in cantico amoris repetit̃. ut n̄ minus
r̃e se d̃ns ecclę de gentib; q̃ de iudeis collectę curā habere
s; equalē prius q; pace sollicitudinē gerere designet. Non
enī min⁹ hec regina austri capit̃ amore sponsi. q̃ p̃ma
amica de iudeis. Eccła dormit. cū quiete cōteplationi
uacat. Tunc u͛o euigilat. cū aliis uerbo & ope uitā ętnam

p̄dicat. ut lux ei luceat corā hōib; ut uidentes opa ei glifi
cent patrē inc̄elis. Aīa ū fidelis dormit. cū se a carnalib;
desideriis alienat. Tc̄ aūt euigilat. cū bonis opib; ad uisio
nē c̄ditoris pperat. Eccl̄a aū pegrinans dormit. cū mortuo
corpe insepulchris q̄escit ut scribit. Cū dederit dilectis s. sonū.
ecce hereditas dn̄i. Tc̄ ū euigilat. cū indie iudicii resurget.
& regnū sibi abinicio p̄paratū pcipiet. Iuxta morale
sensū lectulus ē carnalis uoluptas. inq̄ reqescit q̄ indeliciis
sc̄li uiuit. Nox ū ē mors dicente dn̄o. Uenit nox cū nemo
potē opari. In lectulo ḡ pnocte dm̄ querit. q̄ carnalit̄ ui
uens. imminente morte inducias uite a dn̄o petit. S; qd̄
querit n̄ inuenit. q̄a n̄ idō inducias petit. ut dō ppeccatis
suis satis faciat. s; ut diuti consuetis deliciis affluat. Hunc ne
cesse ē ut delec[illegible]to carnalis uite surgat. ciuitatē. i.
sacrā scripturā [illegible] tota intentione circueat. p uicos & pla
teas. i. p sp̄ales & sc̄lares salutē aīe querat. Quā idō n̄ inuenit.
q̄a porís uite maculas penitendo n̄ diluit. S; hunc uigiles
inueniunt. q̄ ciuitatē custodiunt. q̄a docti uiri q̄ scp̄turis
inuigilant. hunc ad penitentiā & satisfactionē informant.
Hos de salute aīe introgat. & cū eos p̄transierit. i. cū pdoctrinā
eoꝝ uerā penitentiā egerit. salutē quā querebat inuenit.
hanc ḡ inuentā oportet ut teneat bona operatione. nec
dimittat ulla tēptatione. donec xp̄m pdilectionē int̄
ducat indomū matris sue. i. inanimā que ē dom̄ grē q̄
genuit eū d&c. & incubiculū genitricis sue. i. incor qd̄ ē cubi
culū sapientie nutricis sue. Alit̄. lectulus ē secretū sp̄alis
uite. nox ū pturbatio mundi. In hoc lecto posit̄ dilec
tū pnoctē querit. cū fidelis anima in sc̄ā c̄uersatione ui
uens & pturbationē a falsis frib; paciens. illū solū legendo

& orando querit q̃ diligit. in q̃ pace & req̃e habere possit. S;
q̃ querit hunc ñ inuenit. q̃a q̃diu inmundo uiuit peg̃nat
a dño. q̃ ẽ pax & req̃es & beatitudo. Surgit ḡ & circuit ciui
tatẽ. q̃a se tota uirtute erigit ad scrutanda sacrã scriptam.
puteos & plateas dilectũ q̃rit. q̃a uitas spiritaliũ & secłariũ in
cõteplatiua & inactiua uita inuentaũ peurrit si q̃d imitandũ
inueniat. p q̃d dilecto placens ad eũ pungat. S; hic ñ inue
nit. q̃a q̃diu ei uisione ñ fruitr̃ ñ q̃escit. Hanc uigiles ciui
tatis inueniunt. q̃a expositores sacre scripture in doctrina pu
giles talẽ animã querũt. q̃ suo dogmate ad xp̃m pducant. Hos
intirogans. paululũ eos ptransit & dilectũ inuenit. q̃a scripta
eorũ relegens cito dñm q̃ uere in uultu inuenit. q̃ q̃siuit. Pteos transit.
q̃a in ipsis uidet formã ei q̃uẽ querit. & tam transit. q̃a dñm
q̃ intra ẽ incipit imitari & intueri. Tunc tenet
dilectiõẽ nec dimittit illũ ulla ptur- bationẽ. donec
exemplis intrducat illũ in claustrũ domũ cõgregationis
matris suę. q̃ illũ pexhortationẽ genuit & in cubiculũ
genitricis suę. i. in intellectũ sacre scripture. q̃ eũ nutriuĩ lacte
scientię. ut & alii in ea intelligant dñm. Iuxta altiorẽ uero
intellectũ. lectulus ẽ corpus in q̃ anima q̃si egrotã cubat. nox uero
hic mundus tenebris ignorantie obsitus. Cęlã hic pegrinans
in lecto dilectũ p nocte querit. dũ in corpe q̃d adgrauat
aĩam posita. tenebris ignorantie obsita. eternũ lumẽ xp̃m
uidere appetit. Quę dũ ñ inuenit. surgit ciuitatẽ.
circuit puteos & plateas. querit q̃ diligit. q̃a cuncta
t̃rena ei amore spernit. ad celestia scrutanda se erigit.
ordines angłoꝝ & scõꝝ mente lustrat. si forte p eos uerã glõriã aspi
ciat. Hanc custodes ciuitatis inueniunt. q̃a angli q̃ semp
uident faciẽ patris ei occurrũt. & cõteplatione dilecti glãm

quęr

ostendit. Hos cū paululū ptransit. dilectū inuenit. quia
cū choros angloꝝ mente inscenderit. xp̄m in dextera patris
regnantē uidebit. Hunc tenet contēplando. nec dimittet
ultra terrena sectando. donec introducat. ipse eam in cele
stē ierlm que ē mat̄ nr̄a. & domus angelice multitudinis.
& in cubiculū genitricis sue. i. in paradysū exultationis.
q̄e cubiculū eccl̄e matris sue. De paradyso uoluptatis expul
sus ē homo peccans cum suis sequacib; in paradysū exultati
onis receptus ē latro penitens cū suis sequacib;. Regina
austri aq̄te euigilans ab ipso rege excitata. de cubiculo pce
dit gemmis ornata. quā filie ierlm cū cantu q̄e ista excipi
unt. & ad lectum salemonis honorifice deducunt. Ibi for
tissimi isrl̄ armati occurrunt. & eā in ferculū salemo
nis. i. in domū eius cū magno apparatu inducunt. Scili
cet eccl̄a gentiū ab aplis in speculatiua uita informata. & a xp̄o
multis donis sp̄c sc̄i decorata. a secreta intime cōtēplationis spon
si instinctu ad publicū bone operationis & p̄dicationis pcessit.
dū exemplū patientie pmulta tortoꝝ tormta diūsis tēpori
bus premiis p̄buit. Cuius immutationē ac patientie pxe uir
tutē. fideles de iudeis ammirantes magnis laudib; extol
lunt. & xp̄m de synagoga expulsū in ea ut in lecto reqe
uisse canunt. Est pfecto eccl̄a lect9 x̄. q̄a in ei fide & dilec
tione ut aliq̄s in lecto fessus req̄escit. Est & dom9 eius. q̄a
x̄ ei opib; reficit. t esuriens in paupib; cibat. Si & uitulus sa
ginat9 pdigo filio in ea occidit. dū ppl̄s gentilis corpe & san
guine x̄ reficit. & esurientes & sicientes iusticiā. uariis sēpte
ferculis saturant. Igit filia pharaonis hoc ē eccl̄a de iudeis
admirat̄ q̄d ea filia babylonis. id ē eccl̄a de gentib; pomnia
cōparat. & cōgaudendo exclamat. Que ē ista q̄ ascendit pde-

R̄ Paradysū uoluptatis. & paradysū exultationis.

R̄ Q̄d lect9 & dom9 eius

sertū. Similitudo ē applō p moysen de egypto p mare rubrū educto q̄ p desertū difficili uia ad patriā ascendit. cui amalech in uia pugnā intulit. q̄ iosue q̄ & ihc uicit. q̄ uictorē pplm manna refectū in terrā repmissiōis induxit. Sic eccl̄a gentiū de egypto hui⁹ mundi p xp̄m de potestate pharaonis. i. diaboli liberata. p baptismū sanguine x̄ rubricatū ē educta. Que p desertū mundi dura uia ad patriā celi ascendit. q̄a p multas tribulationes oportet eā intrare in regnū celorum. Cui amalech. i. diabol⁹ pugnā in uia eq̄tatis infert p psecutores. p hereticos. p falsos x̄anos. Sꝫ hec omīa puerū ihm suū ducē uincet. q̄ eā in corpe & sanguine suo pascet. & intrā uiuentiū. scil̄ paradysum induceet. Dicit ḡ. Que ē ista q̄ ascendit p desertum sic̄ uirgula fumi. ex aromatib; myrre & thuris & uniuersi pulueris pigm̄tarii. Hoc ammirando dic̄ n̄ interrogando. Synagoga erat di t̄ra aratro leḡ culta. pph̄is & aliis iustis fecunda. Gentilitas ū erat desertum. nulla uirtutū fruge fecunda. a nullo pph̄a l̄ anglō adeuitū di instituta. Uirgula ē timor puerorum. correctio uiciorum.

Ꝑ uirgā intelligit̄ timor dn̄i. p q̄ eccl̄a ad sapientiā ascendit ut sc̄bit̄. Initiū sapientie timor dn̄i. Fum⁹ ē sc̄m desidiū. igne diuini amoris percatū. Aromata s̄ effectio speciērū. & notat̄ multitudo uirtutū. Myrra ē mortificatio mēm. thus sacrificiū cfessorum. uniu̇sus puluis pigm̄tarii. deuotio omīū fidelium x̄pi. Pygm̄tarius erū ē medicus q̄ pygm̄ta id ē diuersa medicamina efficit. & intelligit̄ x̄pc q̄ sc̄pturā aduarios uiciorum morbos medicam̄ fecit. Hic sex gradus ascendentes ad pfectionē scribunt̄. l̄. vi. ordines anglorum in eccl̄a exprimuntur. De uirga q̄ppe timoris ascendit ad fumū cpunctionis. inde ad aromata uirtutū. deinde ad myrrā mortificati

R̄ Q̄ Virga.

R̄ vi. ḡdus.

onis. inde ad thus c̄fessionis. ut hostia uiua d̄o fiat. demū adu-
niuersū puluerē pigmētarii. hoc ē ad imitanda uniuersa exem-
pla sectatoꝝ xp̄i. Vel purgāt q̄ recta ē recti corde accipiun-
tur. fumū p penitentes. p aromata claustrales. p myrrā m̄r̄es.
p thus c̄fessores. p uniūsū puluerē c̄iugati. & alii fideles.
Dicit itaq; que ē ista q̄ ascendit p desertū. q̄si dicat. Ista olim
desperata a d̄o deserta. nē ad fidē c̄usa. q̄ gl'osa ē & q̄nta laude
& āmiratione digna. q̄ de infidelitate & ydolatria ascendit
p gradus uirtutū. p desertū mundi ad alta celoꝝ. sic̄ uirgula
fumi. uirga q̄ de t̄ra ad celū se erigit. & fumus q̄ ima deserens
alta petit. fumi dico ex aromatib; .i. ex odore myrre & thuris
& uniūsi pulueris pigmētarii. hoc ē ex om̄ib; speciebus medici-
nalib;. Fumus ex igne nat' in alta ēscendens paulatī se sub-
trahit humanis aspectib;. sic ecclā igne scī spē in amorē dī ac-
censa. ēscendere nō desinit. donec a t̄renis subtracta ad inuisibilia
celi rapiat. fumus eodē tēpe partī orit. partī in sublimiorib; dis-
paret. sic ecclā in quib; dā menbris suis gignit noua. in q̄b; dā
supi' colligit ad celestia. P myrrā mortificatio carnis. p thus sua-
uitas orationis. p puluerē oīa gen'a uirtutū accipiunt. p q̄ ecclā
in singlis ordinib; electoꝝ ascendit ad sūma poloꝝ. Tropolo-
gice sponsa p desertū ascendit. q̄n do anima a uoluptatib; car-
nis ad alta uirtutū ascendit p desertū .i. p claustralis uite secre-
tū. ubi erit ab illecebris mundi sepata. & celestib; p̄ceptis dedita.
& sic̄ fum' & uirga. t̄rena deserens & celestia petens aromata uir-
tutū colligens & more aromatū odorē bone fame de se emit-
tens. myrrā mortificationis & thus orationis redolens. & puluerē
omīū uirtutū p exēplū frib; p̄bens. Anagogice aūt sponsa
p desertū ascendit. q̄n do eccla hic pegrinans p mundū
ad celū scandit. sicut uirgula fumi. hoc ē sic̄ illi q̄

N̄ q̄d fumus.

fuerīt ut uirga recti. & pfumū .i. pbatū cor. peccata sua lac mantes. & q ut aromata odorē uirtutū dabant. & q se px mortificabant. & q se incensū dō pscām uitā offerebant. & q aliis bona exempla dabant. Filiab; ierlm āmirantib; & interrogantib; quo regina pdesertū ascenderet. dic eis. Ad lectū salemonis. Fidelib; scil. de iudea repentinā grām di in ecclā gentiū mirantib; qd pipsa tormta scandebat ad ecclesiā. dic eis. Ne miremini me pardua ascendentē. si potius imitamini me xi uestigia pdifficilia sequentē. qa ad lectū salemonis .i. ad etnā beatitudinē festino q ē lect xi ueri pacifici in q requiescunt cū eo omīs scī. & ut hic fiā lect ei pfidē. ut in me requiescat pgrām. ut ibi inei lecto requiescā. Quē lectū ostendā uob. ut & uos ad eū ascendatis. & in ea requiescatis. En lectū salemonis. lx. fortes ambiunt ex fortissimis isrl. omīs tenentes gladios. & ad bella doctissimi. Quasi dicat. Ego eccla sum lectulus xi ueri pacifici. in q scī inamplexu ei delectant. a tumultib; uicioy sopitis. Et me. lx. fortes cū gladiis ābiunt. hoc ē omīs pfecti in lege & euglo scriptis suis me ab hereticis muniunt. & idō uenite & in me requiescite. Diminutiuū lectul idō ponit qa hic breuis ē requies scoy. Ad litā ita intelligit. qd salemon ditissim regū lectū auro & gēmis ornatū habuerit. q frequentiū militū excubiis custodit sit. Ad allegoriā aut salemon qd sonat pacificus ē xs uerus pacificus. q omīa pacificauit in celis & in tris. Cui lect ē eccla in q ipse pfidē requiescit. pulsus de synagoga. q lect ē auro & gēmis ornat .i. sapientia & uirtutib ornat. Hunc. lx. fortes cū armis ambiunt qa omīs pfecti ecclām scptis & exemplis muniunt. Sciendū qd numeri pmagno mysterio in sacra scptura ponunt. Omis nāq; numerus pfect aut inpfect. Pfectus nu-

Qd pfect numus qd inpfectus.

merus designat pfectos in eccla. inpfectos aut significat in pfectos in ea. Est aut pfectus numerus q cōplet suis partib; . inp fectus aut q partib; suis ad sūmā n puenit. aut eā excedit. Sena rius ē pfect. qa cōstat suis partib;. Sunt aut sue partes. unitas. binari. t nariuś. Nā sexies unū. t bis tria. t ter duo s. vi. Que partes simul collecte scil unū. duo. tria. fiunt sex. Non ita fit in octonario numero. cui partes s unitas. binari. quat nariuś. Octies eni unū. t bis. iiii. t quat. ii s. viii. Que partes collecte. n faciunt. viii. s. vii. Nā unū. ii. iiii. faciunt. vii. Duodenarius aut sūmā suā excedit. cui partes s unitas. binari. t nari. qua t nari. senarius. Duodecies eni unum. t bis. vi. t ter. iiii. t quat tria. ul sexies. ii. fiunt duodeci. Que partes in unū collecte scil unū. ii. tria. iiii. vi. faciunt. xvi. Oms aut numeri ctinen tur. iiii. uersib; Prim dr simplex scil unū. ii. tria. usq; ad .x. in q uersu sol senarius ē pfectus. alii inpfecti. Scds uer sus dr multiplex. scil. x. xx. xxx. & ita usq; ad centū. i q sol sexagenari inuenit pfect. cui partes s. x. xx. xxx. Nā .x. p unitate. xx. p binario. xxx. p t nario ponunt. Si q de sexies x. t bis xxx. t ter. xx. fiunt. lx. Q d nullus alius numerus infra centū facit. Terci uersus ē multiplex scil centū. cc. ccc. & ita usq; ad mille. in q sexcentenari nume rus sol ē pfect. Nā sexies centū. t bis. ccc. t t. cc. fiunt sexcenta. Ibi q p pe centū p unitate. cc. p binario. ccc. p t nario ponuntur. Quartus uersus ē a mille usq; ad mille. millia. t milies. mil le millia. q secunt dicunt myriades. ubi semp q possidet sextū locū ē pfect. scil vi milia. t lx. milia. t dc. milia.

Q d significet sexa genari numerus.

Sexagenari q numerus cōstat ex senario & denario. Nā sexies .x. t decies. vi. fiunt. lx. P denariū intelligit uet lex ppt de calogū. ubi scbit. Non occides n me c habēris & cetera. p senari um aut noua lex ppt. vi. opa miš e q s esuriui & dedistis

m manducare. & cetera. Per lx. accipiuntur omnes perfecti sub veteri
& novo testamento. ut prophete & apostoli armis spiritualibus instructi contra
vitia fortes. ad bona opera stabiles. Hii lectum salemonis
ambiunt. quia ecclesiam lectum christi oratione predicatione & exem
plo. & scripto. muniunt. Ipsi enim ex fortissimis israel sunt. quia ex
populo christiano deum visuro electi sunt. Israel namque est nomen benedictionis
& sonat vir videns deum & significat populum fidelium. qui visurus
est deum. Verbis sunt isti electi fortissimi. quia in virtutibus insupabiles.
& alios ad bonum exortantes. omnes in promptu tenentes. fide & opere
gladios predicationis novi & veteris testamenti. & ab bella spiritualia
doctissimi. scientes mille artes demonum. & naturas viciorum.
Non enim pugnant contra homines sed contra spirituales nequicias. sepius
autem contra hereses. Uniuscuiusque ensis super femur suum. propter timores nocturnos.
hoc est cuiusque corpus. ut predicatio cum opere. ut ense pugnat. predicatio est ut timo
re gignit tamen si nec vera vita despicit. sermo predicationis est temperatus. Verbum predicati
onis persimile dicitur gladius vel ensis. quia sicut gladius animam
a corpore separat. sic verbum dei animam a viciis vel molas a bonis sepa
rat. Per femur notatur generatio. Duo femora sunt due leges per quas doc
tores gignunt filios spirituales. Timores nocturni sunt insidie diabo
li. qui ducit incautos ad eternas tenebras inferni. Ut quo ensis
corpus secans super femur ponitur. ita verbum dei resecans vicia.
super predicatione uniuscuiusque de veteri & novo testamento plata
dnatur. ut cogitationes abalia & mala opera amputet a corpe
filios ecclesie heredes regni dei pariat. & timores nocturnos scilicet
insidias diaboli & versutias hereticorum ecclesie hostium repellat.
R. A. ystiu senari. Notandum quod deus omnia opera sua perfecit in senario numero. qui con
stat ex ternario & binario & unitate. Per ternarium trinitas. per bina
rium dilectio dei & proximi. per unitatem vero exprimitur unitas ecclesie.
in qua omnes perfecti sunt custodes lecti christi. Tropologice lectulus

salemonis. ē spiritalis conversatio vel anima iusti in qua requiescit deus. ut scribitur. Super quem requiescam nisi super humilem et quietum. Hunc lectum .lx. ex israel hoc est omnes spiritales dominum mente contemplantes. verbo et exemplo ambiunt. gladios discretionis tenentes. falsos fratres auc-
ris resecantes ad bella viciorum virtutibus docti. quia uni cuique
ensis super femur suum. i. severitas vite cuique carnalitati dominatur.
dum carnem macerant. corpus in servitutem redigunt. propter timores
nocturnos. scilicet propter insidias diabolice fraudis. quibus in pravidos
pertrahunt ad noctem eterne dampnationis. Iuxta anagogen
vero lectulus salemonis ē eterna beatitudo. in qua requiescit ecclesia.
quam iam migravit de huius mundi exilio. Hanc .lx. fortes ex
israel ambiunt. quia omnes veteris et novi testamenti sancti dominum viden-
tes eum circumdant. tenentes gladios. i. premia ei mostrantes
quam iam receperunt pro hoc quod in hac vita gladio verbi salutis contra
vicia pugnaverunt. quando ad bella spiritalia docti. i. exerci-
tati erant. Uni cuique ensis erit super femur suum. quia cuique merces
apparebit. quam pro hoc recepit quod ense districtionis libidinem
carnis resecavit. propter timores nocturnos. i. ne esset socius eum
demonibus in nocte eterne mortis. Regina domum convivii
ingressa. multis comitata filias ierusalem ammirantes ascensum
eius ad lectum salemonis. hortatur ut secum intrent ad convivium.
laudans decorem domus dicens. Ferculum fecit sibi rex salemon
de lignis libani. columnas eius fecit argenteas. reclinatorium
aureum. ascensum purpureum. media caritate constravit. propter filias
ierusalem. Et ideo mecum intrate. et vitam celebri domo. celebri
convivio frequentate. Scilicet ecclesia geminum lectus ē et domus
convivii facta. et omnes de iudeis vel gentibus invitat. ut per fidem ve-
niant in se per dilectionem requiescant. epulas eterne dulcedinis
operationem incant. Ferculum ē equivocum. ferculum refectorium

Rex sic ferculum.

ē & lectus ē & mensa & discus & cibus afferendo dictū. Tradit̄ qd̄
cenaculū grande stratū inq̄ xp̄c cū aplis recubuit. q̄ndo corp̄
suū eis tribuit ineodē loco fuerit ubi olim salemon hoc fer-
culū fecit inqd̄ & reginā introduxit. Sciendū u̇ qd̄ iuxta
litt̄am rex salemon multis deliciis affluens talē c̄sistoriū l̄
refectoriū fecit ut hic scribit̄. inq̄ lectū & m̄sā auro & gēmis
ornatā habuit. Est autē c̄sistoriū domus iudicii. refectoriū
domus c̄uiuii. Sȝ iuxta allegoriā xp̄c fecit ecc̄lam domum
iudicii. inq̄ cottidie iudicat bonos adgl̄am. malos adpenā.
fecit eā & domū c̄uiuii. inq̄ reficit corpe & euglio suo om̄s
credentes inse dicēs illis. Venite adme fide & dilectione
omnes q̄ laboratis intribulationib' mundi & onerati estis
peccatis l̄ p̄ssuris. & ego reficiā uos et̄na refectione. Inqua
domo lectū & mensā .i. claustralē req̄ē & sacrā sc̄ptam posuit.
ut uidel' inlaborib; sc̄li fessi inlecto requiescant. & famē uerbi
dī pacientes de m̄sa cibū p̄cipiant. Salemon nāq; qd̄ sonat
pacificus ē xp̄c. qui inimicicias int̄ dm̄ & hoīes soluens. om̄ia
incelis & int̄ris pacificauit. q̄ ē rex glē. regens singl̄os ordines
ecc̄lē. Hic ferculū sibi fec̄. i. domū c̄uiuii de lignis libani. scil'
ecc̄lam de om̄ib' electis adhonorē sui. Libanus q̄ppe ē mons
int̄ra repmissionis adcui' radices oritur iordanis. cui' ligna s̄
cedri pulchritudine & p̄ceritate sup om̄s arbores. & inputri
biles. odorifere & auermib; illese. Cū insacra sc̄ptura ponunt̄
noīa montiū. l̄ urbiū. l̄ locoꝝ. tē aut nominū interp̄tatio. l̄ sit
locoꝝ. l̄ rerū ibi gestarū significatio notatur. Et licet tota pars
illa scripture q̄ agiografia nominat̄. plena sit similitudini
bus. tamē p̄cipue iste liber p̄similitudinē ē c̄textus. Xp̄c
p̄simile dr̄ mons. q̄a duo notant̄ inmonte. scil' firmitas &
altitudo. ita xp̄c firm' ē inpotentia. altus inuirtute. Hic

N Q arbores qd loca.

mons sedm daniele totu mundu impleuit. qa x pdica
tio totu orbe repleuit. In hunc monte sedm ysayam oms
gentes ascendunt. qa in xpm oms gentes credunt. Sup hc
monte sedm dd ciuitas di edificat. qa sup firma fide x &
ardua pcepta ei eccla fundat. Libanus di candidatio & e x
candidus. qa de casta uirgine sine labe peccati nat. De quo
monte orit iordanis. quia de x ortus e baptism. Hui libani
s ligna oms electi. fide pulchri. spe pceri. karitate odoriferi.
de quib facta e eccla domus eius. Colune q hanc domu
sustentant argentee. s apli & eor successores epi. pdicatione
recti. eloquentia & uita nitidi. q uerbo & exemplo susten
tant domu dni. In hac e reclinatoriu aureu. comunis uita
claustraliu. in q se xpe reclinat ad pausandu. y ipsi a labore
mundi requiescunt ad dm cplandu. Qd e aureu. qa sapientia
puru caritate fulgidu. In hac ascensus purpureus e mrm cho
rus. pprio sanguine purpuratus. Purpura ex sanguine
piscis efficit. Piscis e xpe qui in humano genere latuit. ut piscis
in undis. si captus e hamo nre mortalitatis. cui sangui
ne tincta e purpurea scl eccla q sequens x uestigia p
prio e sanguine pu- rpurata. P hunc ascensu ad xpm scan
dunt. q exeplo martyru sanguine suu p x fundit. Media stra
ta s caritate. Quantu ad litteram pauimtu int duos parietes
mediu erat marmoreis & uitreis crustis mirifice stratum.
omib hystoriis ad dilectione ptinentib distinctu. Varie q p
pe imaginu forme erant opi illa inpsse. Significat aut in do
mo dni turba fideliu agri culture insudantiu. q imagines
dilectionis s inpssas ostendit. du pximis in necessitate rebus
suis subueniunt. Hunc ornatu fecit salemon. ppt filias ierlm.
qa x sic eccla domu sua disposuit. ut qda sint in ea colune.

q̇dā reclinatoriū. q̇dā ascensus. q̇dā popa caritatis fiant
filie ierlm̄ eīne pacis. Tropologice aūt intelligitur sic.
ferculū fecit s. rex salemon de lignis libani. hoc lectū ē cedri
nū. columnas .i. spondas lecti fec̄ argenteas. reclinatoriū ubi
caput reclinatur: fec̄ aureū. ascensū scił scabellū fecit pu
pureū. media strauit caritate. scił lecti sternia erant intexta
rebus caritatē exp̄mentib;. Lectus de lignis libani factus ē sc̄a
anima. de exēplis sc̄oꝝ reges x̄ facta. Cui᷒ colune s̄. iiii. p̄ncipa
les uirtutes. prudentia. fortitudo. iusticia. tēperantia. q̄
s̄ argentee. scił splendide. q̄a faciunt aīas splendidas q̄s
sustentant. Hui᷒ reclinatoriū aureū ē bona ēscientia. in q̄
se reclinat sapientia. ut aurū purpura. & incamino tribu
latiōis excocta. Hui᷒ ascensus ē celestiū appetitus. q̄a q̇dā
m̄ ascendit. dū t̄rena ētempnit. celestia appetit. Qui ē pur
pureus. q̄a pardua uirtutū ḡssus molitur: mox amalis
p̄secutionē patit̄. & sine sanguinis effusione martyr ef
ficit̄. Media s̄ strata caritate. q̄a int̄ reclinatorium & ascē
sū media s̄ uigilie. elemosine. ieiunia. que caritate ē
dita. erunt accepta. sine caritate n̄ pde runt facta.
Hui᷒ m̄ lectus fact̄ ē p̄p̄t filias ierlm̄. hoc ē fideles anime
filie eccl̄e in eo requiescant. & x̄ sponsus meus.

Anagoḡce ū sic exponit̄. ferculū fec̄ sibi rex salemon de
lignis libani .i. mensā cedrinā. columnas .i. pedes mense
fecit argenteas. reclinatoriū aureū. q̄a antiq̄ solebant pt᷒
prandiū caput reclinare. ascensū graduū purpureū.
media caritate strauit .i. mensale formis caritatē rep̄sen
tantib; uariauit. Mensa ē sacra scriptura. in qua sunt di
uersa deliciarū fercula. Ferculū enī ē discus aferendo dict᷒.
qd̄ uerū ē sacra scriptura ferens uite fercula. Hec mensa

facta ē de libani lignis. q̄a sacra scriptura facta ē de pphis 7 aplis iu-
daici ppli. ī cultu uni di dealbati. & postea in baptismate x̄
candidati. Utrūq; eni sonat libanus. i. dealbatio ul candida
tio. Que ligna sunt inputribilia. q̄a facta eorū s̄ corā deo du
rabilia. Hui mense colūne scił pedes sunt. iiii. intellectus. i.
hystoria. allegoria. tropologia. anagoge. q̄ colūne s̄ argen
tee. q̄a scripte s̄ eloquentia splendide. Hui reclinatorium
ē aureū. corp dnicū sine labe peccati purū in igne passio
nis excoctū. caritate inmortalitatis fulgidū. in q̄d ds se recli
nauit dū genus humanū uisitauit. Hui ascensus purpure
us ē scā crux sanguine xpi sacra. x̄ purpuratus. p q̄ x̄ ad glām patris
ascendit. & p q̄ eccła p̄gnans eū sequens ad gaudia scandit.
Media strata s̄ caritate. siue om̄ia opa x̄ ab incarnatione
usq; ad passionē. ł ascensionē plena s̄t caritate. ł m̄sa sacre
scripte ē plena poculis caritatis. Que caritas in medio. i. in cō
muni ē posita. ut om̄s pcā fiant filie celestis hierłm. ubi in lec
to eīnę q̄etis. & in reclinatorio aureo scił in splendore eīnę
claritatis requiescant. & mensā eīni cuiuii adeant. ac nupti
as agni cū āglis pagant. P ost q̄ regina ornata aduenit.
rex coronat ad cōuiuiū pcedit. & p eo pplateas ciuitatis cla
mat. filias syon ad uidendū coronatū regē inuitat dicēs.
Egredimini & uidete filie syon regē salemonē in diade
mate q̄ coronauit eū mat sua. in die desponsionis illi & in
die leticie cordis ei. Vox ē p̄dicator p̄conū x̄. filias syon. i. om̄s
ecclās p mundū inuitantiū ad uisionē coronati x̄. Syon
ē mons in ierłm sup q̄ ē arx ierłm q̄ dicit tur
ris dauid & dicit specula. ierłm aut dicit uisio
pacis. Syon q̄ figurat p̄sentē ecclām. q̄ p speculū
lū in enigmate adhuc speculat futuram glām.

ierlm aut designat ecclam regnantē in celis. q̄ iam fruitur
uisione etnē pacis. filie ū syon s̄ oms eccle porbe diffuse. filie
uniu̇salis eccle. His dicit ap̄dicatorib; scil' etni regis p̄coni
bus. Egredimini de babylonia filie syon. & uidete regem
ierlm coronatū. Quasi domi inbabylone resídet. q̄ incōfu
sione infidelitatis latet. Quasi de babylone egredit. q̄ dein
infidelitate adfide & ēuertit. filie syon aduidendū regē
salemonē indiademate egdiunt. dū eccle porbe de p̄ori
uita. pfide egsse. xp̄m regē glē uerū pacificū inspinea co
rona admirantes ēteplant. qua coronaū eū mat̄ sua syna
goga indie parasceue que fuit dies desponsionis illi quo
eam desponsauit sanguine suo. & indie leticie cordis eius.
hoc ē indie pasche. q̄ leta ē qd eū quasi malefactorē cum
R̄ Xp̄m indie passū pasche. latronib' crucifixit. Sollempnis nāq; erat dies pasche
iudeor'. q̄ndo crucifixerunt xp̄m. Ido alia translatio ha
bet. Indie sollepnitatis & leticie. Vel indiademate uident
ant regē q̄ndo nūc uident xp̄m inhumana carne q̄ cir
cumdedit eū mat̄ sua MARIA indie desponsionis illius.
i. indie incarnationis. q̄ humanā natam s̄ sponsā fecit.
& indie leticie cordis ei. scil' indie resurrectionis q̄ assūpta
humana nata iam inmortalis facta. in etnā leticiā ē trans
lata. l' uirgo mat̄ multū de inmortalitate filii ē letificata.
A Adlittām etiā filie syon s̄ egsse uidere xp̄m inspinea coro
na. q̄ndo multitudo ppli & mulierū plangentiū. aderuēe
eum sequebant. q̄b' & dixit. filie ierlm. nolite flere sup
me s̄ sup uos. & cetā. Iuxta moralē sensū filie syon
aduidendū regē coronatū egdiunt. cū aīe fideliū
de ignorantia adscientiā. de mala ēscientia ad
ēfessionē. l' de mala ēuersatione adscām ēūsati

onē ēuertunt. ut corde uisū regis patientiā ꝯsequant. q̄ illa die habuit quo ei iudea mat̄ sua spineā coronā imposuit. & inte ēē eplerit illā glām. q̄ ei dedit pat̄ in die sollēpnitatis & leticie. scil' in die resurrectionis. q̄ etnam leticiā eccle con tulit. Precone p urbē clamante & pplm ad ēuiuiū in uitante filie syon de domib; cāuiati euolant. regē coro natū ac reginā gemmis ornatā uidere pperant. q̄ rex am plexat' p singła menbra laudat. laudatā multis muneri bus donat. Scilicet aplica tuba p orbē intonante & pplos nationū ad ēnas epulas inuitante omis gentes de domib; ydolatrie pruerunt ad uidendā eterni regis ꝯ [illegible] & eccle glām festinauerunt. Xpē ecclām ad se ue[illegible]niente dulci āplexu excepit. multa carismata ei ētulit. Hanc p singła mēbra laudat. dū opa fidi in singlis ordinib; eccle cōpbat. Tota q̄ppe eccła ē unū corp'. cui caput ē xpē. caput ꝯ ds. cui' corpis menbra s̄ diuersi ordines electoꝝ q̄ hic. iv. vii. distinguntur. q̄a septiformi spū disponunt. Cui dic. Quā pulchra es amica mea. q̄ pulchra es & decora. Quasi dicat. O eccła q̄ p'us inimica eū esses in babylonia. nūc amica ad me con uersa. iam sciens mea secreta. q̄ pulchra es in ornatu uirtu tū. ualde pulchra inter' in fide pulchra exteri' in ope. & de cora. i. ualde cara pdicatione q̄a facis q̄ doces. exemplo osten dis q̄ mones. oculi tui columbarū. Cū menbra corpis inscpta ponunt. tē notant illoꝝ officia. cū aues t' animalia ponun tur. illoꝝ natē. t' colores notant. Oculoꝝ officiū ē de capite lucere. & corpi ducatū p̄bere. Columbe ū simplices s̄. & alias aues n̄ ledit. Oculi g̊ eccle s̄ epi & alii plati p'uisores ei a capite xpo lucentes. q̄ corā hoīb; uerbo & ope lucent. & ecclām corpus ē exemplis & scpturis ad uitā ducunt. Hi oculi s̄ ut oculi columbarū.

N. vii. mēbra eccle corpis xpi.

N de oculi.

·i· ut ap̄li duces ecc̄larū. Que columbe s̄. q̄a. vii. uirtutes ha
bent ut columbe. vii. naturas. Vel ipsi oculi tui columbe s̄. q̄a simplices
s̄ & neminē ledere querunt, absq; eo qd̄ intrinsecus latet. scilicet
absq; caritate q̄ in solis oc̄lis meis apparet. In uerbo & exemplo
pulchra es. quo exteri apparēs hoīb; s; pulchrior es coram me.
q̄ lates interi in caritate & uirtutib;. Vel tu pulchra es p̄dicati
one in p̄latis. oc̄lis tuis absq; ypocrisi & heresi. que intrinsece
latent in ypocritis & hereticis. Capilli tui sicut greges capra
rum. Capilli caput ornant & muniunt. capre ū ad alta as
cendunt. Capilli eccl̄e s̄ p̄plares. qui eā fide ornant ut ag̃
cole. [illegible] l' armis muniunt ut milites. Greges caprarum
s̄ mul[illegible]titudines fideliū. que sub ap̄lis de uirtute in uirtu
te ascenderūt ad martiriū. Ad hoꝝ exemplū ut capilli innu
merabiles de laicis in eccl̄a m̄res effecti s̄. Et quo ascenderūt.
De monte galaad. qd̄ dicit̄ aceruus testimonii. & intelligit̄
m̄rm exercitus testiū x̄p̄i. qui testimoniū. x̄ p̄hibuerūt dū
p̄ eo sanguinē fuderūt. Et ipse x̄ ē mons galaad de q̄ ascenderūt
q̄ a suo exemplo p̄cessit. q̄ patiendo secuti s̄. Qui testimoniū
p̄hibebit eis quando c̄fitebit̄ eos corā patre. q̄ hunc c̄fessi s̄
corā hominib;. Hystoria talis ē. Iacob a patre benedictus
apud laban in mesopotamia ē p̄egrinat'. ubi duas uxores
accepit. xii. filios genuit. ad patrē redigit. Quē laban p̄secutus
cōp̄hendit. fedus cū eo init. Pro signo hui' federis aceruū
lapidū congregauerūt. quē galaad. i. aceruū testimonii nomi
nauerūt. ut neuter illoꝝ hunc ad nocendū alteri transiret.
Iacob ē x̄. laban diabolus. Iacob a patre benedictus in meso
potamiā mittit̄. & x̄p̄c a patre benedict' in mundū mittit̄.
q̄ apud laban scilicet p̄ncipē hui' mundi p̄egrinat̄. Iacob accepit
duas uxores & genuit. xii. filios. & x̄p̄c accepit duas eccl̄as
& genuit. xii. ap̄los.

Ille ad patrē redit̄ & laban eū p̄sequit̄ & x̄ ad patrē i celū redit̄ & diabol⁹
eū m̄bris suis p̄sequit̄. Aceruus lapidū ē multitudo m̄m̄ qui con
gregant̄ ad x̄pm. Hunc aceruū n̄ licet laban ut transeat. q̄a
diabolo n̄ licet ut q̄quā decredentib⁹ in x̄pm noceat. Dentes
tui sic̄ g̃ges detonsarū subaudit̄ ouiū. Dentes mordent & cibū
cōminuunt & incorp⁹ mittunt. oues aūt lacte alunt & lana
uestiunt. Dentes ḡ eccl̄e s̄ expositores sacre sc̄ptē ut c̄fessores
q̄ hereticos mordaces remordent. & durā litterā scripture expo
nendo c̄terunt. & in memoriā eccl̄e q̄si inuentrē traiciunt.
His sic̄ greges detonsarū ouiū. hoc ē similes s̄ illis q̄ sub ap̄lis om
ma reliquer̄. & ut oues detonse nudi & innocentes cōmunit̄
uixer̄. Hi doctrine lacte p̄ximos alunt & reb⁹ suis ut lana paupes
uestiunt. Et sic̄ oues mortue carnib⁹ pascunt. pellib⁹ uestiunt.
ita isti carne mortui sc̄ptis suis eccl̄am pascunt. exemplis uesti
unt. Que oues ascender̄ de lauacro. hoc ē de ūtute in ūtutem
ascendit. ut in baptismate loti p̄miser̄. Om̄s ille oues s̄ gemellis
fetib⁹. q̄a om̄s illi c̄temptores mundi s̄ plene gemina dilectione.
& q̄s x̄po docendo pariunt. gemina dilectione doctos reddunt.
Et sterilis n̄ ē int̄ eas oues. s̄ sub audis eicit̄. q̄a nullus apud retio
so suaciat a bona op̄atione. & inutilis ab eis secludit̄. Sic̄ uitta coc
cinea labia tua. Labia secreta cordis aperiunt. uitta aūt capillos
stringit ne diffluant. Labia eccl̄e s̄ magistri q̄ docendo aliis
aperiunt. q̄ dentes scil̄ expositores exposuer̄. His sic̄ uitta coccinea.
hoc ē sic̄ illi q̄ in p̄mitiua eccl̄a passionē x̄pi docuer̄. errantes a pec
catis p̄hibuer̄. Coccinū ē q̄ppe rubri coloris. & p̄fert p̄ciū sangu
inis x̄pi q̄ redempta ē eccl̄a. qd̄ isti p̄ximis refer̄. & eos ab illicitis
uerbo & exemplo uitta stringunt. Et eloquiū tuū dulce. Dulce
ē eloquiū doctrine cū q̄s ope implet qd̄ uerbo docet. q̄a cui uita
despicit̄. hui⁹ etiā sermo c̄temp̄nit̄. Sic̄ fragm̄ mali punici. ita

N̄ Dentes expositores.

N̄ Labia magistri.

gene tue. Ingenis e uerecundia. mala aut punica s rubea. Puni
ca e terra africa a punis .i. afemeis illic aduenientib dicta. ubi
crescunt malo granata scil poma granis plena. nimis rubi
N Q(uo)d sint gene. cunda. & significat passione xpi l mrm in eccla. Gene eccle
s uerecundantes peccare. ut s monachi & heremite. His s fragm
mali punici. hoc e sic illi q sub aplis xpi exemplo passi s & ca
sti fuer. Sic eni fragm mali punici exteri rubet. interi albet.
ita isti exteri rubent passione. interi albent castitate. &
N pleni s granis .i. bonis exemplis. Absq eo qd intrinsecus latet.
scil absq caritate que in corde latet. l absq fomite peccati q
in mebris latet. Sic turris dauid collu tuu. Cu ppa nomina
in scptis ponuntur. t aut interptatio nominis aut officiu
psone aut rei ab ea geste significatio notatur. Siqde in melchi
sedech hec tria considerant. scil interptatio nois que e lex iustic
& officiu regale & sacerdotale & sacficiu panis & uini ab eo ob
latum. Qui pfiguraui xpm q e rex iusticie & uerus sacdos q obtu
lit in sacficio corpis sui pane & uinu. Similit in dauid tria con
siderant. uidel interptatio nois q e desiderabilis. l manu fortis.
& officiu. q a fuit rex & ppha. & res ab eo gesta qd pugnans
golia supauit. Qui xpm similit psignau. q e rex glie & in illa
glia e desiderabilis in q angli desiderant pspicere. & e uerus
ppha. q a futura oma pdixit. & e manu fortis. q a forte diabo
lu meruit uicit. Collu iungit corp & caput. turris aut mu
N Collu sapientes. nit ciues ab hostib. Collu g eccle s in scpturis sapientes. eccla
a uerb & exemplis iungentes sic turris dauid inexpugnabi
lis. Hoc e sic pmitiua eccla a xo u dauid scil desiderabili & manu for
ti ut turris fundata e contra psecutiones & hereses donis spc sci e
munita. ita ista munimine scptuarum a xo s firmati ad defen
denda fidi edifica. ad repellenda hostiu tela ut muniant ciues

iersim· qđ s̄ simplices aciuib⁹ babylonis· qđ s̄ heretici· paga
ni· iudei· falsi xp̄iani· Que turris edificata ē cū ppugnacu
lis· hoc ē illa eccl̄a munita ē inexpugnabilib⁹ sēpt̄ senten
tiis· quib⁹ se defendant ab inimicis· Vel apli fuer̄ ei ppugna
cula· q̄a armis patientię c̄tra infideles pugnauer̄ p eccl̄a·
Mille clippei pendent ex ea turri· q̄a innumerę rationum
defensiones collatę s̄ illi ecclę· quib⁹ se ab aduersariis defen
dant· & ibi pendet omnis armatura fortiū· q̄a ad exemplū
ei pposita s̄ omnia opa illoꝝ q̄ fortit̄ uicia uicer̄ ut ioseph
luxuriā· moy ses auariciā· Sic isti q̄ s̄ collū ecclę & turris da
uid· q̄a ecclām x̄ iungt̄ & ciues ab hostib⁹ muniunt· Habent
ppugnacula autenticos libros· habent mille clippeos innu
meras sententiarū & rationū defensiones· habent omnē ar
maturā fortiū scił omš passiones m̄rm scriptas & uitas scoꝝ
sibi ppositas· Aliter· Turris dauid ē sacra scriptura ad munimen
ecclę sponsę suę c̄tra hostes a uero rege x̄ constructa· Hec edi
ficata ē cū ppugnaculis· i· cū autenticis libris in q̄b⁹ pphē
& apli ei ppugnatores p ea pugnant & eā defendūt· In hac
turre pendent mille clippei· qđ sunt omš doctnę iustorū
ueti is & noui testamenti & omīs armatura fortiū· qđ s̄ exem
pla omniū scoꝝ que alios c̄tra uicia fortes faciant· Millenari⁹ Millenarius·
numerus multiplicat̄ p denariū & centenariū· Decies enim
centū siue centies· x· s̄ mille· Et denari⁹ decies repetitus efficit centenariū· 7 itē centenari⁹ decies repe titus efficit millenariū·
Per denariū intelligit̄ p̄miū inuinea x̄· i· in
eccl̄a sub decalogo legis laborantib⁹ pmissū· p centenariū ū
multiplicitas uirtutū· q̄ toties p decalogū repetit̄· p millena
riū aut̄ plenitudo gaudioꝝ q̄ dabit̄ uictorib⁹ p iusticia pug
nantib⁹· Mille ergo clippei s̄ uniūse doctnę iustoꝝ q̄ sub decalo
go legis uixer̄ in multiplicitate uirtutū p plenitudine

gaudiorum. His armis ecclam muniunt. q collu ei exstruunt.
Duo ubera tua sic duo hinnuli capree gemelli. Ubera ammi
nistrant lac paruulis. hinnuli aut uelocit currunt ut sint
in excelsis. Ubera s ecclie docti in utraq; lege. q paruulis in xo in
fundunt lac doctrine multorum de utraq; lege. Duo s actiui hinnu
li & contemplatiui. i. seculares & spiritales in fide xi adhuc paruuli.
qui uelocit curri ad lac doctrine utriq; legis. t gemine dilecti
onis. & ascendit de ualle lacrimarum. ut habitent in altis celorum.
His sic duo hinnuli capree gemelli. hoc e similes s duob pplis
sub primitiua eccla ad fide de iudeis & gentib conuersis. Que
eccla fuit caprea. qa sicut caprea alta petit. ita ipsa delege
ad gram ascendit. & ei hinnuli s gemelli. qa sic gemelli eode
lacte nutriunt. ita iudei & gentiles cuersi eade doctrina xi
pascunt. Similit actiui & contemplatiui hinnuli gemelli ca
pree. i. ecclie filii geniti eade doctrina xi & isde sacramtis pas
cunt. Qui hinnuli pascunt in liliis. i. fideles in utraq; uita deli
ciant in uirtutib illorum. q fuer ut lilia candidi in castitate &
odoriferi in scitate. donec aspiret dies. hoc e donec ueniat
plena di cognitio & inclinent umbre. id e transeat ignoran
tia. Quadiu hic in mundo s. lac utriq; legis de uberib matris
ecclie sugunt. in liliis. i. in florib scripturarum & exemplis scorum
pascunt. pt q illa dies eterne claritatis aduenerit. & sol iusti
tie xpc illuxerit. nec docendi nec discendi ultra tempus erit.
s consummatis omnib hui mundi tenebris. omis ut sol fulgebit.
quia dim sicuti e in eqlitate patris uidebit. Nota. vii. men
bra sponse a sponso laudata. i. vii. ordines electorum in eccla. q
s oculi q occulta pspiciunt. capilli q aurti s plani foramen acus
. i. porta celi transeunt. dentes q in pbos corrigunt. labia qui
secreta scripture apiunt. gene q de peccatis pprius t alienis eru

f. vii. mb ecclie.

besciunt. collum qui uitale flatum & cibos doctrine predicando et in a
gaudia amministrant. duo ubera docti utriusque legis de duobus
populis. Iuxta moralem sensum sponsus menbra sponse eius laudat.
cum xpc singula opera fidelis anime comprobat. Habet quippe & ipsa sua
menbra scilicet congrua quibus peragit sua officia. Que est amica quia facit
christi precepta. Que bis dicitur pulchra quia ab originali & actuali est
labe purgata. Cuius oculi sunt ratio & intentio quarum acumine
spiritales sensus scripture cernit & sequenda intendit. Qui oculi
sunt columbarum quia simplicitatem implet que facienda uidet. Huius ca
pilli sunt subtiles cogitationes de capite eius id est mente procedentes. Que
ut greges caprarum ad galaad ascendunt. cum ad imitandos maiores
intendunt. Dentes eius sunt iuges meditationes quibus duros sensus
scripture terit & inuentum memorie traicit. Qui sunt ut oues detonse.
quia a superfluis cogitationibus sunt nude. Labia eius sunt confessio qua ore
confitendo ad salutem aptat quod corde ad iusticiam credit. Que labia
sunt uitta coccinea dum confitetur sanguinem christi esse precium sue redempti
onis & per hunc cohibet capillos id est cogitationes suas a peccatis.
Huius gene sunt uerecundia que erubescit peccare uel peccasse. Que
sunt ut fragmen punici mali quia exterius rubent caritate interius
albescunt castitate. Collum eius est intellectus quo iungit spiritum & ani
mam dum utrumque intelligit unam esse substantiam. Quod collum est ut
turris dauid cum propugnaculis & mille clippeis quia intelle
ctus sapientis anime munitus est mille scripturarum sententiis;
Vbera eius sunt sapientia & scientia quibus prebet indoctis lac doctrine.
Qui sunt ut hinnuli capree quia paruulos in xpo id est humiles ecclesie lacte
doctrine nutriunt & ad alta uirtutum perducunt. Iuxta anago   Nota quid synagoga quid ecclesia
gen aliter intelliguntur de ecclesia peregrinante. Et ne aliquem moueat
quod ecclesiam & ecclesiam dicimus differentiam earum ponamus & prius
de synagoga & ecclesia. Synagoga est multitudo fidelium sub

lege. ecclã ē multiplicitas credentiū sub gr̃a. Synagoga dr̃
ēgregatio. qđ ptinet ad irrationalia ul' lapides. quia iudei
baculo legis ēgregabant̃ in duri adcultū dī. Ecclã aute dr̃
ēuocatio qđ ptinet ad hoīes. quia x̃ani uerbo p̃dicationis
ēuocati s̃ ad fide x̃. Primitiua ecclã dr̃ numerositas iustoȝ.
ab abel usq; ad xp̃m. Prop̃e aute p̃mitiua ecclã ē uniuersitas
fideliū p xp̃m & ap̃los de iudeis & gentib' p̃mo tēpe colle
cta. ecclã gentiū ē multitudo credentiū. p ap̃los & eoȝ suc
cessores de om̃ib' gentib' ad fidē x̃ p ducta. Uniuersalis ecclã
ē omnis x̃anitas p mundū diffusa. Ecclã inp̃fectoȝ ē ppls in
actiua uita degens q huic mundo utitur tanquā ñ utat̃.
& dilectionē pximi seruat dū eis necessaria subministrat.
Ecclã pfectoȝ ē clerus in ētemplatiua uita ēsistens. q mun
dū transgressus dilectionē dī legendo & orando implere
nitit̃. Ecclã pegrinans ē multitudo in utiq; uita celestia sus
pirans. Ecclã in celis regnans ē turba animarū q p̃sentia
x̃ sui sponsi iam fruit̃. Ecclã q pegrinans habet sua mem
bra. sic & p̃mitiua ecclã habuit sua. Ecclã aute legē oculi fu
er̃ patriarche qui ei xp̃m p̃signauer̃. Ecclã aut sub lege
oculi fuer̃ p p̃he. q ei xp̃m scriptis p̃uider̃. Eccle sub gr̃a oculi
fuer̃ ap̃li. q eā signis & miraculis ad xp̃m pduxer̃. Eccle p
egrinantis s̃ ep̃i & alii p̃lati. q eam p̃dicationib' & exemplis
ad uitā eternā pducunt. Que amica x̃ dr̃. q a ad celestia se
creta uocat̃. Cui bis dr̃. qđ sit pulchra. q a in actiua & cōtēpla
tiua uita fide & opatione ē speciosa. Hui' capilli s̃ pueri. l' lai
ci. dentes spontanee paupes. Labia clerici. gene monachi. col
lū heremite. ubera magistri. Ipsa ē columba. q a vii. donis
sp̃s sc̃i plena. ipsa capra quia petit alta. ipsa oues q a innocens.
ipsa uitta. q a religione districta. ipsa malo granatū. q a bonoȝ

N. vi. ecclas.

gianis opum plena · ipsa turris dauid · quia ab hereticis
inexpugnabilis · ipsa caprea · q̇a eligit a malis bona ·
Per has uirtutes in suis menbris iam regnat in celis · Eccl̃am
peregrinantē p̃figurau̅ moysi tabernaculū in itinere portatū ·
eccl̃am regnantē p̃figurauit salemonis templū in patria edi
ficatū · In tabernaculo erant sc̃a in q̇b̃ ppl̃s immolabat · erant
& sc̃a sc̃orum in q̇b̃ sacerdotes offerebant · P sc̃a accipit actiua ui
ta in q̃ sec̃lares militant · p sc̃a sc̃orum contemplatiua uita in qua
sp̃itales laborant · Sic & cuncta p̃sentis eccl̃e mysteria in eodē
tabernaculo s̃ expr̃ssa · Tab̃naculū de loco ad locū mutabat ·
& a p̃plo ad patriam tendente portabat · Sic eccl̃a de inferiori
ad meliorē statū mutat · donec pacto itinere huius uitę in
patriā paradisi transferat · Templū autē in patria a salemo
ne · vii · annis edificatū ē de trib̃ maneriis · scil̃ de sectis lapidib̃
de mari sublatis · & de lignis cedrinis & de auro purissimo ·
q̇a eccl̃a templū dī in sup̃na patria a x̃o u̅ pacifico p · vii · dona
sp̃c sc̃i in habitaculū dī coedificat de trib̃ ordinib̃ electorum ·
scil̃ de coniugatis in salo scl̃i tribulationib̃ quadratis · de continen
tib̃ in uirtutib̃ odoriferis · de doctorib̃ in aduersitatib̃ ut au
rū examinatis & sapientia fulgidis · In hoc templū trans
latū ē tab̃naculū · quia p̃sens eccl̃a transferet in illud iā regnantis
ē consortiū · Ideo & regina austri de ethiopia uenit in illud tēplū ·
q̃ hec eccl̃a de tenebris mundi intrabit celū · Postq̃m rex cum
regina conuiuiū init · inde surgens ad montē myrre · i · ad li
banū abiit · In libano q̇ppe arbores crescunt · de q̇b; myrra & thus
colligunt · Quē regina cū filiab; syon ad uidendū regē egressis ·
ē subsecuta · & ab eo hac laude excepta · Tota pulchra es amica
mea · & macula nō ē in te · Sciendū ad litteram q̃ rex ditissim̃ sale
mon turrim in lybano regio sumptu fecerat · in q̃ in estate ha

Q̃d sit inter tab̃naculum & templum.

N̄ · iii · Maneriis templi ·

bitare solit⁹ erat. ppt tempie aerisque ibi erat. ppt fluenta iorda
nis. S; & hoc magno ope notandu. qd in hoc cantico amoris so
lumm̄ uerba amantiu repsentant. facta aut sub intelligen
da relinquunt. q̄nimiru adhuc cantantes in choreis non
facta s; uerba amantiu repsentant in cantilenis. Allego
ria talis e. Post q̄ eccla gentiu in csortiu xpi e recepta. &
a cultu corpis ei e refecta. mox partim in monte mirre cre
uit. partim in colle thuris surrexit. quia primus ut xpm
suu rege psecu passu cognouit. exercitus mrm contra tyran
nos belliu suscepit. & turba cfessoy pugna cont hereticos
iniit. Myrra mortuoy corpa condiebant. thus u in sac
ficiu di ponebat. Mons g myrre e multitudo mrm. q
in alta uirtute patientie instar montis creuert. du ua
riis tormtis px mortificati s. Collis u thuris e numerositas
cfessoy. q sctate in pplo ut collis eminebant. & se odorem
suauitatis do offerebant. Ad hunc monte & ad hc colle
uadit xpc. dicens. Uadā ad monte myrre. & ad colle
thuris. Quasi dicat eccle ad se uenienti. agm militu
meoy scil mrm uadeo in certamine p me laborare. uadā
g & fera auxiliu pliantib patientiā dando. & coronā
glie uincentib pparando ueniā & ad acie confessoy ut
ut pugnantib succurrā sapientiā subministrando. &
uictores glā & honore coronabo. In hoc monte & in hoc
colle xpc p fide stetit. & cunctos sui exercitus. i.
omnes ordines eccle pro tu mundu p iusticia certantes
oclis in die uadit & ecclam laudauit. i. talia op eius
dicēs. Tota pulchra es amica mea. Qd e dicere. eccla
amica mea sciens patris secreta. tu pulchra es in oclis in ca
pillis. in dentib. & in ceteris mbris tuis. in paciencia. in stan

tia insapientia. q tota pulchra es & macula ẽ in nis nẽ
inte. ut aliquis inpugnãtorm̃ tuis l' uicus uictus deficiat. s;
armis iustitie pugnans uictor existat. Ergo in oĩb' m̃bris tuis
pt' pugnã ueni ad me. & coronabo te. Ueni de libano sponsa
mea. ueni de libano ueni coronaberis de capite amanã. de
uertice sanyr & hermon. hoc ẽ coronã ex gemmis de his
montib; sumptis inponã tibi. Libanus ẽ mons phenicis. &
dr candidatio l' dealbatio. P libanum accipit hic iudaic'
ppls altus in regno. & candidus diuino cultu. P libanũ
etiã intelligitur gentilis ppls q erat altus in impio. deal
batus mundana glã. O ierũ q ueni de libano sponsa
mea. ueni de libano. q̃si dicat. O sponsa mea pariendo m̃
spũtales filios ueni p fide cũ magno comitatu de libano .i.
de iudaico pplo diuino cultu candido. ueni cũ magna
multitudine de libano .i. de gentili pplo impio & glã mun
di dealbato. ueni ad me etiã cũ turba lapsoꝝ ad penitenti
am conuersoꝝ. & cũ his & p his oĩb' coronaberis. Nota q spon
sã de libano ad coronã uocat. ad q cũ secuta fuerat. q a & hic
coronabit. q cũ ad alta iũntũ secut' fuerit. Et unde corona
tur sponsa. De capite amanã. & de uertice sanyr & hermon.
Amanã ẽ mons cilicie q & thaurus. Sanyr & hermon montes
iudee. in q b' leones & pardi habitant. Montes s' reges & pnci
pes q in supbiã extollunt in q b; demones habitant. q s' leo
nes q a crudeles. pardi. q a uarii artib' maligni. De his coro
natur sponsa cũ pdicatione sua demones expulerit. & pn
cipes ad xpm conuerterit. Amanã dr inquietus. l' turbu
lentus. l' dens uigiliarũ. Sanyr ũ fetor l' nocturna auis. hermon
anathematilatio. Caput amanã ẽ diabolus. caput eoꝝ q s'
amanã .i. inqeti. turbulenti. mordaces. in malicia uigiles.

N̄ Pma pugna sponse cũ amanã .i. cũ psecutorib;.

Ipse ē etiā uertex eoꝝ q̄ s̄ sanyr: hoc ē potentis inluxuria. & innocte ignorantes ut auis instabilis. Et ipse ē uertex eoꝝ q̄ s̄ hermon. i. anathematizati. hoc ē excōmunicati ppria iniq̄tate. De his montib; gemme ad coronā sponse eliguntur: dū tales peam adpenitentiā conuertit. Contra has ecclē ipsa dimicat & uincit. dū eas adbonū conuertit. Coronat etiā de cubilib; leonū. de montib; pardoꝝ. Leo significat aliq̄ndo xp̄m. aliq̄ndo diabolū. aliq̄ndo supbum p̄ncipem. Leo xp̄m significat ut ibi. ecce uicit leo de tribu iuda ppt̄ fortitudinē q̄a uicit diabolū. & q̄a leo tcia die catulū suscitat. sic pat̄ tcia die xp̄m. Leo significat diabolū ut ibi. adūsarius ur̄ diabolus tanq̄ leo rugiens circuit q̄rens q̄ deuoret. & hoc ppt̄ seuitiam. Leo etiā significat p̄ncipē. ut ibi. liberatus sū de ore leonis. hoc ē de potestate neronis. & hoc ppt̄ excellentiā. leo nāq; ē rex bestiarū. & bestie in sc̄ptis ponunt̄ p natis carū. In hoc loco leones significant demones. Horū cubilia s̄ philosophi & inmundi. pardi u̇ s̄ heretici indogmate erroris suarū. quoꝝ montes s̄ heresyarche scil̄ ep̄i & magistri eoꝝ supbi & eloquentia tumidi. In talib; demones ut bestie mansis habitant. Contra tales pugnant menbra ecclē. & ph̄is uictis & ēuersis coronat̄ eccl̄a. Aliter: amana dr̄ excelsius & pat̄ notat̄. q̄ sup omīa exaltat̄. Sanyr dr̄ densa lucerna & xp̄c intelligit̄. q̄ ē lucerna ecclē adūctā. Hermōn aūt dr̄ consecratio & sp̄c sc̄s accipit̄. p q̄ eccl̄a inbaptismate c̄secrat̄. Caput amana l̄ uertex sanyr & hermōn ē pat̄ ds.

N Trinitatem.

De uertice capitis amanā l̄ sanyr & hermōn eccl̄a coronabit̄ q̄ndo a dō patre p fide filii & c̄secratione sp̄c sc̄i in glā exaltabit̄. Nunc rex milites instigat adpugnā. ut accipi

ant uite coronā. Nemo enī corona bitur nisi qui legitime certauerit. legitime certare ē usq; adnocte. i. usq; admortē pugnare. hoc ē uicĳs & peccatis resistere. Hos coronari ē eťna glā sublimari. Dicat ḡ. Vulnerasti cor meū soror mea sponsa. qsi dicat. O eccła soror mea. i. coheres regni. & sponsa mea pariens michi filios coheredes celi. n̄ sit t̄ onerosū causa mei subire certaminis laborē. qa ego pⁱus causa tui subiui pugne sudorē. in q̄ uulneratus sum usq; admortē. Per cor amor intelligit̄ q̄ incorde ēē dicit̄. & ēt̄nens p ēt̄nenti ponit̄. & ē similitudo abillo qui nimiū aliqđ amat & ei cor amore uulnerat̄. ita xp̄c amore eccłe incruce ē uulnerat̄. Prius uulnerasti sū. ut te facerē m̄ sororē scił regni coheredem. iterū uulnerasti cor meū. qn̄do amore tui incruce pendens uulneratus sum. ut te sponsā m̄ facerē glē participem. Et hoc uno ocłoꝝ tuoꝝ. & inuno crine colli tui. Similitudo ē abillo qui capitur pulchritudine ocłoꝝ ł crinium puelle. sicut olofernes iudith. Oculi eccłe s̄ ei p̄lati q̄ eam ducunt adcelestia. crines ei s̄ subditi. collū ei s̄ pfecti. quos ornant tales capilli. Unum ł torū. ł crinium. ē unitas fidi. q̄ habent p̄lati & subditi. hac unitate placuisti michi & amaui te. & p hoc uulnera suscepi. p hac tu debes pugnare ut possis coronari. Hoc totū dr̄ sponse adregnū designate. ut accipiat coronā emule. i. glām angliee nate. Hec dr̄ amica quia sponsus ei apuit sēpt̄ secreta. hec soror. qa fecit eam sibi coheredē. hec sponsa quia parit ei filios regni. Tropologyce mons myrre ē contēplatiua uita. collis ū thuris actiua uita. Contemplatiui myrra s̄. quia carnē suā cū uicĳs & ccupiscentĳs mortificauer̄. actiui ū thus s̄. qa bonis actib' dō odorē sue uitatis offert̄. Ad hos xp̄c uadit. dū eis intēptationib' & tri

cor meū qn̄do causa amoris tui flagellis uulneratus

Tres abrenuntiationes.

bulationib' subuenit. In his fidelis anima ē tota pulchra. q̄ndo in oīb' mandatis & iustificatioīb' dn̄i ē sine q̄rela. t' q̄ndo dn̄m ex tota u̇tute diligit & p̄ximū sicut se ipsū. In hac n̄ ē macula. quando caret heresi & culpa. Hec uenit fide. uenit opatioē. uenit p̄dicatioē. Uen̄ & ad x̄p̄m cogitatione. uen̄ locutioē. uen̄ ope. Uenit nichilominus iniuuentute. uen̄ insenectute. uenit indecrepita etate. Uenit quoq; adfide inbaptismate. uenit adrequiē in t̄mino uite. uen̄ adg̃lam inresurrectione. Et hoc de libano hoc ē de candore u̇tutū. & sic fit x̄ sponsa inamore ei ēiuncta. Aliť. Tres s̄ abrenuntiationes. una cū quis ab̄nuntiat diabolo. seda cū renuntiat s̄clo. t̄cia cū abrenuntiat semetipsum. & seq̄t x̄p̄m. Anima g̃ de libano ad x̄p̄m uenit. cū pompis diaboli inbaptismate abrenuncia. ū̄enit de libano cum deliciis mundi renuntiat. uen̄ t̄tio. cū p̄piis uoluntatib' renuntiat. & obedientie maioꝝ se poīa mancipat. Hec coronabit̄ p hoc qđ fugit de monte amanā. hoc ē de his q̄s inquieti & t̄bulenti. & qđ fugit de monte sanir & hermon. i. de his q̄s inpeccatis fetentes. & inbono instabiles. & a bonis excōmunicati. & p hoc coronabit̄ qđ n̄ ē sp̄c sc̄i templū. cui' corpus erat cubile leonū. i. demonū. t' qđ se segregat abinmundis q̄ s̄ cubilia demonū. & de montib' pardoꝝ. i. de supbis falsoꝝ fratrū. Hec cor x̄ uulnerat. dū ei penitenti p in dulgentiā compatit̄. cor ei' uulnerat. dū ei desid'anti p gr̄am consendit. Et hoc in uno ocloꝝ. i. in una intentione. q̄ndo tantū unā rem petit a dn̄o ut inhabitet indomo dn̄i oīb' dieb' uite sue. hoc ē omi tempe x̄ q̄ ē uita sua. & in uno crine colli sui. i. in una cogitatioē intellect'. q̄ intelligit esse unū dn̄m sūmū bonū. Anagogyce mons quē rex

adiit. ē celū q̄ xp̄c rex glē subiit. Qđ est mons myrre & collis
thuris. i. habitatio mr̄m & cfessoꝝ. Ibi ē spiciū amica tota pulchra.
hoc ē eccl̄a regnans inomnib⁹ ordinib⁹ suis glosa. Et macula
n̄ ē inea. quia illa aula n̄ recipit ulla peccati macula. Et q̄a
angli s̄ sine peccato. oportet & eos ēē sine macula peccati.
q̄ s̄ eis coeq̄ndi. Hec uenit de libano. i. decandore mundane
glē inp̄ncipib⁹. uenit etiā de libano. i. de albedine ūtutum
inspitalib⁹. uenit de libano inbaptizatis fidelib⁹. Hec de
capite trium montiū coronabit. q̄a adītate triū psona
rū glabitur. Qđ innuunt uocabula montiū. dmana q̄ ppe
sonat excelsus q̄ pat̄ intelligit. sanir lucerna qđ accipit fili⁹.
hermon consecratio qđ sp̄c s̄c̄s innuit. Et nemini ē moueat
q̄ diu̇se s̄ inter p̄tationes noīnū hebreoꝝ. q̄a intp̄tationes
noīnū mutant sedm̄ sc̄pture diu̇sū sensū. aliq̄ndo nāq; inbono.
aliq̄ndo accipiunt inmalo. Inbono accipiunt. q̄ndo adierlm.
idē admultitudinē fideliū referunt. inmalo ū intelligunt
q̄ndo adbabyloniā. i. admultitudinē infideliū referunt. Inilla
glā uidebit regina regē glē dilectū suū. maiestate dītatis coro
natū. q̄ hic uidit suo amore incruce uulneratū. Ibi erit unū
celoꝝ & eriniū. i. unitas p̄latoꝝ & subditoꝝ oīum illa uisi
one fruentiū. quoꝝ erit gaudiū. d̄s pacis & ēcordie
dulcedo omnium. Regina de libano ad
coronandum uocata cum maximo comitatu ueñ. inquo
comitatu lx. exfortissimis isrl̄ adbella doctissimos tenentes
gladios & filias syon habuit. cū q̄b⁹ pugnā ētra amana sanir
& hermon p coronā iniit. & uictrix regē adiit. q̄ ipse hac lau
de excepit. Quā pulchre s̄ mamme tue soror mea spon
sa. usq; surge aquilo. Inqua multiplici laude fortia ei⁹ facta
inbello gesta replicat. q̄ uides pugnaturos mām̄is armaū.

Historia. s̄pitale bellū.

uberib' ad certam informauit. saucios in plio ungentis curauit.
pauidos labiis cōfortauit. lassos in pugna melle & lacte pauit.
uestitos in pugna remisit. uictores in horto diuisis herbis
& fonte refecit. in paradisum ad diūsa genera pomoꝝ intro
duxit. De inde in laude decē legiones describit. q̄s
ōtra acies hostiū in pugnā direxit. Hoc omīa hec multiplicitas
eccle gentium notat. q̄ de libano .i. de candore mundane
glē cū magno comitatu credentiū ad xp̄m ueīt. in quo co
mitatu reges. pncipes. phylosophos. & omīs generis & pfes
sionis & cōditionis socios habuit. cū quib' spiritale bellum
ōtra demones animarū hostes iniit. & coronā uite ae
ṫe glē pmeruit. De q̄ pugna. unus de ducib' ei' dixit.
Non ē nobis cōluctatio aduersus carnē & sanguinē. s; ad
uersus principes & potestates. Qd ē dicere. Non ē nob pugna
contra homines s; ōtra demones. hīc ali' fortis p̄liator dic̄.
Milicia ē uita hoīs sup t̄rā. Cunctis diebus quib' nūc milito.
expecto donec ueniat inmutatio mea. Fideles q̄ppe mi
litant in castris regis sui contra ciues babylonie. p corona qd̄ ē im
mutatio. quando iusti ut sol fulgebūt & equales anglis erunt.
N Nota artificiale ordinem. Pri' corone mentionē fēc. de
inde pugnā subintulit cū [...] pugna p̄cedat & corona q̄
p̄miū pugne sequat̄. quia ni[...] mirū corona pugnantib' p
mittit̄. uincentib; dabit̄. Et hoc notandū qd' in hac laude hysto
ria deficit. sic̄ aliquando allegoria. l' tropologia. l' anagogē n̄
N vi. instrumenta & vi. etates. poma currit. In p̄mis .vi. instrumta hui' spiritalis pugne laudan
t. scil' māme. ubā. ungenta. labia. lingua. uestimta. p que vi. etates
pugnantiū notantur. Siq̄dē p mammas infantes. p ubā pue
ri. p ungenta adolescentes. p labia iuuenes. p linguā senes. per
uestimta decrepita figurant̄. q. vi. opib; mīe in hac pugna

laborant ut coronā senarii qd ē plenum gaudiū pcipiant.
Deinde tā refugia pugnantiū ponunt̃ scił hort⁹ fons· paradysus·
q̄ in hoc bello peccatis uulnerati. in horto catholice ecclesię
herbis penitentię & cōfessionis curant̃· fonte lac marū lactant̃·
in paradyso septarū reficiunt̃ & sic in hortū deliciarū ad fon
tē uitę xpm transferunt̃. Post hec .x. legiones pugnantium
p .x. genera arboꝝ paradysi. scił pcipriū & nardū & reliquias
notant̃· q̄ q̊ armis .x. pceptoꝝ in hac pugna desudant· ad de
nariū pmii pducunt̃. Ad ultimū fons & puteus in laude po
nunt̃ qd euglm & lex intelligit̃· q̄ x̄ bellatores suos fluentis
legis & euglii refic̃· & laureatos ad refrigeriū pduc̃. Dic̃ g̊ rex
uictrici reginę. Quā pulchrę s̄ māmę tuę soror mea sponsa.
Mammę s̄ puellarū lac n̄ habentiū. s; habiles ad lac habendū·
ubā ū mulierū lac habentiū & abubitate dicunt̃. Māmę — Māmę eccl'ę infantes.
eccl'ę s̄ infantes in scolis discentes. & alii in fide rudes adhuc
lac doctrinę sugentes & n̄dū aliis docendo pferentes. s; ad pfe
rendū habiles. Hę mammę ualde pulchrę s̄· q̄ multū dō pla
cent. q̊ s̄ in discendis uirtutib;· q̊ s̄ arma cōtra uicia studiosi. quib;
quandoq; s̄ cōtra hostes di pugnaturi. Ubera s̄ eccl'ę magistri
in utraq; lege docti· qui lac doctrinę pueris docendis infundit·
& eos ad spitale bellū nutriunt. De quib⁹ supi⁹ scribit̃. Meliora s̄
ubā tua uino. Uinū qd inebriat & dementat. ē scłaris phylosophia·
q̊ mentes hominū inflat & in iactantiā eleuat. Ubā aut̃ eccl'ę melio
ra s̄ uino· q̄ doctrina magistroꝝ in eccl'a de utraq; lege plata ē utilior·
quia in gemina dilectione edificat. q̊ phylo[illegible]phica doct
na que mentes inflat. Notandū qd toti [illegible]
ens repetit̃ soror & sponsa. P hoc dat̃ [illegible]
fiducia eccl'ę qd sit coheres x̄ ut soror fris & consors
regni ut sponsa regis. Et odor ungentoꝝ tuoꝝ.

N. Vnguenta uirtutes.

sup omia aromata. Vngenta eccle s uirtutes spaliu q quasi ungentis uulnera peccatoy curant du eas ad uirtutes informant. Aromata s quedā odoramta ex multis speciebꝰ ad cōdienda mortuoꝝ corpa cōfecta. s; s sup sticiosa quibꝰ quā maxime iudi utebant. pque carnales obseruantie sup sticiose notant. Odor ungentoy ē fama uirtutū spitaliū ex caritate orientiū. t opinio opū que fiunt p spm scm. Hic odor ē sup omia aromata. hoc ē magis dō placet q omnia legis sacficia. que fuer hoy figura. Hec ido in cantico amoris inducunt. q pagani eo tendebant cū xpianis de phylosophia. iudi de legali obseruantia. xpiani cōfidebant in sola gra diuina. Phylosophi affirmabant salutē hominū cōstare in studio sapientie. iudi certabant eā cōstare in religione legalis obseruantie. xpiani testabant eā constare in fide diuine grē. Hanc sponsus sententiā iudex appbat. illoy cōtentionē repbat dicens. Meliora s ubā tua uino. hoc ē meli ē studiū in sacra scriptā q grā querit quā in phylosophia qua arbitriū sine grā salutē n opat. & odor ungentoy tuoy sup omia aromata. i. mag m placent doctne & uirtutes spitaliū quā omis traditiones pharisēoy carnaliū. Fauus distillans labia tua sponsa. labia eccle s illi q aliis doctnā narrant q ipsi de uberibꝫ mats eccle suxerant. Hec labia ut fauus distillant. du dulcē doctnā quā a magistris hauserant auditoribꝫ dulcit instillant. Fauus ē mel in cera. Mel aut in cera ē spitalis intelligentia latens in littera. S; fauus distillat. du dulcis allegoria de litta manat. Alit. In fauo mel latet cera uidet. sic caro fragilis uidet in qua sapientia ut mel in cera abscondit. Mel & lac sub lingua tua. lingua ē int pcordis. q qd cor cogitat hoc lingua pfert. Cor eccle s sapientes. q p spm sapientie diuinos sensus ē

N. Labia doctores.

N. Cor sapientes.

cipiunt & eos scribunt lingua u[er]o ei[us] s[unt] q[ui] ea interp[re]tando p[ro]ferunt
que illi ut cor[de] c[on]ceper[unt]. Mel e[st] dulcis doctrina allegorie que doctis
c[on]gruit. lac simplex doctrina hystorie que paruulis .i. indoctis
conuenit. Mel & lac sub lingua eccl[esi]e e[ss]e d[icitu]r. cu[m] utraq[ue] doctrina
allegorica & hystorica corde c[on]cepta tanta uerbor[um] dulcedine
p[ro]fertur. q[ua]ndo dulcedo in melle & lacte sentit[ur]. Et odor uesti
mentor[um] tuor[um] sic[ut] odor thuris. Vestimentis nuda feditas tegit[ur]. Vestimenta bona opera.
Vestim[en]ta eccl[esi]e s[unt] bona op[er]a. q[ui]b[us] tegit turpitudine[m] p[re]cedentiu[m]
de. .. lictor[um]. Odor q[uo]q[ue] uestim[en]tor[um] s[unt] exempla bonor[um] opu[m]. quib[us]
c[on]tra uicia pugnatu[r]i q[ua]si lorica uestiunt[ur]. q[ui]b[us] possint om[n]ia tela nequis
simi ignea extinguere. Qui odor e[st] sic[ut] odor thuris. q[ui]a sic d[e]o pla
cet studiu[m] bone actionis sic[ut] incensu[m] orationis. Odor eni[m] thuris
designat incensu[m] orationis. ut scribit[ur]. Dirigat[ur] oratio m[ea] sic[ut] incen[sum] c[oram] te.

Hortus conclusus soror mea sponsa. hort[us] c[on]clusus. In his qui sunt
mamme .i. imp[er]fecti. es hortus c[on]clusus & soror. in his q[ui] s[unt] uba .i.
p[er]fecti. es hort[us] c[on]clusus & sponsa. Iteru[m] in his q[ui] s[unt] odor ungentor[um].
.i. conte[m]platiui es hort[us] c[on]clusus. & in his q[ui] s[unt] odor uestimentor[um] .i.
actiui. es hortus c[on]clusus. Ite[m] in his qui s[unt] labia es hort[us] c[on]clusus.
in his q[ui] s[unt] lingua. es hort[us] c[on]clusus. In hor[...]to crescunt herbe
medicinales & uarii flores. Hortus [...] est [...] eccl[esi]a in qua Hortus eccl[esi]a.
multe s[an]c[t]or[um] uirtutes s[unt] diu[er]se herbaru[m] species. di[...] uersis uulne
rib[us] peccator[um] medicinales. In horto s[unt] uarii flores. diu[er]si elector[um]
ordines. m[arty]res ut rose. c[on]fessores ut uiole. uirgines ut lilia. alii
fideles ut alii flores. Hui[us] horti hortulanus e[st] x[ristu]s. qui & sponsus.
qui eu[m] plantat gr[ati]a. irrigat doct[ri]na. Hic hortus e[st] conclusus in
contemplatiuis. scil[icet] p[re]sidio anglor[um] c[on]tra demones munitus. Hic
etia[m] c[on]clusus e[st] in actiuis. q[ui]a munimine doctor[um] c[on]tra hereticos est
circu[m]septus. In q[uo] horto herbe & flores s[unt] quiq[ue] fideles. fide & ope
florentes. Similitudo e[st] ab horto paradysi. q[ui] d[icitu]r igneo undiq[ue]

muro ee conclusus & custodia angloꝝ munitus· ut ignis ho
mines inde ꝓhibeat· angli demones ex eo arceant· Ita eccła
hortus di ē diuino ꝓsidio ut igneo muro circũdata & angłica
custodia munita· ut nec demones nec mali homines ei ad no
cendũ ꝓualeant· Hoc ido dr ut spiritali inpugna eoꝝ impet
n̄ timeat· cũ eã tanta ꝓsidia muniant· In hoc horto ē fons
q irriget cũ scił sac̄ scripta· cui fluentis eccła irrigat· Hinc fons
ē signat· quia sac̄ scripta intelligentia ē cũ lr̄a sigillata· sicut
sub sigillo scriptura· ne indignis pateat qd secreti hab... eat
N fons ē xp̄c ł baptisma. sponsa. Inbui etiã horto fons ē baptisma· in q lauantur
criminũ uulnã· q ē signatus scił scã cruce ł ubo ē secrat· et bni
eis sigillat catecuminis reserat· Alit· fons sordes abluit· sitim
extinguit· imaginē reddit· Qui fons ē xp̄c· q ē fons uite de q
fluunt flumina aq uiue· scił dona sp̄c sci qb; irrigat hortum
eccłe· ut ꝓferat spiramina floꝝ uite· Hic sordes peccatoꝝ ab
luit· siti sicientiũ iusticiã sacietate sue uisionis extinguit·
imaginē di amissã animab; reddit· Hic erat signat q carne
quasi sigillo erat uelatus· Hunc ē signat q in gła patris nob
celat· Hic etiam fons dd patens scribit· q mia eomib;
penitentib patet· ut lacmisse abluant· sic dd
uulnera rat sui in eo lauabant· S; & ipsa eccła ē fons
q spiritali grã & sapientia redundans· de q manant plena
fluenta doctne· qb; plantaria horti sui irrigat· ut plurimo
emissiones ꝓferant· Emissiones s uirgule de arborib; uł her
bis pullulantes· de qb; subdit· Emissiones tue paradys
maloꝝ punicoꝝ cũ pomoꝝ fructib;· Hort eccłe irrigatus a
fonte scripte tot uirgulta emisit quot inde paradysus suc
creuit· Hortus ē locus ubi herbe ł holera crescunt· paradysus
N De paradyso. ũ ubi arbores crescunt· Paradysus uoluptatis ad lītam

ē locus in orientis partib9 omib9 corpalib9 plen9 deliciis. In q° primi parentes fuer' de quo ppt culpā inobedientię exclusi s̄. In hoc ē fons de quo paradysus irrigat' q & in IIII flumina diuiditur. In hoc ē etiā lignū uite. i. talis arbor si homo inde comedisset nunquā corpalit' mori posset. Unde p9 culpā scribit' Uidete ne forte sumat de ligno uite & uiuat in etnū. Ibi erat quoq; lignū scientię boni & mali de q° si comederent bonū & malū scirent. Ante commestionē fructus hui9 arboris adā nouit bonū p experientiā malū tantū p scientiā sic medicus nouit dolorē uulneris p scientiā n̄ p experientiā. p9 peccatū aū nouit malū. i. famem sitim & alia incommoda p experientiā bonū tantū p scientiā. Qđ n̄ erat in arboris naturā s; in hominis inobedientia. Qui s̄ prouinciales circa paradysū dicunt s de paradyso emitti flores & fructus p flumina que inde exeunt un̄ uiuit ille ppls. Allegorice ecclā ē paradysus omib9 spālib9 plen9 deliciis. Paradysus & enī dr̄ hortus deliciarū. Et in ecclā s̄ omnimodę delicię scripturarū. diu̇sarū artiū. multarū uirtutū. In q° paradiso ē fons. i. baptism9 ul' x̄ p cui9 fluenta qđ s̄ spālia carismata irrigat' talis paradysus. Quatuor hui9 fontis fluenta s̄ IIII euglā. lignū uite scā crux cui9 fructus ē x̄ corp9. De q° q digne comedit n̄ morietr̄ in anima in etnū. Ligna fructifera s̄ sci. fruct9 lignoꝝ opa scōꝝ. lignū scientię boni & mali ē libum arbitriū. In hoc spitali paradyso crescunt diu̇sa gn̄a arboꝝ. hoc ē diu̇si ordines electoꝝ. Ibi crescunt mali punice scil' arbores affricanę q pferūt mala punica. i. rubea q dicunt' malo granata. i. granis plena. qđ s̄ m̄res sanguine rubei opib; ut granis pleni. Has arbores ille hort9 fonte irrigatus emisit. dū scā ecclā baptismate p fusa m̄res ptulit. cū pomoꝝ fructib9. scil' cū bonoꝝ opū exemplis. Ibi crescit & cyprus que ē arbor aromatica in egypto. habens semē simile coriandro. ut

IIII paradysus.

Mala punica m̄res.

habuit manna albū sublucidū & odorū qd oleo coqt & inde sucus
expmit q cyprus dr. unde regiū ungentū efficit. ita dictū q regi
Nt Cyprus spiritales.
morbus eo curat. Cyprus arbor aromatica habundans in egypto
ē spāliū cūsatio. q pmit florebat in egypto siue in tenebris hui
mundi. qd egypt sonat. Hui semen simile ē manne. qd habuit
omē delectamtū & omem saporē suauitatis. q uita iustor hab
omē spītale delectamtū & oē saporē scitatis. Semē ē albū. lucidū
odor. q a illor cūsatio ē alba in castitate. lucida in opatione.
odora in caritate. Sucus cū oleo coqt & in regiū ungentū uertit.
q uita illor flammis temptationū ut aurū pbat. q regi morb
.i. lep aīe ut ungento curat. Hoc ungentū maria in domo sy-
monis lepsi obtulit. q eccla suo exemplo hereticos a lep aīe scil
Nt Nard humiles.
de heresi curans dño offert. Ubi crescit & nard q ē arbor aroma
tica .i. aromatib; apta. s; parua. bene redolens & calens. unde op
timū efficit ungentū. qd s humiles & innocentes q se corā prim
paruos .i. despectos faciunt. & odore atq; ardore caritatis sauci
Nt Croc sapientes.
os in peccatis curant. Ibi crescit & crocus flos rubicundus .i.
Nt Fistula pacientes.
aurei coloris. qd s sapientes diuina sapientia fulgentes. In qb;
crescit & fistula breuis arbuscula aromatica. q & casia rubusti
& purpurei corticis. q ad curandas uiscerū molestias ualet. que
p sui breuitate a qb;da int herbas odoriferas reputat. qd s pati
Nt Cynamomū penitentes.
entes p x̄ & p frib; aīās pone parati. Ibi c̄scit & cynamomum
breuis arbor s; odorifera & dulcis cinerei coloris. ad medicine usū
fistule duplo p̄stans. qd s penitentes q se infirmos reputant in
cinē penitentiā agentes. dulcē odorē eccle p̄stant. Cynamom
arbor habet tres cortices. supior dr fistula. medi cynamomū.
tei amomū. Medi ē dulcior ceteris. Si aū ab aliq diuisi ex nimio
feruore solis soluunt ab arbore. qd s monachi q se soluunt a mun
do amore x̄. He arbores cresc̄t in illo paradyso cū uniusis ligni

ly·bani·i·cedris & aliis odoriferis lignis qd s̄ uniu̾si fideles x̄· quoꝝ fides & opatio ē inputribilis· & odorifera. Ibi esset & myrra & aloé cū omīs p̄mis ungentis· Myrra ē arbor· cuius sucē dr̄ stancten aūmib⁹ & putredine carnē ēseruans· q̄ s̄ heremite ul̄ casti se mui cūs mortificantes & carnē suā apurredine libidinis ēseruantes.

Aloé etiā ē arbor suauissimi odoris· ādō ut adoleat altaribus uice thimiamatis· hab̄ꝫ ū sucū amarissimū. resistentē putredini· qd s̄ ētinentes pamaritudinē uite, lasciuiā carnis rep̄mites· Prima ungenta s̄ p̄ciosiora q̄ de p̄mis floribꝫ p̄ciosarū specierū fiunt· ut illud marie in euglio spicatū p̄ciosū. qd s̄ p̄lati & alii p̄mis carismatibꝫ sp̄c sci scil̄ p̄mis credentiū donis pleni· q̄ dū ūbo & exemplo flagrant· q̄si uulna languidarū aīarū curant. Notandū q̄ he species arboꝝ vl̄ herbarū hic inducūt dequib⁹ ungenta ēficiunt· q̄ p has notant ordines electoꝝ q̄si cohortes incastris regis militantiū· quoꝝ uulna p ungenta curant. Idō & sponsam coronandā horto & fonti ... ex paradyso cōparat· q̄si ei apte dicat. Ne tu mea ... pugnare ē acies amana· q̄ tales bellatores i... comitatu habes· de quoꝝ ēstantia & armis secu... ... hostes supabis· & uictrix a me coronabis· & tu uulneratus in bello herbis tuis curabis· q̄ tu es hort⁹ medicinaliū herbarū. & lassos fluentis tuis refocilabis· q̄ tu es fons sp̄aliū aquarū. & uictores pomis tuis saturabis· q̄ tu es paradysus· i· hort⁹ pomoꝝ sp̄italiꝫ ferculoꝝ. Sciendū ū ad litterā· qd salemon in libano talē hortū muro ēclusit. in q̄ has species arboꝝ uel ... herbarum plantatas habuit. in q̄ & fons iordanis erupit. ... de q̄ subdit. Fons hortoꝝ. puteus aq̄rū uiuentiū. que fluunt impetu de l̄. Hortoꝝ idō dic̄· q̄ supi duos hortos posuit. Aq̄ uiuentes· s̄ aq̄ fluentes. Aq̄ enī que stat quasi mortua ē· q̄si uiuit q̄ currit·

Myrra casti.

Aloé ētinentes.

Iordanem.

Notandū ꝙ dicit que fluunt impetu de libano. quia fluenta iorda
nis cū magno impetu fluunt de libano. Duo enī s̄ fontes. ior
& dan. ubi illi duo cfluunt. iordanē fluuiū faciunt. Ideo hic
habundantia aq̄rū inducit. ut redundantia p̄mior. demon
stret que uictoribꝫ dabit. qui ad fontē uite xp̄m & ad puteū
aquarū uiuentiū. i. ad sp̄m s̄cm puteū sp̄aliū donor p du
cunt. Si q̄d de decē gn̄a arbor paradisi posuit. p que x ordines
elector sp̄alis paradysi exp̄ssit. qui sub x p̄cepta c̄tr uicia pug
nant ut p̄miū denarii scil coronā glē pcipiant. Talis ē fructꝰ
horti. Fons aū ei. i. irrigatio ei ē fons hortor & puteus aqrum
uiuentiū. q fluunt impetu de l. Fons ē ubi flum̄ fundit. puteꝰ
ubi aq̄ in pfundo latet. Fons ḡ hortor ē euglm. irrigatio eccle.
in actiua & contemplatiua uita degentiū. Hic fons de libano
erupit in hortū ierlm cucurrit. de monte syon fluxit. omīs horto
orbis irrigauit. quia euglica doctrina de x̄ erup̄ in hortū ierlm. i. inp̄
mitiuā ecclām cucurrit. de monte syon p aplos in
gentes flux. & omīs ecclās irrigauit. Puteus aū aq̄ri
ē lex pfundi diuinor sensuū. q latent in legis
litta. ut i pfundo puteo aq̄. Que aq̄ s̄ uiuentes.
q eos uiuere faciunt. q eos sp̄italit intelligit. He aq̄ fluunt
cū impetu de libano. q uenīunt cū habundantia de iudai
co pplo. Libanꝰ enī dr de albatio. & intelligit iudaicꝰ ppls di
uino cultu dealbat. De hoc libano fluenta legis & pphari
fluxer & p aplos cū impetu in ecclām gentiū manauer. q
scripturas ha bunde sp̄alit exposuer. Alit. Libanꝰ dr candi
datio. & i telligit x̄ de casta uirgine nat. De hoc liba
no aque cū impetu fluxer. qndo dona sp̄c sci tanquā sp̄c
torrens in credentes inundauer. & eos scientia omīū lin
guarū repleuer. De his aq̄s ipse dix. Qui credit in me

flumina deuent' ei fluent aque uiue .i. carismata spc sci que
faciunt credentes cu do uiue. Hic totu intulerit hic ido ut
sciat sponsa qd ita ei bellatores replent doctrina x & donis spc
sci. & ita remunerabunt. sic apli bellatores x repleti s doctrina x
& donis spc sci. & remunerati s pmio uite. Fons etia significat
eos q capaces s ubi di. puteus u eos qui uix intelligit mystica.
Cisterna e collectio aqru pluuialiu. q s dogmata hereticoy.
Tropologice fidelis anima e sponsa x p amore ei e iuncta. &
pariens filios spales .i. bona opa. Hec e etia ei soror. q regni ei
coheres. Qui eni paciunt psecutione ppt iusticia ipsoy e reg
nu celoy. Anima habet sua mbra. s ecgrua. Hui9 mame s studiu
discendi & legendi. quib; haurit lac q pmdu paruulos .i.
indoctos nutriat. uba s ei sapientia & scientia. de qb; lac doc
trine indoctis ministrat. Eius ungenta s bone exhortationes.
qb9 uulnera animaru curat magis qua uinu scl'aris pruden
tie. Labia ei s cfessio q ore cfitet q corde credit. l' peccata in con
fessione apit. Lingua ei e int'ptatio cogitationis. cu bonu c
siliu cordis ore l' scripto loqtur. Uestimta ei s uirtutes. qb9 ita
decorat ut corp9 uestib;. Unde scribit. Induit me dns uestimto
salutis & indumto iusticie. Anima etia e hort9. q similis
horto. scil' plena bonis sententiis. ut hortus herbis plena uirtutib;.
ut hortus florib9. Qui hortus e cclusus .i. bonis opib; ecusptus
a demonib;. Ipsa e etia fons. q a de ea fluit celestis doctrina q
irrigat alios hortos scil' fideles aias. Qui fons signaculo sce
fidi e signatus. Anima sca nihilominus e paradysus. plena
deliciis spalib9. Hui9 paradysi fons e caritas. que irrigat hunc
paradysu ut pferat pciosu fructu. Quatuor flumina paradysi
s .iiii. pncipales uirtutes. scil' prudentia. fortitudo. iusticia.
temperantia. lignu uite sapientia. fruct9 e inmortalitas. lig

Tpologia. Allegoria

Secundum bellum sponse et aquilonis i. hereticos.

na fructifera utiles discipline. fructus lignorum mortis piorum. lignum
scientie boni & mali transgressio mandati. Ungentaria ligna scilicet
nardus & crocus. & alia. sunt uirtutes castitas. bonitas. humilitas.
& talia infirmantium animarum ungenta. fons & puteus in ea est
euangelica & legalis scientia. Anagogyce paradysus exultati
onis est habitatio sanctorum in celis. plena omnibus deliciis. In hunc para
dysum raptus est apostolus. & in hunc introduxit latronem dominus. In hoc paradyso
fons qui fluit de loco uoluptatis. est christe fons uite. fluens
de corde patris. de quo manat uita omnium. lignum uite est dei sa
pientia. uel spiritus sanctus uitam eternam inspirans omnibus. fons & puteus
aquarum uiuentium. est plenitudo omnium gaudiorum. In ceteris huius
capituli definitio anagoge. Sunt ergo iiii. paradysi. paradysus uolup
tatis terrestris. paradysus celestis exultationis. paradysus reli
gionis ecclesia. paradysus uirtutis anima. Postquam amans in
bello cum suis uictus succubuit. ecce aquilo alius hostis graue bellum
regine intulit. Sed uictus in hortum fugit. ibique ut latro in insidiis latuit.
In quo dum regina uictorem exercitum reficeret rex aduenit & hostem
latentem repiens de horto confusum expulit. atque austrum cultorem
horti inuitauit dicens. Surge aquilo. & ueni auster. perfla hortum
meum. scilicet postquam cessauit persecutio tyrannorum. & coronata est
pacientia sanctorum. protinus surrexit in ecclesia uesania hereticorum qui atrocius
bellum ecclesie intulerunt quam quod prius a paganis pertulit. Perniciosior
enim est hostis qui intra menia positus ciues inpugnat. quam qui extra
exclusus muros oppugnat. Dum ergo post sudorem persecutionis mi
lites christi in horto ecclesie fruerentur quiete pacis. ecce tortu
osus draco a membris uictus de antro malicie caput extulit. uirus
perfidie pagmina christi fudit. & ut latro de insidiis inpulsus pro
siluit. atque incautos milites telis erroris usquequaque prostrauit.
Siquidem inauditam heresim per malignos homines inter fidelium

infudit qua totum hortum ecclesie quasi quadam lepra maculavit. Sed rex glorie Christus
sui auxilium prebuit. dum universam heresim per sapientes destruxit.
et de horto suo flagello anathematis expulit. Expulso autem
aquilone auster hortum intravit. quia eiecta heresi de ecclesia.
auster scilicet spiritus sanctus hortum perflavit. dum veram fidem doctoribus inspiravit.
et mox fluxerunt horti aromata. dum sancti patres protulerunt vere fidei
dogmata. Rex quoque adveniens dicit. O aquilo hostis maligne.
de latebris tuis surge et de horto meo discede. Tu vero auster cultor horti mei perfla hortum meum. et fluant aromata illius quod sufficiat
victoribus. Aromata sunt odoramina scilicet fructus arborum predictarum
nardi. cynamomi et aliarum libani. Ideo dicit fluant. quia aromata
de arboribus ardore solis fluunt. ut resina de cedro vel abiete. Aquilo
est ventus durus et frigidus qui terram stringit et flores necat. auster vero
ventus calidus et blandus qui solvit terram. et flores producit. Aquilo est diabolus.
qui durum persecutionem ecclesie intulit. et ut strictam terram fideles de fructu
bonorum operum prohibuit. et in fide florentes per varia tormenta necavit.
Hic in horto ut latro in insidiis latuit. dum vetus in persecutione
virus occultum ut draco heretice pravitatis in fideles evomuit.
Auster autem est spiritus sanctus qui sua gratia hortum perflavit. dum rectam fidem ecclesie inspiravit. et terram id est corda subversa de gelu perfidie solvit et flores fidei
produxit. Quo flante horti aromata fluxerunt. quia mox documenta fidei per
scripta patrum redundaverunt. Ecclesia vocatur hortus per simile. quia sicut in horto sunt lilia rose et alii flores vel herbe salubres. et item cardui urtice
et alie herbe nocive et inutiles. sic sunt in ecclesia martires. confessores. virgines. et alii fideles. sunt etiam heretici. scismatici. et falsi fratres. In his latet
aquilo in illis flat auster. et de ipsis fluunt aromata virtutum. Aliter.
Per aquilonem mundi aspera. per austrum intelliguntur prospera. His dicitur permittendo non iubendo. ut ad temptandum surgant. hortum perflent ut
aromata fluant. hoc est tribulationem fidelibus inferant. ut per ex

Nota Aquilo diabolus.

Nota Auster spiritus sanctus.

empla eoꝝ pacientie & ēstantie bene fraglantia ut iob ad multos p̄ro
fluant. Sepi⁹ pspa quā adūsa animū temptant. q̄ adūsa animum
ab illecebris carnis abstrahunt. pspa ū ad lasciuiā illiciunt.
Tropology. ee hortus ē claustrū. flores & herbe salubres frs in fide
& dilectione unanim es. urtice & herbe inutiles ypocrite & falsi
frs. Aqlo ad temptandū in horto surgit. dū diabolus p falsos frs
ēcordiā frm pturbat. S; ueniens auster hortū pflat. dū sps scs
conuentū frm in paciencia & ēcordia corroborat. Aromata flu
unt. dū uirtutes prius occulte temptationib⁹ pbate ad noticiam
pximoꝝ pdeunt. Anagogy. ee aqlo in horto surgit. cū anti
xpc adhuc ecclam inpugnabit. S; aust hortū pflabit. cū gra
spc sci fidelib; ēstantiā fidi cont cū inspirauerit. Tunc aroma
ta horti fluent. quia p fide xi martyria redundabit. Alr. Aqlo
surgit ut de horto discedat. cū occiso anti x psecutio de eccla
recedet. Auster ū hortū pflabit. cū multitudo lapsoꝝ ad peni
tentiā p inspirationē spc sci redibit. Tunc fluent horti aroma
ta. q̄ exempla pacientie & ēstantie scoꝝ sub anti x redundabit
in eccla. Alr. Aqlo de horto recedet. cū diabol⁹ de eccla ultimo
iudicio dapnatus discedet. Auster hortū pflabit. cum x
ueniens consolatione spc sci ecclam recreabit. Tc horti aromata
fluent. qndo iusti etna pmia p meritis recipient. Aquilone
recedente & austro in hortū ueniente. regina aromata colleg.
qb; uictores refec & regē foris stantē ad epulas uictoꝝ inuita
uit dicēs. Veniat dilect⁹ ms in hortū suū. ut comedat fructū
pomoꝝ suoꝝ. Scil psecutionē p xm anichilata. & heresi ubiq;
dapnata. eccla iā in pace & ēcordia fidi degens. & multa
temptamta sustinens scripta patrū qsi aromata collegit. ex
eplo spaliū uitā illoꝝ. qsi cinnamū istruit. cui xm int ēe optat.
ut op⁹ suū acceptabile fiat dicēs. Qui se pmisit mecū usq; adē

ſummationē ſeli manſurū. ipſe nē p gr̄am ueniat inme hortū ſuū.
ut q̇ me int̄ pſecutoreſ & hereticoſ illeſā cuſtodiuī. nē in pace de-
gentē atēptatioīb; aduſitatū & pſpitatū inculſā cuſtodiat
ac deme taleſ emiſſioneſ pducat. quaꝝ pomoꝝ fruct⁹ ipſe co
medat. hoc ē tā ſp̄aleſ uelit deme pullulare. q̄s ſ; ut ſuauē cibū
uelit incorpare. Poma & enī horti ſ; in eccl̄a electi. Fructuſ
pomoꝝ ſ; opa bonoꝝ. Fruct⁹ pomoꝝ ſuoꝝ dilect⁹ comedit. cū x̄c
electoſ p bona opa ſ; incorpabit. ut ſint unū cū eo ſic cib⁹ in
corp⁹ comedentiſ uertit. Alit̄. Eccl̄a dolenſ ſynagogā aſide x̄c
tādiu ſepari. orat eā ſ; aſſociari dicē. Dilect⁹ m̄s qui deme horto
ſuo aquilonē diabolū p fide expulit. & auſtrū ſup me p gr̄am
intduxit. & aromata cariſmatū in me multiplicauit. ipſe etiā
p gr̄am ueniat in iudeā hortū ſuū ut comedat fructū pomoꝝ
ſuoꝝ. i. ut p fide incorpet ſ; multitudinē ꝯuertendoꝝ. Mora
lit̄. dilect⁹ in hortū uenit & fructū pomoꝝ comedit. cū x̄pc
dona ſua in cetu ſp̄aliū multiplicauerit. & ſe opib⁹ eoꝝ ut ſuaui
cibo refic̄. Iuxta altiorē ſenſū dilect⁹ fructū horti comedit. cū
x̄c electoſ de hoc mundo in gl̄am ſuā aſſūpſerit. Rex ad ē
uiuū regine ingreſſuſ dic̄. Ueni in hortū meū ſoror mea ſpon
ſa. meſſui myrrā meā cū aromatib⁹ meiſ. Comedi fauū cum
melle meo. bibi uinū meū cū lacte meo. Per myrrā mr̄eſ. p aro
mata accipiunt̄ ꝯfeſſoreſ. Fauuſ ē mel in cera. & ſignificat aīaſ
in corpe. mel aut̄ ext̄ cerā aīaſ ext̄ corpa. Per fauū exp̄muntur
hi q̇ corpalit̄ cū dn̄o ſurrexer̄. & cū eo corpalit̄ aſcender̄. p mel
aut̄ aīe ſcōꝝ de inferno p x̄pm libatoꝝ. Per uinū notantur hi q̇
in p̄mitiua eccl̄a alioſ doctrina inebriauer̄. p lac hi q̇ lacte doct
ne nutriti ſ;. Sex ordineſ electoꝝ poſuit. q̄ſ ad gl̄am pfectoꝝ p
duc̄. Senari⁹ q̇ppe numeruſ q̇ pfect⁹ ē pfectionē innuit. Quaſi
dicat. O eccl̄a ſoror mea in hereditate. ſponſa mea in ſp̄ali ge

R̄ Hystoria

neratione. ego iã ueni p incarnationẽ in hortũ meũ iudeã. & iã
messui myrrã cũ aromatib; q collegi ad me messẽ mr̃m in celu
cũ cfessorib; fide & ope bene colentib;. Comedi fauũ cũ melle.
q q̊ corporalit̃ sustentaui. iã in gl'am sumpsi. cũ animab; quas
de inferno libaui. Bibi uinũ cũ lacte. q doctores cũ auditori
b' iã anglis in celis associaui dicẽs. Quos angli amici comedite.
& uos archangli kmi bibite & inebriamini. Q d' dicẽ. Hos q̊s
de t'ris cũ triumpho adduxi. ut suauẽ cibu uob associando
incorporate. & ut dulcẽ potũ in gaudiũ ur̃m induceñ. & sic
epulantes uariis ferculis & potib; gaudent saciari. ita gaude
te istos ur̃o c̃sortio adnumerari. Hoc totũ id'o replicat. quasi
eccl'e gentiũ dicat. Sic illos de p̊mitiua eccl'a mea incarnatoẽ.
passione. resurrectione & ascensione iã gl'ificaui. ita adhuc
c̃tendo de iudis gl'oficabo. similit̃ & de te ortos & in fide p
fectos anglis in gl'a associabo. Alit̃. O soror & sponsa. tu oras. ut
ueniã in te hortũ meũ. ferendo t' c̃tra temptam̃ta mundi auxi
liũ. ego iã ueni in hortũ t̃pe psecutionis ferens auxiliũ mr̃ib;.
q̊s iã coronaui per uictorib'. Veni etiã in auxiliũ c̃fessorib' c̃tra
hereticos certantib;. q̊s iã gl'oficaui in celestib'. Ita te contra
t̃ptam̃ta mundi certantẽ iuuabo. & uincentẽ coronabo. Iã
in horto meo messui myrrã meã. i. mr̃es in eccl'a amara p me
passos ad me in gl'am collegi. cũ aromatib; meis. hoc ẽ cũ omib;
q̊ fama bonoꝝ opũ s̃ insignes. ut c̃fessores. Notandũ q d' addit
meis. q & heretici habent suos mr̃es & suos c̃fessores. q̃ n̄ x̊ s;
myrra s̃ diaboli. Tu inuitas me ad c̃uiuiũ. iã comedi fauum
cũ melle meo. iã bibi uinũ cũ lacte meo. Fauus s̃ hi q in scr̃is
dulcedinẽ sp̃alis intelligentię querunt. & aliis dilucidant.
Mel s̃ hi q epulas diuini ubi s̃ appositas libent̃ gustant. &
inis insaciabilit̃ uesci desiderant. Vinũ s̃ fortes celestiũ docto

res· alios sapientia inebriantes· lac s. infirmi adhuc auditores q. lacte doctrine nutriunt ad bonos mores· Hos omnes ut dulcem cibum mihi incorporaui & ut suauem potum in me transfudi· quia omnes in gloriam assumpsi· Hec loquitur rex uictores in horto epulantes· hoc est omnes in ecclesia de uiciis triumphantes· Comedite amici· bibite & inebriamini karissimi· Quod est dicere· Vos ecclesie bellatores mei amici qui facti estis que ego perpessus sum · meo exemplo comedite fauum cum melle· id est· tales uiros uobis associate qui dulci doctrina uos esurientes iusticiam reficiant· & meo exemplo bibite uinum cum lacte· hoc est tales doctores uobis coadunate quos sicientes iusticiam uino sapientie inebrient· & lacte doctrine nutriant· A talibus sapientia inebriamini· & repleti karitate eritis mihi karissimi· & eritis mihi cibus & potus ut ipsi· & uos mihi ut illos incorporabo· & mecum in gloria collocabo· Moraliter sponsus myrram in horto metit· cum ex decetu spiritualium mortificantes membra sua & crucifigentes se uiciis & concupiscentiis· falce mortis precidit· & in cellaria beatitudinis perducit· Aromata metit· cum redolentes in uirtutibus ad uitam colligit· fauum cum melle comedit· cum dulces in moribus & operibus assumit· Uinum cum lacte bibit· cum sapientes cum simplicibus ad gloriam eligit· Iuxta anagogen autem et myrram & aromata de horto metit· cum electos in ecclesia quosdam tribulationibus amaricatos quosdam uirtutibus bene olentes· in hortum beatitudinis colligit· Fauum cum melle comedit· cum doctores dulcedinis in dulcedine eterne quietis collocabit· Uinum bibit cum lacte· cum subditos potum doctrine haurientes de torrente uoluptatis sue inebriabit dicens angelis· Comedite amici· & bibite & inebriamini karissimi· Hoc est ita gaudete de istorum societate· sicut epulantes letantur de diuersi cibi & potus sacietate·

Solet queri a quibusdam· utrum esset conditus homo si angelus non fuisset lapsus· Putant enim lapsum angelorum causam fuisse creationis hominum· Questio de angelis et hominibus.

Sed hi falluntur. Ratione quippe docente & sacra auctoritate consentiente. si tota numerositas angelorum in celo perstitisset: tamen multitudo hominum in terra creata esset. Et angelus sicut in universitate habet suum locum: ita homo in universitate habet suum. Siquidem tota scriptura clamat hunc mundum propter hominem factum. Quod si homo non esset creatus: esset consequens & hic mundus non esset conditus. Quod absurdissimum est. Quem errorem spiritus sanctus providens & per scripturam precavens: quod ante creationem angeli vel hominis creatum sit pronuntiat dicens. In principio creavit deus celum & terram. Celum autem & terra est mundus. Ad quid fecit celum? Ut esset habitatio angelorum. Ad quid terram? Ut esset habitatio hominum. Domino autem testante angelus & homo simul facti sunt dicens ad Iob. Ecce vehemot quem feci tecum. Quod est dicere. Quando feci angelum: feci & hominem. Sacra autem scriptura omnia simul facta clamat dicens. Qui manet in eternum: simul omnia creavit. Igitur homo non propter angelum: sed propter seipsum factus est: mundus autem propter ipsum factus est & lapsus angelorum per hominem reparatus est: quia deus creator homo factus est consequenter & homo deus factus est.

Questio de xpo.

Igitur queritur utrum filius dei esset incarnatus si homo non fuisset lapsus. Putant enim casum hominis causam fuisse christi incarnationis. Sed & hi falluntur. Ratio enim manifesta clamat: & sacre scripture auctoritas consonat: quod si homo in paradyso permansisset: tamen deus hominem assumpsisset. Ab eterno quippe erat apud deum predestinatum quod homo deificaretur. Sicut autem deus est immutabilis: ita & predestinatio eius est immutabilis. Et si deus non incarnaretur: homo non deificaretur: & sic predestinatio dei mutaretur. Quod erat impossibile. Igitur oportuit deum incarnari: ut posset homo deificari. Huic rationi videtur auctoritas astipulari. Siquidem antequam Adam peccaret deus per Adam predixit christum de carne Ade incarnandum: & ecclesiam ei coniugendam. ita dicens. Erunt duo in carne una. Hoc apostolus ita exponit dicens. Sacramentum hoc magnum est. Ego autem dico in christo & in ecclesia. Ecce ante peccatum hominis predicta est incarnatio dei. Si

ho n̄ peccaret· immortalis ꝑmaneret· Et si x̄ in illo statu nasceretur·
nūq̄ moreret̄· & ho sine int̄positioē mortis in illo dificaret̄· S; quia
x̄ in illo statu natus ē q̄ homo mori necesse habuit· mori & ipse
uoluit· Quia ū ad uitā resurrex̄· mortē homini abstulit & uitā
amissā reddidit· & sic in illo statu mortis om̄s moriunt̄· sic in
isto statu uite oēs in x̄ uiuificabunt̄· & sedm̄ immutabile p̄desti
natione di dificabunt̄· Vn̄ dic̄ apl's· Elegit nos in ipso ante con
stitutionē mundi· Quasi diceret· Ante q̄ mund᷒ eēt statuit ds filiū
suū incarnari· & nos hoīes in ipso dificari· Hunc diu fugit apósta
ta angl's in celo in paīs claritate regnantē· inueñ eū in matís
ūre gr̄mio latentē· se se quandoq; iudicantē· Adhuc querit̄ — Questio de homine.
si ho in paradyso p̄stitisset· utrū mali ex eo nascerent̄· S; ratio
docet· q; si ho n̄ peccasset· iustus & inmortalis eēt· Et om̄s q̄ in il
lo statu de eo nascerent̄· iusti & īmortales eēnt· Soli g̊ iusti nasce-
rent̄· Postq̄ aū ho peccauī· iniust᷒ & mortalis fuit· Et oēs qui ī
illo statu nati s̄· iniusti & mortales p̄t̄ soliu x̄pm fuer̄· Est aū x̄
ds & ho· Ex om̄ib; g̊ iniustis q̇dā p x̄ iustificant̄· ut ī ipso dificent̄·
Cetai reliq̇ n̄ iustificent̄· l' n̄ dificent̄· ille nouit q̇ eligit quos
uult & abicit q̄s uult· Huc usq; plenitudo gentiū intrauit· — ℟ Historia.
abhinc usq; ad ingressū synagoge notat̄ temp᷒ pacis eccl'e· finito
itaq; cōuiuio uictor regina iuit dormitū dicēs cubiculi excubi
torib᷒· Si rex me querat· dicite q; ego dormio· & cor meū uigilat·
ut eū excipiat· Qsi magnū cōuiuiū eccl'a cū uictorib; habuit·
qn̄do magnū cōciliū cū multis cōfessorib᷒ in nicea ciuitate
habuit· In quo uaria fercula erant diuisa septa; capitula· q̊
finito iuit dormitū· q; ibi dāpnata omī heresi p̄secutio cessauī.
q̇es pacis redijt· & eccl'a curis seli se subtrax̄· diuina officia in
stituit· diuine cōtēplationis uacauit· Que nō dic̄ inp̄fectis· ad
huc terrenis inhiantib᷒· Meo exemplo terrena p᷒ponite celestia

querente· sic ego dormio· i· a negociis & curis sclī quiesco· & cor meū
in meditatione scrīpture & contemplatione eterne uite uigilat· ut man
sura bona percipiat· Regina dormiente inter milites dissensio ē
exorta· nō ab hostib; s; a botio nata· Qua inerescente rex reginam
excitat· monet ut surgat· militū tumultū cōpescat· Sic ecclā
in contemplatione quiescente multa uicia inter fideles exorta s̄·
uidelicet noue hereses discordie· secte· scismata & alia plura.
Inde xp̄s p scripturā eā monuit· ut quietē contemplationis intermit
teret· tumultū uicioꝝ exhortando· corrigendo sedaret· Et
notandū qd̄ primo corona sponse ponitur· p certamine contra amantia
·i· p seuicia persecutorū· Deinde p labore contra aquilonē ·i· p ucatio
ne hereticoꝝ· tercio premiū ei promittitur p uigilantia contra
guttas noctiū ·i· p exhortatione & correctioē lapsoꝝ· Igitur
sponsa representat uba sponsi se excitantis· Vox dilecti mei
pulsantis ad ostiū cubiculi mei· fuit hec· Aperi mihi soror mea
amica mea· columba mea· inmaculata mea ut intrē ad te·
qr cap̄ meū plenū ē rore· & cincinni mei guttis noctiū· tota
nocte stans sub diuo· & audiens tumultū militū· Cui ego re
spondi· Expoliaui me tunica mea· quomodo induar illa· ut
surgā & apiā tibi· Laui pedes meos· quomodo inquinabo illos· ambulans
quo precepisti· Hec uba demonstrant & xp̄i sollicitudinē erga negli
gentes & errantes· ut p spiāles corrigantur· & ecclē feruorē ad cō
templationē & tediū ad sclī administrationē. Xp̄i patris &
ecclē dilecti uox in scripturis ad ostiū cordis spiāliū pulsan
tis ·i· monentis hec ē· O ecclā soror mea· qr p me co heres
regni· amica mea· quia p me celestiū archanoꝝ conscia· columba
mea· quia p me spū sc̄o repleta· inmaculata mea· qr p me a pecca
tis emundata· aperi mihi exhortando cordis ostiū eoꝝ qui illud
pessulo maloꝝ opū clauserunt & gutte noctiū ·i· membra demonū

factis ẽ· & eris soror mea. si ex heredes p malicia fecerís coheredes meos p grãm· & eris amica si inimicos ob pfidiã feceris simplices· & eris immaculata· si maculatos uiciis feceris inmaculatos uirtutib; q capud meũ plenũ ẽ rore· hoc ẽ fides diuinitatis mee repleta ẽ errore· & cincinni mei pleni s̃ guttis noctiũ· i· fideles mei repleti sunt peccatis demonũ· Quia cap xpi ẽ ds· p cap intelligit fides diuinitatis· ros qd in nocte cadit & solis ardore recedit· accipit error infidelitatis q de nocte ignorantie uenit· s; luce ueritatis recedit· Cicinni· i· capilli s̃ fideles· p fide capiti xpo adherentes· Gutte noctiũ s̃ lapsi de fidelib; ut gutte de capillis in sententias hereticor· l in peccata demonũ· q s̃ noctes ad eternas tenebras ducentes.

Per cap ĝ & ros noctis intelligunt in fide diuinitatis errantes· p cincinnos & guttas noctis demonib; in peccatis ẽsentientes·

Hor cordis ostiũ api m docendo ut intrẽ p grãm· & habitẽ in cordib; cor p fide & mansionẽ m in intimis istor faciã p bonam opationẽ. Uox eccle xpo respondentis· & q si curã selariũ recusantis· & ido regim refugientis· Expoliaui me tunica mea· i· exui me selari sollicitudine· quom induar illa· i· quom iterũ reassumã illã· Hoc n̄ dic inobediendo· s; selarẽ honorẽ fugiendo· Qui eni in selarib; pficit· in spalib; deficit· q a sic corp tunica induit· sic mens selariũ cura implicat· Quã exutã nolit spales reinduere· s; in spalib; soli do uacare· Uocati ĝ a do suã uoluntatẽ p ponunt· & onus regiminis causa primor inuiti subeunt· Unde gemites dicunt· Laui pedes meos quom inqnabo illos· Pedes aut s̃ affectiones· q b; ad queq; desida transfert· sic corp pedib; gradit· q d s̃ ẽcupiscentia· timor· gaudiũ· dolor· Concupiscit eni trrena· timet ne minime adipiscat cupita· gaudet de adeptis· dolet de admissis· Hos pedes lauit· dũ trrenas affectioẽs lacmis penitentis abluit· Hos iterũ inqnare timet· q in selariũ regimine posit ẽ

¶ Historia.

uix aut nullaten⁹ sordes peccatoꝝ deuitare ualet· S; cũ sponsa tar
dat apire sponso pulsanti iã ñ uoce ſ; manu tangit eã· de quo
tactu tremefacta surgit ut ei apiat· quia cũ eccľa in spãlib; uiris
curã pximoꝝ suscipe refugit· x̊ ei op⁹ obedientię suę ante ponit·
deq̊ p̃titta faciat pximis q̄ d̄s fc̄e inimicis· Unde subdr̃· Dilect⁹
m̄s misit manũ suã p foramẽ· & uent̃ m̄s intremuit ad tactũ ei⁹.
Similitudo ē ab illo q̊ ad ostiũ cubiculi amicę pulsat· & cũ ei ñ
apuerit p fenestrã manu tangit eã· & t̃c surgens apit ei· Man⁹
dilecti ē opatio obedientię x̊· Per manũ quippe op⁹ qđ p ma
nũ fit exp̊mit̃· Foramẽ cubiculi dilectę ē auris corporis qđ ē cubi
culũ anime· Manũ g̊ suã dilect⁹ p foramẽ misit· q̃ndo p aurẽ
corporis in memoriã aię misit op⁹ suę obedientie· qđ de glã celestis
regni cõsſus laborẽ hui⁹ exilii subiit· & inimicis suis penitentiã
& regnũ celoꝝ p̃dicauit· q̃tin⁹ ei⁹ exemplo laborẽ mundi subiret
ut pximis in piculo aię positis subueniret· S; uent̃ eccľe ad tactũ
x̊ intremuit· q̄ dũ q̊sq; spãlis fragilitatẽ suã c̃sidauit· de facto
x̊ ptimuit· ne ad iniunctũ officiũ exemplo x̊ min⁹ idoneus eēt·
inobediens aũ fact⁹ a x̊ piret· Per uentrẽ eñi q̊ ē molle m̃brũ·
fragiles in eccľa intelligunt̃· ex q̊b; tamẽ spãles filii gignuntur:
Tacta eñi manu sponsi tremefacta surrexi· ut apirem dilecto
meo· Eius exemplo sũ tacta de inobedientia mea· tremefacta
surrexi de loco q̊ dormiui· q̊a q̊etẽ contẽplatiõis intẽmisi· ut
exhortando apirẽ dilecto meo corda in malicia indurata &
a bonitate clausa· Notandũ qđ dilecto uoce pulsanti ñ apit
manu aũ tangenti mox apit· q̄ ostiũ cordis magis exemplo
opis quã uoce p̃dicationis reserat̃· ut x̊ p fidẽ introducat̃· Suscep
to aũ regimine cũ spãlis uir cepit bona corã pximis opari· &
eos ad bonũ opandũ hortari· mox incipiunt ei mali aduſari·
aliq̃ndo ab eo correpti· mortẽ etiã minari· Unde subdr̃· Man⁹

mee stillauer myrrã. & digiti mei pleni myrra pbatissima. Man9 opatio. p myrrã psecutio. p digitos studia. p myrrã pbatissimã summa tbulatio innuit. Myrra pbatissima ẽ optima myrra q̃ alibi dr myrra electa. & intelligit mors x̃. Regina q̃ q̃ austro flante aromata collegit. myrrã manib; tulit. unde nc̃ dic̃ Man9 mee stillauer myrrã. Hoc ẽ opa mea q̃ exempla mortificatiois fuer amaritudinem psecutionis m̃ mouer. & digiti mei pleni myrra pbatissima. id ẽ studia mea que erant imitantia patientiã x̃. mouer m̃ tbulationẽ mortis instar mortis x̃. q̃ ab his pass9 ẽ qs docuit uiã salutis. Notandũ qd tres crucifixi s. x̃. latro c̃fitens. lat blasphemans. Qui innocentẽ mala l' mortẽ patit. cũ x̃ crucifigit. q̃ nocens s; peccata c̃fitens. cũ latne c̃fitente saluatur. Qui û nocens & nc̃fitens patit. cũ latne blasphemante dapnat.

Ego ad tactũ sponsi surrexi ut apirẽ ei. & p myrrã stillantẽ. i. p amaritudinẽ abundantẽ q̃ exemplo x̃ passa sũ. pessulum osti mei apui dilecto meo. Eccl'a ẽ ciuitas l' templũ l' dom9 di. cui9 ostiũ ẽ fides. p q̃ intrat ad patrẽ familiãs xp̃m. Pessulũ osti ẽ infidelitas l' duricia cord. q̃ ostiũ fidi obstruit. ne x̃ in domũ [illegible] anime ingdiat. S; pessulũ osti apit. dũ infidelitas p [illegible] onẽ destruit. vl' duricia cordis blando sermone emollit. & sic pulsans sponsus incubiculũ cordis recipit. Unde scbitur. Ecce sto ad ostiũ & pulso. Si qs m̃ apuerit. intrabo ad illũ & cenabo cũ illo. Ad ostiũ xp̃c stat & pulsat. dũ cor malicia clausũ supna grã uisitat. S; hoc ostiũ apit. q̃ oblatã grãm p penitentiã recipit. Xpc intrabit & cũ illo cenabit. dũ animã penitentis sapientia repleuerit. & c̃solatione sẽpitna saciauerit. Ubi aũ pulsanti nõ apit. declinat & tnsit ad eũ qui ei ianuam cordis reserat. Unde apte subdit. At ille declinauerat atq; tnsierat. Ab illis nãq; declinat. q̃ ei cor pessulo duricie obstruunt.

adillos ꝗ transit qui ei penitendo apiunt. Similitudo ē ab illo q̇ diu ostiū amice pulsans ñ intromittit̄ & indignans regreditur. Declinat eni dilect⁹ & transit. dū diuinitas ei m̄te cogitantis ex cedit. S; q̇a ubi sermo diuin⁹ recipit̄ ibi prau⁹ cor in malicia in duratū ad penitentiā emollit̄ recte subiungit̄. Anima mea liq̄facta ē ut dilect⁹ locut⁹ ē dicēs. Api m̄ soror mea. Sponsa ostiū apiens & dilectū ñ inueniens. ueñ ad choꝝ filiaꝝ ierl̄m. q̄ secū uenerant. & querula uoce refert eis qđ pulsanti dilecto ñ apuerit. qđ p̄ea quesitū ñ inuenerit. q̄ uocat⁹ ñ responderit. q̄ custodes ciuitatis eā plagauerint. uulnerauerint. theristrū ei⁹ tulerint. atq; anxia rogat si eū inuenerint. q̄ passa sit ei⁹ amore ei nuntient. Similitudo ē ab amante amica q̄ amicū anxia in nocte q̄rit. uigiles in cauta incurrit. uestes pdit. plagas accipit. & hec p̄ea dolens ē sodalib; refert. Per sponsam in hoc loco intelligit̄ eccl̄a penitentiū. dilectū in culpa amissū. penitendo & ostendendo q̄rentiū. & gemebunda uoce filiab; ierl̄m. i. sp̄ialib; & religiosis in cōfessiōe ita dicentium. Anima mea q̄ aq̄lone flante malicia indurata ē. flante aust̄ liq̄facta ē ut dilect⁹ istud locut⁹ ē. Api m̄ soror mea q̄ [illegible] san guine meo coheredē feci m̄. Hac uoce aīa mea ē punct[illegible] a. ad ex p̄mēda imaginē sponsi ut cera ē liq̄facta. Porro sp̄c. i. supior uis aīe hic loq̄t̄. Quesiui cogitando diuitias paciencie sue qua me peccantē. obstinacē se puocantē. tā diu sustinuit. & ñ inueni in m̄sā miām q̄ peccantib; paret. Vocaui clamore cordis. uolens scire occulta iudicia ei⁹ quare malos diu susti neat. bonos puniat. aliq̄n do malos p penitentiā eligat. bonos p culpā abiciat. pares in culpa. unū cōuertat. aliū relinquat. & ñ respondit m̄. i. p scripturas ñ indicauit m̄. ut ñ meis opib; s; in sua miā fiduciā habeā. Ipse me quesiuit dū choros an

Uglo[rum] in celis reliquit. & me ut ouē errantē in mundo quesiuit.
Uocauit me qn̄do dix[it]. Conuertimini ad me filii reuertentes. & ego
recipiā uos. Hanc uocē contempsi. ideo clamantē in tribulatiōe
n̄ exaudiuit dn̄s. Me ita querentē & uocantē. inuener[unt] custo-
des q̄ circueunt ciuitatē. scil[icet] p̄lati eccl[esi]e. uerbo & exemplo custo
des legis di qui circueunt ciuitatē. i. scriptis muniunt ecclam.
inuener[unt] me peccatis & abhominatiōib; plenā. p[er]cusser[unt] me ti-
more iudicii & peccato[rum] meo[rum] & uulnerauer[unt] me cōpunctione
& penitentia. tuler[unt] palliū meū scil[icet] multitudinē peccatorū.
q̄ ccūdata erā p[er] iniunctā penitentiā. custodes muro[rum]. i. doc
tores libro[rum] q̄b; cingit[ur] ut muro eccl[esi]a ciuitas di. l[ege]. palliū. i.
uelamē ignorantie abstuler[unt] dū in occulta di iudicia exposuer[unt]
Custodib; q[ue] ciuitatis & custodib; muro[rum]. q̄ me tales inuener[un]t
& me taliter tractauer[unt]. cū magno gemitu dixi. Adiuro uos
filie ierl[usa]m. si inueneritis dilectū meū nuntietis ei. q̄a amore
langueo. Quasi diceret. Uos sp[irit]ales a[n]i[m]e celestis ierl[usa]m filie. p[er] fidi
sacramentū uos cōstringo. si inueneritis dilectū meū. in scripturis.
i. si legendo intellexeritis opa dilecti mei. ille q̄ppe aliū in
uenit q̄ ei[us] uitā moresq; cognoscit. nuntietis ei p[ro] me. hoc ē grā
agendo. me doceatis grās agendo & aliis p̄dicando nuntiare.
Ille & enī nuntiat q̄ aliū nuntiare docet. q̄a amore langueo.
i. causa amoris ei[us] circa t[er]rena langueo. & sola celestia desid[er]o.
Et q̄ s[unt] opa dilecti. Scil[icet] q[uo]d altissimus odio habet peccatores &
miseret[ur] penitentib[us]. & uniuerse uie d[omi]ni misericordia & ueritas. mīa sup
penitentes. ueritas sup peccatores. Hoc nunti[...]atis p[ro] me
q[uo]d ē diligend[us]. q[ui]a misericordit[er] parcit his q̄ ei penitendo ostiū cord[is]
apiunt. & iuste punit hos q̄ ei ianuā cord[is] male uiuendo ob
struunt. Nota q[uo]d vi. articulos dolentis a[n]i[m]e ponit. quia in ℞. vi. opa sponse
vi. etatib; l[ege] vi. dieb[us] vi. opa misericordie facit q̄b; ad senarii p[er]fec

tionē puenit· scił qđ aīa aduocē dn̄i in cōpunctione liquescit·
qđ eū bona cūsatioē anxia q̄rit· qđ eū lamītis inuocat· qđ eı⁹
desiderio tota die·i·omī tempe adūsis flagellat̄· dolorib· uul
nerat̄· reb; necessariis despoliat̄· Ido aū hoc lamītū in cantico
amoris ponit̄· q̄ aīa fidelis x̄ sponsa p penitentiā ei cōiungit̄·
Et gaudiū erit in celis anglis sup peccatore penitentiā agente.
Hoc lamītū plus tropologice q̄ allegorice asscribit̄· quia in
hoc eccl̄a penitentes ad bonos mores hortat̄· & ido hic allego
ria deficit· Iuxta anagogēn aū eccl̄a pegnans dormit &
cor eı⁹ uigilat· q̄ndo ad t̄rena caduca insensibilis fit & ad sola
celestia anhelat· Huic uox dilecti pulsat· quando eā p mole
stiā corpis uł uicine mortis ad supnā patriā uocat· Cui mox
apit· q̄ eı⁹ uocationē gratant̄ accip· Nam ut soror in heredi
tatē dn̄i introducit̄· ut amica secretis celestib; admittit̄· ut colū
ba spū sc̄o illustrat̄· ut immaculata in thalamo sponsi collocat̄·
Tunica se spoliat q̄ndo corp⁹ deponit· pedes lauat q̄ndo t' ex
iguū puluerē cogitationū pultimā penitentiā abluit·
Dilectus manū mittit· q̄ndo eā dolore mortis tangit· S; uent
ad tactū eı⁹ tremit· q̄ de minimis peccatis q̄ p fragilitatē carni
cōmisit· iudicis sententiā metuit· Surgit tamē ut ei apiat· q̄
uisionē eı⁹ q̄ sursū ē optat· Man⁹ eı⁹ myrrā stillant· q̄ opa quib
hic ē mortificata p x̄ rep̄sentat· ut p his etna p̄mia recipiat·
In sequentib; anagogē defic̄· Sponse dilectū absentē anxie
q̄renti· & filias ierl̄m de eo sciscitanti· respondit chorus
N̄ Historia. filiar̄ ierl̄m· Qualis ē dilect⁹ tuus ex dilecto· o pulcherri
ma mulierū· Qualis ē dilect⁹ tuus ex dilecto q̄ sic adiu
rasti nos· Filie ierl̄m s̄ eccl̄e que sup⁹ dicte s̄ filie syon que
cōsse ad uidendū coronatū regē cū regina bellū ētra amana
inierī· & ab ea in hortis refecte s̄ & intelligunt̄ eccl̄e de iudea·

in q̄ ē ierl̄m vl̄ syon ad fidē xp̄i ēūse q̄ eū eccl̄a gentiū sp̄ale bellū
ētra diabolū inierit & expulis sp̄alib; scil̄ sep̄tis l̄ corpe x̄ referre s̄.
In mīdū in hoc libro filię syon s̄ ecclē de iudeis conūse. filię v̄ ierl̄m
ecclē de gentib; uocant q̄a sic ad littam minor ē syon in menius
& numero inhabitantiū. ierl̄m aut̄ maior & edificiis & numero
ciuiū. sic ecclē de iudeis paucioris numeri s̄ fideliū. ecclē aū de
gentib; amplioris numeri s̄ credentiū. In hoc loco filię ierl̄m
s̄ ecclē l̄ aīē inpfectoꝝ de mat̄ ecclā q̄ ē pfectoꝝ. secreta x̄ disce
uolentiū. Et notandū q̄d in hoc cantico dramatis fit mutatio
psonaꝝ. sic ē in comediis gentiliū. Prius quippe inducta ē uox
ecclē penitentiū. & ecce inducit̄ uox ecclē inpfectoꝝ discere
uolentiū. & mox subseq̄t̄ uox ecclē pfectoꝝ alios docentiū. &
hoc totū fit ppt̄ unitatē catholice ecclē q̄ in oīb; mbris suis ē
una sponsa x̄ qui in duab; natis ē una psona. & ppt̄ hanc uni
onē aliq̄ndo dic̄. pat̄ maior me ē. aliq̄ndo v̄. ego & pat̄ unū
sum⁹. Dicunt q̄ filię ierl̄m ad matrē ecclām .i. inpfecti sp̄ales.
Qualis ē dilectus tuus ex dilecto o pulcherrima mulierū. Hoc ē di
cere. O eccl̄a mat̄ credentiū. pulcherrima mulierū .i. fide ope p
dicatione. integerrima omīū sp̄ales part⁹ edentiū. doce nos q̄.
magn⁹ sit in diuinitate dilect⁹ tuus. x̄ nat⁹ ex dilecto dō patre.
& doce nos q̄lis sit dilect⁹ tuus ex dilecto. hoc ē q̄ glo̅sus sit p
miracula in humanitate. concept⁹ ex sp̄u scō. natus de uirgine
matre. q̄ sic adiuiasti nos .i. sic fidi sacm̄ta docuisti nos. ut x̄m
credam⁹ ex dō pat̄ dm̄ natū & hominē ex matre factū. Qui dn̄ic⁹
ho dr̄ ex sp̄u scō ēcept⁹. q̄a nullis p̄cedentib; meritis s; solo dono
di in ditatē ē assumptus. Respondit eccl̄a sp̄aliū. docens
mystica x̄ filias ierl̄m .i. ecclias vl̄ aīās inpfectoꝝ scil̄ sclarium.
Quā doctnā q̄si in .x. mbra corpis distinguit. q̄a tota sac̄ scptē
doctna in decalogo legis existit. Ido aū hec mystica doctna

huic caplo inserit qd de pace eccle scribit qr pfunda sapientie in pace s discenda in psecutione facienda. Et notandu hoc qd istud caplm ab hystoria & ab anagoge deficit allegoria u & tropologia splendescit qr ad solu xpm & ad sua mbra respicit. Dilectus ms candidus & rubicundus electus ex milib. p candore splendor sctatis p rubore v notat ardor passionis. Dilect eccle e xpc que p uita & p omib; terrenis dilex du in psecutione honores dignitates diuitias mundi ei amore ctempsit & ipsa morte p uarios cruciat subiit corpis. Hic e candidus p humanitate q a uirgine nat & a labe peccati mundus & ipse rubicundus mrio quia peccatores lauit sanguine suo a do patr elect ex milibus anglor & scor agminib; ut p eu recciliaret mund. p millenariu notatur psectio. Xpc electus e ex milib scil ex omib; perfectis ad redimndu gen humanu qd nullus ali face potuit. Et notandu qd pter missis ceteris uirtutib; p duo tantu dilect laudat uidel p mundicia uite & martyriu qr p hec fideles ad castitate & patientia informant p que maxime saluant ut scbitur sine scimonia i castitate nemo uidebit dm & ite in patientia ura possidebitis aias uras. Sedm diuinitate au cap ei auru optimum. Caput xi e diuinitas qr sic cap ctinet corp sic diuinitas ctinet humanitate. Hoc cap e auru optimu i purissimum qr sic auru oia metalla pcellit fulgore & dignitate ita diuinitas oma pcellit honore & maiestate. Et hoc e auru optimu qa diuinitas e summu bonu ex q oe bonu ut de fonte pfluit sic uigor omiu sensuu a capite descendit. Come ei sic elate palmar hoc e anglice uirtutes specialit do ut come capiti inherentes s semp pulchritudine ei intendentes. l come ei s diuine dispositioes q s ut elate palmar recte s; nigre q si coruus quia stultis despicabilis. Oculi ei sic columbe sup riuulos aquar

R. xi. mil laudis xi.

R. Capt xi diuinitas.

R. Come angli.

R. Oculi dona spc sci.

hoc ē dona sci spc que ipse dat. n̄ in ceno morū porcoꝝ uolui p
mittunt amatores suos. ſ; in similitudine claros & pspicuos red
dunt nil tenebrosū habentes. Unde & riuulis & mundis aquis
n̄ stagnis turbulentis cōparant̄. q̄a dm̄ uident & diuinoꝝ caris
matū luce replent̄. q̄ karismata q̄a sola gr̄a dant̄ subdit̄. Que
lactę s̄ lotę. q̄r sic mat̄ soli natali dilectione lac filiis ministrat.
sic ds̄ sola gr̄a dona karismatū filiis donat. que resident iuxta
fluenta plenissima. q̄a quanto de dō clari uident. tanto magis
ad altiora cognoscenda intendunt. Gene illi' s̄ areole aro — Gene modestia & pietas
matū. hoc ē modestia & pietas q̄ in x̄ singlarit̄ refulsit. dulcedi
ne doctnę delectabat p̄sentes. attrahebat absentes. sic areolę
aromatū delectant odoris & aspect' gr̄a aspicientes. Que areolę
s̄ consitę a pigmentariis. i. a medicis. scl' aplis & pphis animaꝝ
medicis. que cōcordi uoce n̄ solū x̄ sermones. ſ; & iā mores sacris
paginis quasi areole descripsere. Labia ei' lilia stillant — Labia doctrina
myrrā p̄mā. hoc ē uba doctnę ei' que claritatē regni celestis
pmittunt. q̄uia pacientib; myrrā p̄mā. i. cōtemptū uoluptatū
p̄dicant. Man' illi' tornatiles. hoc ē opa ei' sunt — Man' opa
polita & pfecta ut tornatura. Que eni ūbo docuit ope
cōpleuit. ut de doctina sua mirantes opib; cōfirmaret. Et hę
man' s̄ aureę. q̄a uirtutes q̄s in homine gessit diuinitatis gl'a p
fcē. q̄ nos ad spē & amorē celestiū excitant. Plenę iacinctis.
Iacinct' ē herba purpurei floris. febres expellens suauitate
odoris. qd̄ ē passio x̄. q̄ expellit morbū infidelitatis. Man' ei' ple
ne erant iacinctis. q̄ in cruce pforatę s̄ clauis. q̄si purpureo colo
re s̄ resperse rubore sanguinis. Uent̄ ei' eburneus. hoc ē fragi — Uent̄ humanitas.
litas humanitatis. ē nitens decore castitatis. & ab omni peccato
inmunis. Et hic uent̄ ē distinct' saphiris. qd̄ ē lapis sereno celo
similis. sublimitatē celestiū significans. q̄r partam humana

fragilitas esurie tēptatione fatigatione morte partim diuina cel

Crur' uenis incarnationis.

situdo miraculis resurrectione et ascensione intelligit. Crura illi' columne marmoree. hoc ē itinera incarnationis ei' s̄ recta et firma. qa qcqd p eū gestū ē ante tempa a dō dispositū ē. Que columne fundate s̄ sup bases aureas. i. pphas sapientia lucentes. q talis in carne apparuit. qalis pdict' in diuina dispositione fuit.

Spēs pulchritudo.

Species illi' ut libani. hoc ē pulchritudo ē ei' decor omniū scōꝝ sic libani ē omniū montiū. Electi' ut cedri. hoc ē sic cedri s̄ p omib' lignis. ita xp̄c ē egregi' p omib; scīs. Quom eni libani' altitudine et amplitudine ē insignis. ita xp̄c int omis qui de tra orti s̄ ante cellit. et sic ille mons nobiliū ferax ē arboꝝ. ita ille omis scōs in se radicatos extollit et cseruat. et sic cedrus pulchritudine. fortitudine. sublimitate. odore. omie dec' siluarū ante cedit. sic dilect' speciosus forma p filiis hominū. q ipse n̄ accep ad mēsurā. s; totū dm. et nos omis de plenitudine ei' accepim'.

Guttur dulcedo.

Guttur illi suauissimū. hoc ē intri sapor et dulcedo ūboꝝ ei' q. pauci gustant. ē suauissima. q au gustant ampli' esuriunt. Guttur etiā ē occulta dispositio bonitatis ei'. q factū ē ut foras nob loqueret. Et tot' ē desiderabilis. i. ds et ho. q n̄ solū sedm diuinitatē. s; etiā sedm humanitatē ab ipso initio cceptionis usq; ad triumphu passionis. resurrectionis. ascensionis. ē in omib; desiderabilis. Talis ē dilect' ms. et ipse ē amic' ms filie ierlm. qsi dicat. O ecclē l' fideles aie filie celestis ierlm. si uultis xp̄m dilige et ab eo diligi. necesse ē ut tale eū quale dixi intelligatis et diligatis. Hec allegoria specialit x̄ cuenit. tropologia au q seqt magis mbris ei' cgruit.

Tropologia.

Xp̄c ē caput eccle. q sic a capite omia mbra regunt. sic omis electi a x̄ regunt. Qd cap ē aurū optimū. i. obrizū. qa sic illo auro alia metalla deaurata auri fulgore induunt. sic omis x̄ nomine

xp̄iani dicti inregno ei⁹ ut sol fulgebunt. Come ei⁹ sic̄ elate pal
marū. Palma dr̄ uictoria. Est aū palma arbor inferi⁹ angusta. sup̄i⁹
lata. & significat uitā iustoꝝ q̄ partā & angustā uiā .i. ieiunia
& uigilias & alia corp̄is asp̄a ad latitudinē caritatis ambulanṯ.
ut aduictoriā certaminis puenant. Elate palmaꝝ s̄ idē qđ &
spatule ꝺ̄ rami pductiores semp ad excelsa tendentes. q̇ uirorē
nunq̄ amittunt q̄diu in palma s̄. p̄cisi u̇ mox arescunt. Come
ġ illi⁹ capitis s̄ fideles. ad celestia p uictoriā uirtutū tendentes.
qui uirorē fidi nūq̄ amittunt. q̄diu partā uiā ad uitā pgunt.
ab hac deuiantes mox a uita arescunt. Aliq̇ dicunt elatas palmaꝝ
cē̄ speciē arboris aromatice. q̄ latini abietē t̄ spatā uocant. Nā
ġce abies elates dr̄. & significat scōs ad sup̄na tendentes. Et hę
comę s̄ nigrę q̄si coruus. .i. ita despecti s̄ in mundo sic̄ x̄ fuit.
Coruus significat peccatores. Xp̄c dr̄ coruus. q̇a int̄ peccatores
ē reputatus a dicentib;. Nos scim⁹ q̇a ho hic peccator ē. Et iterū.
Si hic n̄ eēt malefactor. n̄ t̄ tdidissem⁹ eū. Come nigrę s̄ ut hic
coruus. q̇a fideles ita despecti s̄ ab impiis. ut a iudeis xp̄c. quib;
dictū ē. Hi malefici & seductores s̄. Coruus eciā pullos s̄ dissimi
les n̄ pascit. & xp̄c xp̄ianos s̄ dissimiles abicit. Oculi ei⁹ sic̄
columbę. sup̄ riuulos aq̄rū. hoc ē sapientes eū corde intuen
tes. & p quos alii eū intuent̄. Hi s̄ ut colūbę simplices innixi
sup̄ sp̄tās diuino sp̄u fluentes. Quę colūbę lactę s̄ lotę .i. dulci
doctrina a t̄renis mundatę. & resident iuxta fluenta plenissi
ma .i. morant̄ iuxta dona sp̄c sci habundantissima. Riui s̄
sp̄tē ueťis testamti. fluenta plenissima copiosa & exubans
euglii doctrina. Solent colūbę iuxta reside fluenta. ut uolatū
auiū in aqua p umbrā uideant. & sic ungues uitant. sic sci
in scp̄tis fraudes demonū p̄spiciunt. & ex deceptione quam
attendunt. quasi ex umbra hostē agnoscunt & fugiunt. Quę

fluenta plenissima dicunt qa de quibcunq; e filiu i scpta querit pilla adplenu inuenit. Gene illi areole sic aromatu. hoc e p lati pudibundi. q spudet turpia audire nedu face. q habent in se gmina multa uirtutu. q areole s esite apigmtariis. hoc e pagine uirtutu s scpte ab aplis. vl q bslibet pcedentib; patb. Labia eius lilia stillantia myrra pma. Myrra pma e optima. & intelligit mors x. q fuit optima. q toti mundi redeptio. Labia x s apientes uoluntate ei. q s ut lilia uirtutib; candidi. que lilia s stillantia myrra pma. i. ipsi s docentes ubo & exemplo amaritudine mortis x. Man illi tornatiles auree. hoc e bona opantes s irrephensibiles. cora hominib; ut auru lucentes. q mani plene s iacinctis. qa sola spe & desidio celestiu s laborantes. Iacinet quippe e lapis aerei vl uiridis coloris. & cu aura mutat. & s sci in uirtutib; uirentes & celestia appetentes. & mores ptemporib; mutantes. Vent ei eburneus distinct saphyris. Vent x s habentes uxores tanq n habentes. fide castitatis cingib; seruantes. Elefans nanq; cui os e ebur. castu e animal & ado frigide nate. ut sup os ei. i. sup ebur posito gcillimo panno. & sup pannu posita pruna extinguat pruna illeso panno. Et os eanuu claudit corp ei. unde dr inuulnerabile. Significat au scos & castos. ptelis diaboli inuulnerabiles. Saphyrus e lapis. specie sereni celi habens. Vent q x distinct saphyris. quando coniugati intenti s celestib; disciplinis. Crura illi colupne marmoree. hoc s illi q reb suis religiosos sustentant. qui ut colune marmoree s recti in scientia. & infrangibiles aurei. que fundate s sup bases aureas. i. sup fide patarcha & aplo. poma karitate lucentes. Species ei ut libani. qd s uigines. mundicia. ute albe. castitate candide. ut cedri opib; odorifere. Gutt illi suauissimum. hoc e uba emittentes doctne s suauissimi. Et e tot desidabi

Natura eboris.

lis· scil' in se & in omnib; m̄bris suis amabilis· Talis ut dixi ē dilect' m̄s in
se & in m̄bris suis· & iste ē amic' m̄s· q̄a hc solū amo & amorabeo· &
uos amate eū o filie ierlm· i· eccle pacē in celis uisure· Notandū
qd sic· x· ordines electoꝝ p x· m̄bra corpis· i· p caput & comas & ceta
desc̄ibunt· ita uirtutes eoꝝ p x· res· i· p aurū & palmas & cetas exp̄
munt· q̄ denario uite remunerabunt· q̄ & anagoge assignantur·
Prim' ordo ē p̄latoꝝ q̄ p cap̄ notant· cui opa ut aurū fulget· q̄a sapi x· ordines angloꝝ·
entia & caritate splendet· Qd aurū ē optimū· q̄a caritas & sapien
tia omib; uirtutib; sup eminent· Scds ē subditoꝝ· i· obedientium·
q̄ p comas exp̄mit· cui actio palme ul coruo assimilat· q̄a studio
bone actionis ut palma uiret· tribulatione ut coruus mundo sor
det· Terci' ordo ē doctoꝝ· qui p oculos figurat· cui opa columbis ul
riuis comparant· quia simplicit uiuunt & doctrina
fluunt· Quart' ordo ē re ligiosoꝝ q̄ p genas demonstrat·
cui act' s ut aromata· q̄a redolent uita & fama· Quint'
ordo ē magistroꝝ q̄ p labia designat· q̄ liliis & myrre adequat·
q p̄minet cordis mundicia & carnis mortificatione· Sext' ordo
ē militū ecclam armis defendentiū· q̄ p mari ostendit· cui opa
auro ul iacincto assignant· q̄a tēpe pacis puritate· tēpe belli
discretione decorat· Septim' ordo coniugatoꝝ q̄ p uentrē intelligit·
q̄ ebori & saphyro similis scibit· q̄a pudore & celesti desidio in
signit· Octauus ordo ē agcolaꝝ q̄ p crura notant· q̄ colupnis &
marmori cōparat· q rectitudine & stabilitate bone uite fulcit·
Noni' ordo ē uirginū q̄ p speciē· i· pulcritudine exp̄mit· qui libano
ul cedro adequat· quia & candore castitatis· & odore actionis ad
ornat· Decim' ordo ē ētinentiū ul orantiū· q̄ p gutt' ostendit· qui
suauitati assimilat· q̄a munda uita & scā oratio suauitas dō cō
pbat· Et neminē moueat qd idē sensus scpte nc illis nc alii
ascbit· q̄a p hoc maxime unitas eccle commendat· cū nc de p

latis ad subditos· nẽ de subditis ad p̄latos. vł ad alios transfertur.
Preterea notandũ qd̄ sup̄ in laude eccłe in p̄secutiõe militanti. vii. ordines electoꝝ. p. vii. mẽbra corpis scribunt̃. huic ũ eccłe in pace degenti. x. p̄scripti ordines assignant̃. qa & illa. vii. donis sp̄c sci armata cont̃ p̄secutores pugnauit. & ista. x. p̄ceptis legis armata. c̃tra uicia p denario uite dimicat. Postq̃ sponsa filiab; ierlm q̃litatẽ dilecti exposuit. chorus filiaꝝ ierlm respondit. Quo abiit dilect̃ tuus o pulcherrima mulierũ. Similitudo ẽ a c̃sodalibus q̃ sollicite dilectũ cũ amica q̃runt. Filie ierlm s̃ eccłe ł anime i p̄fectoꝝ. ierlm ũ eccła p̄fectoꝝ. Eccłe dicte s̃ mulieres. qa pariunt filios sp̄ales. Pulchra ẽ q̃ caret labe heresis. pulchior q̃ floret stu dio bone actionis. pulcherrima q̃ fulget instantia p̄dicationis.
Dicunt q̃ inp̄fecti ad p̄fectos. carnales ad sp̄ales. acti ui ad c̃templatiuos. subditi ad p̄latos. indocti ad doctos. Quo abiit dilect̃ tuus o pulcherrima mulierũ. Quo declinauit dilect̃ tuus. Quasi dicant. O eccła sp̄aliũ. fide & ope q̃ maxime dõ placens. int̃ eccłas sp̄ales partus edentes. doce nos q̃m queras absentẽ quasi quẽ p̄dicas ubiq; p̄sentẽ. & p̄sens ẽ qualit̃ sit uidend̃. & si absens ẽ q̃lit̃ sit inueniend̃. & queremus eũ tecũ. fide & deuotione. Aliud ẽ declinare. aliud abire.
Ille abiit qui in longinquũ uadit. ille ũ declinat. qui estum de uitans in p̃ximũ locũ in umbrã secedit. Xp̄c corporalit̃ abiit. cũ uidentib; discipłis celos ascend̃. Sp̄alit̃ ũ declinauit. cum de synagoga in eccłam p grãm uenit. Hic uidend̃ ẽ credendo. s; inueniend̃ bene uiuendo. Cũ sc̄ptũ sit celũ & t̃rã ego impleo. querit̃ q̃m d̃s dicat̃ abire vł adire. Sciendũ qd̄ tres mot̃ s̃. un̄ localis & tempalis. q̃ p̄prie ẽ corpis. qd̄ de loco ad locũ p temp̃ mouet̃. alt̃ ẽ tempalis & ñ localis. q̃ p̄p̄e ẽ sp̄c. q̃ p tempus & ñ p locũ mouet̃. cogitando p̄terita ł futura. ł mouet̃ in iram

vl amorē dei ē nec localis nec temporalis s; etn͂. q̇ppe ē dī. cū mouet̃ uolendo ad id faciendū. qd' etnalit̃ statuit fiendū. Dr̄ g̊ ds abire cū indignis gr̄am subthit. dr̄ v̊adire cū gr̄am suā largit̃ his q̊s dignos gr̄a sua fecerit. & ibi n̄ fit mutatio loci l' tēpis. Itē querit̃ cū ds ubiq; sit tot' quom̄ dicat̃ ēē tot' alicubi. Qd' eni ē totū alicu bi. illi' pars nulla ē alibi. Om̄e quippe qd' loco ↄtinet̃. tb' dimsionib; scil' longitudine. latitudine. altitudine. p spaciū distendit̃. & vi. circūstantiis uidel' sup̃ & infra & dext̃ & sinistra. ante & ret̃. circum sebit̃. S; om̄is dimsio & circūsēptio longe a dō remouet̃. q̊ sp̄e ēē sebit̃. Sciendū v̊ qd' trib' modis dicim' ēē. Om̄e q̇ppe qd' ē. aut ē in loco localit̃. aut in loco illocalit̃. aut ext̃ locū illocalit̃. In loco localit̃ ē corp'. q̊ locū sua mole occupat. & aliud eod̄e tēpe ibi n̄ sinit ēē ubi illud ē. Verbi gr̄a. Uinū in utre totū spaciū interius occupat. & acetū n̄ pot̃ infundi. n̄ uinū effundat̃. In loco autē illocalit̃ ē aīa incorpe. q̊ nulliū locū ibi occupat. s; illud illoca lit̃ uiuificat & sensificat. & n̄ ē op' ut recedat dans locum cibo l' potui ut int̃eant. Extra locū v̊ illocalit̃ ē ds. in se ipso simplicit̃ oā loca ↄtinens equalit̃. & om̄ia tempa circūcludens p̄sentialit̃. Igit̃ ubiq; ē totus. q̊a ē substantia & ratio et causa loc'. spacii. & t̃ mini' om̄iū. Respondit sponsa filia b' ierl̃m. scil' ordo in eccl̃a docentiū ordini discentiū. Dilect' m̄s de synagoga descend' p gr̄am in me eccl̃am hortū suū. q̊ fluentis euangl̃ii irrigata p fero gmina uirtutū. & uenit ad areolā aromatis. i. ad cetum sp̄aliū ubi ē collectio bonoꝝ opū. ut pascat̃ in hortis. hoc ē delecte t̃ de bonis opib' in eccl̃iis fide & ope fructiferis. l' in claustris florib' uirtutū odoriferis. & lilia colligat. i. opa castoꝝ in unitatē fidi c̄ greget. & in ītutib; candidos angl̃is associet. In me horto suo n̄ ex tra ē querendus & p̄cipue in areolis aromatū. & in hortis. i. in clau stris in ↄuentu sp̄aliū. quia ego dilecto meo subaudis p̄paro locū

Historia.

inme manendi humilitate & castitate / & dilect᷒ meꝰ p̄parat in locū
apud se receptionis q̇ pascit͂ int̄ lilia / i· delectat͂ int̄ scā desideria
castarū mentiū / ibi ē inueniendus· Eccl'a ē hortus x̄ asimili· /
q_ sic̄ hortus p̄fert uarios gerīminū flores· ita eccl'a p̄fert diu̇sos
u̇tutū sectatores· In h̄c hortū descend' dilect᷒ eū x̄ in eccl'a fidelib᷒
p miām ē descend' / aut dona sp̄c sc̄i largiendo· aut peccata remit
tendo· aut petita t̄buendo· Areola ē t̄ra in horto equis latib᷒· hinc
inde cōposita sollerti fossatorio creberrime reu̇sata· sup̄fluis gra
minib; expurgata / & intelligit͂ claustralis uita. ē̄fessione & pe
nitentia auiens purgata. reg'larib; disciplinis semini u̇bi di &
uirtutib; adaptata / in q̄ crescunt uirtutū aromata· quoꝝ odore
delectat͂ x̄· Est etiā areola fidelis anima penitentia purgata· /
studio religionis planata· / de q̄ redolent bonoꝝ opū aromata.
quib; pascit͂ sponsus· Sponsa cū filiab; ierl'm dilectū diu q̄situ
in horto aromata & lilia colligentē rep̄it· / q̄a eccl'a xp̄m magno
desid'io in sc̄ipturis quesitū in eūentu sp̄aliū studia castoꝝ adp
bantē inuenit· q̄ ipse hac laude excipit· Pulchra es amica mea.
suauis & decora sic̄ ierl'm· t̄ribilis ut castroꝝ acies ordinata. Hoc ē·
O amica mea cupiens scire secreta mea· / tu pulchra es uoluntate
& desid'io q̄ me q̄ris· & suauis uoce qua alios adq̄rendū mutuis
collocutionib; excitas· / & decora q̄ bonoꝝ opū exempla p̄bes· sic̄
hierl'm· i· p̄mitiua eccl'a existens sub ap̄lis hierl'm· / t' sic̄ eccl'a fr̄e
que nc̄ ē in celesti hierl'm· t̄ribilis demonib; & hereticis t' falsis
frib; c̄ūsatione & disputatione / ut castroꝝ acies ordinata / c̄tra
hostes armoꝝ instructione· Acies ē equiuocū· Acies oculoꝝ
ē pupilla oc'li· / acies armoꝝ ē acum̄ gladii· / acies castroꝝ ē agm̄
militū· Eccl'a ē distincta trib; ordinib;· qd' s̄ doctores· conti
nentes· coniugati· / qui p noe. daniel· & iob s̄ p̄signati· / ex quib;
noe arcā rexit in undis· / daniel continens fuit in aula regis· /

N̄ q̄d sit acies.

iob curā gessit coniugis· Qui etiā in euglīo notant᷑· ubi duo in agro· ·iii· ordines eccl'e
qd̄ s̄ doctores· duo in lecto· q̄ s̄ ꝯtinentes· duo in molendino· qd̄ s̄
ꝯiugati scribunt᷑· In his singlis s̄ acies uirtutū armis instructe in
castris dn̄i scil' in ecclīis vl' in claustris ꝯtra agmina uicio͞r ordinate·
cū doctores hereticos l' demones disputando inpugnant· ꝯtinentes
sobrię uiuendo ꝯtra inpudicos dimicant· pugnant· coniugati fi
de ꝯiugali & elemosinis tela luxurię deuitant· Quę acies sic instruc
tę s̄ t̄ribiles· q̄a uitę iusto͞r uident᷑ male uiuentib; horribiles·
graues s̄ eni eis etiā ad uidendū· & horrent ꝯsilia eo͞r ad audien
dū· Similitudo ē a militib; q̄ semp s̄ in castris parati ad resistendū
hostib'· Castra romano͞r t̄ribilia erant· q. totū mundū p̄mebant·
s; suauia n̄ erant· q. uerā pacē n̄ habebant· In eccl'a aū nec terror
suauitatē· nec suauitas aufert t̄rorē· q̄ in t̄ra celestē uitā agit· &
barbaros diu̇sarū nationū animos ad suū ritū t̄he satagit· P hoc
qd̄ dic̄ sponsus pulchra es amica mea· notat᷑ qd̄ regina regio orna
tu ad regē uenerit· p hoc v̄ qd̄ dic̄ t̄ribilis ut castro͞r acies ordina
ta· intelligit᷑ qd̄ armata multitudine comitata aduenerit· q̄ppe
quę cū amaná & aquilone pugnā iniit· adhuc ꝯtra guttas noctiū
pugnatā arma n̄ deposuit· Designat᷑ aū qd̄ eccl'a q̄ p̄secutiones
paciencia deuicit· hereses sapientia supauit· ornatū u̇tutum
in pace induit· s; tamē armis sp̄alib' iugit᷑ inuigilat· q̄b; falsis frib;
resistat· Cū aū sponsa inuenti dilecti pulchritudinē insa
ciabilit᷑ intueret᷑· & claritatē decoris ei' stupefacta miraret᷑· dicit
ei sponsus· Auerte oclos tuos a me· q̄a ipsi me auolare fecerunt· Hystoria
Quasi dicat· Noli me in tantū in t̄ba intueri· q. in aul'a ibo· & ibi
aspectū meū t̄ totū fruendū p̄bebo· Scil' cū eccl'a tota intentio
ne dilectū in sc̄ptis querit· & cū parti mercatis inuenit ei' mirā
sapientiā in generib; & speciebus rerū stupefacta mirat᷑ & hanc
pfecte magno desidio cognoscē conat᷑· s; ei dr̄· auerte oculos tuos adhuc eccl'e intentia·

ame .i. intelligentiã & intentionẽ oc̄los cordis auerte a mea diui
te quia ipsi me auolare fecer̄. hoc ẽ ipsi oculi cordis tui uident.
inquantũ om̄e humanũ & angelicũ intellectũ excedã. Quasi
dicat. Sufficiat t̄ qđ me ex parte uides in sc̄ptã & inuisibili e͞tã
& ne queras me ex toto in hac uita uide. qđ n̄ potis p̄ tua fragilitate
nec q̄ras hoc ẽ sequi in uia qđ t̄ dabit̄ in p̄atã. p̄ea me totũ uidebis
cũ ad me in aulã p̄ueneris. Similitudo ẽ ab aq̄la. q̄ in alto uix ui
detur. s; altius uolans n̄ uidet̄. Ita d̄s cũ aliq̄ntulũ in c̄templatione
cernit̄ subito ex oc̄lis cordis eripit̄. & om̄ẽ intellectũ longe trans
cende p̄pendit̄. Oculos cord̄ in d̄m figit. qui trinitatẽ in p̄sonis
& unitatẽ atq; equalitatẽ in ẽẽntia d̄itatis p̄fecte cognoscere
querit. S; ipse ab oc̄lis cernentis euolat. d̄u s̄ incōp̄hensibile cer
nit. qđ uide desiderat. Oc̄los ḡ ab eo auertit & ad creatã hos flec
tit. d̄u hic in opib; creatis cōtēplari satagit. quẽ in ẽẽntia sui uide
n̄ potuit. Non solũ oc̄los tuos aũte a me. s; etiã capillos tuos a me
℟ Capilli cogitationes. cohibe. Capilli s̄ subtiles cogitationes. q̄ ascend̄t multipli
ces sic̄ grex caprar̄ ascendit ad rupes. & hoc de galaad .i. de x̄po q
ẽ aceruus testimonii .i. fortitudo m̄r̄m. Cogitant enĩ quidã
de x̄o q̄m de massa peccatrice absq; peccato potuerit ẽcipi. quom̄
absq; uiro de sola uirgine nasci. quom̄ inpassibilis pati. & inmor
talis potuit mori. & inde ascend̄t cogitationes ad d̄itatẽ. cum
cogitant q̄m x̄c sit imago d̄i inuisibilis pat̄ equalis. q̄m sit d̄i
sapientia d̄i uirtus. & q̄m oĩa p̄ ipsũ facta sint. & q̄m om̄a uerbo
uirtutis sue ẽtineat. Has cogitationes q̄si capillos constringe. &
altiora te ne quesieris que hic ad plenũ cognosc̄e n̄ poteris.
℟ Dentes sensus. Dentes etiã tuos a me absconde. q̄ s̄ sic̄ greges ouiũ que ascende
runt de lauacro. Dentes s̄ acuti sensus qui cibos sc̄ptr̄ exponendo
comminuunt. Greges ouiũ de lauacro ascendentes. s̄ fideles
de baptismo uenientes qui alios lacte doctrine reficiunt. uel

bonis exemplis uestiunt. Tonse u͛ oues. s̄ illi q̇ oĩa p̄x̄ reliquerunt.
Quasi dentes exierunt. q̇ in exponendis sc̄ptis sensus acuunt.
uolentes scire qualit̄ in gr̄a positi sint q̇ baptizati innocent̄.
hic ut oues uixer̄ ut omnia p̄x̄ reliq̄runt. Dentes u͛ absondit.
dū sensus ab hac intentione retrahunt. & hec in hac uita ines
fabilia ēē ppendunt. Genas tuas quoq; aitte ame. q̄ s̄ sic cortex
mali punici. G ene punicis malis cōparate s̄ sententie de — Gene sententie
m̄rib; rubedine plene. que diligent̄ inuestigant. qualiter se
m̄res in illa uita habeant. Has genas auertunt. dū om̄s senten
tie de talib; succūbunt. q̄ homini in hac uita icognoscibilia
s̄. Hec om̄a ad illos dicta s̄ q̇ nimio desidio statū futur̄ uite in
quirunt. s; in m̄sitate illi⁹ p̄ssi. a conatu suo deficiunt. S; hec
anagogice dicta. allegorice etiā s̄ dicenda. A nagoge respi
cit ad uniu͛sale ecclām. allegoria u͛ ptinet ad ordines eccle. Per
capillos q̇ & dentes & genas designant̄ tres ordines in eccl̄a. uel
tres acies cont̄ hostes ordinate. p capras u͛ & oues & mala puni
ca. exp̄munt̄ u͛tutes eor. Rex itaq; laudauit reginā. laudauit
& agmina ei⁹. q̄ x̄ āppbat uirtutes eccle. āppbat & opa m̄brorū
ei⁹ dicens. Capilli tui sic̄ greges caprarū. q̄ ascender̄ de galaad.
Capilli eccle s̄ cōiugati. qui ei p fide adherent. ut capiti capilli.
Qui ut grex caprarū ad galaad ascendit. dū p opa m̄ie ad x̄pm
tendit. Galaad q̇ppe dr̄ aceruus testimonii. & significat x̄pm
in q̇ testes ei⁹ .i. m̄res coaceruant̄. De hoc monte capre apparent.
dū fideles exemplo x̄ aspa mundi subeunt. p que ut capre ad
alta celorum scandit. D entes tui sic̄ greges ouiū. que ascender̄
de lauacro. Dentes eccle s̄ doctores qui cibū sacre sc̄pture comminuunt.
& in corp⁹ eccle mittunt. Hi s̄ sic̄ greges ouiū. quia innocent̄
uiuunt. & pximos lacte doctrine nutriunt & eos bonis exēplis
uestiunt. Que oues ascender̄ de lauacro ut tondeant̄. ita isti

debaptismate loti apeccatis ascendit aduirtutes/ & relinqũt trena
ut nudi xp̄m sequant̄. Et hę s̄ oues om̄s gemellis fetib;/ quia docto
res pleni s̄ opib; gemine caritatis. & n̄ ē sterilis in eis ouib;/ quia
nullus ē indoctorib; uacuus abonis opib;. Sic cortex mali pu
nici genę tuę. Genę eccłe s̄ continentes. peccare erubescentes/
que s̄ sic cortex mali punici nimiũ rubicundi/ q̄ n̄ soliũ de
ppriis casti erubescunt. s; etiã depeccatis alienis. Ita appares
exterius corã hominib; absq; occultis tuis/ i. absq; caritate que
latet corã me interius. Postq̄ rex acies armatas laudauit/ in
laude regine prupit dicens. Sexaginta s̄ regine & lxxx. c̄cubi
ne/ & adolescentularũ n̄ ē numerus. Vna ē columba mea. p
fecta mea/ una ē matri sue electa genitrici sue. Salemon rex
sapientissim9 & ditissim9 erat amator mulierũ feruentissim9.
Hic habuit ccc. reginas & ccccc c̄cubinas/ int̄ quas reginas
erant ut credit̄ lx. nobiliores & aliis digniores. quas ad com
parationẽ aliaꝝ solas uocat reginas. q̄s & hic mysterii grã in
troducit/ & itẽ int̄ c̄cubinas. lxxx. aliis digniores & gn̄e & grã/
q̄s solas hui9 significationis grã ponit. Porro int̄ reginas erat
una aliis p̄stantior & generositate & dignitate. q̄ regina regi
naꝝ dicebat̄ que filia pharaonis n̄ incongrue fuisse putatur/
quã & hic adlittam laudare ēdit̄. Hanc coronatã peceden
tẽ regine c̄cubine & filie laudauer̄ dicentes. Que ē ista
que pgdit̄ q̄si aurora consurgens/ pulchra ut luna electa
ut sol/ terribilis ut castroꝝ acies ordinata. Per hoc intelligi
tur cum multitudine armoꝝ l' armatoꝝ pcessisse. Trecenti
enĩ legunt̄ cũ aureis scutis regẽ & reginã semp p̄cessisse/ &
supi9 scribunt̄ lx. fortes armati lectũ salemonis custodisse.
His omissis allegoria admediũ deducat̄. Dauid qui semp
fuit inbellis exp̄ssit figurã xp̄i hic peccata pugnantis/ sile

mon ū q̄ semp fuit inquiete pacis gessit figurā x̄ in celis reg
nantis. Qui templū fec̄ in quo reginā austri recepit. quia x̄ domū
in celo p̄parat in q̄ ecclām recipiat. Salemon qd̄ sonat pacificus.
ē x̄ pat̄ futuri scl̄i princeps pacis. & pacis n̄ erit finis. Salemon
erat amator multarū mulierū. & xp̄c ē amator multa͞ꝝ ani
marū. Hic hab. lx. reginas & lxxx. ccubinas. hoc ē om̄s aīās
pfectoꝝ in ctemplatiua uita & om̄s aīās inpfectoꝝ in actiua
uita. Hi quippe duo numeri p mysterio ponunt̄ in hoc can
tico. quoꝝ un̄ ē pfect̄ & ali̅ ē inpfectus & significat pfectos &
inpfectos in eccl̄a. Sexagenari̅ & enī pfect̄ ē. q̄ cstat suis
partib; ut sup̄ dictū ē & significat pfectos. octogenari̅ uero
ē inpfect̄. q̄ n̄ cōplet̄ suis partib. & ido significat inpfectos.
Sexagenari̅ quoq; p senariū & denariū multiplicat̄. quia sexies
x. aut decies. vi. fiunt lx. Qui numerus significat o͞s qui pfecti s̄
in. vi. opib; eu͞glii. & in. x. p̄ceptis legis. Hoꝝ aīē dicuntur
regine. q̄ sponsū x̄ p celestib̄ dilig̅t. & he regni coheredes erunt.
Octogenarius aū numerus p octonariū & denariū multiplicat̄.
q̄a octies x. l̄ & decies octo fiunt. lxxx. Qui numerus designat
carnales decalogū legis p p̄t̄ sclares dignitates & diuicias mun
di obseruantes. que in. iiii. plagis mundi & in. iiii. elementis c̄
tinent̄. Et ido hoꝝ aīē dicunt̄ ccubine. q̄a sponsū n̄ p regno dili
gunt. s; eū p t̄palib; seruiunt. Adolescentule s̄ aīē p totum
mundū in x̄ renate adhuc in fide rudes. & lacte doctrine egen
tes. Harū n̄ ē numerus apud homines. ut reginaꝝ 7 ccubinaꝝ.
quia soli dō cognit̄ ē numer̄ electoꝝ in supna felicitate locan
d. Vl ido adolescentulaꝝ n̄ ē numer̄. q̄ in numo reginaꝝ & ccu
binaꝝ n̄ cōputant̄. q̄ sacram̄tis sponsi n̄ renouant̄. Easdē uocat
adolescentulas quas sup̄ filias syon l̄ ierl̄m nominauit. que
cū regina n̄e ad regē uener̄. & cū rege laudib; eā extulerunt.

Nota. Sexaginta pfectos. septuaginta i pfectos significat.

De qua subdit. Una est columba mea perfecta mea. Quod est dicere. Diversi sunt quidem ordines electorum ex quibus quidam regine, quidam dicuntur concubine, quidam adolescentule, sed licet tot sint regine in spiritualibus et tot concubine in carnalibus, tot adolescentule in parvulis, tamen ex his omnibus est una catholica ecclesia que est reginarum regina, columba mea, quia vii donis spiritus sancti per me plena, perfecta mea, quia per me omnibus virtutibus omnibus carismatibus in omnibus ordinibus suis repleta, et ideo est una subaudis heres matris sue celestis Ierusalem et una electa genitricis sue gratie, que de mundo elegit eam et supernis civibus sociavit. Verbi gratia. Regine sunt principales ecclesie ut hierosolimitana et antiocena et alie similes eis alias regentes, romana vero ecclesia que est mater ecclesiarum est regina reginarum, adolescentule autem sunt ecclesie in nullis constitute principalibus subdite. Porro concubine sunt ecclesie hereticorum scismaticorum falsorum fratrum, qui sponsum parentis tantum colunt et hic mercedem recipiunt. Viderunt illam filie et beatissimam predicaverunt. Que superius dicte sunt adolescentule quia in Christo renovate nunc dicuntur filie, quia heredes erunt matris ecclesie. He reginam viderunt que ecclesiam in cunctis ordinibus donis Christi repletam et virtutibus ornatam respexerunt, et ideo beatissimam predicaverunt, quia post tot gratiarum munera ad eternam beatitudinem eam vocari audierunt. Beata erat ecclesia quando de ydolatria ad fidem Christi est vocata, beatior quando variis donis spiritus sancti est ditata, beatissima erit quando in summa beatitudine angelis associata dominum videbit. Regine etiam et concubine hoc est spirituales et carnales mirando et predicando magnalia dei laudaverunt eam dicentes. Que est ista que progreditur quasi aurora consurgens, id est quam gloriosa est ista tot virtutibus tot donis glorificata, que ex omnibus partibus mundi et opere et predicatione ad Christum progreditur quasi aurora consurgens sub apostolis. Sicut enim aurora surgens tenebras noctis depellit, solem mundo inducit, sic ecclesia nascens tenebras ignorantie repu

lit & sole iusticie mundo dictis & exemplis induxit. Pulchra ut luna sub psecutorib; quia auero sole illustrata noctē sceli eu glica luce pfudit. Electa ut sol in pace sub religiosis. q imaginē ueri solis in se repsentat ambulans in omi iusticia & scītate & ueritate. Et in his omib; tribilis ut castro acies ordinata. quia in oib; ordinib; suis & in omib; tēpib; erat pmunita spalib; armis ut nulla aduersitate posset cohiberi. qn in se pmonstraret pulchritudinē lune in nocte laboriose actionis. & solis imaginē in spe retributionis. Aliter: Eccl'a erat aurora ante legē. luna sub lege. sol sub euglio. acies castro sub antixō. hec etiā erat aurora in philosophis. luna in sceli dignitatib; sol in sapientib9. Similr ē ipsa aurora in cōiugatis. luna in cōtinentib9. sol in doctorib; acies ordinata in oib;. Sic ē nihilomin9 aurora in pueris. luna in iuuenib; sol in senib9. acies castro in singlis. contra demones & hereticos & falsos frs. Querit cur totiens in hoc cantico amantiū introducant castra pugnantiū. Hoc ido fit. qa sic milites pacta milicia sponsas ducunt. ita fideles anime p9 miliciā hui9 uite sponsi sui xi amplexus adeunt. & humana natā de paradyso expulsa toto tempe hui9 uite pugnando laborat ut ornatū suū recipiat. & coronā regni pmissam pcipiat. Post sudorē qppe certaminis dabit corona laudis. Et hoc summope notandū. qd duodecies a sponso l a sponsa ē pugnatū. Sexies ante aduentū xi. & iterū sexies ~~sexies~~ p9 ipsi9 aduentū. Primū bellū fuit in aula int tyrannū & impatorē & int utriq; pricipes & potestates. quando tyrannus impiū inuasit. & similis altissimo ee uoluit. In hoc bello regina scil anglica natā tyranno diabolo cōsensit. & cū ipso cōmū exiliū subiit. Nā uict9 a rege do cū omib; suis de aula celi cecidit. & carceris inferni suppliciū subiit. Scdm bellū

Xii. bella.

fuit sub gygantib; int̄ filios di & int̄ filias hominū. i. int̄ postos abel & pgeniē cain. qđ ceptū ē ab abel & cain. & t̄minatū ē dilu uio. In hoc bello signifer sponse abel cecidit. s; uictor coronā tam̄ pmeruit. Terciū belliu fuit sub edificatorib; turris int̄ liberos & seruos. qđ cepit a sem & cham. & finitū ē in diuisione lingua. Quartū fuit sub patarchis int̄ circūcisor & int̄ circū cisos qđ cepit ab abraha & pharaone. & t̄minū habuit in sub mersione exercitus pharaonis in mari rubro. In hoc bello psecu tus ē hismahel. ysaac. laban. iacob. fr̄s ioseph. egyptii filios isrl. Quintū fuit sub data lege int̄ di cultores & gentiles. q̄ ceptū ē a iosue & amalech. & finitū ē sub pacifico regno salemonis. Sextū fuit sub regib; ł pphis int̄ filios & israhelitas ł int̄ baby lonios & iudeos qđ cepit a roboā & ieroboā. & finitū ē sub au gusto t̄pe pacis. In hoc bello om̄s duces pmitiue eccl̄e scił pphe ceciderūt & tam̄ palmas uictorię receperunt. Sub grā ū pmū belliu fuit int̄ sponsū & adulterū. uideł int̄ x̄pm & diabo lū. qđ ceptū ē ab herode & pueris. & finitū ē in destructiōe ydolatrie & uocatione gentiū. In hoc bello sponsus cū ad ultro duelliu iniit. qndo cū in die belli. i. in parasceue cuspi de crucis t̄nsfixit. mox q; duces exercit sui misit q ciuitates in t̄re a tyranno possessas cū pplo reciperent. q a aplos p orbe misit. q uicos. castella. ciuitates a diabolo p ydolatriā obsessas. ad fide ueri regis x̄ reuocarent. Sedm̄ belliu fuit sub psecu torib; int̄ x̄anos & paganos. qđ cepit a pet̄ & nerone ł symo ne mago. & finē habuit sub cōstantino. In hoc bello signifer regine stephan cecidit. om̄s q; duces ei scił apli corruerunt. nec n̄ oīs exercitus m̄m subcubuit. & coronā uite pmeruit. Terciū belliu fuit sub cōfessorib int̄ hereticos & catholicos qđ cepit ab arrio & alexandro ep̄o. & finitū ē in cōstantinopoli

tano ceilio· In hoc bello athanasius ieronim᷒· augustin᷒ & alii q̃
plures clari fuer̄· q milites x̄ armis p̄claris instruxer̄· Quartum
bellū nē gerit̄ sub religionis int̄ ueros & falsos fr̄s· qd̄ cep̄ quidē
a iuda & petro· s; maxime inualuit quando claustralis religio
institui cep̄· finiet̄ aūt sub antix̄ l' potius in fine mundi· Quintū
bellū erit sub antix̄ qd̄ incipiet a p̄dicatione helyę & enoch·
& in morte antix̄ finiet̄· In hoc bello corruent duces regine
helyas & enoch· & omnis exercit᷒ m̄m & ipse dux & caput malorum
antix̄· Tc̄ sunamitis regine austri c̄federabit̄· & mandragora
eis associabit̄· Sextū bellū erit int̄ regē glē & regē supbie· int̄
anglos & homines· In hoc bello rex xp̄c cū uniu̇so exercitu an
glorum aduemens· hanc babylonia ciuitatē diaboli cōburet·
ipsū hostē cū oīb; suis in stagnū ignis & sulphuris p̄cipitabit·
& sponsā suā glā & honore pacto bello coronabit & in thala
mo glē collocabit· sibiq; copulabit· qa se ipsū ei talē qualis

XPOSITIO PRECEDENS RETULIT REGINAM AUS
tri tria bella p corona gessisse· unū ɔtra amanā aliud
cont̄ aquilonē· teiū cont̄ guttas noctuū· ac uictricē ad
regē coronandā uenisse· & in comitatu lx· reginas & lxxx ɔcu
binas & innumeras adolescentulas habuisse· hancq; a rege fauo
rabilit̄ susceptā fuisse· Que de castris acies ordinatas pduxit·
insignia belli scil' aurorā· lunā· & sole ptulit· ipsa cū uniu̍so
comitatu suo tumphatura pcessit· Porro uexillū auror
sanguineo colore aciē mr̄m pcessit· que ɔtra agm̄ psecutorū
init certam̄· quoꝝ dux amana fuit· Uexillū aū lune candido
splendore aciē ɔfessoꝝ pibat· q ɔt agm̄ hereticoꝝ se armauerat·
quoꝝ pnceps aquilo fuerat· Uexillū û solis igneo fulgore aciē
sapientū ante cessit· q arma ɔt agm̄ falsoꝝ frm̄ q gutte noctuū
dicunt̄ sumpsit· Sequens aū expositio refert nouā sponsā
de occidente aduenisse· & hanc regē magnifice suscepisse·
Regina nāq; austri cū suis triumphante & cū rege tpudiante
ecce paranymphi helyas & enoch sunamitē in qdriga amina
dab cū multis milib; adducet· q regine & ɔcubine nec non &
adolescentule cū ipsa regina omiū maximo plausu excipi
unt· & in hortū nucū cū magno iubilo regi adducet· De cui
aduentu rex exhylaratur· & hoc carm̄ ei modulatur·

Descendi in hortū nucū ut uidē poma ɔuallıū· & cetera· Postq enī
in fine mundi plenitudo gentiū ad fidē x̄ intrauerit· tc̄ etiā
in synagoga pp̄dicatione hely & enoch fidē x̄ suscipiet· qm̄
ipse hac laude excipiet· Descendi in hortū nucū· hoc ē formā
serui assūpsi & ueni in mundū ut uiderē poma ɔuallıū· i· ut re
munerarē opa humiliū· Quasi dicat synagoge ad fidē uenien
ti· Merito uenis ad me qa ego pior ueni ad te· qndo descendi de
celis in iudeā que erat hortus nucū· i· habitatio fideliū· qui ex

teri patiunt amaritudinē tribulationis. interius habent dulcedinē
spē remunerationis. In nuce tria notant. cortex exterius qui ē amarus.
testa interior que ē dura. & enuclear qđ ē dulce. Cortex s̄ hi quib⁹
s̄ amara uicia. testa q̄ frangit corpus uigiliis. ieiuniis. enuclear spāles
uiri. Idō aū descendi in hortū. i. in iudeā. ut uiderē poma cuallis.
i. opa ppli in ierlm habitantis q̄ cuallis dr̄. quia int̄ regna gentiū
q̄si int̄ montes erat posita. Et inspicerē si floruissent uinea. hoc
ē si in fide florentes pferret synagoga q̄ uinea dicta ē dn̄i. quā
ipse de egypto transtulit & in iudea plantauit. Et uiderē si ger
minassent mala punica. hoc ē si aliq̄ p fide optarent p prio
cruore pfundi. Et si ista ibi n̄ inuenirē. eos talia facē docē. Si
ipsi me repulerīt. insup contumeliis affectū occiderīt. Ad que
ūba synagoga turba respondit. Nesciui subaudis ista. idō feci
talia. q̄ndo uidi te int̄ hoīes ut hoīem cū satū. nesciui te fuisse
dm̄. Quando uidi te int̄ latrones pendentē nesciui te mundi sal
uatorē. q̄ si te dn̄m glē sciuissē nūq̄ te crucifixissē. S; tu exce
casti me ut salutē humani gnis p me opareris. & idō nesciui q̄
feci. q̄a aīa mea turbauit me ppt̄ quadrigas amminadab. Hoc ē
animalitas mea fēē me diffidē ppt̄ euglicā doctnā. que me a cir
cūcisione a dō p̄cepta & a legalib; cerimoniis phibuit. & bap
tisma atq; alia noua instituta docuit. Tria s̄ in homine. caro
animalitas. spc. Caro ē pondus & aggrauatio. animalitas. libi
tū carnis sedm qđ uiuim⁹. & nihil ueri sapim⁹. spc ē q̄ iustificat.
Aloti cōtra filios isrl̄ pugnauerīt. quib; deuictis archa dī rapuerīt.
Qua ppt̄ diuina ultione pcussi in posteriora. a diis c̄sultis re
sponsū acceperunt. qđ ab illa infirmitate n̄ possent libari. n̄
archa remitterent. Que tē inposita q̄drigis. reducta ē in domū
amminadab sacerdotis. Quadriga ē x̄ euglm. iiii. rote s̄. iiii.
euglste. q̄ circa finē soli p totū mundū currerent. Archa x̄ ē humani

Tria in nuce.

Tria in homine sunt.

tas· manna in archa ē x̄ diuinitas· Archa ē ducta in allophilos· &
x̄ ductus ē ad gentes p apl'os· Archa ē reducta in quadrigis in iu
deā· & xp̄c in fine mundi reducet' p eglā in synagogā· De domo
amminadab reducta ē p dauid in ierl'm· Amminadab dr' spon
taneus ppl'i mei· & ē x̄ sponte oblat' p peccatis ppl'i· Cui' domus
fuit ierl'm· de qua eū pat' transtulit in celestē ierl'm· Quadriga hui'
amminadab ut dictū ē s· iiii· euglā ppt' q̄ conturbata ē syna
goge aīa· q̄a aīalis sensus eā mutuū cepit pturbari· quando p
mundū audiuit euglm x̄ pdicari· S; in hac q̄driga te uehit' q̄n
do p euglicā doctnā ad fidē x̄ pducet'· Noua u' sponsa p̄sentiam
regis ferre n̄ ualuit· quē p' multa pbra morte t̄pissima ē dēpnav'·
& ido a facie ei' abire cepit· s; chorus reginar' & filiar' ierl'm reuo
cat eū dicens· Reuertere reuertē sunamitis· reuertē reuertē ut in
tueam' te· Scil' synagoga p q̄ regē xp̄m occidit· subei dn̄o cē
erubuit· S; uox pdicator' reuocat eā dicens· Reuertere reuertere
sunamitis· Sunā ē ciuitas in q̄ heliseus mortuū suscitauit·
& significat mundū· in q̄ x̄ suscitauit gen' humanū· Sunā aūt dr'
captiuitas· inde dr' sunamitis captiua· & intelligit' synagoga
a diabolo in pfidia captiua· Dicit' etiā sunamitis coccinea· q̄
sanguine x̄ redepta· Huic dr' a pdicatorib; euglii quat' reuertere
scil' a iiii· plagis mundi ab errore pfidie ad fidē x̄ cuertē· t're
uertere ad redeptorē tuū te uocantē· te suscipe uolentē in eū
credendo· reuertē ad eū illū diligendo· reuertere ad eū ei' p̄cepta
operando· reuertere ad eū pmissā uitā ab eo sperando· ut intueam'
te· i· ut imitem' te· ul' reuertē p iiii· eugla· ul' p iiii· uirtutes· ut
cūsionē tuā intuentes laudem' dm̄· Iudei nāq; in fine mundi
cūsi tante cūsatiōis erit· q̄d eccla mirabit' & ei' exemplo utet'·
Conuertent' eni p helyā & enoch ad uespā mundi· & famē ubi
di pacient' ut canes· & circuibt' ecclam ciuitatē di audire

Hystoria.

Sunam.

ac̄anis uerbu dn̄i. & uiuent isdē institutis ut oli eccl̄a sub ap̄lis.
Adhanc uocationis uocē sunamitis adregē ē regr̄ssa. & abeo in
grām recepta. Que mox instituit laudē ei choros canentiū. & cast̄
contra hostes ei pugnantiū. Conu̇sa nāq; synagoga pt̄ri⁹ inomı̄
loco xp̄m laudabit. ubiq; c̄tra uicia pugnabit. Unde rex dicit
adreginā sunamitē intuentē. & ei ornatū mirantē. Quid ui — Hystoria.
debis insunamite n̄i choros castroꝝ. Quasi dicat. O eccl̄a mea nil
aliud uidebis insynagoga adme c̄ūsa n̄i choros ı̄n laudē ca
nentiū & castra puritate pugnantiū. Erit enī tē tale tempus
q̄le n̄ fuit abinitio mundi. scil̄ p̄secutiōis. t̄bulatiōis. erroris.
Surgant q̄ppe tē pseudo p̄p̄he. & facient tanta signa & p̄digia.
ut in errorē etiā q̄q; doctissimi ducant̄. Insup dux & cap̄ maloꝝ
antix̄. ho peccati. fili⁹ p̄ditiōis. q̄ extollit̄ sup om̄e qd̄ d̄r aut qd̄
colit̄ d̄s. ostendet se in ōib; signis & p̄digiis m̄dacib. i. adnullā
utilitatē ualentib;. tanq̄ sit d̄s q̄b;. electos tēptabit. & n̄ ēsenti
entes ōib; penis cruciabit. Denīq; ut daniel & apokalipsis testan
tur cū x. regib; ecclām inpugnabit. c̄tra quē hec sunamitis bel
lū suscipiens x. ordines iustoꝝ. quasi x. legiones in castris ordina — x. Legiones.
bit. q̄s sp̄alib; armis instructas sp̄ale belliu cū eo inibit. Quos or
dines rex enumerat dū x. m̄bra sunamitis laudat. q. op̄ū se lau
dantiū & piusticia pugnantiū ap̄pbat dicēs. Quā pulchri s̄
gressus tui incalciamītis filia p̄ncipis. subaudis d̄d. cui filia erat
synagoga. Princeps eccle ē xp̄c. cui filia ē sunamitis p̄fidē &
regenerationē. Hui⁹ gressus s̄ bone affectiones quib; gradit̄ de uir
tute inuirtutē. q̄ s̄ pulchri bona opatioē. & hoc incalciamītis. i.
inap̄loꝝ exemplis. Calciamīta quippe fiunt depellib; mortuoꝝ
animaliū. & s̄ exempla iustoꝝ in x̄ mortuoꝝ. Sccl̄a ē corp⁹ xp̄i.
cui m̄bra s̄ ordines iustoꝝ. similitudines ū rerū. uirtutes coꝝ. — Pedes sunamitis agri
Pergressus q̄ scil̄ p pedes conu̇sio synagoge notat̄. Prim⁹ ordo iustoꝝ — cultores.

inea qd̄ s̄ agricultores· q̇ quasi pedes corp̄ portant· dū reb̄ necessa
riis eccl̄am sustentant. Hi in calciam̄tis incedunt· dū sc̄dm ex
empla iustorum uiuunt. Et hi in p̄ma acie antix̄ resistunt· dū
eo ēt̄empto uitā cū reb; p x̄ amittunt. Sc̄ds ordo iustorum in ca
s̄ ēiugati· q̇ p iuncturā femorum designat̄· unde subditur:

Femora coniugati.

Periuncturā feminū tuorum sic̄ monilia· q̇ fabricata s̄ manu arti
ficis· Fem̄ femoris ē uirorum· fem̄ feminis ē mulierū. P iuncturam
feminū fecunditas ēples accipit̄· p monilia ornat̄ & munim̄·
p manū artificis excellentia opis. Digni ē eni op̄ ipsi artificis·
quā discipli discentis. Iunct̄ feminū synagoge s̄ sic̄ monilia·
q̇ ēiugati in ea p femora ēiuncti· ipsi & filii quos generant
eccl̄am fide & opatione ornant· ut man̄ artificis fec̄· i· ut opa
tio x̄ docuit. Vel iunctā feminū ē ēcordia duorum pplorum scil̄
iudaici & gentilis in una fide x̄· q̇s x̄ana sacram̄ta ēiungit̄ &
sp̄ales filios gignunt. Que iunctā ē sic̄ monilia· q̇ ēcordia illorum
ita ēuenit sic̄ ēiunctio duū testam̄torum ēgruit· qd̄ utrūq; istā
ēiunctionē p̄dix̄· q̇ monilia fabricata s̄ manu artificis· quia
duo testam̄ta q̇ eccl̄am exēplis sc̄orum ut monilia ornant &
sententiis ētra hereticos muniunt· ēposita s̄ a d̄o pat̄ omiū
artifice p filiū q̇ ē man̄ ei̅ p quē fec̄ oā· in q̇ ope ignis erat sp̄e sc̄s.
Ita iunctā· i· ēcordia illorum ornat synagogā & munit cont̄
antix̄ seuiciā. Que iunctā ē facta manu artificis· i· ēiunctio
illorum pplorum ordinata ē ēsilio x̄· qui solus nouit cur usq; ad illud
temp̄ iudeos excecauerit.

Vmbilic̄ delicati in sc̄pturis.

Tercī ordo s̄ delicati & molles· q̇
p umbilicū notant̄ de quib; subdit̄. Vmbilic̄ tuus crater tor
natilis· nūq̄ indigens poculis. Vmbilic̄ ē molle mbrū. & ē
media pars hominis· q̇ habet sup̄· vi· partes q̇ s̄ cap̄ oculi· nasus·
os· collū· pect̄ vii m̄ ē umbilic̄. Inferi̅ habet· vi· q̇ s̄ pes· tibia
crus· coxa· fem̄· uent̄· vii· umbilic̄ q̇ significat illos qui p· vii·

vii· in ūbilico.

opa mīc aspirant ad septenariū requiei q̄ dabit̄ p vii dona spc̄ scī.
Hi s̄ ut crater tornatilis· nūq̄ indigens poculis· i· semp plen⁹ pocu
lis/ quia s̄ caritate tornati· exercicio uirtutū planati· poculis
doctrine semp pleni/ unde sicientes iusticiā possint habunde
inebriari· Hoc ido dr̄ ut si molles· i· inpfecti in synagoga tales
erāt· quales pfecti in eccła credendi s̄· Quart⁹ ordo s̄ uxorati l' hi q̄
uiuunt̄ hoc mundo tāq̄ n̄ utant̄· q̄ p uentre ē demonstrant̄/ de
quib; ptin⁹ subinfert̄· Vent̄ tuus sic̄ aceruus tritici/ uallat⁹ liliis·

Peruentrē spālis gnatio/ p aceruū tritici elemosinaꝝ largitio ex
pmit̄. Triticeū, pomi frumito posuit/ scił' speciē p gnē· Venter
synagoge ē sic̄ aceruus tritici/ q̄a q̄ in eccła possessioēs mundi ha
bent spāles part⁹ p elemosinaꝝ largitionē edit̄/ & dū bona opa
cumulant· q̄si triticū coaceruant· Qui aceruus ē uallat⁹ liliis· i·
munit⁹ uirtutib; Valli dicunt̄ sudes· q̄b; aceruus munit⁹ stat
ne cadat· Aceruus g̊ tritici liliis uallat̄/ dū largitio elemosinaꝝ
candore uirtutū circūdat̄ que facile uento humane laudis
dissipat̄· n̄ aliis uirtutib; fulciat̄. Nota qd' sup⁹ poculū po
suit hic ū triticū/ q̄ illi sicientes iusticiā inebriant· isti esurien
tes iusticiā saciant/ dū triticū ūbi dī aliis dispensant· S; hi bene
satiant/ q̄ utrūq; scił' cibū & potū indigentib; corpalit̄ impti
unt· Et hoc notandū qd' aceruus in imo ē latior· in summo
ē angustior/ q̄ s̄ multi qui elemosinas tribuunt· pauci q̄ posses
sioēs relinquunt· Quint⁹ ordo ē doctoꝝ q̄ p ub'a notantur/
de q̄b; dr̄· Duo ub'a tua sic̄ duo hinnuli gemelli capree.
Quasi dicat· Hi q̄ lactati s̄ lacte ub'ū tuoꝝ· i· q̄ instructi s̄ doc
trina utriq; legis doctoꝝ. s̄ sic̄ duo ppli ex iudeis & gentib; sub
aplis conu'si q̄ fuer̄ hinnuli/ q̄ ad studia religionis ascenden
tes gemelli· q̄ in gemina dilectione feruentes· filii capree bo
nas herbas a noxiis eligentis· i· eccłe malō [illegible] a bonis discer

Venter ... solares.

Vbera doctorum.

nentis. Caprea a canibus insecuta de rupe se precipitat et prmittit cornua ne corpus ledatur ita synagoga ecclesia insecuta a persecutoribus terrena contempnit corpus ad supplicium dabit ne anima ledatur. Huius filii puba ei lactati erunt hinnuli scilicet in xpo renati in fide et caritate gemelli ethiubi uiciorum fugientes et ad xpm per martyrium currentes. Sextus ordo est religiosorum qui per collum exprimuntur de quibus subditur. Collum tuum sicut turris eburnea. hoc est spirituales qui sunt

Colla religiosorum.

namitte xpo ubi sui et exemplis ei iungitur ut collum capiti et corpus eiungitur sunt sicut turris eburnea. i. sicut elephans inexpugnabilis in uirtutibus. Solent elephantes turres portare de quibus pugnatur ut in libro machabeorum legitur ita spirituales uiri sacram scripturam quasi firmam turrim portant ex qua contra hostes regni dei pugnant. Sed et per ebur castitas illorum intelligitur sicut illud animal caste nature perhibetur. Septimus ordo est prelatorum qui per oculos notificatur de quo hic sequitur Oculi

Oculi prelatorum.

tui sicut piscine in esebon que sunt in porta filie multitudinis. Esebon est ciuitas unam tantum habens portam in qua est fons unicus qui efficit multas piscinas in quibus ingredientes urbem abluunt se et que abluenda sunt eis et nemo potest ingredi ciuitatem nisi per eas. Esebon dicitur cingulum meroris et intelligitur ecclesia que ad se uenientes cingit merore penitentie quia etiam non possunt intrare in eam nisi per portam fidei et per fontem baptismatis qui licet multa loca repleat tamen unus baptismus est. Oculi synagoge sunt sicut piscine in esebon. i. prouisiores eius presbiteri sunt sicut prelati ecclesie qui sunt pleni fluentis doctrine et qui infideles predicando ducunt per portam fidei et per fontem baptismatis in ecclesiam in qua est meror penitentie et potant eos aquis sapientie. Que piscine sunt in porta filie multitudinis. i. in initio tu synagoge ad xpm que est filia multitudinis gentium quia multiplicitas gentium generabit synagogam per euangelium quasi filiam et piscinis [illegible] sacre intelli[illegible] gentie copiose perfundet eam

Octauus ē ordo discretorꝝ q̇ p nasū innuit' de quo hic scribitur:
Nasus tuus sic̄ turris libani· que respic̄ c̄t damascū. Rex salemon N̄ Nasus discreti.
opulentissim⁹ fec̄ in libano delectatioīs gr̄a turrī altissimā de
qua p̄spic̄e c̄t damascū· q̄ ē metropolis syrie cui⁹ habitatores
impugnabant hanc t̄rī. Ibi etiā ut fert' abel occisus ē & ido N̄ De abel.
dr̄ sanguinē bibens t' sitiens· q' ibi in p̄mis t̄ra apuit ossuū &
bibit humanū sanguinē· Liban⁹ dr̄ candidatio· & significat
xp̄m· qui in se credentes fac̄ candidos in baptismate· siue in
uirtutib⁹· Turris in hoc monte posita ē eccl̄a doctorib; & scriptis
munita. Hec c̄tra damascū· i· diabolū humanū sanguinem
sitientē respic̄' ut ei insidias p̄uideat & suos ciues p cautel̄a
muniat. Nasus synagoge ē sic̄ t̄ris libani· i· discreti in ea sc̄
sic̄ sapientes eccl̄e· x̄ qui sic̄ nasus odores & fetores secernit· ita
ueros a falsis x̄anis secernunt· & q' infirmi & muniti c̄tra diabo
li insidias & uigilant cord' intuitu c̄t damascū· i· cont' diabolū
respiciunt· ut hostes ab eo immissos· i· uicia declinent. Non⁹ est
ordo summorꝝ pontificū· q' p cap̄ figurat' de q' subdr̄. Caput N̄ Cap̄ pontifices.
tuū ut carmelus· Carmelus ē mons in q' habitauit heliseus· in q'
uidit igneos currus & eq̄tes scil' anglicū exercitū s' in adiutoriū
missū· & dr̄ scientia circūcisionis t' sitiens circūcisionē· & alta signi
ficat contēplatiuā uitā in eccl̄a in q' habitat x̄ uerus heliseus
qd' dr̄ dn̄i salus· in q' s' anglici exercit⁹ ut ferant ei auxilium
c̄t hostes suos· & q' hab; scientiā sp̄alis circūcisionis ut circūcidat
se a uicus· & sitit circūcisionē peccatorꝝ· respuens circūcisionē iu
deorꝝ. Cap̄ g' synagoge ē ut carmelus· i· pontifices ei s' sic̄ ponti
fices eccl̄e q' habīt scientiā circūcisionis ut uicia resecent' n̄ carnē
ut iudi detruncent. Decim⁹ ordo ē p̄ncipū ea defendentiū
q' p comas capitis notant' de q'b; mox seq̄t'. Come capitis tui sicut N̄ Come principes.
purpura regis· iuncta canalib⁹. Apli tyri & sydonis lanam

unde debent face purpurā .i. regiā uestē ligant in canalib; &
sup fundit sanguinē cchilioꝝ & intinguunt eā. Coclee quippe
maris ferro ccuicise lacrimas purpurei coloris emittunt. quibus
collectis tinctura purpurei coloris efficit. unde lana intingui
tur ut indumentū regis efficiat. Come capitis ornant & muniunt.
purpura autē ē indumentū regū. Come in hoc loco significant
pncipes in eccla. q sacerdotiū qsi capl iusticia ornant & muniunt
armis. Purpura q fit de sangne piscis ē passio x. ut piscis in igne
crucis assi. in salo seli hamo nre mortis capti. carnalis affluen
tia spc sci l cor. l csciencia. Come g capitis synagoge .i. pncipes
ei sacdotio adherentes. s sic pncipes eccle qui eā ornant & mu
niunt. q s sic ppa regis. q exemplo passionis x cruore ppriū
px fundunt. ut uestis regis x fiant. Que purpura iuncta ē ca
nalib;. q passio x fixa ē in illoꝝ cordib; p affluentiā spc sci. Vel
iuncta ē canalib. hoc ē posita iuxta dona spc sci. Ido spons
singla mbra sponse laudat. qa xpc singlos ordines conuerse
synagoge in fide & ope ad remunerandū appbat. Et notan
dū q laus sponsi a capite cepit. & usq; ad crura descend. laus u
sponse a pedib; cep. & usq; ad comas capitis ascend. qa x de
sursum ad tras descend. eccla u a terris ad celū ascensura erit.
S; & hoc notandū q ibi supiora & digniora mbra laudantur.
hic u inferiora & debiliora. quia quiq; pfecti p xpi exempla
ad alta uirtutū csurgt. infirmi uero & inpfecti p doctrinā
eccle in bonis pficiunt. Preterea notandū qd sic eccla x ordi
nes iustoꝝ quasi totidē legiones contra amana .i. diabolum
pncipē psecutoꝝ pduxit. ita synagoga x ordines iustoꝝ quasi
totidē acies contra antixpm. pncipē maloꝝ pducet. quia
utraq; armis decalogi pugnat p denario pmii. P denariū qq;
notant. x status eccle. quoꝝ v erant ante x aduentū. v p x pi

R. x. stat' eccle.

aduentu. Prim⁹ stat⁹ ei erat subdata n̄ scripta lege in paradyso
que dix̄: ne comedas ne moriaris. quā si seruasset nūq̄ legi mor
tis subeuisset. S; p̄uaricatx hui⁹ legis facta ē mortalis. Scd's
stat⁹ ei erat sub nāli lege q̄ dix̄ qđ t̄ n̄ uis alii nefeceris. hic stat⁹
erat ab adā usq; ad abrahā. in q̄ statu una lingua & uno diuino
cultu utebat̄. Terci⁹ erat sub circūcisione ab abrahā usq; ad
moysen. in q̄ statu orta ē diu̇sitas linguaꝝ & cultū ydoloꝝ &
sub hoc erudiebat̄ ad religionē figuris patriarcharū. Quart⁹
erat sub scripta lege a moyse usq; ad dd̄ l' salemonē sub q̄ statu
tabnaculo & mysticis sacrificiis ad futurā instituebat̄. Quint⁹
erat sub scriptis p̄phaꝝ a dd̄ usq; ad iohē baptistā. in q̄ lex & p̄phe
tie cessabant. sub q̄ statu p̄phica doctrina ad meliora informa
bat̄. Sext⁹ stat⁹ erat sub euglio. sub q̄ ab ipso sponso x̄ & para
nimphis aplis ad nuptias agni inuitabat̄ & p donū sp̄c sci sci
entia om̄iū linguaꝝ fruebat̄. Septim⁹ erat sub m̄rib⁹. sub q̄
a psecutorib; inpugnabat̄ & p paciencia cottidie coronabat̄.
Octauus erat sub c̄fessorib⁹. sub q̄ ab hereticis & scismaticis mul
tis modis uexabat̄. scriptis sapientū adueră fidē imbuebatur.
Nonus n̄c ē sub religiosis. sub quo a falsis frib; & ypocritis deteri⁹
molestat̄. q̄ a publicis hostib; paganis l' iudeis. s; multitudine
claustraliū q̄ maxime adornat̄. Decim⁹ erit sub antix̄. sub
q̄ exteri⁹ cruciatu corpi⁹. interi⁹ fallacia signoꝝ temptabitur.
sub q̄ etiā statu sunamitis & mandragora ad reginā austri c̄
ueniunt. & simul aduenientē sponsū excipiunt. Hec de
synagoga q̄si hystorice dicta. de eccl'a s̄ allegorice dicenda.
cui dic̄ sponsus. Descendi in hortū nucū. Quasi dicat. Qđ tu
es pulchra ut luna electa ut sol. n̄ ē ex te s; ex me. q' ego sol iusticie
q̄ illustro diē ciuiū angloꝝ descendi ad te lunā & illuminaui
te ut tu illuminares noctē .i. ignorantiā infideliū. ut ce͞nt lux

N̄ Alleg de histor.

Nota in nuce.

in dn̄o. & posui inte castra & ordinaui acies ēīra uicia. & feci te hortū nucū. i. custodiā fideliū in q̄ hortū descendi p grām. q̄ndo deserui uineā meā scił iudeā ppt̄ pfidiā. In nuce tria ēside rant̄. amurca amara. testa dura. nucleus dulcis. p hec notantur tres ordines in eccl'a. p amurcā ēiugati in tribulatioīb; mundi amaricati. p testā ētinentes. ētra uicia duri. p nucleū uirgines. in uirtutib; dulces. Nota eccl'a inuenit sponsū in horto aro matū colligentē lilia. synagoga inuen̄ eū in horto nucum colligentē mala punica. q' in pace eccl'e collegit ad regnum suū castos bonis studiis redolentes. in psecutioē colleḡ mr̄es. pp̄o cruore rubentes. Et q̄re in hortū descendit. s; ut uideret poma ēuallū. i. ut ēualles scił humiles facet bona opa pferre. & hec alios ad exemplū facet uide. Q̄d eni aliis monstram' hoc ipsi diligent̄ aspicim' & uidendo pbam'. Conuallis ē loc' int̄ duo montes posit' & intelliguntur humiles positi int̄ duas leges. Et ido descendit ut inspiceret si floruissent uinee. hoc ē ut eccl'as q̄s uinee uere uitis x̄ in fide facet florere. & hoc ad exemplū alios facet inspicē. & ut uidet si g̃minasset mala punica. i. ut facet mr̄es fieri. & alios facet cor̄ patientiā uidē & imitari. Alit̄. Synagoga ēūsa erit hort' nucū. i. ētodiā ēūsor̄. q' er̄ foris amari in tribulatioīb; int' dulces in uirtutib'. In q̄ hortū x̄ descendit p grām ut poma ēuallū & uineas florentes & mala punica uideat. i. ut opa humiliū & fidē fideliū & patientiā mr̄m remuneret. Cetera q̄ secunt̄ sic de synagoga intelligenda s̄. ut sup̄ exposita s̄. De eccl'a aū cepta allegoria ē psequenda. q̄ dic̄. Nesciui sub audis uerū dn̄m. & ido secuta sū alienū. Que p' q̄ cognoui anima mea ēturbaū me. ppt̄ quadrigas aminadab. i. aīalis uita mea ptbat me. ppt̄ iiii. euḡla x̄ spontanee pme crucifixi. in q̄b; dn̄s dic̄. Nisi penitentiā agatis p ibitis. & in ignē ētnū

ibitis. Porro apli l eoꝝ discipli q hanc q̄drigā p mundū traxer̄
dixer̄ m. Reūte reūtere sunamitis reūte reūte ut intueam̄ te.
Sunamitis qd̄ dr̄ captiua. fuit gentilitas a tyranno captiua in
ydolatria. Hec reūsa ē ab errore infidelitatis ad uerū regē xp̄m
p fidē. reūsa ē de sordib; ydolatrie p baptismū. reūsa ē de mala
uita p penitentiā. reūsa ē de ritu gentili p bona opa. Hanc in
tuite s̄ filie syon .i. eccle de iudeis conūse in studio scē cūsatio
nis feruere. & imitate s̄ eā. Primitiua ḡ eccla audiens q̄ rex ec
clām gentiū aurore cōparatū in c̄iugatis. lune in c̄tinentibus.
soli in doctorib; castris in martyrib;. intuet̄ ei pulchritudinem.
& mirat̄ ei subitā inmutationē. Quā rex alloquit̄ dicens.
Quid uidebis in sunamite n̄ choros castroꝝ. q̄si dicat. O p̄mitiua
eccla in sunamite .i. in gentilitate prius captiua a tyranno. nc̄
p me lība facta. olī n̄ uidisti n̄ discordiā belloꝝ. s; amplius n̄ uide
bis in ea n̄ choros castroꝝ. choros dm̄ canentiū. castra c̄t demo
nes & uicia pugnantiū. Choros castroꝝ dix̄ ppt̄ choros cantoꝝ.
Chori castroꝝ s̄ agmina militantiū, p uictoria cantantiū. &
intelliguntur turme credentiū c̄tra uicia pugnantiū. & p uic
toria exultantiū. Est aū chorus equiuocū. Chorus & enī ē m̄sura
.xxx. modioꝝ de q̄ in euglīo dr̄ centū choros tritici. Chorus etiā
uentus. chorus ē qq; musicū instrum̄tū. chorus ē nichilominus
locus psallentiū. chorus itē multitudo canentiū. Quos choros &
castra mox laudando enumerat. q̄ eoꝝ opa ad remunerandū
approbat. Quā pulchri s̄ gressus tui in calciamentis filia princi,
pis. Qd̄ ē dice. O eccla prius filia principis mundi scilicet diaboli. nc̄
filia principis pacis xp̄i ualde pulchri s̄ corā me in fide & corā
hominib; in ope. hi q̄ te portant ad bona opa suis exhor
tationib; q̄si q̄b;dā gressib; & hoc in calciamentis .i. in scōꝝ exēplis.
p quoꝝ uestigia gradiunt̄ & te seq hortant̄. Iuncta etiā feminū

Q sint chori.

Ffta in

tuor sic monilia que fabricata s manu artificis. hoc e illi qui c
iungt duas leges q s tua femora p spiale intelligentia ut spiales
partus edant. ut monile te sua doctna ornant. que intelligen
tia facta e p xpm q e manus patris omniu artificis. qndo apuit illis
sensu ut intelligerent scripturas. Hec umbilic tuus crater torna
tilis nuq indigens poculis. hoc e illi q inte adhuc s fragiles &
infirmi s. qsi torno bone opationis planati. & ut crater plenus
poculis ppinant pximis pocula caritatis. Venter quoq tuus
sic acervus tritici vallatus liliis. hoc e illi q spiales filios generant
elemosinis nc seminant quo p ea acervos tritici .i. mercede opm
metant q vallata s liliis .i. stipata virtutib. Xpc quippe e triticu.
de cui pane cottidie reficimur. cui acervus e multitudo fideliu.
Duo etia ubera tua sic duo hinnuli gemelli capree. hoc e illi q
sugunt duo testamenta q s tua ubera. s ita in divino cultu studio
si sic duo oli ppli iudaicus & israheliticus qui erant gemelli scil
pares in lege di. filii capree videl synagoge. Vbera posuit
p his qui sugt ubera. efficiens p effecto. Vel duo ubera s duo precep
ta caritatis. duo v hinnuli activi & contemplativi q s in dilec
tione gemelli. filii capree scil eccle. Collu tuu sic turris
eburnea. hoc e illi qui vbo & exemplo iungt te corpus in ca
piti. s firmi in virtutib; ut turris & ut elephas cuius os e eburneu casti
in morib. Oculi aut tui sic piscine in esebon. hoc e illi qui p
vident futura bona & ducut te doctna sua ad illa. s pleni aqs
. sapientie sic piscine in esebon .i. sic apli t pphe q docuer
merore penitentie p gaudio future glie. Que piscine .i. aplice
& pphice doctne sunt in porta filie multitudinis. hoc e
in fide eccle multitu dinis fideliu. Que ido filia dr quia
regni heres credit. Nasus qq tuus sic turris libani que respi
cit cont damascu. hoc e illi qui s inte discti qui vicia aut

tutib' discernunt· in hoc s̄ fortes ut t̄ris & hoc libani· i· in x̄o firma
ti· ad quos timidi ēfugiunt· q̄ ipsi ētra damascū respiciunt· i·
diaboli humanū sanguinē sicientes insidias uigilant̄ respici
unt· S; & cap̄ tuū ē sic̄ carmel' hoc ē p̄lati tui q̄ te regūt in sp̄alib;
ut cap̄ m̄bra regit· qui in uice x̄ capitis tui t̄ p̄s̄· s̄ in uirtutib' alti
& circūcidīt te a uiciis & peccatis circūcisione sp̄ali· Et comę ca
pitis tui sic̄ purp̄a regis· iuncta canalib;· hoc ē p̄ncipes tui ad
herentes fide & deuotioē capiti x̄ t' sac̄dotio s̄ purpurati sangu
ine passioīs sic̄ caro x̄ enī regis q̄ purp̄a ē iuncta canalib'· i· passio
x̄ ē fixa in illoꝝ cordib; t' iuncta canalib'· scil' passio x̄ iuncta do
nis sci sp̄c· In his omib; es pulchra & laudabilis· q̄ cunctis pplis
imitabilis· Tropologice aut̄ hort' nucū ē q̄d libet claustrū t'
locus sp̄aliū· q̄ s̄ ut nuces exteri' amari in afflictione carnis· in
teri' dulces in uirtutib'· In hc hortū x̄ descendit· dū eis uaria
sp̄c sci carismata t̄buit· alii sapientiā· alii scientiā· alii castitatē·
alii humilitatē· Ibi uidet poma cuallīū· dū remunerat op̄a
hominū· Ut' pa[l]ios ea uidet· dū ea imitant̄ q̄ p̄cip̄ dicens· Luceat
lux ur̄a corā hominib;· ut uidentes op̄a ur̄a bona· & glific̄ patrē
ur̄m q̄ in cel' ē· Ibi etiā uid; uineas florentes· i· cellas diūsis di
sciplinis artiū feruentes· q̄ studia p̄bat & aliis ad imitandum
demonstrat· Ibi q̄q; uidet mala punica· i· patientes· exemplo
m̄rm se mortificantes· Quos inspiciet· dū aliis in exēplū p̄poñ·
Suū enī uid'e ē p̄bare t' aliis demonstrare t' remunerare· In hoc
horto q̄q; de sc'lo cūsū aīa sua c̄tbat· dū cū t̄nsactā aīalis uita p
t̄bat· Et hoc p̄pt̄ q̄drigas amminadab· i· p̄pt̄ comminationē
euglioꝝ x̄· q̄ dicunt ibi̅t impii in ignē et̄nū· Curtus q̄q; x̄· ē aīa
iusti· Quā uidens cūsus c̄tbat̄· dū de sua carnali cūsatioē ēfun
dīt· Cui t' eugl'm t' iust' dic̄· Reūtē reūtē sunamit̄· reū· ūt intu
eam te· Sunamitis q̄d d̄r captiua· ē aīa in peccatis & uiciis adi

abolo capta. Hec ab illa captiuitate iiii modis ad xpm redit. scilicet per
penitentiam. per confessionem. per bonam operationem. per bonam exhortationem.
Oportet enim ut peccator inprimis peccata penitendo defleat. de
inde ad sacerdotes confitendo confugiat. deinde bene operando satisfaciat.
postremo alios exhortando ad conuersionem pertrahat. Vel iiii modis
anima redit. dum iiii principales uirtutes arripit. Tales alii adimitan
dum intuentur. dum relicto seculo claustrum mundo mortuus ingreditur.
Huius subitam conuersionem dum quisque secularis miratur ei a spiritualibus dicitur. Quid uide
bis in sunamite nisi choros castrorum. hoc est in anima prius inuenis capti
ua. sed nunc ad uirtutes conuersa. non uidebis amplius nisi laudem dei. & pugnam
contra insidias diaboli. Conuersi quippe dominum semper pro sua saluatione
laudant & iugiter contra uicia pugnant. Sed & in claustris sunt uere chori
castrorum. quia in choris deo iubilant. & in claustris quasi in castris contra
demones militant. Et quia anima habet sua membra sibi congrua. singula lau
dant xpo per propria officia. Quam pulchri sunt gressus tui in calciamentis
filia principis. Anima que erat filia principis diaboli. quando erat ab
eo captiua. nunc per conuersionem facta est filia principis xpi. Huius gressus sunt iiii
affectus. scilicet concupiscentia. timor. gaudium. dolor. qui eam portant ad
opera. sicut pedes corporis portant ad loca. Hi pulchri sunt in calciamentis dum
secundum exempla patrum uirtutes et uitam eternam concupiscit. peccata uel
gehennam timet. gaudet de bonis. dolet de malis. Vel gressus anime sunt
cogitationes. per quas graditur ad actiones. Iunctura femorum tuorum sicut
monilia. Femora anime sunt timor & amor. per que gignit bonum opus quod est
spiritualis proles que erit regni heres. Per timorem quippe declinat a ma
lo. per amorem facit bonum. Horum iunctura est fides que credit supplicium
quod timet. & credit gaudium quod amat. Hec iunctura est sicut monile. quia
sicut monile pectus ornat & munit. ita fides animam ornat & munit.
Hec manu artificis est facta. quia fides per xpm est data. Vmbilicus tuus
crater tornatilis. numquam indigens poculis. Vmbilicus anime est temp

antia/ quia sic umbilic' e medi' int' supiora & inferiora mbra. ita
e temperantia int' uirtutes & uicia media. Que e sic crater tornatilis
plen' poculis/ quia e circũcisione rotunda & sapientia fecunda.
Et sic pot' siti tepat & cor letificat/ sic tepantia ardorẽ uiciorũ
restinguit & inmoderatũ feruorẽ uirtutũ repmit. Uent' tuus
sic aceruus tritici uallat' liliis. Uent' aię e memoria/ in qua recondit
cibos sacrę scripturę. Qui similis e aceruo tritici. q sic in aceruo grana
cumulant'. ita in memoria multę sententię & imaginationes
coaceruant'. Quę liliis uallant'. q mundis cogitationib' stipant'.
Duo ubera tua sic duo hinnuli gemelli capreę. Duo ubera aię s sapi
entia & scientia/ qb; lactat insipientes & inscios. Quę s sic hin
nuli capreę q semp alta petunt/ du rudes a se nutritos ad alta uirtu
tũ scandere imbuunt. Qui duo gemelli s/ du in gemina dilectioe
celestia petunt. Hinnulũ capreę dix' ad distinctionẽ hinnuli
ceruoꝝ q uelociter currit/ iste u alta petit. Collũ tuũ sic turris
eburnea. Collũ aię e intellect'/ q aĩam & spm iungit. sic collum
iungit corp' & capt. Hoc collũ e sic turris eburnea/ q intellect'
ei e ab heresib' inexpugnabilis. Oculi tui sic piscinę in esebon.
Oculi aię s intentio & ratio/ qb' uidet uirtutes & uicia. Quę s ut
piscinę in esebon/ scil' aqs cogitationib' plenę/ semp cingulo
meroris qd esebon sonat circũdatę. Semp eni meret anima/
du intendit inferni supplicia/ & celestis regni gaudia. Et hę
piscinę s in porta filię multitudinis. i. hę cogitationes semp
s s in meditatioe mortis positę/ q e porta multitudinis q omis
homines exeunt p ea. Nasus tuus sic turris libani q respic' cont'
damascũ. Nas' aię e discretio int' uirtutes & uicia. Et hec e ut
turris libani/ q n pot' falli ulla ypocrisi p uirtutẽ x. & hec re
spic' ct' damascũ. q semp e puidia cont' diabolũ. ut ei fetorẽ
effugiat & x odorẽ teneat. Capt tuũ sic carmelus. Cap animę

mens ē. q̄ sic̄ m̄bra corp[or]is p[er] capit̄ regunt[ur]. ita p[er] m̄te cogitationes
aīe disponunt[ur]. Que ē sic̄ carmelus q[uo]d sonat sciens cc̄uersionē.
quia scit se c̄ctuerīde a superfluis cogitationib[us]. Come capitis tui
sic̄ purp[ur]a regis iuncta canalib[us]. Come capitis aīe s[un]t cogitatio[n]es
m̄tis. Que s[un]t sic̄ p[ur]p[ur]a regis. q[ui]a semp[er] meditant[ur] qualis fuit passio
et[er]ni regis. & hec purpura ē in canalib[us] q[ui]a passio x[risti] fixa ē ī animab[us]
c̄sc̄ientiis. Iuxta anagogen hort[us] fuit uirgo p[er]petua ī q[ua]
x[ristu]s descendit. du[m] in ea hominē induit. In hoc horto arida u[ir]ga
Nota in nuce. floruit. q[ue] nucē x[ristu]m p[ro]tulit. In nuce s[un]t tria. scil[icet] amurca. testa &
nucleus. ita in x[rist]o s[un]t tria. uidel[icet] caro & ossa. & aīa. Int[er]stitiu[m] q[uo]d nucē
in modu[m] crucis diuidit. ē s[an]c[t]a crux q[ue] aīa[m] x[risti] a corpe diuisit. Nux
ē etiā sac[ra] sc[ri]ptura. cui[us] cortex l[ite]ra ē l[ite]ra. nucleus u[er]o sp[irit]alis in
tellegentia. In c̄tis anagoge deficit. Ad synagogā redeam[us]. quā
Allegor[ice] de sunamite. ad x[ristu]m reu[er]sā p[re]dicamus. Postq[uam] rex singl[a] m̄bra sunami
tis laudau[it]. q[ui]a singlo[rum] ordinu[m] opa ad remunerandu[m] app[ro]ba
uit. ipsā speciali laude effert dicens. Quā pulc[hr]a es & q[uam] decora
carissima in deliciis. Quasi dicat. Quia p[ro] magnis deliciis repu
tas pulchritudinē m̄bro[rum] tuo[rum]. i. uirtutes ordinu[m] iusto[rum] tuo[rum].
in his deliciis es ualde pulchra exteri[us] in opib[us]. & ualde decora
Statura eccl[esi]e p[er]seuerantia. in u[ir]tutib[us]. & i[n] d[e]o m[ihi] carissima. Statura tua assimilata es pal
me. & ubera tua botris. Statura eccl[esi]e ē p[er]seuerantia certaminis.
q[ue] statura in abel c̄scere cepit. & ad ultimu[m] electu[m] p[er]seuerabit.
Siue statura in ap[osto]lis crescendi sūpsit exordiu[m]. & in synagoge
c̄uersione c̄sūmabit[ur]. Palma ē inferi[us] aspa. sup[er]i[us] pulchra. & d[icitu]r
uictoria. & intelligit[ur] x[rist]i uita. q[ue] hic int[er]ris fuit in aspitate
passionu[m]. & p[ost] uictoriā crucis fuit in pulchritudine celoru[m].
Statura q[ue] sponse assimilat[ur] palme. q[ui]a p[er]seuerantia patientie eccl[esi]e
assimilat[ur] & x[risti] tolerantie. q[ue] eccl[esi]a hic fuit aspa in p[re]ssuris. s[ed] uic
toria potita deuicens. pulchra fulget in celis. Palma au[tem] c̄seruat

solum & eccl'a uariante statu sc'li · eadē tenet fidei mysteria.
Vbera eccl'e s̄ duo testam̄ta / de quib; sugunt p̄dicatores lac my
stice intelligentie. Qui p̄dicatores dicunt̄ ub'a · q' rudib' p̄bent
lac doc̄ne. Qui assimilati s̄ botris / q' . . sic̄ botri pleni s̄ uino ·
ita ipsi pleni s̄ scientia. Et sic̄ botri p̄ssi inebriant / sic ipsi in
mundo p̄ssi lac̄te doc̄ne p̄pinant. Notandū aū q̄d utq; N̄ tr̄a in lege
lex tria in se c̄tinet / scil' p̄cepta · exempla · p̄missa. P̄cepta uetis
legis s̄ · n̄ occides n̄ mechaberis · & c̄ta / exēpla s̄ · q̄d d̄d saul in
inimicū in spelunca n̄ occidit · cū bene potuit / & ioseph adul
teriū n̄ fec̄ cū eā d̄na blando amplexu c̄stringēt / p̄missa u° s̄ /
si hec feceritis dabo uob' t̄rā fluentē lac & mel. P̄cepta aū noue
legis s̄ · diligite inimicos u̅r̅os · & orate p̄ p̄seq̄ntib; uos / exēpla
q̄d x̄ orauit p̄ suis crucifixorib' & stephan' p̄ suis lapidatorib' /
p̄missa u° q̄d oc'ls n̄ uidit & auris n̄ audiuit & in cor hominis n̄
ascend' q̄ p̄parauit d̄s diligentib' se. Et hoc notandū q̄d N̄ de igne 7 moyse 7
utq; lex data ē in igne q̄ habet duas nat̄as ardoris & splendo x̄p̄o.
ris · q' utq; p̄uaricatores legis incendit / obseruatores illumi
nat. Id'o 7 utri'q; legis latoris facies ut sol resplenduit / q' utraq;
uitā ad claritatē c̄ne lucis docuit. Sic naq; splendida fuit fa
cies moysi / ut n̄ possent filii isrl' intende' in faciē ei' p̄p̄t cla
ritatē uult' ei'. X̄pi u° latoris noue legis facies sic̄ sol in monte
resplenduit / q̄ndo cū eo helyas & moyses lator uetis legis ap
paruit. Cui' etiā p̄missa s̄ · q̄d i'ti sic̄ sol in regno pat's fulgebt.
Seq̄t̄ · Dixi · ascendā in palmā / & app̄hendā fruct' ei'. Quasi Historia. N̄
dicat sunamiti. Q̄d stat'ā p̄seuerantie tue assimilata ē palme
scil' uictorie mee hoc id'o ē / q' ego ascendi in palmā & traxi N̄ Palma cruc
te p' me ad uictoriā · uidel' q̄ndo exaltat' sū in cruce · om̄ia t̄xi
ad me in q̄b; & c̄te · Dixi enī · i · firmit̄ apud patrē ante s̄cla dis
posui / quia ascendā in palmā hoc ē in cruce in q̄ uincā tyran

num· & te apphenda fruct9 ei· scil' oms saluandos· qui pars sunt
ultimi iudi· & uicto tyranno fugitiuos ad me retrahã. Similitudo
ẽ ab illo qui in arborẽ scandit· & pendentia poma attrahit· sic x̄
in arborẽ crucis ascen dit· & electos in multis erroribȝ dispsos
ad se collegit. Fruct9 palme crucis ẽ resurrectio· ascensio· ad
uentus spc̄ sci· & salus mundi· qs fruct9 x̄ apphendit· qndo hu
manũ gen9 in ada mortuũ in se ipso adunatã resuscitauit· & ascen
dens· humanã natã sup dignitatẽ angloꝝ exaltauit· & homi
nibȝ scientiã omniũ linguaꝝ p spm scm dedit· & oes p baptismũ
mortis sue saluauit. Ido autẽ cũ se synagoge palmã crucis
in memoriã reduc· ut memoret se p crucẽ redemptã & dili
gat redeptorẽ. Et p hanc palmã erunt ubera tua sic botr9
uinee· & odores tui sic maloꝝ. Botrũ uinee q ẽ dulcis· posuit
ad distinctionẽ bot silue q ẽ amarus. Ubera sunamitis s pdi
catores· qui lac doctrine pbent rudibȝ. Uinea ẽ eccla· botrus ẽ
x̄ in pl̄to crucis pssus· de q fluxit uite pot. Sic pmunt doctores
synagoge in anti x̄ psecutionibȝ & fluent de eis pocula uite fide
libȝ. Odores u sunamitis s fama & opinio bone opationis & p
dicationis· qui s sic odores maloꝝ scil' arboꝝ· i· sic pdicationes
aploꝝ. Apli qppe fuer sic mali· in quibȝ ẽ odor & fruct9· q
odorẽ uite bone sparser & dulci fructu doctrine alios refe
cer. Et nota qd pdicatores synagoge x̄ assimilant in pssu
ris passionum· pdicationes u eoꝝ pdicatioibȝ aploꝝ· quia
tante psectioĩs erunt qd nullis tormtis a xpo flecti queunt.
Et hanc p palmã erit guttur tuũ sic uinũ optimũ. Gutt
sunamitis s pferentes ubu doctrine hi s sic uinũ optimũ·
q sic suaui doctna inebriant sicientes iusticiã· sic opti
mũ uinũ non inflat s restinguit sitis iniuriam. Notan
dũ sane qd eccla in euglio · u · uirginibȝ comparatur q · u ·

Nota Verba predicatores.
Nota A l
Nota Gutt doctores.
Nota v. virgines v. ecclas.

libris legis ad amorē sponsi erudit̄. & in hoc cantico amoris q̇n q̇ es
pulcritudo m̄broꝝ ei͛ laudat̄. & quasi .v. eccl̄e hic describunt̄ scił
ꝑmitiua eccl̄a 7 eccl̄a gentiū. eccl̄a ꝑfectoꝝ in ꝑsecutioē desudans.
eccl̄a inꝑfectoꝝ in pace militans. eccl̄a synagoge ad fidē cūse
q̄ in q̇nario numero fides & opatio notant̄. in t̄nario fides t̄ni
tatis in binario opatio gemine dilectioīs. Prima laus ē ꝑmi R̄ .v. laudes eccl̄e.
tiue eccl̄e ubi scribit̄. ecce tu pulchra es amica mea. in qua t̄a
m̄bra scił genę collis & oculi laudant̄. & t̄s ordines iustoꝝ in ea
uidel̄ apli. mundi c̄tēptores. penitentes. figurant̄. Per oculos R̄ oculi apli
q̄ppe apli ei͛ duces expssi s̄. q̇ eā de tenebris ignorantie ad lucē
ueritatis ꝑduxer̄. Per collū religiosi notati s̄. q̇ c̄tempto mun R̄ Colli religiosi.
do communē uitā duxer̄. q̄ spal̄e cibū doctrine de capite x̄ acce
punt & in corp͛ eccl̄e uiuendo & docendo traicer̄. P genas pe R̄ Gene penitentes.
nitentes denuntiati s̄. q̇ se peccasse erubuer̄. Hec laus idō t̄nario
c̄tinet̄. q̄ trinitas huic eccl̄e ꝑmit͛ notificat̄. Scd̄a laꝰ ē eccl̄e gen
tiū ubi scbit̄. q̄ pulc̄ es amica mea. in q̄ .vii. m̄bra laudantur
q̇ .vii. reb͛ mysticis cōparant̄. & in m̄bris ordines eccl̄e. in reb;
uirtutes coꝝ intelligunt̄. qui ordines ꝑ .vii. formē spm̄ distri
buunt̄. dū alii spū sapientie. alii spū intelligentie. alii spū c̄
silii. alii spū fortitudinis. alii spū scientie. alii spū pietatis. alii
spū timoris dn̄i pleni referunt̄. Et ꝑ septenariū ēt̄na req̇es acci
pit̄. q̄ ꝑ .vii. dies seculi oīb; iustis dabit̄. Tercia laus ē eccl̄e inꝑse
cutioē sudantis ubi scbit̄. q̄ pulchre s̄ māme tue soror mea. q̄
laudē senari͛ dedicat q̇ ꝑfectionē designat. q̄ q̇ in .vi.
etatib; .vi. opa mīe pagēt ꝑfectū gaudiū possidebunt.
Quarta laus ē eccl̄e in pace degentis ubi scbit̄. pulchra
es amica mea. in q̄ t̄a m̄bra laudant̄. & t̄s ordines electoꝝ scił
coniugati. uirgines. uidue insinuant̄. q̇ fide trinitatis de
corantur. Quinta laꝰ ē synagoge ad fidē cūse ubi scbit̄. q̄

pulchra es & q̃ decora carissima. quã laudẽ senari⁹ possidet. q̃a
hec eccl̃a pfectione fulget. Et hanc laudẽ p̃cedit laus .x. m̃broꝝ.
significans totidẽ ordines electoꝝ qui p legis decalogum p
ceptum s̃ uite denariũ. Notandũ aũ qd laudẽ primitiue eccl̃e
& laudẽ synagoge p̃cedit laus m̃broꝝ. laus ũ eccl̃e gentiũ & alioꝝ
p̃cedit & sequitur laus m̃broꝝ. q̃a multi ordines iustoꝝ p̃miti
uã eccl̃am & synagogã euersã p̃cesser. q utraq; factis & sc̃ptis
& dictis uix euerterunt. eccl̃a ũ gentiũ ad p̃mã uocationẽ aploꝝ
Tropologia. ad xp̃m uenit. & sibi ordines instituit. idõ laus ei p̃cedit. Iuxta
tropologiã delicie fidelis anime s̃ sacre scripture. In his delici
is ẽ anima pulchra que heresi caret & recta fide fulget. in his
ẽ anima decora si bona opatioẽ splendet. & sic ẽ a xp̃o carissi
ma. Hui⁹ statura ẽ pfectio uirtutũ. que a p̃mis fidi rudimtis cep.
& pficiendo ẽscit in uirũ pfectũ .i. in pfectioẽ uirtutum.
Hec statura palme assimilat̃. q in inferiori angustat̃ in supiori
dilatat̃. q̃a studiũ uirtutũ in p̃mis ẽ pactionẽ angustũ. p̃ea p
contẽplationẽ latũ. Anime s̃ ubera sapientia & scientia. q̃b;
in doctos q̃si paruulos lactat. q̃ assimilata ẽ botris q̃ plena
s̃ doctrinis. Vel ubera aĩe s̃ duo p̃cepta caritatis de quib; p̃bet
lac doctrine utriq; legis. que botris comparant̃. ppt̃ mundi p̃ssu
rã & doctrine habundantiã. Anima in palmã ascendit. q̃ndo se
p uictoriã crucis saluatã credit. Fruct⁹ palme apphendit. q̃ndo
digne corp⁹ xp̃i comedit. qd in arbore crucis pependit. Vel fruct⁹
ei⁹ apphendit. [illegible] dũ p̃miũ uite p crucẽ ppositũ p̃cepit.
Post fidẽ crucis [illegible] erunt anime ubera sic botrus uinee n̄
silue. q̃ p̃dicatio [illegible] nes ei⁹ s̃ dulcedine plene. Significatio
nãq; rerũ mutat̃. sedm diũsitatẽ sensuũ. In hoc q̃ppe loco ubera
anime s̃ ei⁹ doctrine uino p̃dicationis plene ut botri uinee. Et
odores s̃ sic maloꝝ .i. opinio uirtutũ ei⁹ ẽ sic sc̃oꝝ l̃ orationes ei⁹

s sic odor incensorum. Guttur autem eius est vox laudis et confessionis eius quod est sic vinum optimum quod non inflat inebriando sed letificat cor recreando. Iuxta anagogen autem delicie ecclesie cum Christo regnantis sunt gaudia paradysi exultationis. In his deliciis est ipsa pulchra et decora quia in his fulget ut sol et luna et Christus et angelis est karissima. Cuius statura est equalitas angelorum que assimilata est palme quia in terris fuit angustiata in celestibus est dilatata. Cuius ubera sunt comparata botris quia apostoli et alii doctores eius sunt pleni poculis eterne dulcedinis. Hec in palmam ascendit quia per victoriam crucis ad lignum vite pervenit de quo scriptum est. Vincenti dabo edere de ligno vite quod est in paradyso dei mei. Fructus eius iam apprehendit de quo qui comederit non morietur in eternum. Ubera eius sic botrus sunt vinee quia gaudia quibus perfrui meruit sic ... Ipse est enim botrus vinee potus ecclesie fons vite ab ipso inebriabitur quando dicetur ei. Intra in gaudium domini tui. Tune erit odor eius sic malorum hoc est delicie eius erunt sic angelorum et guttur eius erit sic vinum optimum id est laus eius erit sic laus epulantium.

Cum sponsus guttur sunamitis laudavit hoc est dum Christus preferentes ubum predicationis in synagoga approbando optimo vino comparavit ipsa ubum prophetalis mundo datur de ore loquentis rapuit dicens. Dignum dilecto meo ad potandum labiisque et dentibus illius ruminandum. Quasi dicat. Mea pura predicatio propter ideo optimo vino collata quia predicatores non inflat sed auditores edificat est digna dilecto meo ad potandum hoc est dignos facit quos ipse potat quos in corpus suum ecclesiam quasi suave vinum fundat et digna est labiis et dentibus illius ruminanda id est doctoribus illius memorie commendanda. Dentes Christi sunt expositores scripture labia eius sunt exposita proferentes. Hi vinum optimum ruminant dum suavem doctrinam in ventre memorie recondunt et iterum ad docendum retribuunt sic pecus dum ruminat escam iam

commestā de uentre mos reddit & mandit. & iterū inuentre
recondit. Et nota qđ sponsus uinū potat. 7 labia dentesq; rumi
nant. quia doctores cū magno labore scripturas exponunt. 7 p fer̄
& auditores uix conuertunt. ipse r' ū facili nutu inspirationis
p̄destinatos conūtit. & quasi potū sine diffitultate in corp'
eccłe fundit. Sponsa p' raptū ūbu ab ore sponsi gutt' apit. &
ūbū salutis q'si optimū uinū eructat. & gentib; adhuc incre
dulis ppinat dicēs. Vos gentes incredule. conūtimini ad xp̄m.
& reci piet uos sicut me recepit. q2 ego dilecto meo cūsa sū.
& ad me cūsio ei facta ē. Quasi dicat. Ego sunamitis a diabolo
diu captiua. ego synagoga a xp̄o diu aūsa. ad eū iam sū cō
ūsa. & ipse cūsus ē ad me p grām q' diu aūsus ē a me ppt p
fidiā. Potē & hoc de eccła gentiū intelligi. que dic̄ ad adole
scentulas. Ego dilecto meo. & ad me cūsio ei. Quasi dicat.
Ego p' pus exul a dō ab omi errore cūsa sū ad eū. ut ciuis &
domestica. & ipse p' humano generi irat' ad me ē cūsus na
tura mee inmortalitatis indut'. Et uos g' de mala cūsatioe
conūtimini ad penitentiā. & cūertet se ad uos p indulgen
tiā.

¶ Tpologia. Tropologyce fidelis anima ad dilectū conūtitur.
cū de mala uita ad penitentiā. l' de sclari uita ad spiritale
conuertit'. Et dilect' ad eā cūtit' cum ei grām suā largit'. q
pri' ei subtrax' cum ob culpam ab ea se auertit.

¶ Anagogen. Anagogyce
aū eccła ad supna suspirans ad dilectū se conuertit. cum
de mundo ad celū migrauit. & ipse se ad eā conuertit. cū
eam in societatē angelorum recipiet.

Huc usq; synago
ga intrauit. iam mandragora in sequentib; intrabit.

INCIP͡ LIBER. IIII. DE SPONSA AQ̄LONIS. SCIL͡ DE MANDRAGORA.

POST QUĀ TOTUS COMITAT͡ SUNA-
mitis in aula regis ē recept͡ & regalib͡
nuptiis admissus; ecce ab aquilone no
ua sponsa cū magno apparatu scil͡ man
dragora sine capite sponso adducit͡. cui
ab eo aureū cap͡ imponit͡. diademate redimit͡.
in nuptiis recipit͡. Sunamitis q̄ppe de urbe eg̃ssa.
inuenit mandragorā regal͡e puell͡a sine capite in a
gro iacentē. cui nimiū compassa & ad regē reg̃ssa. obnixe
supplicat. ut secū eat; misere subueniat. Rex g̃ cū sunamite
in agrū ueniens. & miserā miserabilit͡ nud͡a inueniens. eleuat.
uestit. aureū caput imponit. ad nuptias introducit. Man
dragora ē herba formā humani corpis habens sine capite; & in

Q͡d sit mandragora.

telligit multitudo infideliū q̄ t̄c erit· cui⁹ cap̄ antixp̄c erit· q̄ ē caput omniū maloꝝ. S; cap̄ mandragori amputabit̄ qn̄do antixp̄c occidit̄. Post cui⁹ occisionē uidens synagoga ēūsā multitudinē infideliū sine capite antixp̄o· & etiā carere capite x̄· optat eā sibi in fide x̄ associari· & capite x̄ sublimari· dic̄ sponso· Veni dilecti mi egrediam̄ in agrū· commorem̄ in uillis· Qd̄ ē dic̄e· O dilecte mi quē p̄ omnib; diligo· q̄ ad me p grām uenisti· & p p̄sentiā donoꝝ uisitasti· ueni etiā nc̄ p grām ad multitudinē infideliū· & uisita eā p p̄sentiā karismatū· & p p̄dicatores egrediam̄ in agrū mundi· & spargam⁹ p pp̄los semen uerbi dī· tu inspirando ego p̄dicando· & op ando· & docendo· diu commorem̄ in uillis· i· in paganoꝝ cōuenticulis· mane surgam⁹ ad uineas· hoc ē mature faciam⁹ eccl̄as· Ager ē xp̄ianus pp̄ls aratro eugl̄ii cult⁹· uille ū sunt pagani infidelitate & uicus inculti. Dilect⁹ q̄si in occulto sedet· dū xp̄c puersos p manifesta flagella ad cōuersionē non admonet· t̄ infideles p p̄dicatores ad fidē n̄ uocat· Qui ad publicum in agrū eḡdit̄· dū p̄uos manifeste flagellat· ut se corrigant· t̄ infideles p doctores ad fidē conuocat. Eccl̄a ū q̄si in occulto latet· dū contemplationi uacat· & p ximis errantib; n̄ p̄dicat· De occulto in agrū eḡdit̄· dū ad publicā p̄dicationē arrigit̄. Post mortē q̄ antix̄ sponsus & sponsa in agrū conueniunt· qn̄do xp̄c & eccl̄a p p̄latos consiliū ineunt· qualiter xp̄iano⁹ pp̄t̄ timorē antixp̄i ad pfidiā plapsos ad penitentiā reuocent· t̄ adhuc incredulos· p p̄dicatores ad fidē ēuertant· & in uillis commorant̄· dū paganoꝝ conuentib; maxime p̄dicando immorant̄. Similitudo ē ab illis qui in agrū spaciatū uadt̄· in uillas ad spectaculū conueniunt· Nox fuit temp⁹ psecutionis antix̄· mane ū temp⁹ pacis post

R̄ Hystoria·
R̄ Alleḡ·
R̄ Ville pagani·

morte ante x̄. Mane ḡ sponsus ⁊ sponsa ad uineas surgūt. qui quasi in
nocte dormieř. dū se p⁹ nece ante x̄ ad faciendas eccl̄as erigūt. l̄ sub eo
destructas renouant l̄ dispsas cōgregant. q̄s sub eo destitui uideř. s; q̄si
dormientes n̄ resistuřř. Seq̄t. Uideam⁹ si floruit uinea. si flores fruct⁹
parturiunt. si floruer̄ mala punica. hoc ē p p̄dicatores faciam⁹
eos uide si uinea scil' synagoga in fide floruit. ut eā in fide imi
tentur. si florentes in fide opa fidi exequunť. ut illos imitentur.
si imitatores m̄rm in patientia florent ut illos imitent̄. ibi da
bo t̄ ub̄a mea. hoc ē in illo agro p̄ferā ad honorē tuū omnē doct
nā utriusq; legis q̄ s̄ ub̄a mea. ut rudes in fide sugant inde lac doc
trine. Et p⁹ q̄ ego exp̄ssi ub̄a mandragore dederūt odorē in por — R̄ Mandragora gentilitas.
tis n̄ris. Mandragora ut dictū ē ē herba formā humani corpis
habens s; capite carens ad multas medicinas utilis. & intelligit̄
gentilitas que ratione hominū habuit. s; x̄ capt̄ fideliū n̄ habu
it. & multas utiles sententias habuit. Huic sponsus aureū capt̄
imposuit. dū ei d̄itatē suā q̄ omīa transcendit ut aurū omīa metalla
ī fide pposuit. gl̄a & honore coronabit. & in claritate sue uisio
nis s̄e copulabit. Mandragore ḡ sine capite s̄ pagani sine capi
te x̄. ablata sine capite ante x̄. Hi dederūt odorē in portis. i. exemplū
bonoȝ opū in ūtutib;. p quas intratur celū ad beatitudinis p̄miū.
Uel porte x̄ & eccl̄e s̄ apl̄i & pphe. In his portis mandragore odorē — R̄ Porte apl̄i.
dederūt. dū pagani ad x̄ conūsi in doctrinis apl̄icis & pphicas famā
bone opinionis sparseř. Non solū ub̄a dabo t̄. s; etiā omīa poma
noua & ueťa dilecte mi seruaui t̄. hoc ē n̄ solū doctnā utriusq; legis
tunc conūtendis p̄feram. s; etiā omīa opa aplōȝ legis noue & omīa
opa pphaȝ ueťis legis seruaui t̄. i. pte exponenda illis. Et n̄ solū
illoȝ opa. s; etiā tua facta p ordinē illis narrabo. q̄ ut tuā uidisse
oclis ut illi uiderunt. Ita intellegi sequentia uolunt. Quis — R̄ Fr xpi.
m̄ det te frēm meū. hoc ē quis de seis patarcha l̄ ppha pote m̄

conferre. ut inueniā te foris .i. ut uideā te in carne cū homini
b9 cōuersantē. ex scriptis docentē miracula facientē. sic te oli uideř.
quoz oculi beati fuer. & deosculer te sic symeon & anna. & alii q̄.
plures. & audiā exore tuo uba pacis pře reddite hominib9. & iā
me nemo exfidelib9 despiciat. sic hactenus fec̄ dies. me execratā
& repbatā. te dico xp̄e rex glē existentē frēm meū demea pge
nie genitum. sugentē uba matris mee .i. interrogantē doctores
de lege & pphis. que s̄ uba matris mee synagoge. quando sedebā
sapientia patris inmedio doctoz audiens & interrogans illos. t̄
quando p sabbta insynagogis delege & pphis legebas. & aliis
exponebas. Nota qd̄ quasi ad psentē & secū inagro deambulan
tē loquit̄. p qd̄ nimi9 affect9 amoris t̄ doloris exp̄mit̄. Istud q̄ppe
ē q̄si qdd̄a lamentū synagoge fidelis. nimiū dolens qd̄ mat̄ sua
infidelis synagoga dn̄m glē crucifixit. que tot miracula fac̄e
uidit. Quasi dic̄et. Vtinā eēt possibile. ut xp̄m plegē & pphas
p̄m pmissū. patri; n̄ris iam missū in humana carne de sinu patris
foris egressū. ita sic ipse possē uide de mea pgenie natū. meū frēm
factū. legē & pphas spālit̄ exponentē. multa signa facientē.
ut eū toto corde amplecterer. & ampli9 anullo x̄piano uelut
extorris aregno dī despicerer. Similitudo ē ab illa que
nimio amore accensa diligent̄ obseruat. sicubi dilectū suū
foris inueniat ut ei loquat̄ & ei ɔsortio pfruat̄. S; quia te in
carne ut illi n̄ possū uide. saltē appheñdā te fide me fugien
tē in dītatis sublimitatē. & ducā te p̄dicando indomū matris
mee .i. iniudeā que ē dom9 matris mee synagoge. & incubiculū
genitricis mee .i. interim q̄ ē incubiculū legis nutricis mee. Vel
te iudeos adhuc incredulos fugientē. scit̄ tuā cognitionē eis
subtrahentē appheñdā te orando. & ducā te docendo. &
exemplū p̄bendo indomū matris mee .i. multitudinē syna

goge matris mee, & ducam te in cubiculum genitricis mee. i. in spiritalem intellectum legis nutricis mee ut per legem & prophetas intelligant te dominum uerum esse. Ibi me docebis uidelicet in illa fide in cognitionem tuam manifestabis. plusquam per legem & prophetas. Et dabo tibi poculum ex uino condito. hoc est per intellectum fidei faciam tibi populum ex multis uirtutibus compositum. tuo corpori ecclesie infundendum. ut suaue uinum ex multis speciebus conditum. Et mustum malogranatorum meorum subaudis dabo tibi. i. diuinum seruitium. ex imitatoribus martirum impendam tibi. Malogranata sunt eadem que & mala punica. que sunt rubra & granis plena. quorum succus habet saporem musti. Significat autem patientes. imitatores martirum. bonis actibus ut granis plenos. & doctrina ut mustum suaues. Per uinum quoque doctores ueteris legis. per mustum intelligunt doctores noue legis. quorum laborem offeram tibi ad honorem. Rex itaque uino & musto accepto a sponsa amplexatus est eam. unde gratulabunda canit. Leua eius sub capite meo. & dextera illius amplexabitur me. Quasi dicat. Diuitias & gloriam mundi eius amori postpono. & solo eterne beatitudinis premi[...]a ab ipso repromissa diligo. Caput quippe ecclesie est christus. cuius le[...]ua est presentis uite gloria. dextera uero illius eterna beatitudo. u[...] scribitur. longitudo dierum in dextera eius. in sinistra illi[...] diuitie & gloria. Leua quoque sponsi sub capite sponse est. quan[...]do amore christi diuitias mundi postponit. & dextera illius amp[...]lexabitur eam. quando chorus sanctorum in eterna beatitudine constituitur. propter hoc eam diligit. Hic uersus superius premittitur ecclesie ascribitur. hic rursus in conuersione synagoge repetitur. quia eadem perfectio fidei & operationis in ista. que in illa inuenitur. Sub amplexu sponsi sponsa quasi amore & dolore fatigata obdormit. & neque eam ab hac quiete inquietet interdicit dicens. Adiuro uos filie hierusalem ne suscitetis neque euigilare faciatis dilectam meam donec ipsa uelit. Scilicet

Vini intellectus.

Musti diuini seruicii.

Patientes.

synagoga ad fidē c̄ūsa t̄rena fastidiens. sola celestia appetens!
quasi obdormit dū cunctas t̄renis negotiis se subt̄hit & so
lis celestib; c̄templandis tota incūbit. Quā filie hierl̄m .i.
eccle̅ uniu̇salis eccle̅ filie ab hoc somno excitant/ dū sp̄ales
ad p̄dicationē carnaliū puocant. Qd̄ sponsus p̄ sep̄tās p̄hib̄z.
ne lucri causa t̄ humani fauoris gr̄a fiat dies. Quos eccle̅ uni
u̇salis eccle̅ filie et̄nā pacē in supna hierl̄m uisure/ adiuro
uos .i. fidi sacram̄to c̄stringo uos/ ne dilectā meā synagogā
nup ad me c̄ūsā ag̃ete suscitetis. q̃ q̃escit a secli negociis. neq;
euigilare faciatis a somno sue c̄templationis. donec ipsa
uelit ad laborē p̄dicationis accingi sola causa dī.

Iste u̇sus t̄cio repetit̃ p̄mo p̄mitiue eccle̅. scd̄o eccle̅ gentiū.
t̄cio synagoge c̄ūse annotat̃/ & c̄cordia omniū in una fide
t̄nitatis notat̃. Istud q̄si hystorice de synagoga dictū alle
gorice quoq; de eccl̄a gentiū intelligit̃. Sponsus cū sponsa
eg̃dit̃ in agrū/ dū xp̄c p p̄dicatores eccle̅ sem̄ u̇bi dī spargit
p mundū/ [illegible] eug̃lii aratro exaratū. In uillis cū illa c̄mo
ratur/ dū [illegible] in pplis in urbib; & in uillis habitantib;
p p̄dica[illegible] tionē immorat̃. Mane cū illa surgit ad
uineas [illegible] dū festinat facē multas eccl̄as. Nox fuit
ab adā [illegible] usq; ad x̄ resurrectionē/ de inde fuit mane
quo lux [illegible] ueritatis resplenduit. in quo mane x̄ & eccl̄a
ad uineas surrexer̃. quia p̄ resurrectionē multas eccl̄as in
stituerunt. Dū illa uineā florere uidit. & flores fructus par
turire. & mala punica florere uidit/ dū alios in fide flo
rentes. alios fidi fruct̄ pferentes. alios martyria passos in
eccl̄a infirmis in exemplū posuit/ Ibi dedit ei ub̄a sua/ quia
talib; ptulit x̄ causa utriq; testam̄ti dogmata. Post hec man
dragore deder̃ odorē in portis illoz/ quia iudi sine capite

Ter unū u̇sū posuit.

Allegoria.

x̄ famā scē ꝯuersationis sparser̄ in ppłis· constituti in fide &
dilectione uite portas· Oīa poma noua & uetera sponsa dilecto
seruauit· q̄ oīa opa noue & ueťis legis ad honorē x̄ eccła iudis
exposuit· Similitudo ē ab illo· cui diu absenti amica poma ser
uat· que redeunti leta offert· ita eccłā iudaico pplō diu a fide
pegnanti mysteria utriq; legis seruaū· q̄ ei ad fidē uenienti p x̄m
reserauit. X pc fuit fr̄ eccłe· q̄ dm̄ suū natalē patrē fec̄ p grām
eccłe patrē & ipsā fecit s sororē· scił regni celestis coheredē· Hic uba
matris sue uidel̄ primitiue eccłe suxit· q̄ndo ei legē & pphas spīa
liť exposuit· Ipsa dilectū foris inuenit dū uerbū carnē factū
ēdidit· q̄ q̄si int̄ latuit· dū ūbū in pncipio mansit· Huius osculū
sumpsit· dū pacē s p ipsū redditā audiuit· Hanc p̄ea nemo
despex̄· q̄ p xp̄m sedata psecutione· omis ordo regū & pncipū
eā honorauit· Hec dilectū q̄si p manū apphendit & in domū
matris sue indux̄· dū opando & p̄dicando xp̄m in corpus ipsi
synagoge introduxit· & in cubiculū genitricis sue induxit·
dū eum in intellectū iudaice gentis dux̄· q̄ genis ei mater
& nutrix extitit· q̄ ex illa apli nati s̄ q̄ eccłām p euglm
genuer̄ & doctina legis nutrier̄· Ibi ē docta eccła q̄d ipsa p
grām x̄ ē uocata· synagoga autē ppē falsā iusticiā excecata.
s; nē itū p grām illuminata· Que eccła dat poculū x̄ ex uino
ꝯdito· dū offert ad honorē x̄ bonū opus sapientia & caritate
& facundia inebrians proximos· t̄ dū offert in sacrificio san
guinē x̄ ex uino ꝯsecratū. Et dat x̄ mustū malogranatorū.
dū exhibet diuinū seruitiū· hominū uirtutib; repletorū·
t̄ dū pfert exempla de uirtutibus scōrū· Leua dilecti sub ca
pite eccłe ē· quia mysteriū incarnationis & dona que dat
in p̄senti erunt sub capite i· sub mente ei· q̄ p ea sustentata i
p̄senti ꝯtra pbationes mundanas quiescit· & q̄dam̄ eū d̄o

Nᵃ T̄pologia.

dormit & dextā ei .i. futūa bona & plena ipsi⁹ uisio amplexabi
t eā q undiq; ita circūdabit eā ut nullus turbo miserie po
sit intuenire. Hanc a somno sc̄lares excitant. dū eā a quiete
c̄templationis ad ext̄iora negocia p̄t̄hīe temptant. S; xp̄e p
scīpturas eos adiurat. ne hoc lucri causa faciant. Tropologi
ce fidelis aīā in agrū egdit. in uillis commorat̄. dū agrestes ul
uillanos in bonis morib⁹ imitat̄ t̄ dū quisq; sp̄alis int̄ missio
lectioīs & oratioīs studio manib; suis laborat. ut habeat unde
t̄buat necessitatē patienti. Mane surgit ad uineas. dū se eri
git ad imitandas claustraliū uitas. Claustra & enī s̄ sp̄ales
uinee. in q̄b; s̄ pocula uite fidelis q̄sq; flores uinee fruct⁹ floꝝ.
flores maloꝝ puniceoꝝ uidet. dū fidē eccl̄e opa fideliū. pati
entiā m̄rm̄ im̄itari studet. Ibi dat ubā p̄ximis. dū p̄fert doctinā ge
mine karitatis. Tunc dabit mandragore odorē in portis. q
sc̄lares iā c̄uersi q̄ sine capite fuer̄. dū nulliū p̄latū habē uo
luerunt. famā bone opationis in uirtutib; que s̄ porte uite
spargīt. Omīa poma noua & uetera seruat. dū c̄uersus omnia
opa antiquoꝝ & modernoꝝ patrū ad imitandū s̄ c̄ggat. Hec
s̄ xp̄e fac̄ frm̄. dū eū coheredē regni eligit. Qui xp̄e ubā m̄ris
fidelis aīē sugit. dū duo testam̄ta eccl̄e m̄ris fideliū. frīb⁹ in
unū habitantib⁹ sp̄alit̄ exponit. Vl̄ m̄at̄ alicui⁹ c̄ūsi ē c̄gga
tio sp̄aliū. cui⁹ ubā s̄ regularia instituta. q̄ x̄ sugit. dū queq;
c̄ūsū regularib⁹ disciplinis instruit. Xp̄m foris inuenit. qui
opa dilectioīs in necessitate p̄ximoꝝ p̄agit. Hec int⁹ inuenit
q̄ c̄cupiscentias carnis p̄ xp̄m uinc̄. Xp̄m de osculat̄. q̄ ei i̅timo
amore coniungit̄. Hunc nemo despic̄. q̄ & anglis & hominib;
placebit. Xp̄m quasi p̄ manū app̄hendit. & in domū m̄ris
sue induc̄. dū bona opa in clāstrū domū c̄ggatioīs matris c̄
u̇soꝝ induc̄. & in cubiculū genitricis sue eū induc̄ .i. in intel

lectũ regule claustralis sue nutcis · dũ eũ in ea intelligi docet.
Ibi scił in claustro docet̃ qd cũsis in celo ꝑmittat̃. Ibi dabitur
ei poculum ex uino cõdito .i. doctrina ex scripturis sapientũ cõ
posita · & mustũ malogranatoꝝ .i. exempla iustoꝝ. Leua x̄ sub ca
pite ei᷒ ẽ .i. bona ꝑsentis uite s̃ sub ei᷒ mente que ẽ cap̃ anime · &
dextra ei᷒ amplexabit̃ eũ .i. uirtutes & bona opa · in corpe opa · in
anima uirtutes · Sub hac dextra obdormit · dũ t̃rena obliuiscit̃
& celestia cõtemplat̃ · & ne quis eũ ab hac quiete retrahat ad scłi
tumultũ · ax᷒ ꝑ scripturas adiurat̃. Anagogyce aũ eccłã hic
ꝑegrinans cum x̄ in agrũ florib; plenũ egredit̃ · dũ de hoc
mundo migrans paradysũ uoluptatis cũ xp̄o ingdit̃. In uillis
commorat̃ · dũ in mansionib; s̃ a dõ ꝑparatis recipit̃. Mane sur
git ad uineas · dũ in die iudicii se erigit ad supnas eccłas · Totũ
quippe temp᷒ hui᷒ scłi ẽ quasi nox ad cõparatione futuri scłi.
Dies aũ iudicii ẽ qdd̃a mane ęt̃ni diei · q̃ melior ẽ sup milia
annoꝝ. Vł uita cuiq; hominis ẽ q̃si nox · mane aũ futura uita.
In quo mane q̃sq; fidelis surgit ad uineas · dũ p᷒ mortẽ ꝑueñ
ad celestes eccłas · Ibi uidet flores uinee · & florũ fructus · & flo
res maloꝝ punicoꝝ .i. p̃mia fideliũ · & denariũ qui dabitur
bene opantib᷒ · & mercede q̃ recõpensabit̃ m̃rib; · Ibi dabit̃
eccła x̄ sua ub̃a · q̃ utriq; legis doctores rep̃sentabit in et̃na
gl̃a · Ibi mandragore in portis dabunt odorẽ · q̃ in morte q̃ ẽ
porta uite uiuentib; dabit sue uite opinionẽ · dũ miraculis
coruscant in t̃ris · quoꝝ anime uiuunt in celis · q̃ mandragore
olĩ fuer̃ · dũ diabolũ cap̃ omniũ maloꝝ amiser̃ · & xp̄m caput
omniũ iustoꝝ induer̃ · & nẽ ut mandragora multis morbis
medici[illegible]na s̃ · Ibi om̃ia poma noua & uetera sponsa dilecto ser
uauit · [illegible] q̃ om̃ia opa scõꝝ ueris legis · & om̃ia opa iustoꝝ noue
legis [illegible] eccła celestis xp̄o recompensanda rep̃sentabit.

Anagogyce.

Ibi xp̄m frēm suum scił hominē de humano gn̄e natū in d̄o uidebit' q̄ eā sororē uideł regni coheredē fec̄. Qui fr̄ ubā matr̄s eccl̄e sugit' quia dn̄ē homo gaudia celestis hierlm̄. i. angloꝝ plenit̄ hab. & suis tribuit. Hunc int̄ ingl̄a patr̄s eccl̄a inueni' quē hic foris in carne p fidē uidit. Quē diu optatū deosculatur' dū ei dulcedini in et̄na pace copulabit̄. Hanc amplius nemo despiciet q̄ equalis anglis erit' que hic obp̄briū hōiū & despectio supbis fuit. Ibi dilectū diu quesitū. uix tandē aliquando inuentū. et̄na dilectiōe app̄hendit. & in domū matr̄s sue. i. in celestē hierlm̄ q̄ ē domꝰ matr̄s eccl̄e anglice inducet. dū cum illo in illā ad et̄nas nuptias intrabit' & in cubiculū genitricis sue. i. in secretū gl̄e humanitatis x̄ quā in patria gl̄a uidebit. Ibi docebit eā x̄ qd̄ oc̄ls n̄ uidit. nec auris audiuit. nec in cor hominis ascend̄' que p̄parauit d̄s diligentibꝰ se. Ibi dab̄ ei poculū ex uino ē dito. & mustū malogranatoꝝ. i. plenū gaudiū. & angloꝝ & hominū' qd̄ erit ut uinū & mustū' q̄ s leticia epulantium. Vł sponsa dabit dilecto uinū & mustū' q̄ sciis uet̄is & noue legis p feret. quibꝰ dabit̄ plenum gaudiū. Ibi erit leua sponsi sub capite eiꝰ' q̄ omē glām mundi uidebit. sub potentia x̄. qui ē cap̄ eiꝰ. & dext̄a eiꝰ amplexabit̄ eā' q̄ anglica societas & angloꝝ unanimitas que in dext̄a x̄ in iudicio erit' illā sibi sociabit. In hac dextera ab omni p turbatione requiescet. & nemo eā ab hac quiete suscitabit' q̄ gaudiū eiꝰ nemo tollet ab ea.

Rł. H ystoria.

Sunamite in brachio sponsi dormiente ecce mandragora aureo capite adornata cū magno comitatu sponso adducit̄' que a choro filiarū hierlm̄ cum hac laude ex... cipit̄. Que ē ista que ascend̄ de deserto delicis afflu... ens' innixa sup dilectum suum." Scilicet sy... na

goga fidelis p⁹ psecutionē antix̄ⁱ in pace quiescente. multitudo infideliū capite antix̄ⁱ ablato. & uero capite x̄ⁱ recepta p pdicatores x̄ⁱ coniugenda ad ecclām ducitur. atq; a cunctis fidelib; hoc tpudio laudis excipit. Que ē ista que ascend' de deserto. Hoc ē quā glosa & quanta laude digna ē ista. que de deserto infidelitatis ascend' p gradus uirtutū ad x̄ⁱ pri uariis mundi delicius affluens. nē spalib' deliciis sēptē l' opib' iustor affluens. ñ in se cfidens. innixa sup dilectū suū. i. spē totā in eo ponens a quo solo ē omīs salus ut scribit. Non ē nomē aliud datū sub celo. in q̄ oporteat saluari. Similitudo ē ab illo pplo qui ex egypto duct' de illo deserto p ih̄m nauē ad t̄ram repmissionis ascendit. deliciis legaliū obseruationū & tabnaculi ministerior affluens. innixa sup moysen dilectū suū. & significat pplm q̄dē infidelitate ad ecclām l' de mundo ad eternā glām p ih̄m xp̄m ascendit. delitiis sēptarii affluens. in solo duce suo xp̄o cfidens. Noua sponsa ad regē ingressa. his uerbis ē ab eo suscepta. Sub arbore malo suscitaui te. Quasi diceret. Bene q̄dē fecisti. qd' ad me uenisti. quia te mortuā suscitaui. me cap' tibi inposui. Qd' aut' dic̄ sub arbore malo suscitaui te. ad totū genus humanū respic̄. qd' sub arbore p̄uaricationis mortuū. sub arbore crucis p xp̄m ē suscitatū. Ibi scil' sub arbore maledictionis corrupta ē mat' tua. ibi uiolata ē genitrix tua. Mat' humani gen̄is ē humana nāa. q̄ ante peccatū erat incorruptibilis. inpassibilis. ī mortalis. Porro genitrix ei⁹ erat eua. mat' omniū. q̄ erat ante peccatū inuiolata. q̄a nec ccupiscentia nec sordib' polluta. Que serpentina suasione uiolata. mox ccupiscentie & sordib' & dolorib' ē subacta. S; x̄ pe corrupte mat' incorruptionē

p fallaciā aū diaboli corrupta. facta ē passibilis 7 mortalis.

reddidit· dñi humanã natũam in sua psonã incorrupti
bile resurgens a morte fec̃· Genitrice uiolatã reparauit·
dñi uginẽ genitricẽ suã inuiolatã seruauit· Dic ḡ· sub ar
bore malo suscitaui te· quasi uniũsitati humani genis
dicat· Sub arbore crucis te morte mea suscitaui de mor
te ppetua q̃ mortua eras sub arbore inobedientię· ubi
corrupta ẽ a diabolo mat̃ tua humana nat̃a· qñdo
ornatũ suũ scil obedientiã abiec̃· eũ de int̃dicto pomo
comedit· & ido dãpnata· qa mox incorruptionis & in
mortalitatis honorẽ amisit· & ubi uiolata ẽ a serpente
genitrix tua eua· quando a paradyso pulsa honestatẽ
pdidit cõcipiendi & dolorẽ pariendi inuenit· Et quia
te de morte aduttã suscitaui· pone me ut signaculũ
sup cor tuũ· hoc ẽ ita imaginẽ mei tui amici ip̃ me me
morie tuę sic̃ signaculũ cerę inp̃mit· ut imago exp̃ma
tur· ut me ita diligas sic̃ ego te dilexi· q̃pt̃ animã me
am posui· & pone me ut signaculũ sup brachiũ tuũ·
hoc ẽ exemplũ mei sup opationẽ tuã ut ita operis sicut
ego q̃ inimicos dilexi & p impiis mortuus sum· & signa
culũ q̃ppe imago· p cor memoria· p brachiũ accipitur
opatio· Antiq̃ in anulis t in armillis lapillos sculptos
portabant· q̃b litteras amicis missas signabant· inde
similitudo ista trahit̃· Sigillo ẽ imago insculpta· quę
cerę inp̃ssa imaginẽ reddit· Sigillũ ẽ x̄ humanitas eius
imago insculpta ẽ diuinitas· cera ũ humana aĩa ad ima
ginẽ dĩ formata· Xp̃c q̃ppe ut scbit̃ ẽ imago dĩ inuisi
bilis· qa pat̃ equalis· quã imaginẽ dñs homini impssit·
quando intiorẽ hominẽ ad imaginẽ & similitudinem
dĩ creauit· In imagine trinitas· in similitudine notat̃ equ

Sigillũ·

tas· Imaginē x̄ in corde suo formāt· qui eū pat
sq̄le cogitat· Hunc suā imaginē ip̄mit· q̄ huma
nā naturam diuinitati unitam ēdit· Signaculū x̄ sup
brachiū suū ponit· q̄ exemplū opationis x̄ sibi ad
imitandū pponit· & in seritate & iusticia uiuendo ad in
similitudinē dī se cōponit· Et q̄s s̄ opa x̄ q̄s sponse imitan
da· Scit q̄d inimicos intantū dilex̄· ut p impiis moreret̄·
Et hoc ideo· q̄a fortis ē ut mors dilectio· dura sic̄ infernus
emulatio· Q̄d ē dicē· Sic̄ mors omēs fortes uinc̄· & ideo forti
or ē omnib' exstitit ita dilectio fortiorē omnib'· q̄ me fortis
simū uic̄· & me causa tui ad mortē coegit· Et sic̄ infernus
durior ē omnib' duris· & ideo infringibilis· ita emulatio· i·
inuidia mea ē insupabilis· q̄ inuidebā diabolo q̄d te spon
sam meā possedit· & crudeli morte affec̄· q̄a intantū te
dilexi· q̄d te morte mea redemi· Et ideo iustū ē· ut me
intantū diligas· ut me imitando mortē p me subeas·
Et si dilectionē habueris· p me mortē subire potis· q̄a lam
pades eī caritatis sunt lāpades ignis atq; flammarū· Lāpa
des s̄ uasa s̄ lucis & intelligunt̄ spāles uasa caritatis· q̄
int' ardent dilectione· foris lucent opatione· Lāpades ig
nis s̄· q̄a s̄ ardent· lāpades flammarū q̄a p̄ximis lucent·
Tales tormēta & mortē carnis ētempnunt· q̄a eternā uitam
diligunt· AQuę multę n̄ potuer̄ extinguere karitatē·
nec flumina obruent illā· hoc ē nec blandicię· nec minę·
nec psecutiones· nec terrores uinc̄ amantē· q̄ implcat uo
luntatē meā· Is q̄ppe diligit me· q̄ sermonē meū seruabit·
Hoc ē aut̄ meū p̄ceptū· ut diligatis inuicē· sic̄ dilexi uos·
Similitudo ē de magno incendio· q̄d nec pluuię nec flu
mina possunt extinguere· P aq̄s blandicię· p flumina

accipiunt temptationes q n poss de bono adma
lu flectere spales. Dilectio e preciosior omib rebus
qa si dederit ho omne substantia dom sue p dile
ctione q si nichil despiciet in eu. hoc e si qs ratione
utens omne sub stantia sua in cibos paupu & se ipsu tra
diderit ad martyriu absq dilectione ut mereat dnm q e
dilectio habe. q si nichil dedit despiciet ea oma q dedit
n ipsa dilectione habuerit. Hoc ido totu dr ut si sponsa ue
lit sp- onso e iungi qua maxime eu in dilectione imitet
qa q diligit in do manet & q n diligit manet in morte.
Hec q si hystorice dscripta mandragore possunt etia alle
Allegoria. gorice adaptari synagoge euerse. Post q sunamitis de
somno euigilau multis se iunctis regio cultu ad rege uen
cui innixa ad thronu regni ascendit q ehorus filiaru hiem
hac laude excepit. Que e ista q ascendit de deserto delicijs
affluens innixa sup dilectu suu. Scil eccle gentiu admi
rantis synagoga nup euersa in tantu culm uirtutu ascen
disse & undiq infideles s pdicando & opando adtherere in
laude ei erupere dicentes q e ista i q laudabilis e ista que
ascendit de uirtute in uirtute ad xpm de pplo in cecitate
pfidie deserto delicijs scripturu & uirtutu affluens innixa
sup dilectu suu i stabilita sup xpm nunc dilectu suum
l sup dilectu meu cu ipsa ee excecata nc quoq dilectu suu
factu. post q abeo ut luna a sole e illuminata. Notandu
qd ista laus q e ista nc tercio e posita. Primo quippe in laude
eccle gentiu ponit. scdo laudi eccle penitentiu asscbit
tercio eccle de iudeis & gentib euertende assignat. qa
oms in eade fide imitatis collaudant. Alit. Quia omnis
multitudo fideliu a pmo abel usq ad ultimu electum

una ecclesia dicitur, quae tribus mundi temporibus in fide trinitatis colligitur. scilicet ante legem sub patriarchis, in lege sub prophetis, in euangelio sub apostolis. Haec quoque tres laudes possunt referri ad tres ecclesiae distinctiones. Prima ad illam quae sub patriarchis ascendit ad fidem trinitatis. Secunda ad illam quae sub prophetis ascendit ad fidem trinitatis. Tertia quae sub apostolis et eorum successoribus usque ad finem mundi ascendit ad fidem trinitatis. Sunamitem itaque in solio regali sedentem rex alloquitur dicens. Sub arbore malo suscitavi te. Per hoc dat intelligi quod sub arbore dormierit et ibi eam excitaverit. In malo notantur tria, videlicet fructus, odor, umbra. Arbor mali est crux Christi, cuius fructus est Christus qui est odor suavitatis et refrigerium ab estu viciorum adiutorium itinerantium. Sunamitis sub arbore dormivit, quando synagoga de arbore praevaricationis mortua iacuit. Hanc Christus sub arbore malo suscitavit ad vitam, quando in cruce, quae erat lignum vitae, pro ea mortem subiit. Dicit ergo: sub arbore malo suscitavi te, quasi conversae synagogae dicat: Merito diligendus sum a te, quia prior dilexi te et morte mea redemi te in cruce. Ibi corrupta est mater tua, scilicet sub cruce synagoga in inferno damnata, quae clamavit dicens: Sanguis eius super nos et super filios nostros. Ibi violata est genitrix tua, videlicet lex tua mutata est praevaricata quae dicit: innocentem et iustum ne interficias. Vel genitrix est violata quando lex de littera ad spiritum est mutata. Vel genitrix est tua, videlicet iudaica gens, est violata, quando ob vindictam crucis a Tito et Vespasiano est captivata. Et quia te ab hoc malo eripui et in sponsam assumpsi, pone me ut signaculum super cor tuum, id est imaginem meam in primis memoriae tuae, ut sigillum cerae, ut diligas me sicut dilexi te. Et pone me ut signaculum super brachium tuum, id est exemplar meae operationis in primis tuae operationi.

ł mortuus sũ amore tui' ita tu p uaria tormta

ut sic ego p multa tormta moriar ł amore mei. Hoc fecit

eccla in mrib' tempe psecutionis. Qa fortis ē ut mors dile

ctio' hoc ē sic mors omĩa uinc. ita dilectio oĩa uinc' q me

causa tui ad mortē coegit. Dura sic infernus emulatio.

Emulatio acipit in bono & in malo. Dr enĩ imitatio ł indi

gnatio ł inuidia. Emulari enĩ ē bonos imitari ł malis

indignari ł melioribus inuid̃e. De bono dic aplš. Emula

mini. i. imitamini meliora. De bono aut emulant uos n̄ be

ne. Et de ioseph scbit. Emulabant eũ frs. i. inuidebant ei.

Emulatio g eccle fuit dura ut infernus' qa sic inferni ē infrin

gibilis. ita imitatio eccle q imitata ē xp̄ dilectionē ł opatio

nē fuit insupabilis. Hoc ido qa lapades ei' lapades ignis

atq; flammarũ. hoc ē habentes caritatē int' ut ignis arde

bant amore' foris lucebant ut flamma opatione. Ignē

q ppe ardor' p flammas acipit splendor. Laurentii & Ste

phan' & alii eo similes lapades. i. uasa caritatis extite

rant. in qb' ignis sp̄c sci ardebant. & foris flāma opationis

lucebat. Aq multę. i. dilectiones & blandicię mundanę

n̄ potuer' in eis caritatē extinguere. neq; flumina mi̅u

rię & tbulationes obruent illā. ut eos a ueritate auertant'

qa neq; mors. neq; uita. neq; alq creatura potuit eos separa

re a caritate xp̄. Si dedit hō omnē substantiā dom' suę p di

lectione q̃si nichil despicient eũ. hoc ē eũ omĩ substantia

mundi n̄ potē dilectio cõpari' qa ds caritas ē. q sola mor

te ē mercanda' & sine fine tinẽda. Tropologyce fidelis

aĩa de deserto ascend. cũ mala uitã desert' & ad spãle

cuersationē p gradus uirtutũ ascend. Hec deliciis afflu

it' dũ ferculis scriptarũ se deliciose pasc. Sup dilectũ ē in

nixa' qa solo amori xp̄ ē infixa. Hanc sub arbore malo xp̄c

Emulatio.

Tropolog.

suscitauit. d[eu]m mortua in peccatis p[er] fide crucis uiuificabit.
Ibi corrupta e[st] mat[er] ei[us] scil[icet] in peccato concupiscentie mortalis
facta e[st] humana natura. & ibi uiolata e[st] genitrix ei[us] uidel[icet]
p[ro]pt[er] peccatu[m] passibilis facta e[st] caro eue. qua[m] xp[istu]s adhuc
suscitabit. & incorruptibile atq[ue] inpassibile faciet. Id[e]o
x[pistu]m ponit sup[er] cor suu[m] ut signaculu[m]. q[ui]a ei[us] doctrina[m] & uita[m]
in corde format ita. q[ua]si eu[m] semp[er] p[re]sente[m] uideat. Sup[er] bra
chiu[m] eu[m] ponit ut signaculu[m]. d[u]m exemplu[m] operu[m] xp[ist]i semp[er]
inspic[it]. & ea imitari cupit. In tali ho[m]i[n]e fortis e[st] ut mors di
lectio. q[ui]a sic[ut] mors corp[us] interimit. & illud insensibile reddit.
ita uera dilectio a[n]i[m]am concupiscentiis mundi p[er]imit. & ad eum
eta[m] t[er]rena desideranda insensibile fac[it]. Et in eo dura e[st] sic[ut] in
ferus emulatio. q[ui]a sic[ut] infernus dur[us] [est] q[uo]s absorbuerit tenet.
ita a[n]i[m]a fortit[er] imitatione[m] u[ir]tutu[m] q[ua]m cepit tenet. nec p[ro]pt[er] ali
qua dura mundi ea[m] deserit. Hec a[n]i[m]a e[st] lapas caritatis. in q[ua]
ardet ignis diuini amoris. & foris lucet flama boni op[er]is.
In hac a[n]i[m]a aq[ue] multe. i. multiplices delectationes carnis
n[on] potuer[un]t extinguere caritate[m]. nec flumina. i. temptati
ones obruerunt illa[m]. q[ui]n semp[er] ardeat & luceat. Hec dilectio
talis e[st]. si dederit ho[mo] omne[m] substantia[m] dom[us] sue p[ro] dilectio
ne q[ua]si nich[il] despicient eu[m]. hoc e[st] si om[n]ia mundi relinquat.
nich[il] e[st] p[ro]d[est]. n[isi] ipsa[m] caritate[m] q[ue] d[eu]s e[st] habeat. Videndu[m] aut[em] q[ui]d
sit dilectio. Dilectio e[st] magna appeticio alicui[us] rei p[ro] fruen
de. q[ua]m q[ui]s habe[re] cupit. Hec diuidit[ur] in duo. in dilectione[m] di ui
dei & p[ro]ximi. Dilectio di e[st] o[mn]ia co[m]moda & inco[m]moda co[n]te[m]p
nere causa p[er]fruendi d[e]o. Hec t[ame]n ubi s impleti[ur] ut diligam[us]
d[eu]m ex tota a[n]i[m]a. ex tota mente. ex tota u[ir]tute. i. ex sensu
& ratione. & intellectu. Dilectio p[ro]ximi e[st] p[ri]uata co[m]momoda
p[ro]pone[re]. gra[tia] p[er]fruendi amico. Hec p[er] duo p[re]cepta impletur.

scil' qđ tibi n̄uis fieri· aliī ne feceris· & qđ uultis ut faciant
uob' hoīes· facite eis simlr̄· Nemo uult dāpnū pati· nemi
ni faciat· Omnis uult s̄ in necessitate sub ueniri· aliis in ne
cessitate sub ueniat· Hoc totū p illud implet̄· Declina a ma
lo & fac bonū· P̄ximo dāpnū n̄ inferre ē a malo declinare·
in necessitate p̄ximo subuenire ē bonū facere· Idō lex scripta
erat in duab' tabulis· q̄a cōtinet in se duo p̄cepta caritatis·
Est aūt timor anxietas p inelitandi· q̄ diuidit̄ in duo· unde
licet in seruile & filiale timorē· Seruilis timor ē malū de
uitare ne supplicia luat a dn̄o· filialis timor ē bonū facē
ne offensā pat̄s incurrat· Seruilis timor aīam terebrat ut
ferrū acutū coriū p̄forat· timor filialis dilectionē aīe indu
cit ut animā dō alliget· sic̄ seta linū inducē ut coriū colli
get· Ferrū durū ē seruilis timor· seta min' dura ē filialis
timor· linū lene ē dilectio· Ferrū & seta exeunt· linū int'
p̄manet· sic caritas timores expellit· ipsa int' p̄manet· Itē
timor diuidit̄ in duo· Est enī timor dī & timor scī· De timo
re scī scb̄it· Timor dn̄i scs̄ p̄manens in sclm scī· De timo
re dī dr̄· P̄fecta caritas foras mit· Timor dī ē uenatio dī·
q̄ hab̄ duas species· cū amator dī timet se l' aliqđ de man
datis dī neglexisse· l' n̄ ad placitū dī oīa impleuisse· Timor
aūt scī hab̄· iiii· species· q̄ s̄ timor uilitatis· timor fragili
tatis· timor mundan'· timor seruilis· l' iudaic'· Timor ui
litatis ē cū q̄s malū p̄petr̄· ne aliis uilis appareat· Verbi grā·
cū q̄s homicidiū l' adulteriū fac̄· ne homicidis l' adult̄is
uilis sit· Timor fragilitatis ē· cū q̄s malū scil' homicidia l'
rapinas l' incendia p̄petrat· ne a dn̄is suis tēporalia benefi
cia p̄dat· Timor mundan' ē cū q̄s malū deuitat· ne supplici
um luat· ut pote cū q̄s deuitat furtū q̄a timet suspendiū·

·iiii· sp̄es timoris

l' deuitat sacrilegiu̅ quia timet eruti fragiu̅. Timor seruilis ē. l' iudaic⁹ cu̅ quis legis mandata fac̄ ne a lege dampnet᷑. Due species p̄ores inpellunt ad malu̅. due sequentes retrahunt a malo. q̄s om̄s caritas emittit foras. que sola delectatione iustitie bonu̅ facit. Iuxta anagogen sponsa de deserto ascendit glosa. quando eccl̄a hic p̄egrinans de deserto mundi ad gaudia celi migrabit glificanda. qua̅ chor⁹ celestis hierl̄m scil' concent⁹ angl̄oꝝ hac laude excipiet. que ē ista. i. qua̅ beata que ascendit de mundo ad celu̅. & in c̄sortiu̅ sui̅ introducet᷑. ubi deliciis paradysi affluet. quia de bonis dn̄i gaudebit. cu̅ ipsu̅ d̄m in que̅ angl̄i desid'ant p̄spicere facie ad facie̅ uidebit. ubi c̄centu̅ angl̄oꝝ & organa sc̄oru̅ audiet. & ipsu̅ odore̅ suauitatis sentiet. u̅ inebriabit᷑ ab ubertate dom⁹ dn̄i. & saciabit᷑ cu̅ apparuerit gl̄a dn̄i. Ibi erit sup̄ dilectu̅ suu̅ innixa. quia semp̄ in gaudio dn̄i erit stabilita. Hanc sub arbore mali ẍ suscitabit. quia p⁹ hanc uita̅ om̄e gen⁹ ad uita̅ p̄ uictoria̅ crucis uiuificab̄. q̄d p̄ arbore̅ transḡssionis morte̅ subiit. Tunc eccl̄a recipiet᷑ in illa gl̄a ubi corrupta ē p̄ sup̄bia̅ mat̄ ei. scil' dignitas anglica. & u̅ genitrix ei⁹ ē uiolata. i. de l' numositas electoꝝ imminuta. Qua̅ ipsa redintegrabit. cu̅ incorruptel'a possidebit. & numeru̅ electoꝝ inplebit. Tc̄ xp̄m ut signaculum sup̄ cor suum ponet. q̄ ipsu̅ qui ē imago d̄i in se ipsa ut imagine̅ in cera exp̄ssam uidebit. Hunc sup̄ brachiu̅ ut signaculu̅ ponet. quia ipsu̅ p̄ labore opu̅ mercede̅ accipiet. Ibi fortis ē ut mors dilectio. quia sic̄ mors om̄s rep̄bos traxit ad interitu̅. ita dilectio d̄i om̄s electos trahit ad gaudiu̅. Dura ē ibi sic̄ infernus emulatio. quia sic̄ infernus om̄s emulatores. i. imitatores diaboli absorbet. ita aula celi om̄s emulatores. i. imitato

R̄ Anagogen.

res dī recipiet. Ibi om̄s electi lampades caritatis erunt. quando
accensis lampadib⁹ obuiā sponso & sponse ibunt. q̄ semꝑ ut ig-
nis in amore dī ardebūt. quando in regno patris sui ut sol ful
gebunt. Et sic hic aque delectationū & flumina ꝑsecutionis
scōꝝ caritatē ñ extinxerūt. ita p̄mia caritatis nullū finē habe
bunt. Dom⁹ hominū ē hic mund⁹. Si om̄is substantia hui⁹ mun
dī det̄. p̄mio caritatis ñ cōpabit̄. q̄d dilectorib⁹ xp̄i q̄ ē caritas
dabit̄. Cum sponsus dignitatē dilectionis mandragore

¶ Historia.

ad se uenienti cōm̄dasset. conuertit se ad sunamitē dicens.
Soror n̄ra paruula ē. & uba ñ habet. Q̄d faciem⁹ sorori n̄re in die
q̄ndo alloquenda ē. i. quando nubenda ē. Similitudo ē a parua
puella que uiro tradita adhuc ñ hab; mamillas nec ē nubilis.
& intelligit̄ eccl'a p⁹ antixp̄m credita in xp̄m. q̄ paruula erit
in num'o fideliū. & uba scil' doctores sufficientes ñ habet.
a quib; ē interī p̄panda. ñ diu in thalamū introducenda.
Quasi dixisset. Dilectio quā cōm̄daui ē magna. s; mandrago
ra nuꝑ cūsa n̄ra soror facta q̄ regni coheres ē in fide paruu
la. scil' in religione rudis & tenera. & ideo ad tantā dilectionē
inualida ut mee dilectiōis causa mortē subeat. ꝑinde maxi
me. q̄ uba. i. p̄dicatores ñ habet. q̄ eā sufficienter ad hanc
dilectionē inbuant. Q̄d ergo faciem⁹ sorori n̄re in die q̄ndo
alloquenda ē. i. q̄d fiet de ea in die iudicii. q̄ndo ꝓ opib;
suis ē iudicanda. l' remuneranda. si dilectionē ñ habuerit.
Qui enī dilectionē habet. dn̄m hab. q̄a d̄s ē dilectio. qui aūt
eā ñ hab. hereditatē in regno dī ñ hab. Alit̄. Soror n̄ra
mandragora paruula ē in num'o fideliū & uba ñ habet. i.
doctores qui lac doctrine p̄bendo ei⁹ adaugeant num'ū.
Q̄d ergo fiet in die iudicii. quando anglis erit associanda. si
numerus electoꝝ ñ erit implet̄. Resp̄ sunamitis. Si murus

ē edificem⁹ sup eā ꝓpugnacula argentea. Qd̄ ē dicē. Si parua
ē faciam⁹ eā magnā. scil̄ mittam⁹ artifices qui colligant p̄
ciosos lapides. & faciam⁹ de ea murū. & sup eū edificemus ꝓ
pugnacula argentea. hoc ē mittam⁹ p̄dicatores tu inspiran
do ego faciendo qui uiuos lapides. i. electos homines do
cendo in unā fidē colligant. & habitaclm̄ dō de eis faciant.
quib; tales p̄latos p̄ficiam⁹ q̇ sint ut argentū eloquentia
splendentes. & subditos a uiciis & hereticis armis uirtutū
defendentes. Et si ostiū ē cōpingam⁹ illud tabulis cedrinis.
Qd̄ ē dicē. Si ubā. i. doctores n̄ habz. ēpingam⁹ ligna cedri
na. i. ēggem⁹ multa scōꝝ exempla. quoꝝ opa s̄ inputribi
lia. & uermes scil̄ demones fugantia. & de illis faciam⁹ ostiū. i.
quendā fidī initiū. p quē. multi ad eā ingdiant̄. & nume
rus fideliū in ea multiplicet̄. Aliť. Si aliq̇s pfect⁹ ē murus.
scil̄ ingenio munit⁹ fortis in uirtutib;. hc edificem⁹ sup eā
ꝓpugnacl̄a argentea. hoc ē hc faciam⁹ ei defensorē eloq̄ntia
splendentē. l̄ edificem⁹ sup eū ꝓpugnacl̄a argentea. i. in
uincibiles sententias. eloquio diuino lucidas. quib; eā in
struat. & ab hostib; defendat. Et si quis inpfect⁹ ē hostiū. api Nota .iii. in muro.
ens aliis docendo salutis initiū. illū tabulis cedrinis con
pingam⁹. i. inmarcescibilia pioꝝ uiroꝝ exempla ei ꝓpona
mus. quib; multos ad ēūsionē ptrhat. & p ostiū fidī ī domū
dī. i. in eccl̄am introducat. In muro tria notant̄. De multis
lapidib; fit. ciues int⁹ munit. hostes exteri⁹ repellit. ita eccl̄a
de multis fidelib; ēstat. quos cemto caritatis ēglutinat. fide
crucis munit. eos qui in se habitant. hostes scil̄ paganos
& hereticos communione a se separat. In ostio quoq; tria Nota tria in ostio.
notant̄. scil̄ introit⁹ & exit⁹ & uia ī medio. Introit⁹ ē fides qua ī
trat̄ ad eccl̄am. exit⁹ pseuerantia quo exit̄ ad uitā. uia in

medio. opa in dilectione. Muro facto et ostio compacto: canit sponsa exultans. Ego murus, et ubera mea sicut turris. Quasi dicat. Ego que fui paruula in numero, facta sum multiplex firmis fidelibus sicut murus in lapidibus; et ideo digna sum ut super me argentea propugnacula edificentur, id est tales prelati in perfici antur qui me splendore sue eloquentie caritatem a sponso mihi commendatam doceant, et armis scripture ab hereticis defendant.
Et ubera non habui, id est doctores iam tales habeo qui sunt alti et firmi in uirtutibus ut turris, per quos possit esse introitus ad uitam salutis, et ideo digna sum ut compingantur tabulis cedrinis, id est ut confirmentur sanctorum exemplis, quibus me instruant opera caritatis. Per tabulas pictura, per cedrum intelligitur inputribilitas, per compactionem concordia. Quasi tabule picte coram hominibus expanduntur, cum exempla sanctorum eis proponuntur, que sunt ut cedrus coram deo inputribilia, et serpentes, id est demones effugantia, que compingunt electos imitationis concordia. Aliter. Quisque perfectus dicit. Ego sum murus, scilicet constancia fortis, et ideo in edificio ecclesie locandus, ut super me edificentur propugnacula argentea, scilicet sacre scripture uerbo dei splendide, quibus sim ecclesie munimini et decori, et ubera mea sicut turris, id est doctrina mea est firma, que facit auditores in modum turrium surgere in altum uirtutum. Notandum quod perfectus muro comparatur: ubera eius, id est doctrinam turri assimilatur, quia uita eius est constanter uicia muniita, doctrina uero eius in uirtutibus alta. Inperfectus dicit. ego sum ostium, quia docendo aperio mihi doctis uite introitum, et ideo compingi debeo tabulis cedrinis, id est confirmari sanctorum exemplis. Ego sponsa cepi talis esse ex quo subaudis tempore facta sum coram eo quasi pacem reperiens, hoc est ex quo tempore cessauit persecutio antichristi, et mihi reddita est pax christi, cepi a suis opificibus edificari murus de uiuis lapidibus, et ubera mea ceperunt surgere in uirtutibus. Post mortem namque

antix̄ erit maxima pax in mundo. s; breui tempore ut scri
bitur: Cum dixerint pax & securitas, tunc rep̄ eis ueniet interitus. i. N̄ Pace.
dies iudicii. Et in illa pace ēggabit ecclā in cultū dī uni
de qua subdit sponsa. Vinea fuit pacifico in ea q̄ habet N̄ Vlterius statū ecclē.
pplos. tradidit eā custodib;. Qđ ē dic. Antix̄ auctore discordie
occiso. x̄ uer pacific faciet pacē in mundo. & in illa pace faci
et s̄ uineā. scił uniuersale ecclām. que pferet palmites uino
habundantes. i. doctores potū uite fundentes. q̄ uinea erit
in ea pace q̄ hab pplos. i. om̄is gentes. n̄ sic illa pax que sub
salemone fuit in una iudeo₄ gente. & hanc uineā tradet
custodib; i. p̄latis custodienda & regenda. Hoc ido dr. q̄
dubitat utrū ecclā illo tēpe aliq̄b; p̄latis regat cum dies
iudicii imminere edit. S; sciendū ē qđ ecclā illis dieb; erit
in suis officiis & ordinib; sic hodie dn̄o dicente. Sic in dieb;
noe arabant. plantabant. & cetera opa faciebant usq; dū ueni
diluuiū. ita in dieb; filii hominis. i. ante diē iudicii arabit.
plantabit. & cetera opa facient usq; dū uenit incendiū. Ido aū
p̄teritū fuit & tradidit. p futuro posuit ut certitudinē osten
dat qđ ita ē a dō dispositū. q̄si iā sit transactū. Quale autē
fructū illa uinea pferat. subiungit. Vir affert p fructu ei
mille argenteos. hoc ē q̄lib; relinquet om̄a hui mundi q̄
possidet. & dat ea paupib;. ut pcipiat p̄miū pmissū i hac
uinea laborantib;. Omnis eñi q̄ in hac uinea usq; ad noctē. i.
usq; in finē uite laborauerit denariū. i. x̄pm qui ē summū
bonū in p̄mio habebit. Fruct quippe hui uinee ē reg
nū celeste. P millenariū aū intelligit pfectio. Hi aū N̄ Millenariū.
dr̄ pfecti. qui om̄a mundi relinquunt dicente dn̄o.
Si uis pfect ē. uende om̄a que habes. & da paupib;. P ar
gentū qđ ē in p̄cio intelligit hui mundi substantia.

q hominib' uidet ee pciosa. Mille q argenteos affert p fruc
tu uinee / q omia hui mundi relinquit & dat indigentib;
ppt regnu celeste. Alit. Vir affert p fructu ei mille argen
teos. scil. xpc ex pat ds / ex nob factus uir. affert p labore
hui uinee plenu gaudiu. P mille q ppe plenitudo gaudii /
p argentu accipitur pmiu opis. Mille argentei s. iiii. libre.
& cophensi s hoc numo oms electi. q p iiii. euglia de iiii. par
tib; mundi ad op' hui uinee uocati. usq; in fine in ea labo
rabt / & plenu gaudiu in pmio pcipiunt. Opari hui uinee
ponde diei & est' fatigati. & ab adusariis multis malis uexa
ti dicit. Pat familias uinea sua de custodia sua emisit. qua
custodib' comisit / ido n eripit nos de tbulatione q s uidet
tantope causa sui laborare. Resp pat familias. Vinea mea
cora me e / hoc e in custodia mea e. Ego uido opantes. ego
uido custodientes. ego uido tbulantes. ego uido ociantes /
& reddo unicuiq; mercede. scdm suu labore. Ha mille tui
pacifici. & ducenti his q custodiunt fruct' ei / hoc e mille ar
gentei dabunt opariis / & ducenti custodib'. Quasi dicet.
O uinea mille argentei erut tui pacifici. i. t pace ap dm in
petrantes / & ducenti argentei er pacifici his q custodiunt
fruct' ei / hoc e erit inpetrntes pace uinee custodib'. Duodecie
centena. s mille ducenti. Innuit hic numus qd hi q exeplo
xii. aplo omnia reliqr / & in hac uinea scdm doctna eo
pseue rauer / hic centupliu accipiunt & in futo mille
ar- genteos. i. plenu gaudiu habebt / custodes au uinee.
. i. plati eccle ducentos argenteos. i. duplex pmiu in cor
pore & aia reportabt / quando minores ut stelle. maiore
ut luna. docti au ut splendor firmamti. i. ut sol fulgebt.
Nota qd sepi' in hoc cantico nuptiali. a pncipio libri

usq; in finē uineę & bot̄ indiducunt̄ & eccl'a uniu͛salis· & e
lecti mea innuunt̄ cui uitis ē x̄· palmites ap̄li & om̄s electi·
uinū doc̄tna eoꝝ q̄ letificat corda fideliū· Hec que dicta s̄
de mandragora· possunt etiā intelligi de sunamite· de q̄
ē̄querit̄ regina austri filia pharaōis· scił eccl'a gentiū p̄ doc
tores p̄mitiuę eccl'ę dicens· Soror nr̄a sunamitis uidel' syna
goga iā ē̄usa paruula ē sub helya & enoch· in numero ē̄usoꝝ·
& uba· i· doctores sufficientes· & uba legis & pp̄haꝝ s̄ exponen
tes sp̄alit̄ n̄ hab̄· Qd̄ ḡ faciem' sorori nr̄ę in die quando alloq̄n
da ē̄· Hoc ē· Quid fiet de ea in tempe p̄secutionis antix̄· quando
de fide tēptanda ē̄· Quid respondebit adu͛sariis de fide se
introgantib;· Respond' p̄ sep̄tās p̄mitiuę eccl'ę· scił p̄ ep̄las Pet̄·
Pauli· & alioꝝ· Si mur' ē̄ edificem' sup̄ eā p̄pugnacl'a argentea·
hoc ē si uelit ēē firma in fide & ē̄stans in passioē ut murus ē̄tra
hostes in obsidione componam' ei tales sep̄tās quib; se ab adu
sariis defendat· & copiose captiosis respondeat· & hereticis
fortit̄ resistat· Si ē ostiū ē̄pingam' illud tabulis cedrinis·
hoc ē si uelit u͛bo & exemplo ēē aliis introit' ad uitā p̄ponam'
ei multa exempla antiquoꝝ sc̄oꝝ· quib; sufficient̄ intro du
cendos ad fidē instruat· Synagoga ḡ sep̄tis edificata exem
plis iustoꝝ ē̄pacta· exclamat letabunda· Ego mur' i· firma
in fide· & fortis in passioē· & uba mea sic̄ t̄ris· i· doctores mei s̄
alti in u͛tutib; & hostib' t̄ribiles· ł doc̄tna mea ē inpugnabi
lis ex quo facta sū corā eo q̄si repiens pacē· i· ex q̄ tempore fidē
x̄ recepi· & ei grām p̄merui· Iudea pacē cū x̄ & hominib' n̄
habuit· p̄ q̄ infelix clamauit· Sanguis ei' sup̄ nos & sup̄ filios
nr̄os· P̄ totū quippe orbē disp̄sa omnib; gentib; sub tributo
seruit· & om̄is pp̄ls sanguinē x̄ de manu ei' requirit· S; p̄ q̄
ad x̄ ē̄usa fuerit pacē cū om̄ib; gentib; habebit· Quasi ḡ corā

eo pacē repit' cū ecclē communionē promeruerit. Quā tē plenā habebit' quando anglis associata cū principe pacis gaudebit. De q̄ synagoga subdit. Vinea fuit pacifico in ea que habet populos' tradidit eā custodibus' uir affert pro fructu eius mille argenteos. Scil' iudā fuit sub salemone i maxima pace. & habuit populos multos sub tributo.' q̄ ut fertilis uinea de egypto translata & in terra repmissionis plantata nobiles propagines scil' prophas protulit.' de quib; potus sēptarū ut de uuis suaue uinū fluxit. Hanc tradidit rex custodib; custodienda.' q̄ndo eā distribuit principib; regendā. & pro cuius fructu uir mille argenteos attulit.' q̄ndo ptholomeus rex egypti in sēptis studiosus copiosam pecuniā pontifici iudeorum transmisit. eo qd' s' sacrā sēpturā plxx interptes misit. Hec uinea p̄modū in amaritudinē cūsa. n̄ uuas s' labruscas attulit.' q̄ndo cōtra legē iustū & innocentē xp̄ueri a uitē occidit. & palmites eius aplos fructū uite ferentes a se expulit. Ideo uindemiabant eā omnis q̄ prēgressi s' uiā.' q̄ndo romani & omnis gentes in circuitu uastabant eā. Hec uinea iterū p̄dicatione helye & enoch exculta erit ū pacifico scil' xp̄o uinea in ea pace. l' in ea uinea q̄ hab populos. i. in catholica ecclīa que cōtinet omnis populos. quā tradet custodib' uidel' fidi doctorib' sub quorū custodia proferet p̄ciosū fructū. scil' gl̄osū sanguinē mrm. & q̄ fructu uir affert mille argenteos uidel' xp̄c ex ea uir factus. dabit ei p labore cōne uite p̄miū qd' notat' p millenariū. Vn̄ subiungit' Vinea mea corā me ē. uidel' synagoga prius propter p fidiā n̄ mea s' a regno dī aliena. nē propter fidē mea. corā me ē bona opando & alios docendo.' ut remunerē mea laborantes. & eā custodientes. & puniā eā uastantes. Hēc cōtuit se ad uineā dicens. Mille tui pacifici. & ducenta his q̄ custodiunt fructus eius. Quasi dicat. O synagoga ad me cūsa ne timeas.' iā enī corā

me repisti pacē· quia mille erunt tui pacifici·i· om̄s pfecti
rogant t pacē fieri· & cē· pacifici·i· om̄s pfecti uetis & noue
legis rogant pacē his q custodiunt fructꝰ ei· Cū pmiserit mil
le tui pacifici· qrīt qre sub uinxerit fructꝰ ei & n̄ fructꝰ tuos·
qꝛ nimirū uerba dirigit ad eos q ext̄ uineā s̄· ut n̄ festinent
p fide meā ingdi· & p dilectionē mea opari· ut ꝑtali fructu
mereant̄ remunerari· Tropologyce intelligit̄ hoc totum · Tropol.
de fideli anima de sclo ad sp̄ale uitā ēūsa· de q dic̄ uox p̄latoꝝ.
Soror n̄ra paruula ē & ubā n̄ hab· Qd faciem̄ sorori n̄rē ī die
q̄do alloquenda ē; q̄si dicat· Aīa fr̄is n̄ri nup ēūsi q n̄ra soror ē
in pfessione paruula·i· rudis & inscia ē in ēuersione & ubā·i·
doctnā regle sufficient̄ n̄ hab· Qd g fiet de ea in die tēptatiōis·
quando apstinis uicijs· t a demonib tēptanda ē· Diabolꝰ eīm
multo acrī tēptat ad religionē ēūsos· quā fluctib scli inmer
sos· Anima paruula ē ante quā c̄scat p ꝑerenita uirtutū· & ubā
idō p̄dicationis n̄ hab. que infirmis auditorib p̄beat· Adulta aūt
ē quando ubo dī copulata· sp̄u scō repleta· p p̄dicatiōis my·stiū
in filioꝝ ēceptione fecūt· q s exhortando parturit· ēitendo pa
rit· Resp̄ uox sp̄u ēsilii plenoꝝ. Si illa aīa murus ē·i· si uelit ēē
stabilis in ēggatione· edificem̄ sup eā ꝑpugnacla argentea·
hoc ē instruam̄ eā sententijs eloquentia lucidis quib se a tēp
tationib muniat· & alios se a uicijs abstinere doceat· Et sicut
ostiū alijs ubo & exemplo ad ēūsionē ēpingam̄ illud tabulis
cedrinis·i· ornem̄ illud multis patrū exemplis· ut multis
pateat introitꝰ p illud ad uitā. Aīa doctrīs p̄latoꝝ ut lapidi
bꝰ opificū edificata· & exemplis patrū ornata clamat sclarib.
Uos q in scli negocijs laboratis· meo exemplo q̄si postiū ad
sp̄alis uite requiē intrate· qꝛ ego priꝰ uob similis in peccatis
labilis· facta sū ut murus in sp̄alib; stabilis· & ubā mea·i·

doctrina uite meo ut turris inexpugnabilis· ex quo facta sum
corā eo quasi pacē repiens· ex quo me de tumultu sc̄li ad q̄etē
claustralē c̄tuli· Quasi enī in fremitu bellor̄ desudat· q̄ int̄
adu̇sa mundi & carnis illecebras laborat· S; q̄si pacē corā
dō repit· dū in sp̄ali uita requiescit· Quā pacē plenā ha-
bebit· quando nullā pugnā int̄ carnē & sp̄m sentiens in
et̄na pace gaudebit· Qd̄ aūt subdit̄ uinea fuit pacifico· in
telligit̄ q̄q; iustor̄ c̄gregatio· in qua palmites s̄ uiri sp̄ales·
uinum ū suauis doctrina· Et hec hab̄ p̄plos· scil̄ multos ad
religionē c̄usos· Hanc tradidit uerus pacificus xp̄c custo
dib; ad excolendā· scil̄ sp̄alib; p̄latis ut Augustino· & Bene-
dicto· ad erudiendā· A fructu eī affert uir mille argenteos·
quando quisq; om̄ia relinquit que mundi s̄ & claustrū
intrat ut centuplū recipiat· & uitā et̄nā possideat· Vl̄ uir
p fructu eī affert mille argenteos· q̄ndo x̄ huic q̄ in bono
p seuerauerit usq; in finē· et̄nā uitā dabit· Vn̄ subiungitur·
Vinea mea corā me ē· hoc ē claustralis uita que mea causa
fit· in p̄sentia mei ē ut remunerē om̄s in ea p me laboran
tes· & dāpnē om̄s in ea p̄ue uiuentes· Et o tu aīā que quasi
pacē repisti corā me quando de sc̄lo c̄usa es ad me adhuc
plenā pacē habeb̄· q̄ndo me et̄nā pacē ui debis· q̄ mille
erunt tui pacifici· i· om̄s pfecti pacificab unt me t̄· & c̄ē
pacifici erunt his qui custodiunt fruct̄ eī uinee· i· om̄s p
fecti in actiua & c̄templatiua pacificab̄t hos apud me q̄
sp̄ritalis uite instituta custodiunt· Sic enim mille· ita cen
tum pfectionē l̄ plenitudinē p̄mii significant· & c̄ē q̄ntū
duo milia. Iuxta anagogen ē hec uox eccl̄e iā in celo
regnantis· ad anglicā turba de eccl̄a p egrinante c̄qrentis·
Soror nr̄a paruula ē· i· eccl̄a adhuc p egri nans· nr̄a coheres

R̄ Anagogen·

futã adhuc innumio electoꝝ inpfecta ē· & uba ñ habet· i· plures doctores q̄ eã adpfectionē instruant· Quid facieni sorori nr̄e i ndie quando alloquen da ē· Hoc ē Quid fiet de inpfectis in die iudicii· quando aiu dicē iustr iudicandi s̄· Multi eñi s̄ qui ñ soliu oĩa ut pfecti ñ reliquer̄ s; nec peccã sua elemosinis paupũ re demerunt· & idõ dãpnan di erũt· Respond̄ uox anglica· Si ē ēstructa p opifices ut murus· de uiuis lapidib; edificem ex hortando sup eam bona opa ut sint eis in die iudicii ppugnaclã· in dilecti one ut argentũ splendida· q̄ndo sinistris dicet· Discedite a me opari iniq̄tatis· nescio uos· Et si ē p̄dicando apta ut ostiũ ut sit fidelib; intrat pcã adultã· ēpingam eã tabulis cedrinis· i· admonendo ēstipem eã filiis sp̄alib; q̄ numerũ electoꝝ ipleant· & de nr̄a societate ēgaudeant· Eccl̃a g̃uden se de lapidib; uiuis ut murũ in habitaclm dĩ edificari· & t̄ri anglicã celestis hierl̃m p se reparari canit exultans· Ego murus· & uba mea sič t̄ris· Quasi dicat· Ego ēstructa sũ p opi ficē x̄ de electis hominib; ut mur de lapidib; in ambitum hierl̃m celestis· ut mur in circuitu ciuitatis & uba mea· i· doctores q̄ lac m̃ doctrine p̄buer̄ sič t̄ris in hierl̃m erecti s̄· p anglis qui inde ceciderũ· Et ita cepi edificari ut ciuitas p doctos opifices aptos & illoꝝ successores· ex illo tempore q̄ facta sũ corã eo q̄si pacē repiens· Humanũ gen pacē cũ dõ & anglis ñ habuit· p̄q̄ in paradyso mandatũ dĩ p p̄mũ pa rentē p̄terit· S; q̄si pacē corã eo repit· dũ in x̄ qui ē pax uera edidit· Hanc pacē chor anglič hominib bone uoluntatis cecinit· quando p̄nceps pacis x̄ de aula celi in carcē mun di uenit· Hanc suis hinc discedens reliquit dicens· Pacem meã do uob· pacē relinquo uobis· Hanc pacē deuicta morte

& de   struero belloꝝ auctore diabolo attulit
filiis pacis · scil' pacificis dicens · Pax uob̄ · Hac pace optauī
se semp̄ eccl'a gentiū dn̄o pacificari dicē̄s · Osculet' me osc'lo
oris sui · i · p̄x̄ reddat m̄ pacē quā amisi · Hanc pacē nunc
hab̄ in spe · p'ea habebit eā in re · q̄n̄do ipsā pacē x̄ facie
ad faciē uidebit · & om̄s fines hierl'm pacē possidebit · Hec
eccl'a fuit uinea ū pacifico &   inea pace q̄ hab̄ pp̄l'os
subaudis x̄anos · l' q̄ hab̄ paruulos · i · humiles in q̄ ipse fuit
uitis uera · uinea eug̃lica doc̄tna · Hanc t̄didit custodib' scil'
ap̄lis & aliis p̄latis ad p̄pagandā & dilatandā · sub q̄b; nobi
le fructū ptulit · scil' m̄r̄es · c̄fessores · uirgines · & alios fideles ·
P quo fructu uir x̄ affert mille argenteos · scil' om̄ib; huī ui
nee op̄ariis p̄mii denariū · qd̄ ē plenū gaudiū · Un̄ sequit'
Vinea mea corā me ē scil' eccl'a in hac uita · mea uinea p me
patrē familiās plantata & p ap̄l'os p orbē p̄pagata · semp
erit in celis corā me uidens gl'am meā & patris · & sp̄e sci p̄
sentiā · Et ibi o uinea erunt mille tui pacifici · hoc ē om̄s
angl'i & sci · o eccl'a pacē p me tecū pacē habebit · & cc̄
his qui fructus ei custodiunt · hoc ē om̄s q̄ huic uinee bene
p̄fuer' pacē corpis & aīe in et̄nū habebunt · Huc usq; rex
cū regina austri & filia pharaonis in horto nucū mansit ·
ū sunamitē & mandragorā in grām recep̄ · Qui nc̄ ad sūmā
reginā dic̄ · q̄ habitas in hortis amici auscultant · fac me
audire uocē tuā · Quasi dicat · O regina reginaꝝ · que cum
filiab; hierl'm & reginis habitas hic mecū in hortis iā te
regali ornatu ornaui · iā om̄s gentes intuiū diuiū ēggaui ·
fac me audire nc̄ uocē tuā · i · petitionē tuā q̄ ampli' pe
tas · amici · i · p̄ncipes mei auscultant · q̄d ampli' uelis · &
q̄d a me exigas · Respondit regina · Hec ē peticio mea

Historia.

Allegoria.

ut hinc discedas· & me tecu͞ ducas· Hoc ecq pollent͞ dic͞· Fuge
dilecti mi & assimilare capree hinnuloq; ceruoꝝ sup montes
aromatu͞· Qđ ē dic͞· Recede de loco isto & reuertere ad libanu͞ q̇ ē
mons aromatu͞· ubi ē regale palaciu͞ in qđ me duc tecu͞· & sic͞
caprea salubres herbas eligit anoxiis· ita segga me ab hostib⁹
meis· & aggga m̄ om̄s amicos meos innuptiis m̄ pparatis· &
sic͞ hynnulus uelocit͞ currit de estu in umbrā· ita uelociter
pduc me in aulā regiā· Scił ęccłā de om̄b; gentib; ad x̄ c͞ggata
& ab eo om̄b; uirtutib; adornata· orat ut eā aliqn̄do de ualle
lacmaru͞ ducat in monte͞ celoꝝ in celeste palaciu͞· u̇ ab hostib;
suis seggata cu͞ amicis suis exultet in penni gl̄a· Notandu͞
qđ iiii· horti in hoc libro ponunt͞· scił hortus c͞clusus· hortus
pomoꝝ· hort⁹ aromatu͞· hort⁹ nucu͞· Hort⁹ c͞clusus fuit uirgo mat͞
incorrupta· in que͞ hortu͞ sponsus descendit· qn̄do in clausu͞
utum uirginis uenit· Hort⁹ pomoꝝ fuit gens iudeoꝝ· q̇ dulcia
poma ptulit· du͞ pmitiua ęccłā multitudine͞ c͞dentiu͞ edidit·
q̇ cor unu͞ & animā unā habuit· In q̇ horto sponsus myrram
messuit· du͞ amaritudine͞ passiōis in iudea sustinuit· Hort⁹
aromatu͞ fuit eccłā gentiu͞· in q̇ fuit collectio scōꝝ in que͞ spons⁹
descend· du͞ ppdicatione͞ apłoꝝ in gentilitate͞ uen͞· Hort⁹ nuc͞
ē synagoga adhuc c͞uertenda· in q̇ s̄ multi amara carnis exteri⁹
sustinentes· interi⁹ dulcedine͞ uirtutu͞ habentes· In que͞ spons⁹
descendit· du͞ ppdicatione͞ helye & enoch synagogā uisitabit·
In hortis his eccłā habitat· q̇ p diu̇sis temporib; diu̇sos stat⁹
mutat· Alia tn͞slatio hab͞ in portis & intelligunt͞ u̇tutes
ł aplice scpt͞e que s̄ porte uite· in quib; eccłā habitat du͞ p
aplicas scripturās se u̇tutib; ornat· Dic͞ g̊ sponsus sponsę· Que
habitas in ortis· fac me audire uoce͞ tuā· de si x̄ dicat eccłe p
fectoꝝ· Que p religionis instituta habitas in diu̇sis ecclīis in

Nota .iiii. hortos.

quib9 pferſ germina uirtutū & floreſ ſcōꝝ. fac me audire uocē tuā. hoc ē fac talē pdicationē tuā inpfectiſ q̄ digna ſit ut ego eā audiā. quia amici .i. angli p me facti tui amici. etiā tui pacifici auſcultant ut eā ad me remunerandā pferant. Uel fac me audire uocē tuā .i. petitionē tuā. quia angli amici tui auſcultant ut eā ad me inplendā pferant. Similitudo ē inde ubi amici ſponſi auſcultant q̇d ſponſa petat. ut ei9 peticionē a ſponſo obtineant. Dm̄ fac̄ uocē ſuā audire. q̄ n̄ lucri cauſa ſ; tantū p d̄o de ętna uita pximiſ pdicant. Ut d̄m fac̄ uocē ſuā audire. q̄ n̄ trena ſ; ętna a d̄o poſtulat. Porro tota eccłe pdicatio t̄ oratio ē ut fiat int̄ bonoſ & maloſ ſeparatio. ut boni quiete quā amant fruant̄. & mali aut ad eoſ ̄cuertant̄. aut ab eiſ diſcernant̄. Un̄ ſeq̄t̄. Fuge dilecti mi .i. tranſi a palei ſ & ſubtrahe me inimiciſ. ſic̄ ille qui fugit & abſcēdit ſe ab eiſ. & aſſimilare capręę diſcernendo bonoſ a maliſ. ſic̄ caprea diſcernit bonaſ herbaſ a noxiiſ. & aſſimilare hinnulo deſerenſ inceſtoſ & requieſcenſ in caſtiſ. ſicut hynnuluſ eſtū declinanſ in umbra reqeſcit. tu dico q̇ eſ hinnuluſ ceruoꝝ .i. fili9 patarchaꝝ. q̇ tn̄ſilier̄ ſpineta peccatoꝝ. & eſto in egriſ .i. in nob q̇ ſum9 monteſ aromatū .i. alti in uirtutib; & p bona opa redolenteſ. Ut tu q̇ eſ hynnul9 ceruoꝝ ī humana carne de patarchiſ aſſumpta. eſto ſup monteſ aromatū. uidel' ſup choroſ angłoꝝ. aſſocianſ eiſ multitudinē hominū. Hynnułu ceruoꝝ poſuit ad diſtinctionē hynnuli capręę. qui alta petit. ille aū ueloci̇t̄ currit. Uniuſitaſ regni celeſtiſ ē in hoc uſu ēp̄henſa. Ꝑ dilectū quippe x̄e. p fugā tranſit9 de mundo ad uitā. p caprē eccłā. p hinnułu ceruoꝝ ppl's ſcōꝝ. p monteſ aromatū ordineſ angłoꝝ intelligunt̄. qui omneſ in nuptiiſ agni ēggabunt̄. quando eccła a mali ſſeparabit̄.

& in celesti hierl'm gl'a & honore coronata. in solio regni p
emula sua scil' anglica natā dampnata regina locabit' &
sponso suo ūbo di in carne s unito ī gl'a q: copulabitur.
Tropologyce q'libet fidelis aiā ī ortis habitat' q uiriditate
spei & bonoz opū ē repleta. Sicca q ppe ē spes hui mundi.'
quia oīa q hic amant' cū festinatiōe arescunt. Que g in
hortis habitat. oportet ut sponsū suā uocē audire faciat. i.
ītantū donū p̄dicatiōis emittat. inquantū ille delectat'
q desid'at.' q amici uidet' oēs electi auscultant.' q ut celestē
patā recusant ūba uite audire desiderant. Huic dilect' fugit.'
q q ex carne cōphensibilis fact' ē ex diuinitate ītelligentiā
nrī sensus excedit. Capree & hynnulo assimilat' q ascendit
in montes aromatū.' q in illos p grām ascendit & req'escē q s
semp ī odore ūtutū. Iuxta anagogēn amica ī hortis habi
tat.' qndo eccl'a ī paradyso ī pudiat. Uel' in portis habitat.' dū
paptos q s porte uite. nationes iudicat. Ipsa etiā dies iudicii
porta dr. ut ibi. nō cōfundet' cū loquet' inimicis suis ī porta.'
scil' eccl'a in die iudicii nō cōfundet'. cū inimicis suis paganis.
iudeis. hereticis. loq't insultans eis. qd eā hic cōfundere & ido
cōfusi s. Illa dies ē porta uite.' q iusti ītrabt p eā in uitā ētnā.
Est etiā porta mortis.' q impii p eā ibt in supplicium ētnū. In
illa porta fac eccl'a sponsū audire uocē suā dicēs. Dne si inueni
grām in cōspectu tuo.' ostende m̄ temetipsū ut uideā faciē tuā.'
in q angli desid'ant psp'icē. Et t' ipsā uocē sponsi audiet'
cū eā sup oīa bona sua cōstituet dicens. Intr' in gaudiū dnī. t.
Seq't uox sponse.' quā sponsus uult audire. Fuge dilecti mi
& assimilare capree hynnuloq: ceruoz sup montes aroma
tū. Dilect' amalis fugit.' cū sponsā suā de erumnis mundi ad
gaudia celi duc. Capree similis erit.' cū electos a reprobis ut

grana a paleis eligr̄. Hynnulo similis erit. eū in sceīs ut hynnul⁹
in umbra requiescit. Tunc ū erit sup montes aromatū. q̄ndo reg
nabit sup altitudinē angloꝝ & hominū. in q̄b⁹ fraglat odor
uirtutū. Ut ipsa caprea cū hinnulo erit sup montes aromatū.
q̄ndo eccła cū pplo fideliū possidebit portas inimicoꝝ suoꝝ.
scił cū hereditabit loca apostatarū angloꝝ. Ecce q̄ istud ē
carmē deductū. qđ gen⁹ humanū lapsū. dedux̄ ante dī con
spectū. Hic aū lib idō legit̄ de festo scē MARIE. quia ipsa
gessit typū eccłe. q̄ uirgo ē & mat̄. uirgo q̄ ab om̄i heresi ī
corrupta. mat̄. quia parit semp spūales filios ex grā. Et ideo
om̄ia que de eccła dicta s̄. possunt etiā de ipsa uirgine spon
sa & matre sponsi intelligi. Extat libellus a nob̄ edit⁹ qui ī
titulat̄ sigillū scē MARIE. in q̄ tota cantica specialit̄ ad
aptata s̄ ei p sone. Ut labor nr̄ fiat om̄ib; fructuosus. bre
ui epylogo cuncta repetam⁹. Hic lib ibi incipit. ū humanū
gen⁹ pacē .i. grām dī p xp̄m recep̄. Osculet̄ me. x̄ incarnatio
notat̄. q̄ homini pacē attulit. q̄ i p̄mo parente p didit. quā
eccła semp optaū. Xp̄c q̄ppe ūbū dī. sponsus humane nat̄e
ē pax uera. cui unita ē nr̄a nat̄a. Et q̄ndo dš fact⁹ ē hō. tē ho
utiq; fact⁹ ē dš. Pacē ū q̄ attulit. uictor mortis resurgens cre
dentib⁹ reddidit dicē. Pax uob̄. Et hoc erat osculū oris dī. pax
reddita p ūbū dī. q̄ tē inpassibilis & inmortalis facta ē in
x̄ nr̄a nat̄a. sic ab initio erat creata. Ubā accipit̄ euglica
doctrina. ungenta spē scī karismata. Nomē ut oleū effusū.
nouū nomē xp̄ianitatis innuit̄. qđ p oleū scm̄ in baptismate
cedentib⁹ imponit̄. Trahe me. x̄ ascensio notat̄. p q̄ eccła optat
trahi in celū. Idō sequit̄ odor ungentoꝝ. qđ fuit suauitas spē
scī donoꝝ. Introdux̄ me rex. ēūsionem p̄mitiue eccłe exp̄mit.
q̄ p⁹ datū spm̄ scm̄ ētigit. Nig̃ sū. tribulationē primitiue eccłe

Nᵃ De S. Maria.

Nᵃ In epilogo om̄ia repetita.

innuit quã a p̃fidis iudeis ptulit. Indica in angustiã de p̃mit. quã ei p̃uitas hereticorum intulit. Si ignoras te demonstrat tutela aplorum que ei erat ut tabnacula pastorum. Et nardũ & fasciculum myrre & botrũ cypri xpi passio ei p̃ponit ut hanc p patientiã imitet. Nã p nardũ incarnatio. p myrra passio. p botrũ cypri resurrectio x̃ accipit. Et ecce tu pulchra es & reliqua que sequunt usq; in lectulo meo. laus fidi & laboris p̃mitiue eccle ax̃ & gẽtiũ actio ipsi eccle p donis sp̃c sci. & p̃dicatio ei ad gentes exp̃mit. Et illud v̄ in lectulo meo usq; uadã ad monte myrre. introductio eccle gentiũ notat. q̃ p aplos de deserto in fidelitatis in lectulũ salemonis. & ĩ ferculũ ad euuiuiũ ẽ ducta. & a filiab' syon suscepta. & a rege pacifico magnifice laudata. Et illud uadã ad montẽ myrre usq; hort' cclusus certami eccle innuit. ũ ẽtia amaná. sanyr & hermon. i. ẽtia p̃ncipes gentiũ. q̃ erant pardi & leones. scil' seui psecutores. armis fidi & patientie pugnabat. Et illud aũ hort' cclusus. usq; surge aq̃lo. p diuersa gña arborum aromaticorum. intelligunt diũsi ordines iustorum. q̃si diũse legiones mĩm x̃ pugnantiũ. Et surge aquilo usq; ego dormio. exp̃mit eccle afflictio. qua sub hereticis p fide afflicta ẽ. Et ego dormio. pax & securitas eccle accipit. Et surrexi ut apirẽ. ei p̃dicatio innuit. Et aĩa mea liquefacta ẽ eccla penitentiũ recipit. Et qualis ẽ dilect' tuus usq; descendi in hortũ nucũ. eccla inp̃fectorum mysteria x̃ docet ab eccla p̃fectorum. Et descendi in hortũ nucũ usq; ueni dilecti mi. ẽũsio synagoge & ei' certamen sub antix̃. & laus membrorum. i. ordinũ ei describit. Inde usq; ad finẽ libri uocatio ĩfideliũ p' antix̃. & remuneratio fideliũ. & separatio bonorum a malorum p ultimũ iudiciũ exp̃mit. p q̃d uniũsalis eccla sponsa x̃ p carnẽ unita ũbo di glã & honore p certamine suo coronabit. & in thalamo gle. i. in manifesta

uisione di sponso suo copulabitur. Sic patrē dauid patre dō
opitulante explanauim⁹. ita filiū salemonem
filio dō adiuuante elucidauimus. idō om̄s
spūi scō cōpositori & expositori utriq; operis
grā agam⁹. AMEN. EPISTOLA QUORUNDĀ
FRUM AD SOLITARIUM.

OPTIMO MAGISTRO. LIBROR
REGISTRO. FREQUENTIA DISCIPLOR.
uidē i syon dīn dor. Om̄iū frm conuent⁹
tue diligentie gratis soluit. qui eis spūs sapi
entie tot inuolucbra ptuū laborē in elucida
rio euoluit. Rogam⁹ g̃ te om̄s uno ore iterū nouū laborē subi
re & nob causa caritatis apire. cur euglm intuit ihc in qddā
castellū. & cantica canticor de scā MARIA legant̄. cū nichil
penit⁹ ad eā ptinere uideant̄. RESPONSIO SOLIT.

QUIA PONDUS diei & estus deerem in uinea dñi pdena
rio portare. nolo ĩrā ut sterilis ficulnea ĩ uacuū
occupare. s; ut oliua fructifera domui di aliqd decoris adi
cere. ut merear in ea quandoq; mansionē ppe. Igit̄ quia
urm scm collegiū gratant̄ suscep̄ quē misi libellū. dabo opā
pclauī dauid apire uob de quib⁹ uidemini dubitare. Ad glām
itaq; filii di & ad honorē genitricis sue hic libell⁹ edat̄. & nom
ei sigillū scē MARIE imponat̄. Ipse aū intel
lectū tribuat. cui sapientia omnem sensum ex-
SIGILLUM SCE MARIE UIRG. I upat.

DICITIS UOS MIRARI CUR
EUGLM INTRAUIT IHC ET CANTICA IN FES
tiuitate scē MARIE recitent̄. cū quasi nichil
de ea sonare utriq; a simplicib; estiment̄. Debetis

Iste liber attinet Monasterio Benedictenpeuren;

q̃i ip̃mis de euglio scire· qđ michi potuit in tota inueniri scpt̃e
serie· qđ ɔuenienti⁹· qđ apti⁹· qđ digni⁹· legeret̃ in ei⁹ sacra sollemp
nitate· Dr̃ itaq;· Intrauit ihc in qddã castellũ. In castello ẽ turris Devoto.
alta in q̃ contra hostes ppugnacula· mur⁹ ũ exteri⁹· qui ẽ tutela
ciuib; interi⁹· Hoc castellũ· fuit illud spẽ scis sacellũ· scil' glosã
dĩ genitrix uirgo MARIA· q̃ iugi angloꝝ custodiã fuit undiq;
munita. In q̃ turris alta uidel' humilitas· ptangens ad celi cul
mina. Unñ dr̃· Respex̃ dñs humilitatẽ ancille suę· Mur⁹ ũ exteri⁹
ei⁹ castitas fuit· q̃ ceteris uirtutib; interi⁹ muniminĩ pbuit· Hoc castel
lũ dñs intrauit· q̃ndo in utero uirginis humanã naturã s copulauĩ·
Et mulier q̃dã martha noĩe· excepit illũ ĩ domũ suã· Et huic erat
soror: nomine maria· P martha actiua uita· p mariã ɔteplati Actiua uita.
ua designat̃· q̃ utrãq; ppetua ũgo MARIA in x̃ excellenti⁹ ex
coluisse p̃dicat̃· Omĩa nãq; euglii opa ĩpendit ei p actiuę uitę
ministia· A patro nãq; regno ppt̃ nos exulẽ & ĩ hoc mundo hospi
tẽ suscep̃ in utero sui hospiciũ· gẽminis uirtutũ ɔspicuũ· Propriis ubib;
pauit eũ esurientẽ· sup genua ɔsolabat̃ eũ flentẽ· Infirmũ eũ
fouit balneis· nudũ ĩuoluit pannis· Uagientẽ fasciis cinxit·
arridenti dulcia oscula fixit· Nimiũ erat sollicita circa freq̃ns
ministiũ· fugiens a facie herodis in egyptũ· & denuo rediens
archelaũ· Multũ tribabat̃ erga plurima· ubiq; tuta q̃rens ab
scondendũ & celandi eũ latibula· Qđ aũ dr̃ ɔqueri de sorore
q̃ eã solã reliquerat ĩ labore· hoc ẽ· MARIA uidens x̃m ab impiis
capi· crudelit̃ trahi· ligari· colaphy3ari· cedi· derideri· cum
reis dãpnari· ĩ crucis patibulo acerbit̃ cruciari· si possibile eẽt
uitã suã libent̃ p sui ereptiõe dedisset· Et cũ ĩ eo diuinitatẽ
corpalit̃ habitare sciret· q̃ dam̃ ĩ aĩo suo anxia q̃rebat̃ qđ ei n̄
subueniret· s; q̃si noxiũ reliq̃sset· q̃ uelut abiecti eũ tot malis
exposuisset· Secus pedes dñi sedens uba illi⁹ corde & aure sitiebat· Contemplatiua uita.

que etiā in corde suo ꝯtemplatiue officiū exerens ꝯseruabat.
& semp spālia meditans celestia desiderabat. Ipse quippe fons
sapientie in ea mansionē fecerat. & ideo om̄s thesauri sapientie
& scientie in ea absconditi erant. Hēc marthe labore sublato.
in illa uite fruitur ī significans. sꝫ uera MARIA illo uno necessa
rio eterne dulcedinis gaudio. quo filii sui ī herens cōplexib⁹ pen
itus diuinitatis ei⁹ cū anglis satiatur aspectib⁹. Ad quā gl'am hodie
gl'osa migrauit. in quā eā filius suus regnā celoꝝ sup om̄s ordines
angloꝝ sublimauit. Optimā partē quā hec elegit. hodie dupli
cē de manu dn̄i percepit. quā ab ea nunquam auferetur. sꝫ cū plenū gaudiū
sc̄is dabitur centupliciter augetur. DE EPISTOLA. CUR autē lectio
de laude sapientie in ei⁹ die legatur causa satis pbabilis declaratur.
Xp̄s ē di sapientia. cui⁹ hic loquitur psona. Hic in omib⁹ subauditur
gentib⁹ requiem quesiuit. sꝫ in hereditate dn̄i tantū. i. in eccl'a mo
randi locū inueni. Que gratulando subiungit. Qui me creauit.
in tabernaclo meo requieuit. Tabnaculū eccl'e t. di. ē beata semp
virgo MARIA ut dr. In sol' posuit t. s. in quo filius di homo ueniens
In aplis. requieuit. & de quo ut sponsus de thalamo pcessit. In iacob inha
bita. & in isrł hereditare. & in electis meis mitte radices. Ordo
aplic ē iacob. i. supplantator uicioꝝ. ipsi etiā isrł. scił uidens
dm̄. In quo iacob vgo di habitauit. & cū quo isrł regnū di hereditauit.
& in ipsis electas radices sue castitatis & humilitatis misit.
In eccl'a. Sic in syon firmata sū. Syon dr specula. & ē eccl'a. in qua di genitrix
exeptis & pdicationib; ē firmata ut colupna. sup cui⁹ laudabi
In celo. le uitā tota eccl'a innititur fulta. ET in ciuitate scificata
similiter requieui. Ciuitas scificata ē supna patria. etna claritate
illustrata. In qua nē pperua uirgo cū anglis & scīs requiescit.
sꝫ pre omib⁹ gl'a & honore coronata fulgescit. Vn dic. In hierlm
potestas mea. Syon psens eccl'a. hierl'm u intelligitur cele

stis patria. MARIA autem regina celorum uocatur. ideo non immerito in
hierusalem potestas eius predicatur. Et quia hic in populo honorificato .i.
in populo credentium exemplo sermonis radicauit. ideo hereditas
illius in parte dei sui .i. filii sui diuinitate erit. Et hoc in ple
nitudine sanctorum .i. cum completus fuerit electorum numerus. laudem
et gloriam habebit ex omnibus. Quasi cedrus exaltata sum Cedrus iudei.
in libano. Libanus est mons in terra repromissionis. in quo cedri. et
de cuius radice fluit iordanis. Libanus dicitur candidatio. et est iudeus
populus. cultu dei et sacra scriptura candidatus. in qua glosa uirgo ut
cedrus fuit exaltata .i. odore et decore sanctitatis transcendens
omnium merita. de cuius utero ut iordanis de monte manauit.
que fontem baptismatis mundo consecrauit. Quasi cypressus in Cypressus christiani.
monte syon. Cypressus non reuirescit incisa. ideo antiquitus porta
batur ante mortuorum funera. Dei itaque genitrix uirgo MARIA cypressus
fuit in syon. in uera specula scilicet ecclesia. cuius mens dum semel aruit
uiciis et concupiscentiis. numquam reuiruit de mundi gaudiis. ideo
predicatione ante fertur omnibus pro se mortificandis. Quasi palma Palma sanctis.
exaltata sum in cades. Palma datur uictoribus. et hoc cades .i. sanctifica
tis. Quibus uirgo alma extitit sanctificationis palma. dum per eius gene
rosam sobolem nanciscuntur uictoriam et sanctificationem. Quasi plan
tatio rose in iericho. Hiericho dicitur luna et est ecclesia. in qua rosa Rose martiribus.
significat martires. quos omnes sancta theotokos eminentia sue passi
onis ita transcendit. ut rosa alios flores rubedine precellit. Cum
enim dei filium ex se genitum tam innocentem in cruce torqueri ui
dit. longe maiorem pre omnibus martiribus cruciatum in animo sustinu
it. Unde et plusquam martyr fuit. dum alii in corpore. ipsa uero in anima
passa sit ut dicitur. Tuam ipsius animam pertransibit gladius. Quasi oli Oliua uirginibus.
ua speciosa in campis. Oleum significat misericordiam. Campus autem
est terra inarata. et significat uirgines que non sunt sulcate pruritu

amplexus uomeres. In quib' ē casta xpotokos ualde speciosa ut in campis oliua decora; de qua pfluxit oleū gaudii & mīe. qd nos sanans ab infirmitate ungit in regnū celestis glē.

P[ro] Latan[us] o[r]ingens. Quasi platanus exaltata sū iuxta aquas in plateis. Aque s̄ ppli p plateas gdientes. i. sclari uita scil' in cōiugio florentes. int' quos p̄clara uirgo ut platan' claruit. cū nobile plē fecunda attulit. Sic cynamomū. Cynamomū dr inmaculatū & significat innocentes. quib' hec uirgo odor cynamomi extitit. cū de inmaculato uiro largitorē innocentie edidit. Est aū arbor aromatica cinerei coloris & significat penitentes. q'b; itum hec glosa cynamomū fuit. cū eis remediū uite ihm pfudit.

Cynamomū innocentib'. & penitentibus.

Balsamū regib' & sacdotib'. Sic balsamū aromatizans odorē dedi. Balsamū suauit' redolet. hoc frontes xpianoꝝ signantur. hoc etiā sacdotes & tēpla dī c̄secrant'. Ut p̄ciosū balsamū hec uirgo odorē dedit. cū suauē animaꝝ odorē xm mundo genuit. qui nos ad suū regnū chrismate signat. & nos sua templa effectos ipse rex & sacdos in reges & sacdotes c̄secrant.

Myrra seclī renuntiatorib'. Quasi myrra electa. Myrra mortuoꝝ corpa c̄diebant'. Omib; mundo renuntiantib' & xo commorientib'. iā dicta sepe uirgo & sepi' dicenda Maria. n̄ soliī myrra extitit s; etiā electa. cū carnē suā mundi illecebris crucifixit. & se ieiuniis & uigiliis afflixit. Odorē suauitatis spirauit. cū xm odorē angloꝝ generauit. q p̄ omib; electa myrra se morti p nob' dō patri obtulit in odorē suauitatis. ut nos mortificatos uiciis participes facet sue diuinitatis. Hec ipsa de qua loquim' auxiliante. & urā simul oratione suffragante stilum ad cantica uertamus. & cur hec de ea legantur disseramus. INCIPIUNT CANTICA CANTICOꝜ. AD P[er]SONĀ. S. MARIE EXPLANATA.

GLORIOSA VIRGO MARIA TYPUM ECCLE GERIT. que mat & uirgo extitit. Eccla mat pdicat quia spu sco fecundata. pea cottidie filii do in baptismate generantur. Virgo aut dr quia integritate fidi seruans inuiolabilit ab heretica prauitate n corrupit. Ita MARIA mat fuit xpm gignendo. uirgo p partu clausa pmanendo. Ido cuncta q de eccla scribuntur. de ipsa etia satis cgrue legunt. Dr g.

Osculetur me osclo oris sui. Que reges & pphe n meruerunt uide l audire. hec uirgo solu meruit in uto s; etia nato ebra oscla dare. plurima a sco ei ore pcipe. Quia meliora s uba tua uino. Qui pascit anglos in sinu patris. hic sug uba uginis matris. fragrantia ungentis optimis. i. repleta spe sci donis. Qua uis non sit friuolu ad littam intellige. uirgine kmu filiu suu optimis ungentis sepe punxisse. Oleu effusum nom tuu. Oleu effusu nom infusu sup enatat. & etiam infirmos sanat. Nom au uginis e MARIA. qd sonat maris stella. Q in tribulatione ei auxiliu inuocant. oa adusa ut oleu pea sup enatant. Vt puerul iudeus q a flamma in fornace ptec. que pat suus ob hoc int pice. quia corp dni inter xpanos pueros accep. Qui u peccatis infirmi in ea cfidunt p oleu x cici salute recipiunt. Vt theophilus qui scripto xm abnegauit & se diabolo manib; tdidit. pea cyrographu a diabolo recepit & indulgentia meruit reat. Similiter maria multis sordib; inuoluta. pea n solu uenia facinor habuit. ueru etia glosis miraculis claruit. Qui au in salo hui scli nauigant. & ei humilitate & castitate imitando ut stella cfidant. portu uite pea tuti intrant. Vt de qda fert q cu cottidie ante altare uirginis transiret. aue MARIA inclinando diceret. in extremis posit cu demones de eo cti

c̄uenissent. ut eū ad baratrū deduc̄ent. pia u̇go subito ad
ueniens capellanū suū p̄sitens ab impiis iā desperatū eripu
it & sic ille uoraciē eoꝝ ꝑ pēā euasit. Ideo adolescentule dilex
erunt te. i. uirgines imitant̄ te. Trahe me p̄ te dic̄ ad filiū. scil'
ad exercitū uirtutū. Maria nāq; n̄ didic̄ a filio suo celos
creare. S; humilitate & mansuetudine radiare. ut dix̄. Discite
a me q̄ mitis sū & humilis corđ. Ideo t̄cta ē p̄ xp̄m in celū.
Curremꝰ in odore ungentoꝝ tuoꝝ. i. fideles festinantes ad
gaudia imitant̄ uite eiꝰ exempla. Introdux̄ me rex ī cellā
suā. i. rex glē assūpsit eā in uitā et'nā. Exultabimꝰ & leta
bim̄ in te. i. fideles gaudent de eiꝰ intcessione. Memores
ūbum tuoꝝ. Ūba Marie fuer̄ castitas & humilitas. in
his delectat̄ iustoꝝ societas. Sup uinū. i. sup humanam
glām. Recti diliḡt te. i. angli honorant te. Nig̃ sum
hoc ē a paupib; nata. ut tabnacula cedar. i. ut aliq̄ de
peccatorib;. Formosa sic̄ pellis salemonis. i. ego sū pellis
ueri pacifici. quā texit archa. i. xp̄c. l' ideo filia hierlm. i.
c̄sors uisionis uere pacis. Nolite me c̄sid'are q̄đ fusca sū.
quia decolorauit me sol. hoc ē q̄ uis ab hūilib; sorta.
tam̄ sol iusticie elegit me humilē s̄ matrē. Ideo filii ma
t̄s mee pugnauer̄ contr̄ me. i. pphē filii synagoge p̄dica
uer̄ de me. Ut' apli filii grē matris pugnauer̄ contra me. i.
p me contr̄ hereticos p̄dicando. qui dixer̄ me n̄ dn̄m s; fan
tasma. l' de homine pepisse. Hi posuer̄ me custodē ī uine
is. i. exemplū uirginitatis ī omib; eccliis. Vineā meā non
custodiui. i. uirginitatē meā s; sp̄c scs. Indica m̄ q̄ diligit
aīa mea. Anima Marie xp̄c dilexit. ideo om̄ia secreta patris
ei innotuit. Ubi pascas. ubi cubes in meridie. Castissima
uirgo Maria fuit meridies de sp̄u sco splendens & fer-

uens in q̄ x̄ declinau̅ estu̅ libidinosoꝝ. cubau̅ in ei᷒ humili
tate. past᷒ ē ei᷒ castitate. Ne uagari incipiā p greges sodaliū
tuoꝝ. i. notifica omnib; qđ in me req̇eueris. ne heretici di
lacerent me dicentes. Si ū̇go pepit. fantasma fuit. ꝑ sacra
m̄ta apparent tui sodales. i. ego uagor p eoꝝ greges. q
infestis eoꝝ & in c̄uenticulis sūi psalmus illoꝝ. Si ignoras te
ó pulchra int̄ mulieres. Maria ignorau̅ macul̄a sordis. &
idō pulchra. i. benedicta int̄ om̄s mulieres. Que eg̃ssa ē de
muliebri leuitate. & abiit in uirtute de ūtute. p᷒ uestigia
gregū. i. p exempla sc̄oꝝ. & pauit hedos. i. carnales. seis opib᷒.
iuxta tabnaculū pastoꝝ. i. sedm̄ doct̄nā aploꝝ. Equitatui
meo ī curribꝫ pharaonis assimilaui te amica mea. Sic ppl̄s
di̅ a pharaoē p uirgā moy̅si. ita eccl̄a a diabolo p uirgam
iesse Mariā. & florē suū. i. x̄ᵐ libata ē. Pulchre s̄ gene tue.
bene hui᷒ uirginis s̄ ei᷒ c̄usationes in actiua & c̄templatiua
uita. q̄s pudibunde uerecundantes peccare. sīt turturis.
seil gem̄tes de t̄renis. & suspirantes gaudia regni celestis.
Collū tuū. i. fides que eā d̄o capiti c̄iunx̄ ē sic monilia. i.
ornat᷒ ī tota eccl̄a. Murenulas aureas faciem᷒ t̄. uirmiculis
argenteū. Hoc ē aplī & sequaces eoꝝ de his om̄ib᷒ c̄ponunt
ad honorē tui sc̄ptam. sapientia & eloquentia ornatam.

Cū eēt rex in accubitu suo. i. x̄ in sinu pat̄s. nardus mea ded̄
odorē suū. p humilitatē ing̃ss᷒ ē in uteū ūginis. Nardus eni
humilitatē. odor significat x̄ incarnationē. Int̄ ubā mea
commorabit̄. i. in uentre meo incarnat᷒ portabit̄. Fasciculus
myrre dilect᷒ m̄s m̄. Tc̄ erat. q̄ndo corā ea in cruce pendebat.
Botrus cy̅pri dilect᷒ m̄s m̄. hoc ē fuit ei leticia in resurrectione
In uineas engaddi. i. in eccl̄iis fideliū. Ecce tu pulch̄ es am̄. m̄.

Maria uocat̄ amica. q portau̅ pat̄s secreta. Ecce tu pulch̄

corā dō in humilitate / ecce tu pulchͣ corā hominib9 in casti
tate. Pulchra uirginitate / pulchͣ fecunditate. Pulchra in uir
tutib9 / pulchra in opib9. Pulchra hic laude hominū / pulchra
in celis laude anglorū. Pulchra his p̄dicat̄ / quia sine int̄iori &
ext̄iori macula declarat̄. Oculi tui .i. opū tuorū intentiones s̄
columbarū .i. sincere & simplices. Vl̄ oculi tui .i. exempla q̄ alios
ut oculi ducunt / donis sp̄c sc̄i plena s̄. Ecce tu pulcher es dilec
te mi & decor9. Xp̄c pulcher ex casta uirgine / decor9 ex patre.
Lect9 nr̄ floridus. Lect9 x̄ MARIA fuit / in qua ut in lecto req̄eu.
Nr̄ dic̄ / quia pat̄ & sp̄c sc̄s semp cū eo fuit. Floridus / sc̄s in uir
tutib9. Ipsa eciā dom9 dī in q̄ habitauit. Ligna p̄ncipales ei9
uirtutes / prudentia. fortitudo. iusticia. temp̄antia. Laque
aria bona ei9 op̄a. Ipsa cāpus. uidel̄ inarata t̄ra / auiro in
tacta. l̄ humil. Hui9 flos / ē fili9 ei9. Ipsa liliū cōuallīū .i. ornat9
humiliū parentū. Sic̄ liliū int̄ spinas. sic amica mea in
t̄ filias .i. sic̄ liliū carduos. & urticas. decore & suauitate.
sic MARIA p̄cellit om̄s ecclās castitatis decore. & sc̄itatis
suauitate. Sic̄ maliū int̄ ligna siluarū / sic x̄ fuit int̄ om̄s
pphas. & aplos. MARIE / obumbrans eā spū sc̄o ab omī car
nali delectatiōe. Sub umbra illi9 q̄ desid̄aba sedi. hoc ē in
requiē ad uisionē ei9 iā ueni / ū pulchritudinē ei9 sol & luna
mirant̄. Fruct9 ei9 dulcis gutturi meo .i. glā ē dulcis aīe mee.
Hanc enī nc̄ cōspicio. q̄ intduxē me rex glīe in cella uina
riā .i. in celestē hiersm̄ / ibi ordinauī in me karitatē / ut q̄
p̄us ut filiū. nc̄ diligā ut dm̄. Fulcite me florid9. stipate
me malis. Flores innocentes. p malos .i. domesticas arbo
res alii sc̄i intelligunt̄. Ab innocentib9 ipsa innocens
exaltat̄ / a sc̄is ipsa sanctior glorificat̄. Amore languet /
quia in dm̄ iugit̄ p̄spic̄e desid̄at.

Leua ei' sub capite meo / & dextra illi' amplexabit' me. Hoc ē celestia
& terrestria. magnificant illā. Adiuro uos filie hierlm. i. sa
cramento mee incarnationis uos cstringo aie fideliū. loquns
aduos. p capreas ceruosq; campor. i. pphas & aplos doctores
pplor. nesuscitetis dilectā. i. ne aliq puersa doctrina inquie
tetis genitrice meā. Quoadusq; uelit ipsa. i. sic ipsa uelit. scil' ut
pphe & apli docuer. qd dm & hominē ugo genuerit. Vox di
lecti. scil' filii mei pcipit hec que dixi / qui de sinu patris sal
tauit in utū matris. Ecce enī iste uenit saliens in montib; / trn
siliens colles. Qui rursū nc saltat / nc ē deorsū. Xpc uenit ad
uirginē qsi saltans. q diuinitate transcend' montes. i. in
celo anglos. humanitate intra colles trnscend'. i. aplos. De
celo saltauit in ugīnis uterum. inde in mundū / exin in infernū.
denuo in celū. Similis ē dilect' filii mi capree que elig
bonas herbas amalis. sic ipse bonos a pūsis. hinnuloq; cer
uor. q in ūbra quiescit / ita ipse ī casta ugine qeuit. En ipse
stat p' parietē nrm. Paries ē nrā mortalitas. Post parientē
x' stetit / cū mortalē carnē de ugine sūpsit. Sub pariete no'
pssi iacuimi' q naturalr mortales fuim'. Ipse ū n sub s p' parie
tē stetit / quia uoluntate n natūa mortalis extitit. Stetit aut
ut parietē inpelleret / i. mortalitatē destrueret. Respiciens
p fenestras. Natus de ugine p fenestras in mundū respex' / qn
do p aplos hominib; innotuit. Despex' etiā p cancellos / q
p scēpta pphar ū ē manifestat'. Ipsa quoq; beata uirgo celi
fenestra fuit / p quā sol iusticie in domū mundi splenduit.
Dilect' uidel' filii mi loqt'. Surge de mortali uita. ppa ad
inmortalia / amica. i. ē secretalis mea / formosa in castitate.
& ueni ad gaudia celi. Iam enī hiemps angustie tue
erga me trnsiit. ymb' tribulationū tuar abiit / omnis dolor

penit⁹ recessit. flores .i. mercedes tue apparuer̄ in t̄ra nr̄a .i.
splendent in t̄ra uiuentiū. tempus putationis toti⁹ mali
&c. & tue retributionis aduenit. Vox turturis audita ē in t̄ra
nr̄a .i. uox letitie & exultationis iug̃r audit̄ in tabnaclis
iustoꝝ. ficus q̄d tu fuisti fructuosa ptulit grossos suos .i. bo
na opa p quib⁹ remunerab̄is. uinee .i. eccl̄e ptua exempla
in uirtutib⁹ florentis odorē bonoꝝ opū dedert. p q̄b; etiā
coronabis. Surge de temporali miseria. amica mea in humi
litate. speciosa mea in castitate. & ueni ad eṫna p̃mia. colu
ba mea .i. simplicit̄ c̄fidens. in foraminib⁹ petre. hoc ē in
uulnerib⁹ meis q̄ ptuli p tua ereptione. In cauna maceriæ.
scil' credens sententie sacre scpture. q̄ dic̄. Ipse d̄s ueniet &
saluab' nos. Et itē. Cui⁹ liuore sanati sumus. Sicut enī macc
ria uineā. sic sac̄ scptura munit ecclam. Hec uirgo ad me
moriā reduxē. cū cū clauis pforatū uidit. Ostende faciem
tuā michi. sonet uox tua in aurib⁹ meis. P faciē pulchri
tudo gl̄e. p sonū uocis laus ei ab angl̄is .i. intelligit̄. Vox
enī tua dulcis .i. laus tua maxima ab angl̄is. facies tua
decora .i. gl̄a tua p̃cipua. Capite nob⁹ uulpeculas paruulas.
Vulpecule s̄ heretici. qui demoliunt̄ uineas .i. ueneis suis
inficiunt simplicium ecclas dicentes. Si uirgo pepit fantasma
fuit. Hi q̄si recte capiunt. cū tali sillogysmo c̄cluduntur. Ds oīa
q̄ uult potē. s; a uirgine nasci uoluit. Igit̄ q̄d uirgo genu
it. d̄s & homo fuit. Nam uinea nr̄a floruit .i. MARIA xp̄m
ptulit. Dilect⁹ m̄s fili⁹ m̄s sic locut⁹ ē ut dixi. & ego grās ago
illi q̄ pascit int̄ lilia .i. delectat̄ int̄ castroꝝ agmina. donec
aspiret dies eṫnitatis & inclinent̄ umbre huius t̄palitatis.
Oratio uirginis p̄eūsis. O dilecte mi, q̄ genui. q̄ in celstos fugisti.
ad penitentes iā reitere. & similis esto capre. scēnens castos iā

abinecestis. dixit hynnulo ceruorum. id est uelocitati currenti similare. suscipiens uelocitate uota et preces conuersorum a puritate. et constitue eos sup montes. id est fac eos illorum consortes qui fuerunt montes bethel. id est domus in uirtutibus in domo dei scilicet in ecclesia. Ipsa etiam dei genitrix est bethel. id est domus dei. in qua habitauit filius dei. Montes eius sunt prophete qui de ea predixerunt. et apostoli qui de ea predicauerunt. Que cum per spiritum de christo seminat. his uerbis pnunciat. In lectulo meo. id est in requie mee contemplationis per noctem. id est in hac uita quesiui intellegere diuinitatem christi quem diligit anima mea. Quesiui illum in diuinitate cognoscere et non inueni. id est non potui ad eius altitudinem pungere. Et dixi. Surgam corde ad celestia. et mente circuibo ciuitatem. id est angelorum agmina. per uicos. et plateas. id est per angelos et archangelos. queram christum quem diligit anima mea. Quesiui illum inter ordines angelorum et non inueni similem illi ullum illorum. Inuenerunt me uigiles. id est angeli. qui custodiunt ciuitatem. id est ecclesiam. Non est dubitandum quin crebro angeli habuerint cum sacra uirgine colloquium. Et interrogaui eos. Num quem diligit anima mea uidistis. Id est dicite si sciatis uos eius diuinitatem intelligatis. Qui dixerunt Paululum. Quamquam angeli de deo intelligant multum. tamen ad comparationem ipsius ueritatis uidetur paululum. Nullus enim angelorum ita deum intelligit. ut ipse se cognoscit. Nam nemo nouit patrem nisi filius. nec filium nisi pater. et cui uoluerit filius reuelare. quod credit mater fecisse. Cum pertransissem eos. id est cum eorum naturam contemplando transcenderem. inueni quem diligit anima mea. omnem intellectum angelorum longe excellere. Tenui eum per fidem equalitatem credendo. nec dimittam eum diligendo. donec introducam illum uerbo et exemplo in domum. id est in ecclesiam matris mee. id est gratie. et in cubiculum genitricis mee. id est in conuentum synagoge. Quod est dicere. Que spiritu sancto reuelante cognoui de christo. hec iudeis et gentibus nuntio. Christus de uirgine ad doctores. Adiuro uos filie hierusalem. ne suscitetis dilectam. ut supra dictum est aliquid docendo contra eam. Hoc totum hic repetitur. ne quod fri

uoliu de ea p̄dicet. Sequit̄ laus anglo͝r. cū ei occurrerent petenti regna celo͝r. Que. i. q̄ glosa ē ista. q̄ ascendit ad celi pa lacia. p̄ desertū. i. deserens piculosū mundū. Ipsa ūgula. i. norma recta fumi ex aromatib̄. scil' cōpunctionis & diūsarum ītutū. & hoc myrre. i. m̄rib̄ & thuri. i. cōfessorib̄ & uniūso pulue ri pygmentarii. i. uniūsis fidelib;. xp̄. Ipse enī ē uerus pygmentari. i. animarū medic. Cōgregatio iusto͝r ē collectio ei herbarū. q̄b omnib̄ uirgo fuit ēdimita uirtutū. ut p̄cios puluis aromatū. Que secunt̄ uident̄ ūba ecc̄le de assumptione corpis Marie. En lectū salemonis sexaginta fortes ambiunt. Beate ūginis corp̄ fuit ueri pacifi. scil' xp̄i lectul. qd sexaginta fortes. i. multa milia ex fortissimis ist̄al'. i. ex sūmis anglo͝r. dm̄ uere uidem um ābiunt. & ad ethera pduxerunt. Om̄s tenentes gladios. i. ēt̄ra demones. custodias & ad bella doctissimi. scil' ēt̄ra ereas potestatis potentissimi. Uni cuiq; ... ensis. i. tutela sup fem̄ suū. i. circa corp̄ eius fem̄ genuit xp̄. p... pt̄ timoris noctnos. i. ne ti mores incutiant ei demones. Secunt̄ ūba docto͝r de ea docen tium. Ferculū fec̄ s rex salemon. Xp̄c uer̄ rex pacific. fec̄ s fer culū. i. lectū ad dēuiuiū. De lignis libani. i. ex patarchis & regib̄ ūginē elegit. in q̄ ut in lecto recubuit. ipse posit ad dēuiuium. q̄a fideles de carne qd de ūgine sumpsit epulant̄. Columnas ei fec̄ argenteas. Colūne q̄b fulcit̄ ūginis uita. s. iiii. eūglā. de ea scripta. q̄ s argentea ueritate. uidel nitida & p̄dicatione sonora. Reclinatorium aureū. hoc fuit corp̄ dn̄ieum de ea sūptum. & qd diuīnitatis se reclinauit. Qd fuit aureū. scil' sapientia & caritate or natū. Ipsa etiā ūgo fuit reclinatoriū. in eū xp̄ se reclinauit. utūm. Aureum. splendore castitatis fulgidū. Ascensum purpureum. Scā crux fuit. in q̄ nob̄ fili ei sua passione ascensū ad celos fecit. Media caritate cōstrauit. i. cōmunē uitā ei dulcedine caritatis

repleuit. ppt filias hierlm .i. ad imitationem fidelium. uel o filie syon.
.i. anime filie eccle egredimini de uita carnali cuersatione. et
uidete oculis cordis regem salemonem .i. xpm uerum pacificum in dia
demate quo coronauit eum mat sua .i. inmortali carne qua eircum
dedit eum mat sua MARIA. in die desponsionis illius scil in die
natiuitatis qndo desponsauit ecclam. uel in die passionis qndo
posuit p illa animam. et in die leticie cordis eius .i. in die resurrec
tionis eius qndo eadem uirgo et apli tantum sunt letificati. quantum prius
de morte eius contristati. Sequitur laus filii de matre. amica mea cui
notificaui patris secreta. quam pulchra es humilitate et castitate.
quam pulchra es fide et operatione. et in deo decora in celesti gloria. Oculi tui
simplices ut columbarum. que alias aues cruentes non cupiunt eas la
cerare. ita tu uidens iuuenes non cupisti te eis pobscenos amplexus
sociare. absque eo quod intrinsecus latet. scil caritate. Oculi uirginis pphe
sunt qui eam longe ante puidentes multa de ea pdixerunt. Oculi eius apli sunt
qui eius magnalia et filii sui miracla pplo demonstrauerunt. Qui colum
barum fuerunt quia spu sco pleni simpliciter uixerunt. Ipsa etiam beata uirgo
oculus est columbe. quia prima dux ecclesie. absque eo dulci affectu qui intrinsecus
latet. in di soli conspectu. Capilli tui non erant torti. ut per eos allicerentur
tur iuuenum animi. Virginis capilli sunt casti. qui ita eius religioni inhe
rent. ut capilli capiti. His ut greges caprarum. qui ad alta scandunt.
ita ipsi de uirtute in uirtutem ad galaad. scil ad xpm nri testimonii
montem ascendit. Dentes tui non erant cibis delicatis edaces. Den
tes uirginis sunt qui de ea subtilia exponendo pferunt. Qui ut greges
detonsarum ouium sunt. qui de lauacro ascenderunt. quia in baptismate
sunt loti. et se p xpo rebus mundi denudauerunt. Omnis gemellis fetibus .i.
pleni gemina dilectione. et sterilis non est inter eas. hoc est nullus uacans
a bona actione. Labia tua non erant dolosa. sed quamuis loqueretur carnis
maceratione stricta. ut capilla coccinea uitta. Et eloqui

tuū dulce. quia totū de dō & futa reque. Labia etiā ūginis s̄.
q̇ secreta dī de ea aliis apuer̄t. Eloquiū ei⁹ p̄dicatio illoꝝ. Gene
tue etiam aurris uerecundam te s. illoꝝ. ē tubnia deuitantes.
absq; eo pudore q̄ intrinsece latet in corde. Sic̄ fragm̄ mali
punici extiꝰ rubet interi⁹ candet. ita tu passione eras
rubescens. castitate albescens. Gene etiā illi ūgines. s̄. q̄ pecca
re erubescunt. Collū tuū n̄ erat in supbia extentū. ido turri
te dauid scilꝫ x̄ firma eccl̄e munim̄. Collū etiā ūginis s̄ de
ea scribentes. q̇ q̄si collū cibū. ūbū dī deglutiunt. & malios
q̄si in corp⁹ transmittunt. Hi s̄ ut t̄ris dauid ab hereticis in
expugnabiles. q̄ edificata ē cū ppugnaculis. i. multis in
structis sententiis. Mille clipei pendent exea. scilꝫ defen
siones sacre scripture. Om̄is armatā fortiū. ad expugnandā
prauitatē hereticoꝝ. scām ūginē inpugnantiū. Ubā tua. n̄ s̄
ulli⁹ uiri manu tacta. ido hy̆nnulꝰ qui pascit̄ in liliis. scilꝫ
xp̄c q̇ delectat̄ in castis s̄uꝫ ea. Duo etiā uba ūginis s̄. due le
ges. que de ea & filii ei⁹ scripte s̄ p̄conis. duo hy̆nnuli gemelli
capree s̄ duo ppli eccl̄e inhiant̄ sugentes uba de sacra scrip
tura. lac sententiarū de scā Maria. Qui pascunt̄ in liliis. i.
delectant̄ in scriptis donec aspiret dies x̄. quo glām dī geni
tricis aspiciant. & inclinent̄ umbre. i. transeant q̄ n̄c in enig
mate c̄sidant. Puerba sequentia uocat x̄ matrē ad celes
tia. Uadā ad montē myrre. & ad collē thuris. Qd̄ ē dicere.
Veniā cū multitudine angloꝝ aduocare reginā celoꝝ q̄
ē mons myrre. i. mrīb. q̄ s̄ myrra scilꝫ amari in passioē altitu
do. & collis thuris. i. c̄fessorib⁹ q̄ s̄ thus. q̇ hostia dī. celsitu
do. Et loquar ei hec ūba. Amica mea que portasti patris secta
tota pulchra es. q̇ in singlis sensib⁹ tuis ut diui es p̄titutes
gratiosa. Et q̇ intē n̄ē peccati macla. ueni de libano. i. de

castitatis candore ad celi gaudia. Sponsa id est mea. quia eum pater
unum suum. cui genuisti clausa filium. Veni de libano. scilicet descende
unite candore nimio. exaltanda in supernorum civium triclinio.
Veni ad spiritualia gaudia. coronaberis de monte amana. hoc est
recipies coronam de triumpho quem promeruisti de diabolo. qui est
mons amana quod est noctua avis. id est ipse est rex super universos
filios superbie. ducens errantes ad noctem mortis. Coronaberis
etiam. id est coronam recipies de vertice sanir. et hermon. videlicet quia
principes seculi per fructum ventris tui. sunt humiliati. qui fuerunt cubilia
leonum. id est habitatio demonum. et montes pardorum. id est munimenta
hereticorum. Vulnerasti cor meum. hoc est pro tui amore pertuli in
cruce cruciatum vulnerum. Soror mea quia coheres in regno
patris. sponsa eo quod me patri genueris. Vulnerasti cor meum. hoc
est tactus sum intrinsecus dolore cum viderem te dolentem pendens
in cruce. in uno oculorum tuorum. in uno magno affectu oculorum. id est
bonorum exemplorum. Et in uno crine colli tui. id est in uno ornamento
humilitatis. quo mihi inhesisti. ut collum capiti. Sequitur laus filii
exhibita matri. ad domum patris sui advenienti. Quam pulchre
sunt mamme tue. scilicet humilitas et castitas. de quibus lac sermonis
sue virginum sobrietas. Et id est soror. id est coheres in regno. et spon
sa. quia genuisti mihi virgines tuo exemplo. Pulchriora sunt ubera tua
vino. Ubera virginis fuerunt exempla in activa. et contemplativa vita.
quibus quasi lacte pavit parvulos in fide. Et fuerunt vino pulchriora. id est
legali doctrina digniora. Et odor unguentorum tuorum super omnia
aromata. hoc est suavitas tuorum operum est acceptabilior quam sacri
ficium carnalium observantiarum. Laus patris de virgine. Favus
distillans labia tua sponsa. Sponsam vocavit. quia ei filium gene
ravit. Labia eius sunt qui de ea dei secreta aperiunt. Qui ut favus distil
lant. quia omnes sermones de ea dulcedine redundant. Mel et

lac sub lingua tua. Lingua uirginis dn̄r: q̄ ei p̄conia locunt̄. de quib' mel & lac manat. q̄ eoꝝ doctina sapientes & insi pientes satiat. Et odor uestimītoꝝ tuoꝝ sic̄ odor thuris. Odor ei' uestimītoꝝ .s. c̄ius p famā ei' exēploꝝ. q̄s thus d̄o .i. ut in cen sū dirigat̄ eoꝝ oratio. Itum x̄ demat̄. Hort' c̄clusus soror mea sponsa. Ipsa erat herbaꝝ l' arboꝝ hort' .i. plena uirtutib'. Qui erat in partu c̄clusus. scil' signaclo sc̄i sp̄c. Hort' c̄clus' iterū. quia p' partū n̄ ē reclusū uirginitatis signaclm. Fons signat'. Ipsa etiā erat fons .i. p̄mū exēplū uirginitatis. qui fons erat signat' .i. x̄ passiōe c̄secrat'. Emissiōes tue .i. imita tores tui .s. ut paradysus diu̇sarū arboꝝ. quidā mala puni ca. scil' m̄r̄s. q̄dā pomoꝝ fruct' uidel' c̄fessores. Quidā cyprus. q̄ alios ut ungentū sanant exēplis. Quidā nardus .v. humi les. alii croc' caritate rubentes. alii fistula. uicia mortifican tes. alii cynamomū penitentes. & uniu̇sa ligna libani .i. oēs fideles x̄. De te flux' fons hortoꝝ .i. p te ueñ baptisma fideliū. & puteus aq̄rū uiuentiū .i. x̄ q̄ ē sapientia sc̄aꝝ scriptūarū. Et hec cū magno impetu fluunt de libano. q̄ cū magna ha bundantia sp̄c sc̄i de candore tue sc̄itatis exundauer'. Vn̄ hec om̄ia. q̄ d̄s pat' p̄cep' talia dic̄s. Surge aq̄lo & ueni aust'. p fla hortū meū. Hoc ē. Aq̄lo .i. diabolus locū te tēptandi n̄ habeat. s; auster .i. sp̄c sc̄s te hortū meū possideat. & flu ant aromata illi' .i. p te incarnet' m̄s unigenit'. Secunt̄ u̇ba u̇ginis. x̄ se inuenire optantis. Ueniat dilectus m̄s .i. xp̄c in me hortū suū. & comedat fructū pomorū suoꝝ .i. īcorporet .s. obsequiū opū meoꝝ. Verba x̄ applau dentis m̄at̄. O soror mea coheres in patis gl'a. sponsa patis eo q̄d me genueris. ueni inte hortū meū. carnē assum̄do. messui myrrā meā. mea passiōe m̄r̄s colligendo. cū aro

matib· i· cū ↄfessorib· Comedi fauū cū melle meo· Favū corp'· p mel aīa ẽ accipit'. Favū qppe cū melle comedit· cū resurgens corp' de ūgine sūptū aīe ult' n̄ moritur ↄiunxit· Bibi uinū meū cū lacte meo· Lac hominē· p uinū angli intelligunt'. Uinū cū lacte bibit· cū ascendens in humana carne de ūgine genita hoīes anglis sociauī. Ad q̄s mox gratulabund' dic· Comedite amici· & īebriamini kmi· Q̄d ē dicē. Sic ē uiuantes de uariis epulis iocundant' & de amicorū p̄sentia ēgtulant'· ita uos angli amici mei· ēgaudete & ēgtulamini· q uestrm gaudiū numerosa hominū frequentia adauxi· insup noua festa ēculi· dū matrē meā urām utiq; reginā uris gaudiis induxi· Hec ea q̄ secunt' ecclam adhuc hic laborantē ūgo ēsolat'. Ego dormio· i· in gl'a requiesco· & cor meū uigilat· p uob orando· Vox enī dilecti mei· scil' filii ē pulsantis· i· ita me monentis· Api m̄· i· inpetra a me tuis p̄ceib· q̄ ite debeā misereri hōib'· soror mea ī patis iā glā· amica mea gerens diuina secta· columba mea sp̄u sc̄o plena· inmacl'ata mea ab omi sorde peccati segregata· q cap̄ meū plenū ē rore· qui in patim ēdunt pleni s̄ rore· & cincinni mei· i· electi s̄ cū p'sīsī p mixti· Sic̄ gutte in cap̄ decidentes· de capillis elabunt'· ita repbi ad fidē uenientes male opando p noctē· i· p diabolū recurrunt'. Subsequit' ūgo· Si uultis p̄ces meas n̄ cassari· in his debetis me imitari· Expoliaui me tunica mea· i· dimisi secl'aria· & dixi· q̄m induar illa· i· nūquā reūtar ad illa. Laui etiā pedes meos· i· mundaui affectiones meas· & dixi· q̄m inqnabo illos· i· n̄ reūtar ad uomitū cogitando carnales illecebras· Idō dilect' m̄s scil' d̄s quē elegi p̄ omib; misit manū suā· i· filiū suū in mundū p foram̄· scil' p me que facta sū ei ad hōies ueniendi foram̄· humilitate quidē an

gustu sicastitate lucidu' & ido illi soli puiunt. Et uent' mis intremuit adtactu ei' i. obstupuit de igressu illi'. Surrexi i. mte sursu erexi. ut apire dilecto meo. pcib' quo eu pla care phominib'. Et oratioi hec opa iunxi. Manus mee myrra stillauer' i. opatioes mee carnis mortificatione redundauer'. Et digiti mei pleni myrra pbatissima' i. studia mea uariis tbulatioib' copbata. Tali m apui dilecto' scit' filio meo pessulu ostii mei. In hac significantia e mei i tnsitiua grammatica. Sae naq; ugo ostiu fuit' p qd x' inmundu intiuit. Pessulu aut' erat moles peccatoy hoinu. qd ido ei dr' q' & ipsa ipeccatis nata e dit' Hoc ipsa abostio remou' eu sce uiuendo peccata declinau. Te dilecto ingss' patuit' qa pipsa ipsa mia i eeclam ueri. Vn seq't' dt ille declinauerat pme' & in eeclam tnsierat. Cottidie eta pessulu peccatoy p eib' remouet' & pea ingss' gre x' adnos patet. Anima mea liquefacta e in copunctioe' ut dilect' locut' e. demirabili & desid'abili patis usioe. Quesiui illu cogitando' & n inueni magnitudine ei carnis guata nubilo. Uocaui ualde eu desid'ando' & n respondit m maiestate diuinitatis sue demonstrido. Inuener' me cteplando. querendo. custodes angli q circueunt ciuitate' i. muniunt eeclam di. Percusserunt me dolore. eu dicerent nec se ad pfectu dm scire & me uulnerauer' q' magis ad studiu qrendi accender'. Custodes muroy i. pphe & apli instructores libroy pallium meu tulerit' i. carnale uita exuere docuer'. O filie hierlin scit' fideles aie pquib' ego sedulo fundo pces' adiuro uos meo exemplo si iueneritis dilectu filiu meu pat' eq'le cteplando. nunciet is ei i. pbona opa uos notificetis illi. ut sic ego langui ei' amore' ita uos omia incomoda pei sustineatis dilectioe. Se

parl...

quit laus eccle a uirgine de xpo. Qualis e dilect tuus ex dilecto. i. quam magnifice filius tuus genitus ex patris utero o pulcherrima mulierum. i. benedicta inter omnes gentes parientium. Qualis e dilect tuus ex dilecto. i. quam gloriosus filius tuus ex patris gremio. Ideo quia tam eum fide et operatione quae sic adiurasti nos. i. sic uerbo et exemplo docuisti nos. Laus uirginis de filio. Dilect filius meus candidus. i. natus per uirginem rubicundus per passionem. electus a patre ex milibus scilicet per angelis et sanctis omnibus. Caput eius aurum optimum. i. sicut aurum omnia metalla. sic diuinitas eius precellit uniuersa. Siue xpc e caput eccle quae ut aurum decorat eam suo fulgore. Come eius sicut palme elate. scilicet spinis ad nostram uictoriam coronate. Quasi coruus nigre. i. cum sceleratis reputate. Come etiam xpi sunt ei ut capita inherentes. ut palma in uirtutibus uirentes. quae sunt ut coruus nigri. scilicet tribulationibus denigrati ad exemplum xpi. Oculi eius sicut columbe lucentes spiritu sancti plenitudine. Per columba quippe septiformis spiritus sancti gratia intelligitur. quae septem naturis uigere dicitur. Unde et super dominum in columba apparuit. Oculi etiam xpi sunt doctores eccle pleni spiritu sancti munere. et hoc super riuulos aquarum. i. in scientia scripturarum. Que lacte sunt lote. i. quorum anime sunt candore uirtutum emundate. Et resident iuxta fluenta plenissima. i. conuersantur per dona spiritus sancti copiosissima. Gene eius sicut areole aromatum. quia amabilis erat oculis omnium eum intuentium. Gene quoque illi sunt uerecundi. quae sunt uelut areole aromatum. i. collectiones uirtutum. esse a pigmentariis. i. ornate doctrinis apostolicis. Labia eius scilicet eloquia delectabilia sunt ut lilia candorem uidelicet castitatis docentia. myrram primam stillantia. i. mortificationem per caritatem instruentia. Labia etiam sunt ei uoluntatem illius aperientes. quae myrram primam distillant. quae precipua opera caritatis predicant. Manus eius tornatiles aureae. i. opera eius in perfectione rotunda. et omni gratia

fulgentia. plene iacinctis .i. uirtutib. Manus quoque ipsius sunt bona operantes. que sunt torniatiles et aurei .i. in morib; perfecti et in boni tate conspicui. plenu iacinctis .i. elemosinis. Venter eius eburneus .i. fragilitas humanitatis eius est casta. que de uirgine nata. Et ideo ebur quod de elefante tollitur. quod castissimum animal esse perhibetur. Distinc tus saphyris .i. uariatus celestib; signis. Venter etiam Christi sunt debiles in ecclesia. qui sunt eburnei .i. casti. saphyris distincti .i. pura conscientia uariati. Crura illius columne marmoree .i. decora firmitas eius in resurrectione. que est infringibile fulcimentum ecclesie. Que sunt fundate super bases aureas .i. super fidem et caritatem. Crura etiam eius sunt in iusticia fortes. et alios per exempla sustinentes. qui sunt columne marmoree .i. recti et inflexibiles amicus. fundati super aureas bases .i. in euglica et aplica doctrina stabiles. Species eius ut libani .i. ipse est pulchri tudo omnium sanctorum. ut libanus est decor omnium montium. Et ut cedri pre omnib; lignis. ita ipse electus pre omnib; anglis. Guttur .i. doctrina uel promissio eius suauissima. et totus scilicet in humanitate et diui nitate desiderabilis. unde et anglica sublimitas est eius uisione insa tiabilis. Talis ut dixi est dilectus filius meus. et iste est nunc in patris gloria amicus meus. o filie hierusalem scilicet ecclesie fidelium. Ecclesie ad uirginem.

Quo abiit dilectus tuus qui ubique est totus. o pulcherrima mulierum .i. sanctior omnium parturientium. Quo declinauit dilectus tuus. quem non capit ullus locus. Dic nobis si aliquis ueniat familiariter. et te imi tando fide et opere eum tecum queremus. Sequitur responsio uirginis.

Dilectus meus quem cum patre totus non capit mundus. de me carnem sumens de scendit de sinu patris ad hortum suum .i. in ecclesiam ad areola aro matis. scilicet qui in se colligunt uirtutes ut pascatur in hortis .i. de lectetur in fructuosis. et lilia colligat .i. castos in eterna horrea. Ego dilecto meo ad hoc opus placui. et dilectus meus pre omnib; placet mihi. qui pascitur inter lilia .i. delectatur inter castorum agmina. Et sic blan

de locut᷒ ē ad me. Pulchra es in castimonia & id̄o a mica mea.
suauis p̄ pia exēpla. & id̄o decora ī celesti glā. sič hierlm .i. sič
angli qui uident faciē patris & fruunt̄ pacē dn̄i. terribilis etia
uicia. ut castroꝝ acies adu̇sus hereticos & demones ordinata.
Auerte oclos tuos a me. q̄ ipsi fecer̄ me auolare. Qd̄ ē dicē
In humilitate mea delectare. q̄ diuinitati n̄ potis p̄fecte ap
ppinquare. quā quanto subtilis oclis mētis inspexeris. tanto
a tua c̄dītiōe elongare uidebis. Capilli tui n̄ fuer̄ auro torti.
id̄o s̄ angloꝝ diademate redimiti. Capilli etiā ei s̄ ūgines p
imitationē ei inherentes. q̄s sič grex caprarū. q̄ ascendit ad al
ta uirtutū. que de galaad apparuer̄ .i. p testimonio x̄ hoc faci
unt. Dentes tui n̄ fuer̄ edacitate assueti. id̄o nē deliciant̄ in
dulcedine dī. Dentes q̄q; ipsi s̄ subtilia de ea exponentes. q̄s
sič greges ouiū tonsi a peccatis. sič ascender̄ de lauacro bap
tismatis. Om̄s gemelli fetib; .i. pleni gemina dilectiōē. & steri
lis n̄ē in eis .i. uacans a bona opatione. Sič cortex mali puni
ei rubet. ita gene tue .i. uerecundia tua exteri᷒ in castitate ful
get. absq; occultis tuis. scilt̄ absq; caritate que interi᷒ latet.
Sexaginta s̄ regine hoc ē multe anime que suos mores in ac
tiua uita regunt. p sex opa m̄ie. & octoginta c̄cubine .i. mul
te in c̄tēplatiua uita satagunt se sponsi amplexib᷒ innectere
ut possint ad octo beatitudinis peruenire. & adolescentularū
n̄ē numerus. hoc ē fideliū sub eis degens ppl̄s. tu una om̄iū
transcendis merita. & id̄o p̄ om̄ib; sola electa. columba mea.
inq̄ transfudi sp̄c sc̄i karismata. pfecta mea quā pfeci p uir
tutū munera. Hec una imitabilis mat̄ sue. scilt̄ p̄senti eccl̄e.
electa genitrici sue. scilt̄ angloꝝ frequētie. Vider̄ eā oculis cordis
filie syon .i. eccl̄e. & beatissimā p̄dicauer̄. ut dr̄. Beatā me dič
om̄s generatiōēs. Et regine & c̄cubine .i. actiui & c̄templatiui.

ita lau dauer̄t eā dicentes· Que ē ista hoc ē q̄lis ē ista q̄ p
g̊dit̄ de peccatrice massa quasi de tenebris aurora ēsurgit' de q̄
pcedit sol iusticie his qui ītenebris & in umbra mortis sedēt
illuminare· Hec in p̄senti ē pulchra· ut ī nocte luna' electa
in supna patria ut sol int̄ sydera' t̄ribilis exemplis· ētra uicia'
ut castroꝝ acies ētra demones ordinata. Quia uirgo dilectū
in hortū descendisse dix̄· filꝰ affirmando subiunḡ· Descen
di de sinu patrīs' inte hortū nucū p materiā carnis· Nuces
s̄ q̄q; fideles· exteriꝰ amari· p carnis afflictio̅es' interiꝰ in aīa
dulces· His p petua ūgo fructuosus hortꝰ extitit· in q̊ lignū
uite x̄ g̊minauī' q̄ nob fructū ēt̄nitatis t̄pore suo ptulit·
Hoc ido feci ut uide poma ēuallīū· i· remunerare opa hu
miliū tuo exemplo uiuentiū· Et inspicere si floruissent
uinee· hoc ē uineas eccl̄as facere tuā uitā inspice' & tuo
exemplo ī bonis actibꝰ florere· Et g̊minassent mala puni
ca'· i· ut exemplo tue patientie cupiant p me passionē subire.
Secunt̄ ūba penitentis eccl̄e quandoq; de iudeis ēuertende.
Dolet se tamdiu de uirgine & eiꝰ ple errasse· & satis fac̄ his
ūbis de suo errore· Nesciui te glosa uirgo gr̄a plenā fuisse'
& fontē mīe exte fluxisse· Anima mea tbauit me' i· emula
tio legis quā patria mea habui inpediuit me scire· Et hoc ē
tigit ppt̄ quadrigas aminadab· i· ppt̄ x̄ euglia' ut ā me re
pulsa immo ī pulsa reuerbe̅rent p mundi clymata. Exhorta
tio uirginis· O sunamitis iā diu a diabolo captiuata
-uite p fide ad x̄ mystica' reuite p spē reuitere p di & pximi di
lectionē' reuite popationē' ut qui iā dudū s̄ in x̄ p̄o stueant̄
te ūba & facta tua imitando· X̄p̄e ad matrē de eccl̄a con
uertenda. Q̄d uidebis in sunamite' n̄ choros castroꝝ. Q̄d ē
dice· In eccl̄a de iudis conūtenda n̄ uidebit̄ n̄ chorus dīn

laudantiū· & castra ēiā uicia pugnantiū· Laus eccl̄e ēuertende
de uirgine· Quā pulchri s̄ gressus tui in calciamtis filia principis·
Princeps dauid rex intelligit· q̄ princeps in pplo di fuisse legit·
de cuius semine quia uirgo ppagat· ei filia appellat· Gressus ei s̄ af
fectiones q̄ erant pulchre ī calciamtis·i· scōr exēplis· Iunctā
feminū tuor sicut monilia· Hoc ē dicē Femora s̄ tua felicia· de
quib' pcessit preciosa margarita· xp̄c scil' iestimabile monile· q̄ ē or
nat' toti' ecclie· Que fabricata s̄ manu artificis· Artifex ē ds pat·
mani ei' fili' p q̄ fecit omia· p q̄ etiā ē incarnatio disposita· Vmbilic'
tuus subaudis beat'· in q̄ pependit di fili'· Ut eni in clauo clipe'·
sic pendet in umbilico infantul'· Qui fili' ē erat tornatilis·
nūq̄ ī diget pocula· hoc ē omib' se sitientib' ūber largit' pocula
intimi gust'· Uent' etiā tuus beat'· in q̄ iacuit unigenit' di in
carnat'· Qui fuit triticū· de q̄ efficit' panis fideliū· Ipse etiā acer
uus· q' in eo cumulat' credentiū ppls· uallat' liliis·i· stipatus
uirginū choris· Duo ubera tua subaudis felicia· q̄ a sux' ea di sapi
entia· Capa ē eccl̄a· duo hynnuli s̄ duo fideliū ppli· ex circū
cisione & ex ppucio· q̄ lac humilitatis & castitatis imitando suxer'
de ubib; beate uirginis· Collū tuū beatū· qd' sepi' ē brachiis filii
di te amplexantis circūdatū· Et id'o sic' turris eburnea· quia
castitate ēt' supbiā firmit' munitū· Ocli tui beati· q̄ uider' qd'
reges & pphe uide n̄ meruer'· Ut' ocli uirginis s̄ ei' doctrine ūba· q̄
sic' piscine in esebon·i· ad merorē penitentie s̄ ducentia· ut
dix'· Misedia ei' ī pgenies & pgenies sup timētes se· scil' peniten
tes· Et h' in porta filie multitudinis· Porta ē ppetua uirgo· p
quā clausā rex celor' ad nos intrauit in mundū· Et hec ē filie
multitudinis· quia multitudo fideliū p eā intrbit celi palaciū·
Nasus tuus beat'· q̄ odorē eme uite xp̄m ē odorat'· Ut' nasus ei' fuit
ei' pnoscentia· qua p spm̄ sensit dicta pphaꝛ ū ī se cōplenda.

Turris libani .i. munim̄ fuit x̄c que respic̄ cont̄ damascū .i. erec
ta ē̄ diabolo. Caput tuū beatoꝝ: q̄d tociens inclinasti ad
filiū di osculandū. Vt carmel' .i. circūspectū uirtutib9.
Come capitis tui beate: q̄s infans x̄c dificis manib9 suis uo
luit contrectare. & he sic̄ purpura regis: q̄ eas lacerasti p̄
dolore in tempore ei9 passionis. Et hec o͞ia s̄ iuncta canali
b9 .i. fixa in credentiū cordib9. Cū x̄c matrē laudare acepit
cepit. laus aū eccl'e a pedib9 inchoauit. quia x̄c a summis uen̄
ad ima. ut matrē leuaret ad sūma: eccl'a aut̄ p̄ uginis merita
de imis ēscendit ad alta. Sequit̄ laus filii. O mat̄ k͞ma q̄
pulchra es in castimonia: & ido decora in celesti g͞la. Et quia
m̄ k͞ma extitisti ido frueris celestib9 deliciis. Statura tua assi
milata ē palme. Xp̄c fuit palma ī cruce: q̄ p eū adipiscit̄ pal
ma uictorie. Cui assimilata ē stat̄a .i. altitudo gl'e MARIE:
quia sic̄ ipse ē rex celoꝝ: ita ipsa regina angloꝝ. Et ub̄a tua
botris .i. merita tua assimilata m̄rib9: qui uelut botri s̄ p̄ssi
ī passioib9. Et hoc ido ētigit: q̄a ego dixi .i. istud cū pat̄ statui.
De ūgine carnē assumā in palmā .i. in crucē ascendā: fructus
ei9 app̄hendā .i. o͞ia ad me trahā. Et tūc erit ub̄a tua sic̄ botr9
uinee .i. merita tua er̄ omib9 imitabilia ut mea euglia: q̄
sū uinee botrus. scil' eccl'e potus. Hic ē botrus: quē portauer̄
filii isrl' in uecte. Vectis erat crux. botrus ū x̄pc: portantes
erant pph̄e & apli: uinea de q̄ lat9 ē botrus. fuit floridum
ūginis corp9. Qui botrus in p̄lo p̄ssus ē crucis: & inde flux̄
fideliū pot9. Et odores tui sic̄ maloꝝ: .i. exempla tua s̄ imitan
da sic̄ aploꝝ. Gutt̄ tuū sic̄ uinū optimū. Bonū uinū ē lega
lis instructio: meli9 ē euglica eruditio: optimū ē sci sp̄c in
fusio. Gutt̄ ūginis ē ei9 doctrina a sp̄u scō inspirata: q̄ ē ut uinū
ad potandū .i. placens ad imitandū. Dix̄ eñ. Dispsit supbo.

exaltab humil. Que applaudit laudi ei dic̄s. Dignū dilecto
meo ē hoc facē. scil parcē subiectis & debellare supbos. labiis
& dentib ei ruminandū. labia dī s̄ uoluntatē ei apientes.
dentes ū ei uicia ēterentes. His ē doctrina ūginis ruminanda.
i. memorie tdenda. scil qd ds supbis resistit. humilib dat grām.
In sequentib ūgo ūba repsentat. q peccā de iudis ēuertenda ad
filiū fecerat. Ego dilecto meo puob pces fudi. & adme ēūsio ei. i.
pme uoluit aduos inmiā ēuerti. Ita nāq; dixi. Veni dilecte
mi ad synagogā pmiām. q abea fugisti ob pfidie culpā. Egdi
am pfidē inagrū. scil inuniūsū mundū. commoremr popa
tionē inuillis. i. in omīb; gentib. Mane surgam ad uineas. i.
ad iudoꝝ synagogas. Hoc ē illud iā instans ultimū mane
faciam in cordib; illoꝝ splendescere. Videam si floruit ui
nea. i. faciam eos m̄te uidē qualit̄ in fide floruit eccl̄a. Si flo
res fruct parturiunt. hoc ē faciam eos uidē quom bona opa
ptuler. Si floruer mala punica. i. faciam eos uidē quom claru
erunt pmartyria. Ibi dabo t ūba mea. i. ad honorē tui imita
bunt mea exempla. Notandū qd ter si dr. Hoc ē si hec & hec
corde uiderint. imitabunt ea cogitando. loqndo. opando.
Mandragore. i. gentiles. q ut mandragora sine capite do fuer
odorē bonoꝝ opū in portis nr̄is. i. in ūtutib dedere. Et quia
iā plenitudo gentiū intrat. iā temp ē ut etiā isrl saluus fiat.
Adqd oīa poma noua & uetā dilme mi seruaui t. Qd ē dicē
Ipsi ēūsi oīa pcepta noui & uetis testamti seruabt ad honorē
tui. Quis m det te frēm meū de iudea gente natū. sugentē
ūba matis mee. i. isynagoga sub lege educatū. ut foris te in
ueniā. i. a iudis q a fide adhuc foris s̄ te coli uideā. & de oscu
ler. i. ab eis diligi ēspiciā. & iā me nemo despiciat. scil nullus
de iudis qui me uirginē pmansisse n̄ credat. Apphendā te

i. pbabo te carne de me sumpsisse sine uiri semine. & ducã te
pfide in domũ matris mee. i. incorp9 ipsi synagoge. & in cubi
culũ genitricis mee. i. in intellectũ legis iudaice. Ibi docebis
me a beis coli & seruare pcepta dñi. Et dabo t poculũ. i. ab
eis me imitantib9 deferet t op9 bonũ ex uino cõdito. scil' sapi
entia & caritate inebrians alios. Et mustũ malogñatorũ
meorũ. i. diuinũ seruiciũ. uirtutib9 repletũ. Leua ei9 sub capite
meo. i. temporalia p'x q̃ ẽ caput meũ despicient. & dextra
ei9 amplexabit me. i. sola celestia me instigante querent.
Filii9 p mat' alloqt ecclãm nup de iudeis cũersã. Adiuro uos
filie ierlm ne dilectã suscitetis. i. ne aliqd sinistri de ma
tre mea uirgine sentiatis. Hoc ido t'cio repetit ut quanta
ueneratione di genitrix sit digna doceat. Seqt laus eccle
cũuse de iudis. admirans glãm uirginis. Que ẽ ista. i. quanta ẽ
laude digna que uirtuosa ascendit de deserto mundi. delicijs
affluens celi. innixa sup dilectũ suũ. i. ab eo exaltata sup
choros angloꝝ. Filii9 mat' prauitatẽ iudeoꝝ recitat. & cũuersati
onẽ quandoq; cũuersoꝝ isinuat. Sub arbore malo suscitaui te.
i. in cruce te redimis sup ethera. exaltaui. Ibi corrupta ẽ
mat' tua scil' synagoga me crucifigens. p p'o ore maledic
ta cũ dix'. Sanguis ei9 sup nos & sup filios nostros. Ibi uiolata
ẽ genitrix tua. i. lex puaricata ab eis. q̃ dic̃ iustũ ne inficias.
Hẽ aũ qi toto corde ad me cũuertẽnt. pone me ut signaclm
sup cor tuũ. i. ip̃me imaginẽ meã in cordib9 eoꝝ p dilecti
onẽ. ut signaclm sup brachia tua. i. exemplũ mei ip̃me
eis p operationẽ. qi fortis ẽ ut mors dilectio. i. sic p9 mortẽ pri
fidelitatẽ meruer' sic nc̃ p dilectionẽ uitã iuenıant. Dura
sic infir9 emulatio. i. sic p9 ppt duriciã corruer' i infernũ.
sic nc̃ ppt emulationẽ melioꝝ intrent celũ. Lampades

ei⁹ lampas ignis atq; flāmarū· q̇ int̄ eos erīt caritatē habentes·/
erīt igne sci spc ardentes· & bonis opib⁹ lucentes· Dico t̄ qđ aq̄
multę·i·sclares delicię l diuitię n̄ poter̄ extinguere illoꝝ ca
ritatē/ nec flumina·i·oĩa t̄bulationū genera obruent illā·
Si dederit ho omnē substantiā dom⁹ suę· q̄si nihil despicient eū· Hoc ē si q̄s eis omē glām mundi obtulerit· a caritate xr̄i eos se
parare n̄ pot̄it· Seq̄t sollicitudo ūginis p peccata de iudis· Soror
nr̄a synagoga ī hereditate patris nob sociand p fide· in numero
credentiū ē paruula & n̄ hab ub̄a·i·pdicatores un̄ uiuendi sumat
exēpla· Quid faciem⁹ sorori nr̄ę idie q̄ndo alloq̄nda ē· Hoc ē
Q'd erit de synagoga/ ī tēpore q̄ ab enoch & helya ē pdicanda·
consolatio xr̄i ad ūginē· Si mur⁹ ē edificem⁹ sup eū· H·ē· Edificabo
eā ūtutib⁹ ut murū ēt uicia undiq; munitū/ & hoc p ppugna
cla argentea/·i· p sc̄ptās nitentes· eloq̄ntia· Si ostiū ē· hoc ē faci
am eā aliis exemplo ostiū/ ut p eā adunā ingdiant̄· Conpingā
illud tabulis cedrinis/·i· ornabo eā filiis spālib⁹· Uirginis pmis
sio· Ego ero mur⁹ eis/ q̄a si uitā meā imitabunt̄ erunt inexpug
nabiles aduersis/ & ub̄a mea t̄ris·i· p mea exēpla er̄ tuti in boni·
Ex q̄ facta sū corā eo q̄si pacē repiens/ hoc ē ex tēpore q̄ eū pcib;
pcis placaui· & eis pacē & grām ei⁹ impetrau· Hoc ido ē trigit· q̄
uinea fuit pacifico scil' xr̄o/ q̄ uera uitis uoluit ī me g̃minare be
atoꝝ ppago· In ea que hab paruulos/·i· in ea gente q̄ genuit
humiles scil' aplos· Tradidit eā custodib⁹/·i· comdauit hanc gen
tē aplis dicēs· In uiā gentiū ne abieritis/ s; ite ad oues dom⁹ isrl·
Siue me uineā suā tradidit custodib⁹· eū pendens in cruce dix·
ecce mat̄ tua/ q̄ pea & alii apli inpender̄ ei necessaria· Uir
affert p fructu ei⁹ mille argenteos/ hoc ē q̄sq; fidelis oĩa que hab
dat· ut fructū hui⁹ uineę xp̄m lucrifaciat· Xp̄c ad fideles· Uinea
mea corā me ē/ hoc ē mat̄ mea ingla mea ē· Mille tui pacifici/

p dilectione·/

.i. multi erūt palmites de me uite p fide pullulantes & te in castitate imitantes & ob hoc uitā hereditabūt ī pace letantes. Et ducenta argentei. his q fruct ei custodiunt .i. duplicē mercedē habebūt qui me fructū uite p bona opa seruabūt. Xp̄c ad uirginē

Que habitas ī hortis .i. iā ornat abiq; pplo coleris. amici auscultant .i. quiq; electi te imitantes m obediunt. nc fac me uocē tuā audire .i. qd amplius desideres innotesce. Seqt̃ supplicatio uirginis p separatione itoꝝ a reprobis. Qui ī hac uita int̃ bonos & malos hactenus latuisti .i. iā a malis fuge dilecti mi & assimilare capree q bonas herbas discernit a malis. ita ī iudicio tuo segga reprobos ab electis. Hinnuloq; ceruoꝝ assimilare q solet in ūbra regescē a paleis ita t̃nsiens reqescē in ignis & hoc sup montes aromatū. hoc ē sup altitudinē angloꝝ et hominū q s montes & aromata. q tu existis ī omnibus om̄a alti meritis odoriferi p̄mus.

Finiunt cantica c.

Hec de canticis sint dicta. nc pauca ad honorē uirginis s sup adicienda. S; cū scriptū sit nō ē speciosa laus in ore peccatoris. n p̄sumo pollutis labiis laudare matrē editoris. Denīq; q̄nta laude digna sit. ipse sc̄ificator & sc̄itatis amator p bauit. q eā p p̄o habitatu dignā iudicauit. Qui cum a uirgine magis nasci elegerit causa iā oib; patuit. q sic mors p feminā uirginē intrauit ita uita p uirginē feminā īt̃re debuit. Et alia causa erat. Quatuor modis fac ds hoies. de t̃ra ut adā. de solo uiro ut euā. de uiro & femina ut nos. de sola femina ut xpm. qd s reseruauit p̄uilegium. Qui ido ab hac uirgine sac n ab alia nasci uoluit. q ipsa p̄ma ī mundo uotū uirginitatis uouit. Cur autē celos ascendens nō eā secū sustulerit s eā hic in t̃ris ad exēplū fidelib; duos annos reliquerit. hec causa ē ut ei absentie dolore ut aurū in igne examinaret & excellentius p ea anglis p̄ficeret. Et celi etiā nouo gaudio exhilarescerent. dū celici ciues sue regine di matri

festiui occurrerent. Hui9 natiuitas soli ñ agebat᷑. s; diuinit9 reuela
ta tali m̃ agi p̃dicat᷑. Solitari9 scẽ uite fuit. q singlis annis armo
niã in celo nocte natiuitatis ei9 audiuit. Qui cũ miraret᷑ qđ alio
tẽpore hoc ñ audiret. cepit dñm rogare qđ significaret. Cui angls
dñi apparuit. q ei talia retulit. Virgo ꝑpetua que dñm genuit.
hac nocte genita fuit. Qđ licet ab hominib; ignoret᷑. ab anglis
in celis celebre habet᷑. Qua reuelatione diuulgata. ei9 natiuitas
celebrari ab eccl̃a ẽ instituta. Cur aũ mos inoleuerit. qđ
flores & herbe in ei9 festiuitate ẽsecrant᷑. ob duas causas fieri
cõpbat᷑. Una qđ florib9 ei9 sollemnitas decorat᷑. quia ea die de
ea cantat᷑. Circũdant eã flores rosarũ & lilia cũuallıũ. ꝑ rosas
mrẽs. p lilia ĩtelligunt᷑ ũgines. p alios flores l̃ herbas. sci q̃q; in
bonitate olentes. Beata aũ dĩ genitrix & ũgo & martyr fuit.
Quã uis g̃ multũ a scĩs omĩb9 tam a ũginib; & mr̃ib9 credit᷑ glo
rificari speciali9. Alia causa ẽ. ut q iure omĩs fruct9 noui ante
gustũ debent benedici. & hoc uix ĩ monasteriis obseruatur.
statuit eccl̃a ut ĩ ei9 festiuitate p̃mitiue frugũ a sacẽdote be
nedicant᷑. Cur aũ ea die ꝑcessio fiat. due cause ĩsinuant᷑.
Una q scĩssimũ ei9 corpusculũ. illa die cũ ꝑcessione aptor
alıorq; x̃ discipłor ad tumulandũ portabat᷑. altera q ei9 bea
tissim9 sp̃c anglis cũ filio dĩ ꝑcedentib9 ad celestia ferebat᷑.
Cui9 corp9 p9 resuscitatũ. & in supna gl̃a ẽdit᷑ collocatum.
Quod aũ eccl̃a candelas in ei9 festiuitate manib9 gestare ẽsueũ.
de ritu gentili accep̃. Romanũ impiũ subiugauerat s̃ uniũ
sũ mundũ. Vñ etiã soluebat᷑ romanis census ab oĩb9 gentib9. Qui
cũ ũuenissent. ciuitatẽ cũ luminarib9 lustrabant. ob honorẽ
suor dor immo demonũ. q orbẽ s̃ subdiderint ut putabant᷑ uniũsũ.
Cur aũ hoc ĩ februario. in q signũ ẽ aquarii fecerint. hec cau
sa existit. Signũ aq̃rii oppositũ signo leonis. Sex & eñi signa.

sex aliis s̄ opposita. Dicebant philosophi animas ab et̄no c̄di
tas. & in cōparib' stellis collocatas. Que cū ab alto p̄spicerent
corpuscula in mat̄ib' pcreari. cupent incorporari. & hoc de
siderio eas a celestib; labi. Dogmatizabant rursus philosophi
duas ianuas ēē celi unā ī signo cancr̄ p quā anime exirent.
altā ī signo capcorni p q̄ redirent. Et cū aīe de cancr̄ exeun
tes ad leonē puenirent. ibi descendē c̄tra aq̄riū incipent.
& sic p om̄s planetas laberent̄ atq; tali m̄ incorporarentur.
Postq̄ aū exuerent p regnū plutonis scil' tenebrosū q̄ etiā
pluto eo d̄e m̄se colebat̄. reūti debent. & sic ad aq̄riū pue
nientes p̄stinā dignitatē recipent. & p capcorniū cōparē
stellā īirent. Portabant g̃ hac ītentione lumina. ut tāsit'
eis p' mortē lucid' c̄cederet̄ p loca tenebrosa. Hec q̄ d̄e illi a
gebant errore decepti. nos aūt gerim' sp̄alit̄ diuino nutu
instincti. X pi impio tot' mund' subiect̄ ūn & ei ab oīb;
diuini seruitii cens' soluit̄. Ido aū cere x̄ figurā gerit. q2 sic
apes absq; coitu gignit. ita ūgo sine uirili cōplexu genuit.
Cereus aū op' apis in modū colūne format̄. q2 x̄ nat' uirgini'
teres colūna lucis beatorū p̄dicat̄. Cereus ardet & lucet. q2 de
iudicio x̄ impii ardent. de maiestate ei' iusti lucent. In cande
la tria c̄sidant̄. lum̄. cera. lychni'. Lum̄ lucet. cera liq̄scit. lychni'
ardendo euanescit. Que significat x̄ᵐ. lum̄ ei' ē diuinitas.
ut ipse dix̄. Ego sū lux mundi. Cera ei' humanitas. ut itē dix̄.
Fact' sū tanq̄ cera liq̄scens. Lychni' ei' mortalitas. que igne
passionis ē c̄sumpta. Quia hoc symeon in x̄ intellex̄. ido eū
portans in manib' exultans dix̄. Lum̄ ad reuel' g. 7 g. p. t. isrl'.
Ob hanc significationē portat eccl'a illa die lum̄ in manib'.
ut cū quinq; ūginib' p quinq; sensus accensis uitutū lampa
dib; p' mortē carnis mereat̄ regnū tenebrosū euadē. & p stel

lta clarissimã dĩ genitrĩc MARIÃ in lumine patˀ lum xˀ uidere. Ł potuis gˀ laudib; celebrate reginã celoꝝ. ut ipsa p uob iugiter inp̃pellet filiũ regẽ angloꝝ. ut p̃ hanc miserã pegrinationẽ cũ ipsa regnetis in scl'a. Aɱ. IERONIMVS.

QVADRAGINTA ET SEX ANNIS EDIFICATV EST TẼPLV HOC. MARIA. xii. annoꝝ fuit cũ xp̃m genuit. Xp̃c aut̃ xxx. iiii. annoꝝ ĩ passione solutus occubuit. Duodeci aũ & xxx. & iiii. q̃dragita sex fiunt. q̃b; annis tẽplũ corporis xˀ edificabatˀ. qd a iudis soluebatˀ. In nomine q̃q; ade q̃dragita & sex ĩ ueniuntˀ. Nã ap̃ grecos. A. unũ significat. D. iiii. A. iterũ unũ qd sex fiunt. M. ũ q̃dragita significat. Quadragita gˀ & sex annis tẽplũ edificatˀ dũ xp̃c ab ada generatur. PLOGˀ DE NEOCOSMO.

QVIA MVLTI MVLTA DE PRIMIS SEX DIEB̃ DISSERVERT. & diũsa sentientes obscuriora simplicib̃ reddiderunt. postulat cet̃ ur̃ litt̃is p̃mdũ. qd potissimũ de his ad littam sit sentiendũ. Maioꝝ itaq; seq̃ns auctoritatẽ. pando uob̃ huiˀ textˀ obscuritatẽ. Cui ũ hoc placeat. elucidario nr̃o in capite p̃figat. EXAMERON. I. OPA. VI. DIERV.

IN PRIMIS QVERITˀ cur moyses de lapsu hominis scͬpserit. casũ ũ angli reticuerit. S; sciendũ ẽ auctores libroꝝ p̃cipue ẽcordiã ĩ scͬptis suis adtende. quo possit itentio cũ materia uniformitˀ ccurrere. Intentio q̃ppe moysi ẽ restaurationẽ humani genˀis p xˀ figuralitˀ narrare. quã intentionẽ oĩmˀs sãtagit sue materie adaptare. cũ in principio. i. in xˀ omnia asserit creata. & p̃modũ cuncta ĩ eo astruit reparata. In toto q̃q; textu sue narrationis nich aliut ponit. nĩ qd xˀ t̃ eccl'e figuralitˀ cgruit. Vñ & narrationẽ suã usq; ad libationẽ p̃pli de pharaone & p̃ncipatũ ihu pduc̃. q̃ p̃plm intrã t̃rã p̃missionis introduceret. significans uidel' uerũ ihm q̃ p̃plm credentiũ

de diabolo eripuit· cui pat̃ p̉ncipatũ sup cęlestia & t̃restria t̉bu
it' & ĩ nouissimo tẽpore ecclam intrã uiuentiũ introductũs erit·
Igit̃ dĩ filiꝰ qͥ p quẽ om̃a. hominẽ midit̃ de interitu redemit'
anglm ũ ĩ reatu ſ̃te deseruit· Moyses redẽpti lapsũ descbit' de
serti casũ silentio p̃mit· Materia aũ sua ẽ hic sensilis mun
d̃ in q̃. h̃o pꝰ lapsũ ẽ pulsus· & aduentꝰ unigeniti dĩ in hunc mun
dũ· mundi fabricatoris· & humani gen̉is libatoris· q̃ uariis &
mysticis sententiis p̃signat· & ipsis rebꝰ p̃figurat· dũ pplm de
egypto p pascale libat agnũ· & ad amissã pat̉ã reuocat· atq;
uniũsũ eccle statũ· p mirabile tabnaclm p̃notat· cunctaq;
eiꝰ sacm̃ta p legalia sacficia p̃nunciat· Vnde & nouũ testam̃tũ
sic ueti c̃tinuat̃· ut q̇cq̇d uetꝰ p ponit· nouũ solue uideatur·
Ob q̃ rẽ & utrũq; a p̉ncipio incipit̃' dũ illud in p̉ncipio creauit
d̃s cęlũ & t̃rã· istud in p̉ncipio erat ũbũ inchoat̃ Iohis quippe
euglm ĩ canone p̉mũ ponit̃· Et notandũ qd̃ moyses p pha
filiũ p̉ncipiũ· & in eo oĩa c̉ata cõmemorat· iohs aũ apls patrẽ
p̉ncipiũ & filiũ in eo semp ei coeq̃le mansisse & om̃a p ipsũ
facta p̃dicat' q nimirũ unã utriq; substantiã c̃cordit̃ nob
denunciant· Dr̃ itaq;· In p̉ncipio creaũ d̃s cęlũ & t̃rã· Hoc ẽ
D̃s pat̃ creaũ in filio simul celestia & t̃restria' uisibilia & in
uisibilia· Et sp̃c dñi ferebat̃ sup aq̃s· t aq̃s fouebat' i· cuncta
de aquis p creanda animabat· Et nota t̉nitatẽ· D̃o pat̉ ascbit̃
mundi creatio· filio rerũ dispositio' sc̃o sp̃ui omniũ uiuifica
tio t ornatio· Simpliciт̃ aũ sic ad litt̃ã exponit̃ In p̉nci
pio c̉auit d̃s cęlũ & t̃rã· Hoc ẽ In momẽto fec̃ d̃s om̃a corpalia
& incorpalia· Celi & eñi appellatio ẽ incorporea ut s̃ angli
intelligunt̃' & cuncta sp̃alia q̃ a nob ñ c̃spiciunt̃· Terrę aũt
uocabulo corporea ut hoc cęlũ & t̃ra innuunt̃' & cuncta quę
a nob cernunt̃· Alit̃· In p̉ncipio· i· ĩ p̉mis fec̃ d̃s cęlũ & t̃rã' de

inde ceta. Terra aũ erat inanis scił a fructib: & uacua uideł ab aiã
lib. Hoc de celo id ẽ n̄ scribit̃. q̃ sup̃ celũ qđ celũ celi dr̃. mox creã
tũ. plenũ suis laudatorib; .i. anglis repıt̃. Ipsi enĩ astra matuti
na creati er̃. q̃ in creatione mundi dñm laudauer̃. & p̃ mirabili ope
di. qđ subito ex nihilo p̃cessisse uider̃. om̃s filii di magna uoce
iubilauer̃. Astra ũ uesptina ad laudẽ c̃ditoris p̃cesser̃. dũ hõies
electi p̃ modũ c̃ati s. q̃ in morte ut sidã occubuer̃. & adhuc ĩ ex
ortu c̃tni diei ad c̃gaudendũ p resurrectionẽ effulgebt. Et te
nebre erant sup faciẽ abyssi. Hoc ẽ t̃ra erat abysso inmersa. i.
p̃fundıtate aq̃4 opta. q̃ a q̃ erat tenebrosa. q̃ adhuc nulla luce
illustrata. Nulla aũ c̃ata erat q̃ tenebre appellaret̃. cũ tenebre
nichil aliud q̃ absentia lucis c̃op̃bent̃. s; hec tc̃ rerũ imago chaos
ł informis mat̃ia cognominat̃. Porro forma elem̃toȝ tc̃ tẽpo
ris erat talis. Terra ipsi q̃b nc̃ tinıınis erat c̃cũsc̃pta. s; tota aquis
opta. & ei species talis. q̃lis adhuc sub p̃fundo maris. Porro ig
nis ĩ lapidib; & ferro latebat. aer ũ & t̃re & aque mixt adhe
rebat. Aqua aũ uniũsã sup ficiẽ t̃re c̃tegebat. & totũ spacium
usq; ad celũ replebat. seq; aq̃s supiorib q̃ı adhuc sup celos s̃ con
iugebat. Non aũ c̃ssitudine ut nc̃ spissabat̃. s; in modũ nebule
tenuis diffundebat̃. Et dix̃ ds. Fiat lux. Cũ de dõ dix̃ scbit̃.
nr̃o more dr̃. & efficacia iubentis exp̃mit̃. Di aũ dicẽ. nihil
ẽ aliud q̃ p uẽbũ suũ om̃a c̃dere. P hoc ũbũ hanc corp̃ałe lucẽ
de elem̃to ignis p̃tulit. & cã huic mundo ĩtulit. Que lux tc̃
tałe claritatẽ qualẽ nc̃ ante solis ex ortũ exhibuit. &
tenues tc̃ aq̃s ut nc̃ aerẽ illustrauit. P xii. aũ horas sup
t̃rã ut nc̃ sol mansit. p̃ xii. ũ ĩferiora orbis illuminauit.
Et uidit ds lucẽ qđ c̃et bona. Hoc ẽ. Rationali creat̃e intellig̃e
dedit. quã bona s̃ cuncta q̃ p lucẽ cernit. Et diuisit lucẽ
a tenebris. scił ut lux xii. horas sup t̃rã. xii. sub t̃ra splende

sceret, tenebre quoq; a luce fugate xii. horas subt͞ra toti dẽq;
sup t͞ra delitescerent. Luna q̃q; que ĩ medio orbe igne candet, p
enni eq̇noctio gaudet. Appellauitq; lucẽ diẽ. & tenebras
noctẽ. i. appellari fec̃. sic̃ nos dicim⁹ domũ fec̃. cũ q̇s face̊ iusse
rit. Factũq; ẽ uespe & mane dies un⁹. Vespe ẽ finis diei. mane
aũ finis noctis. Que duo iuncta xx iiii. hore fiunt. & unũ
diẽ c̃ficiunt. Ido aũ n̄ p̄m⁹ s͞ un⁹ dies dr̄. q͞ ide semp repetit͞. ut
scribit͞. Ordinatione tua p̄seuer͞. d. Illo p̄mo ĩ duo nox p̄rsus
tenebr͞sa manebat. q͞ eã nec luna nec sid͞a illuminabant.
Notandũ aũ q͞d dies a luce ĩchoat͞. & ĩ luce t͞minat͞. q͞ om͞a op͞a
di a x̄ q̇ ẽ lux uera inchoant͞. & ĩ eo d͞e cuncta c̃summantur.
Dixitq; d͞s. Fiat firmam͞tũ ĩ medio aq͞y. Hoc firmam͞tũ q͞d ĩ medio
aq͞rũ locat͞. atq; celũ appellat͞. de ipsis aq͞s in modũ christal
li ĩ duratũ affirmat͞. & ido ap͞ iosephũ christallinũ celũ no
minat͞. Aq͞ aũ q̃ sup hoc celũ remanser͞. formã p̄oris aq͞ scil͞
ĩ raritate retinuer͞. Que aũ ĩferi⁹ spaciũ occupauer͞. ĩ densita
tẽ q̃ hodie habent collecte s͞. Vn͞ seq͞t. Congregent͞ aque q̃
sub celo s͞ in locũ unũ. & appareat arida. Iussu quippe di aq͞
q̃ p⁹ instar nebule rare diffundebant͞. ĩ unũ locũ spissando
subito colligebant͞. q̇ loc͞ oceani⁹ appellat͞. & t͞ra p̄us lymosa.
arescens. apta g͞minib⁹ reddebat͞. Postq͞ aũ media spacia int͞
celũ & t͞rã uacua apparuer͞. & ignis & aer. q̃ p͞ri⁹ sub aq͞s p̄ssa
ĩ terris latuer͞. c̃grua s͞ loca libe occupauer͞. Et ignis quidẽ
altiora. aer uero ĩferiora mundi natalit͞ repleuer͞.
& tẽ luce nuper ćata clari⁹ cuncta illustrari meruer͞.
Sciendũ aũ q͞d om͞s fontes t͞ flumina de oceano & inc
unde etiã refluunt. Amaritudinẽ u͞ natale ĩ t͞ra deponunt.
p̄ q̃ occultis meatib⁹ curr͞t. Similit͞ etiã aq͞ attractu spirami
nis uentoy ĩ nubes toll͞t. & t͞ũ ad t͞rã p pluuiã deponitur.

flumina autem que hodie regiones dirimunt maxima ex parte
in diluuio erupunt. Queritur cum flumina omnia mare intrent cur
mare non redundet. Sed traditur quod sol naturali attractu totum in die ebi
bat quod tota nocte de dulcibus aquis mari influat in tantumque per pluuias
ad terras descendat. Et uocauit deus aridam terram congregationesque aquarum
appellauit maria. Hoc est sic appellari fecit sicut iam dictum est. Et uidit
deus quod esset bonum. Hoc est menti rationalis creature indidit quod bona sunt
cuncta que deus condidit. Et ait. Germinet terra herbam uirentem et lig
num pomiferum. Mox ut aque deorsum recessit confestim terra iussu dei cunc
tas species herbarum et arborum in super et fructus earum iam maturos protulit.
Notandum autem quod hoc uerno tempore contigit et ideo eodem tempore
hoc idem anni obseruare consueuit. Dixit autem deus. Fiant lumina
ria in firmamento celi. hoc est infra firmamentum celi. Sol quippe in
medio mundo locatur luna autem in hoc aere constituta. planete quoque
suis circulis affixa traduntur sidera solummodo firmamento impressa ferun
tur. Notandum autem quod cuncta tribus et tribus diebus in creatione absol
uuntur quia uidelicet omnia per trinitatem perficiuntur. Tribus enim diebus elementa et
tribus que infra ea sunt perfecta. In principio namque celum et terram ad materiam
ex nihilo creantur ignis et aer intra aquas opiebantur. Deinde prima die
lux ex igne serenatur secunda celum ex aquis instar christalli solidatur tercia
terra fundatur et aqua ab ea segregatur ipsaque terra floribus et nemoribus decorat
coratur quarta celum et superior aer sole luna stellis ex igne productis
illustratur quinta aer inferior auibus aqua piscibus fecundatur sexta
terra animalibus ex ipsa procreatis onustatur. Primi autem tres dies qui
ante solis exortum transierunt equinoctiali lege id est equali diei ac noc
tis spacio preterierunt. Sed et quartus quo lapas solis et lune protulit equinoc
tio in signis fuit. Queritur quid de luce nuper creata actum sit per quam
iubar solis effulsit. Fertur quod sicut raritas aquarum in spissitudinem
oceani prius redacta est ita tenuitas lucis in corpolentiam solis

sit compacta & in globos lune ac stellarum sit densata, eiq; clara gloria
his preclaris gemmis sit amplius adornata. Et fecit duo lumina
ria magna, maius ut preesset diei & minus ut preesset nocti. Magna lu
minaria ideo dicuntur quia magna nobis uidentur. Ceterum luna minima
stellarum; septentrionales autem stelle maiores sole scribuntur. Quendam
quidam obscuri in corpore lune conspiciatur. Sed dicitur lune globus ex ig
ne & aqua esse formatus quia si totus esset igneus terra eius uicinitate torreretur
exusta; nunc autem eius calor aque elemento temperatur & inde obscurum illud
in ea uideatur. Hincq; fit ut luna propria luce careat, sed a sole il
lustrata resplendeat & ab ea etiam ros nocturnus profluat & luceant
super terram. Aliquando quidem super terram lucent, aliquando oppositis nubi
bus non lucent; semper autem illa loca splendore replent quo fixa manent.
Ut sint in signa & tempora. In signa scilicet quia pascha nobis certo tempore
celebrandum, aliquando quoque tempestatem uel serenitatem, aliquando
etiam aliquid futuri ostendunt. In signa scilicet quoque nauigantibus & in
harenosis regionibus iter agentibus. In tempora uero scilicet quia equinoctia &
solstitia certa dimensione ueris, estatis, autumni & hiemis perferuntur.
In dies scilicet quia nec longiores nec breuiores suo ortu uel occasu efficiuntur.
In annos scilicet quia luna suum annum, id est communem, trecentis quinquaginta
iiii diebus peragit; sol uero trecentis sexaginta diebus quinq; suum annum
percurrit; stella martis duobus annis, iouis xii, saturni triginta suum
cursum annis perficit. Dixitq; deus: Producant aque reptilia & uolatilia.
Hic scriptura aperit cur spiritus dei aquis foueret, quia nimirum primum de hoc
elemento uoluit animantia producere & cuncta huius admixtione
fecundare. Genera quoque piscium & reptilium in aquis natare permisit, uo
lucrum uero in aere uolare iussit. Aeris & enim natura nichil aliud quam
aqua esse fertur & hec cunctis animantibus uitale flatum dare perhibe
tur; atq; iccirco tempestates in aere ut in mari peragi traditur. Aqua quippe
in nubes condensatur & tum uentis in pluuiam dissipatur. Corporum quoque

nubiũ collisione tonitrua c̃crepant· & ex ignis excussione ful
gura coruscant· Ex p̄cellis aũ uenti p creantur· ipsoq; ui
ymb ingndinẽ format̃· ex frigoris ũ inclemtia pluuia inni
uẽ commutat̃· Hec aũ t̃bulentia ĩ aere tantũ uersat̃· cetum
spatia int̃ celũ & aerẽ ꝑpetua luce & t̃nq̇llitate plena ẽdent̃.
Aer q̊q; iste nocte tantũ obscurat̃ que ab ũbra t̃re generatur·
supior ũ ether iugi die letat̃· Qđ aũ in nocte uident̃
stelle cadẽ· stelle ñ s̃· s; igniculi ab ethere flatu uen
toꝝ in aera t̃cti· D ixit q; d̃s· P̃ducat t̃ra iumta & reptili a.
& bestias t̃re· Nota qđ de aq̇s duo genã pducunt̃· scil' natantia
& uolantia· de t̃ra aũ t̃ia format̃· uidel' g̃dientia· reptantia
serpentia. Igit̃ omib; creatis ad usũ hominis necessariis· ipse
etiã de t̃ra pducit̃· q̇ cetis omib; ut dñs p̃ficit̃· Qui etiã ad ima
ginẽ & similitudinẽ dĩ c̃at̃ memorat̃· ut celeste animal in
telligat̃· dũ ratione & ĩtellectu a cetis animãtib; seq̇strat̃· Et
q̃ ei d̃s q̃ndoq; co unuri disposuit ei participiũ cũ omĩ c̃atura
t̃buit· scil' discernẽ cũ anglis· sentire cũ animantib; · crescẽ &
cũ herbis & arborib; · ẽẽ cũ lapidib; · Corpus ei de iiii· elementis
c̃opegit· animã scientia repleuit· & omĩ corporali c̃atũ p̃fecit·
Tradit̃ etiã qđ q̃si xxx· annoꝝ fuerit quando creat̃ sit· atq; sapi
entiã salemonis· samsonis fortitudinẽ· absalonis pulchritudi
nẽ habuerit· D ixit q; d̃s· Ecce uob dedi potestatẽ sup uniuersa·
Ante peccatũ ho omĩa subiecta habuit· p̃ peccatũ ũ ipse omib;
subiacuit· Ante reatũ hominis t̃ra nil noxiũ· nulla h̃ba uenenatã·
nulla arborẽ sterilẽ ptulit· q̃ p̃modũ ĩ penã hominis uenenũ
h̃bis intulit· fruct; arborib; abstulit· Aues ũ ñ raptu alitum
uiuebant· nec fere bestiolas ad esũ lacerabant· s; omĩa c̃omu
nit̃ de herbis t̃re alimta sumebant· Vñ seq̇t̃· Et et̃ tã uob q̃
illis in escã· Postea ũ ñ solũ aues auib; · t fere bestii s· insidias

ponunt; si etiã ipsi homini domestica animalia uiolent' rapiunt. Et uidit ds cuncta q fec & erant ualde bona. Cuncta q fec ds p se csid'ata s bona singula. i uniu'sitate aũ numerata s ualde bona; q2 licet unũ alri ctrariũ uideat' unũqdq; tam necessariũ cōpbat'. Hinc querit' cũ diabol' int' bonas di c'atas sit c'at' q'lit' dicat' bon' cũ ult' q dici pote sit mal'. Similit' q'rit' de serpentib' l aliis animantib' que s nociua & ido pu tant' ee mala. S; sciendũ e qd diabol' a do q dẽ bon' sit c'atus a se ipso aũ in malũ commutat' q tam aliquom dr bon' q2 indi re publica cōpbat' necessari' dũ adu'sarios di ite punit uelut tortor crudelissim'. Serpentes u' l cet'a animalia his similia i hoc cōpbant' bona qd ita ab hoib' exigunt supplicia l ad diu'sas medicinas s utilia. Et reqeũ ds die septimo & scificauit illũ. Septimũ diẽ ds pat' antiq pplo celebrandũ istituit; octauũ u q & pm' e ds fili' nouo pplo obseruabile fec. Vtrq; aũ maximo sacmto g'uid' existit. Sic eni septimo die ds opa hui' mundi csũmasse scbit' ita hic mund' p septe milia annor extendi dr. Et sic septima die ds ab ope suo reqeuisse legit' ita iustor corpa i sepulchris anime u illor i gaudio p labore reqesce cduntur. P diẽ etiã septimũ dies iudicii designat' in qua omẽ op' eccle csummabit' eiq; reqes etna recōpensabit'. P diẽ u' dñicũ que & pma & octaua notat' etnitas p figurat' quando finito labore p septe milia annor octauũ selim i cho atur in q una dies melior sup milia spat' que p soliũ filiũ omib' credentib' dat'. Ergo p requie septimi diei reqes animar i septe donis spe sci inuit' p reqe octaui diei reqes etna in octo beatitudinib' exp'mit'. De sex dieb' q etatib' mundi.

SEX QUOQ; DIES PRIMI DESIGNANT SEX ETATES mundi. Prima die lux c'at' & pma etate ho i para

dyso ad perfruendam eternam lucem collocatur. Hec dies vespera clauditur,
quando humanum genus in diluvio mergitur. Secunda die firmamentum
inter aquas solidatur, et secunda etate humanum genus in archa abundis
conservatur. Hec dies vespera finitur dum pentapolis cum omnibus incolis
suis incendio consumitur. Tercia die terra ab aquis separatur, et tercia
etate fidelis populus ab infidelibus segregatur, dum abraham et sua posteritas
circumcisione, deinde filii israel lege a gentibus sequestrantur. Hec
dies vespera terminatur dum idem populus a gentibus undique vastatur.
Quarta dies sole et luna illustratur, et quarta etas regno david et
templo salemonis decoratur. Hec dies vespera concluditur dum destructo
templo idem populus in babylonem captivus ducitur. Quinta die
aves de aquis producuntur, pisces imbi relinquuntur, et quinta etate
multi de captivitate relaxantur, plurimi in ea retentantur. Hec
dies per vesperam desinit dum iudaica gentili regi subdi promeruit.
Sexta die homo de munda terra formatur, et sexta etate christus de virgi
ne generatur. Sexta etiam die deus animalia fecit, et sexta etate fideles
animalia sua ad pascua vite vocavit, que pastu corporis sui refecit.
Hec dies per vesperam complebitur cum hic mundus igne extremo delebitur.
Septima die requievit deus ab omnibus operibus, et septima etate requiescet
in sanctis omnibus post sex dierum operibus cum deus erit omnia in omnibus. Hec dies
vespera non terminatur quia illa requies nullo fine coangustatur.

TRACTATUS B. AUGUSTINI DE VI. DIEBUS SECULI.

QUID VERO BEATUS AUGUSTINUS SENTIAT DE HIS SEX
diebus quam brevissime studiosis dicemus. Suas autem sen
tentias nostro stilo permutamus quo lectori fastidium
tollamus. Si enim ipsius verba posuero nec pagina capit prolixitatem
disputantis, nec infirmus intellectus gravitatem argumentantis.
In principio creavit deus celum et terram. Hoc est in filio suo scilicet in sapi
entia sua deus pater creavit omnia simul spiritalia et corporalia, sicut

ſcriptū ē. Qui manet ī etnū. creauit oīa in ſimul. Oīa p ipſū fac
ta ſ̄. & ſine ipſo factū ē nich. qd factū ē in ipſo uita erat. Hoc ē
dicē. Oē qd p̄modū factū ē materialit̄ ac formabilit̄. ſemp in
ūbo dī fuit cauſalit̄ ac p̄deſtinalit̄. Vn̄ ſcriptū ē. Qui fec̄ que
futa ſ̄. Celi aūt ac t̄re nomine uniūſalit̄ oīs creatā cōphendi
t̄. Non aūt eſtimandū aliqd īſenſibile an̄ anglos creatū adō.
Omē enī ſenſibile digni īſenſibili p̄dicat̄. Anglica itaq; na
tā q ē intellectualis in p̄mis ēdit̄ ubi dś in pncipio celum
cāſſe legit̄. ſic de p̄mo anglo ſcribit̄. Ipſe ē pncipiū uiay dī.
Que iccirco celū appellat̄ q dś ī ea habitat. & diuina ſecta
ī ea celant̄. & hec celū celi dr̄. Terra aūt erat inanis & uacua. Hoc
ē corpalis cāta adhuc īformata. ſ ī ūbo dī cauſalit̄ poſita.
Et erant tenebre ſup faciē abyſſi. Hoc ē cuncta abaqs cāda.
n̄ erant adhuc pformas diſcreta. Et ſpc dn̄i ferebat̄ ſup
aqs. Hoc ē ſpc dn̄i cuncta īformas diſcuit. q de aqs t paqu
cōmixtionē fieri diſpoſuit. Sciendū u qd dś n̄ p̄ri matiā de
inde formas fec̄. ſ ſimul oā formata ptulit. ſic cant cū uoce
ſimul pcedit. Porro qd hoc t hoc illa t illa die feciſſe legit̄. hoc
n̄ro more dr̄ a qb minime intelligit̄. qd oā ſimul feciſſe ſcbit̄.
Nullū aūt hominū ſcire poſſe puto. qntū int̄ cāationē anglo
& hui mundi fluxerit. n̄ ei dś reuelauerit. pſertī cū adhuc
tēp n̄ fuerit. ſ cū iſto mundo cepit. ſt nich aliud tēp ſit. n̄
diei ac noctis. t anni. ut puta ueris. eſtatis. autumni. hyemis
uiciſſitudo. t de p̄terito rerū ī pſens. de pſenti ī futurum. tranſ
mutatio. Oīa enī q dś cāuit. in etnū pmanere cdunt̄. licet
alia ī alia pmutent̄. ſt cū hic mundus uix ante ſex milia an
noy formatus ſit. friuolū uidet̄ qd anglica natā cū eo cē cepit.
Igit̄ angli diu ante hc corporeū mundū ī beata & etna uita
fuiſſe tdunt̄. unn̄ & ī cātioē hui dn̄a magna uoce laudaſſe ſcbit̄.

Ad iob nãq; dñs dic̃ c̉ator. Cũ ponerẽ fundam̃ta t̃re & cardines
orbis· laudauer̃ me astra matutina. & iubilauer̃ oẽs filii di· Et
dix̃ ds. fiat lux· Et appellauĩ lucẽ diẽ. Querit̃ utrũ ds aliq̃ sp̃ita
le l̃ corpale lucẽ fecerit· cui' uisione angli fruerent̃ l̃ aliquã
diẽ formauerit· cui' p̃senta delectarent̃. S; hoc ab ĩtellectu ex
cludit̃· cũ intelligibile meli' ĩsensibili cũ ineet̃. Ergo ipse ds
lux ĩtelligit̃· q̃ lux uera sẽbit̃ de cui' uisione ita anglica nat̃a
illuminat̃· ut hic corporeus dies a sole illustrat̃. Dr̃ itaq;· Dix̃
ds. Fiat lux· Hoc ẽ p̃ũbũ suũ ds lucẽ suę sapientię anglice
nat̃e ĩfudit· & de adhuc omĩb' c̉andis scientiã dedit. Et fac
ta ẽ lux· Uera q̇ppe lux & et̃na di sapientia lucida sapientiã
scil' rationale ĩtellectũ ẽdidit· quẽ anglicis sp̃itib' ĩdidit· q̊
c̉atorẽ a c̉at̃a discernere possint· sic̃ sc̉ptũ ẽ. Prior omniũ c̉ata
ẽ sapientia· Ds itaq; fiat lux dix̃· cũ anglos luce sapientię
illustrauit· Ipsa ẽ eñi candor lucis et̃ne. Facta ẽ aũ lux· cũ cog
nouer̃ dñm oĩa ĩ sapientia iã fecisse. q̃ adhuc fut̃a erant· ĩ q̊
oĩs causas & rationes rerũ iã c̉spiciebant. Et uidit ds qđ
ẽẽt bonũ· scil' qđ c̉atorẽ a c̉at̃a discernebant· & c̉aturã despicien
tes c̉atorẽ laudantes diligebant. Et diuisit lucẽ a tenebis·
Hoc ẽ formatã & ĩtelligibilẽ creat̃ã ab informata discũit
dũ ei adhuc c̉ande scientiã dedit. Appellauitq; lucẽ diẽ·
& tenebras noctẽ. Hic querit̃ utrũ ante hc̃ mundũ dies l̃ nox
fuerint. q̃ hoc uocabulo appellata sint· & q̃s p̃uices successerint·
S; cũ ante hc̃ sensilẽ mundũ tẽp' ñ fuisse cõpbet̃· diẽ aũ & noc
tẽ tẽp' ẽẽ ñ dubitet̃· ñ hic tẽporalis s; et̃n' dies intelligi necessa
rio monet̃. Anglica q̇ppe nat̃a ẽ et̃na dies q̃ fec̃ dñs· in qua nos
letabim̃ & exultabim'· q̃ndo p' resurrectionẽ eq̃les anglis erim'·
& dñm facie ad faciẽ sicuti ẽ uidebim'· Lucẽ itaq; ds diẽ appel
lauit· dũ ipse uera lux habitans lucẽ ĩaccessibilẽ & sẽpit̃na

dies anglos luce sapientie splendentes claritate sua eternus sol
ut hic corporeus sol hunc diem illustrauit. Tenebras quoque
noctem appellauit quia corpoream creaturam adhuc in informi materia
latentem maxima distantia a spirituali separauit. Omnis namque
corporea creatura si spirituali comparatur iure tenebre appellatur.
Factumque est uespere et mane dies unus. Notandum quod non primus dies sed unus
dicitur quia angelica natura que dies uocatur sic ab eterna die deo inchoatur quod
nullo fine terminatur. Et hec est illa una dies melior in atriis dei
super milia, quia profecto particula angelice uite melior comprobatur
quam multa milia annorum que hic in afflictione peraguntur. Queritur etiam
corporea lux non esse in celo dicatur cuiusmodi splendor anglis
luce esse datur et utrum illa patria obscura sit et angeli in tenebris latere
arbitrandi sint. Sed sciendum est quod innumerabilia angelorum milia
sunt quorum singuli hunc solem septuplo sua claritate uincunt et ineffabilem
splendorem ab eterno sole recipiunt. Nam ciuitas illa non eget sole
neque luna sed deus omnipotens lumen eius est cuius pulchritudinem sol et luna
mirantur et in quem angeli desiderant prospicere predicantur. Si autem hic mun
dus tot solibus illuminaretur quot dies anni uoluuntur quam gloria putas
ornaretur? Et reuera si ita esset tota illa lux illi superne luci colla
ta tenebre essent. Ergo nulla alia lux uel dies ibi creditur quam clari
tas dei et splendor angelorum atque sanctorum qui ineffabiliter uincunt omnem
fulgorem uisibilium. Queritur etiam quid sit regnum celorum uel quod premium
ibi tribuatur spiritibus beatorum. Si ibi amena loca aut splendida
menia estimanda sint uel uestes preciose aut uarie delicie ibi
putande sint. Sed cum regnum celorum non aliud quam pax et gaudium
legatur nulla locorum uel edificiorum amenitas aut preciosissimarum
rerum corporalium uel incorporalium pulchritudo esse comprobatur sed sola uisio
omnipotentis dei declaratur in cuius contemplatione beati eterna pace et ple
no gaudio et omni habundantia omnium bonorum perpetualiter

pfruunt & pfruendo semp isatiabilit sine fine satiabunt. Unde & uespe & mane hic nominat. Nox aut in his sex dieb; n memorat. Quasi enim in uespa se illa etna dies iclinat. cu anglica natura creata pse csidat. Qsi u i mane erugit. cu i laude creatoris pmirabili creatioe erupit. Quasi aut dies clarescit. cu hanc in ubo di pipsa ueritate etnalit subsiste cspicit. Nox u n int sentit. q illor scientia nulla ignorantia obtegit. Sacra scripta se cformat hominu itellectib ut mat infantiu morib. aut ueluti cera diusis sigillor inpssionib. Maino naq; icessu cu tardis ambulat. cu capacib ad alta uolat. altitudine supbos irridet. pfunditate attentos tret. ueritate magnos pascit. affabilitate paruulos nutit. Hec igit una die dm cuncta isimul casse sapientib narrat. hec tardiorib sex dieb dm opa sua expleuisse commemorat. A capacib qppe uix itelligit qd ds una die immo uno ictu oculi oa isimul casse legit. a tardiorib aut facile capit. ut pomu fractu a paruulis mandit. qd sex dieb; omis facta absoluta tdit. Ergo p una die in q cuncta creata indicat. lucida anglice substantie natam isinuat. q enim sol iacie suo splendore irradiat. In q die ipse cuncta edidit. du anglis in ubo suo cuncta adhuc creanda pnosce tbuit. Per sex aut dies q b dm opa sua pfecisse dic. pfectione tantu facte di innuit. qua psenariu numu exprimit. Qui inumeris ido pfectissim memorat. eo qd suis partib; poa copleat. In unitate qppe & binariu & tnariu soluit. & ab is de in integru restituit. Unu enim & duo & tria sex faciunt. Qua i reglam pitissim philosophor plato n ignorauit. q ob pfectione eide numeri libru suu sic un. duo. tres. inchoauit. Per unitate itaq; ipse fons & pncipiu omiu reru ds itelligit. q uere sol un ce dr. A q binari nascit. du spalis creata ab eo p ducit. A q ite tnari gignit. du cor-

porcus mund' edit. Qui numer' replicat' du omia ex pat' p filiu in spu sco subsiste itelligibili nat' manifestat. Senari g num' esumat' du tplex facta scil spalis. sensibilis. i sensibilis. a tplici factore pat' uidel & filio & spu sco etinen esidat. Vn & septima die ds ab opib' suis reqeuisse descbit. q p' pfectione ds a catura sua ise reqesce. & ipsa in eo solum reqe habe cognoscetur.
Dix quoq; ds. Fiat firmamtu imedio aquar. & diuidat aqs ab aqs. Et factu e ita. Et fec ds firmamtu. & uocau illut celu. Qd totu sic itelligit. Dix ds fiat firmamtu. i. iubo suo etnalit' estituit fiendu. Et factu e ita. scil icognitioe anglica. q uidel' espiciebant ia iubo di subsiste. qd adhuc futuru erat in re. Et fec ds firmamtu. p ea uidel' in ea forma q hodie cnit. Et uocau illud celu. i. ab hominib' sic appellari docuit.
Et factu e uespe. cum anglica societas q dies t lux appellat. catura firmamti i ppa natura esidauit. & factu e mane. cu catore inde laudauit. Et sic fact' e dies sc'ds. cu ab etno die do luce sapientie anglici illustrant' spc. Qui ab eo dies t lux denominant. & adhuc eis edenda p ipsu reuelant. Dix u ds. Congregent' aq q sub celo s i locu unu. & appareat arida. Factuq; e ita. Congregataq; e aq in locu unu. & uocau ds arida tra. Hoc eode m ut supi' itelligit. Dix ds eggent aq. i. iubo suo ab etno eas eggandas p fixit. Factu e ita. scil anglica nata ita fiendu in ubo di cognou. Et eggata e aq & apparuit arida. p ea uidel' in ea forma qua nc utraq; cata pduett gmina t animalia. Et factu e uespe. cu cata aq t tre p se ab anglis q dies nuncupant esidat. & factu e mane cu cator inde laudat. Fitq; dies tci. cu ipsa itelligibilis nata a trinitate illustrat. & ei singla edenda p monstrant. Sicq; de ceti dieb; sentiendu. Notandu au qd septimo diei mane & n

uespe ascribit̃ & in hac die ds̄ requieuisse dr̄: qr nimirū om̄is
creatã mane p exordiū ab ęt̃no uie d̃o habuit· s; nullū uespe
alicui finis habeoit/ & p septiformē sp̄m ĩ factore suo ęt̃na
lit̃ requiescit· Scã scriptã d̃m om̄a ĩ simul cãsse affirmat/
& ecce cū sex dieb; opa sua ẽsummasse denunciat· Om̄a cū
simul cãsse ĩ ueritate accipit̃· sex aū dierū distributio nihil
aliud ĩtelligit̃ quã quedã discr̃tio t̃ qdã ordo rerū ẽtexitur/
cū queq; cãtura ab alia t̃ recãtore ĩ intellectu anglice rati
onis discr̃nit̃· Vñ & uespe & mane int̃ serit̃ uespe cū cãtura
in sui natã ab anglis ẽspicit̃/ mane cū cãtor inde laudib;
extollit̃· Dies aū id̃o nominant̃/ cū ab ipsis cuncta ĩ ũbo dĩ
ẽtemplant̃· Primo itaq; ĩ ordine lux ponit̃· q̃ dies etiã nun
cupat̃ & anglica substantia declarat̃/ q̃ a luce ęt̃nę sapien
tię illustrat̃· Sed̃o firmamñtū locat̃/ a quo hic corpore⁹ mund̃
inchoat̃· Tercio species maris & t̃rę ĩ qua ñ realit̃ s; potenti
alit̃ h̃barū & lignoꝝ natã format̃· Quarto sol & luna cum
syderib; in igneo elem̃to potentialit̃ q̃d̃e locant̃· Quinto de
humido aere uolatilia/ de aq̃s natatilia iterū potentialit̃
educunt̃· Sexto de t̃ra aĩalia cū hoĩe pferunt̃/ nihilomin⁹
potentialit̃· Qui ordo qr ab anglica natã q̃ dies dr̄: ĩ ũbo dĩ
psenariū numerū discr̃nit̃/ recte id̃e dies sexies repetit̃ scr̃bit̃·
Quẽ eund̃e septimū dñs benedic̃ & ĩ eo reqescit/ qr anglicã
natãm dñs septiformi sp̄u replens scĩficat/ atq; eã ĩ se reqescẽ
pstat· Hec cuncta sic ẽ intelligenda manifestat sequens scr̃ptã
Hic ẽ inqt lib gñerationis celi & t̃rę· in die q̃ndo fec̃ ds̄ celū &
t̃rã & omnẽ uirgultū agri añ q̃ oriret̃ ĩ terra· Hoc utiq; de illa
unã & ęt̃na die dr̄/ in q̃ om̄a ĩ simul ds̄ cãsse scr̃bit̃· Ergo sic ho
ad similitudinẽ dĩ ẽdit̃· ita etiã isti tẽporales dies ad simi
litudinẽ illoꝝ sex t̃ potius septẽ ĩ ũbo dĩ ęt̃nalit̃ manentiū

ṡtam ędunt͞. & om̄a etiā in hoc mundo formata ad similitu
dinē formarū. in dō ēsistentiū ēata n̄ absurde dicunt͞. Ab
hinc iā series corporee ēature texit͞. ubi fons erūpens de t̄ra
totā t̄rā irrigasse. & ds hominē formasse. & paradysū plan
tasse asserit͞. & animantia t ligna de t̄ra pduxisse legit͞. Qua
aū die ebdomade. t q̄ ordine utrū ne una die t plurib⁹ cuncta
ī species formauerit ignorat͞. S; p̄mit⁹ facta mundi machina
cū luminarib; deinde in p̄mis hominē ī hoc mundo ut pu
ta dn̄m mundi & ei⁹ habitatio em scił paradysū fecisse. de
inde ad ei⁹ subiectionē animantia. uoluerū. pisciū. & besti
arū. & eoꝝ uictū uidelł herbas & arbores pduxisse putatur.
Que cuncta mox ēata ad hominē ducta legunt͞. p⁹ que etiā
mulier formata & cuncta ei subiecta referunt͞. Utrū ū ho
diuti⁹ in paradyso manserit dubitat͞. licet multo t̄pore
inibi habitasse a plurib⁹ astruat͞. Igit͞ in illis sex ēinis dieb;
ds cuncta causalit͞ ēauit. & ab omni ope ī septimo reqeuit.
Iustis aū t̄poralib⁹ om̄a temporalia & corpalia realit͞ p spe
cies & formas fec͞. legē crescendi pmanendi. alia ex se gignen
di dedit. Et hec cuncta fili⁹ cū patre usq; modo opat͞. p quē
adhuc om̄is corporea ēatura ī meliorē statū transformat͞.
INGRESSA EST SAPIENTIA DĪ DE NATIVIT̄ DN̄I.
octauo kalendas aplis in uterū uirginis MARIE. Anno ab
origine mundi quat͞ millesimo centesimo octogesimo
quarto. Octaui magni paschalis cycli quingentesimo. t̄cio
decimo. Octauiani augusti q̄dragesimo secdō. cycli solaris
octauo. Cycli decennouenalis octauo decimo. Cycli luna
ris q̄nto decimo. indictione secda. cōcurrentib⁹ q̄nis. epac
tis septenis. feria sexta. luna decima. Anno etiā etatis eiusdē
uirginis duodecimo. In q̄ utero corp⁹ suū p noue menses & sex

dies .i. per quadragies sexies senos. hoc est per ducentos septuaginta sex dies edificaui[t]. hoc enim tempus computatur ab octauo kalendas aprilis quando conceptus est usque ad octaua kal. ianuarii quando natus fuit xpc. Natus est igitur septima kal. ianuarii. Indictione tertia. Dominica nocte. l. feria tertia. A qua natiuitate die octaua circumcidi[tur] et die quadragesimo in templo presentatur. In quo templo duodecimus adolescens sapientes interrogans inuenitur. Et anno uigesimo octauo et tertia decima die tricesimi anni in iordane baptizatur. Et tricesimo tertio et dimidio octaua kalendas aprilis qua die conceptus fuerat a iudeis comprehenditur. Quorum iudeorum lingua primum hora tertia crucifigitur. Et hora sexta per milites in cruce sustollitur. In qua cruce pendens horas .i. sextam. septimam. et octauam fuit. atque hora nona expirauit. A qua hora usque ad diluculum resurrectionis omnis sunt quadraginta horę. ipsa quidem hora nona enumerata. His etenim horis corpus xpi exanime iacuit. quod positum est in sepulchro uespere in quo uiginti sex horas requieuit. Resurgens autem diluculo prima sabbati per quadraginta dies inter eos conuersatus est ubi uoluit. quomodo uoluit. Quadragesima uero die uidentibus apostolis suis celos intrauit ... in dextera sui patris resedit. Et in die ab ascensione sua decima spiritum sanctum super apostolos misit. Qua die factus est homo primus eadem die conceptus est homo secundus. Sexta enim die et homo uetus factus est in paradyso. et homo nouus conceptus est in utero uirginis. Et qua hora [ueterem] hominem inuasit pomum humanum genus interempturus. eadem hora tolerauit crucem et mortis amaritudinem celestis homo. uniuersum mundum redempturus. Ergo ut uidetur eadem die et homo obediens cum latrone in paradysum reuertitur. et homo inobediens cum muliere sue dampnationis ex ... intrare COMPELLITUR. Completo libro sit laus et gloria Christo.

Iste liber est Monasterii Benedictenpeurenn;

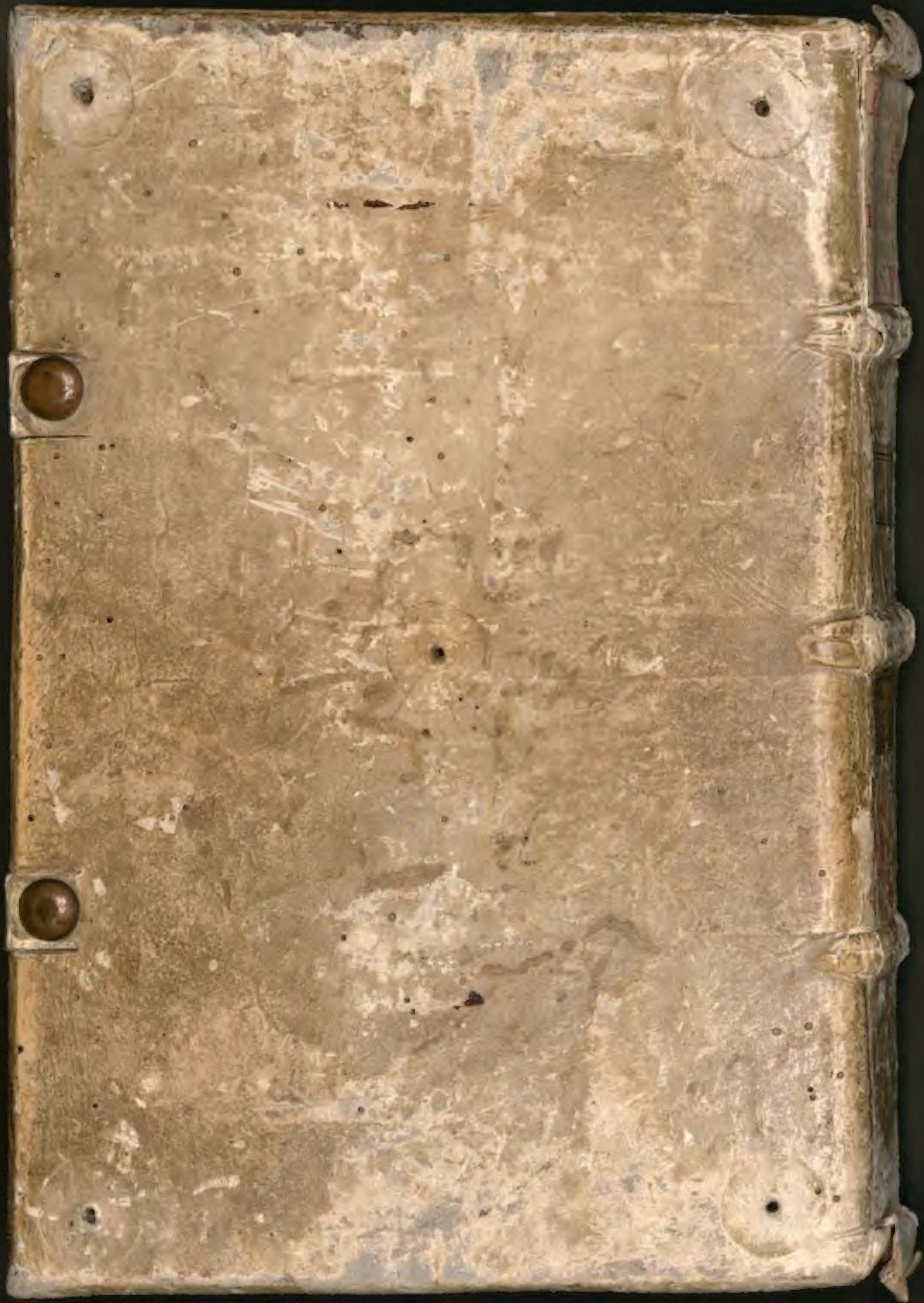
\ Inr

50

Honoriu
Augustod
Cant: E
Sigillū B.M.
Eiusdem
Gemero
MS.P

